

de
partij
van de
revolutie

Ludo Martens

in samenwerking met Nadine Rosa-Rosso

Oorspronkelijke titel:
Le parti de la révolution
Vertaling: Eddy Poes

Omslagontwerp: EPO
Zetwerk: EPO
Druk: drukkerij EPO [5907]

© Ludo Martens en PVDA-uitgaven, 1996

Lemonnierlaan 171
1000 Brussel - België
Tel: 32(0)2/513.77.60
Fax: 32(0)2/513.98.31

ISBN 60 6445 933 9
D 1996/2204/12

INHOUD

Inleiding 13

1. NIEUWE TAKEN 14
2. ENORME KANSEN 14
3. HET LEIDINGGEVEND WERK VERBETEREN 16
4. POLITIEKE EENHEID 17
5. BELANGRIJKE PROBLEMEN BLIJVEN OP TE LOSSEN 17
6. LESSEN UIT DE REVISIONISTISCHE ONTAARDING 18
7. VOORKOMEN DAT HET REVISIONISME DE KOP OPSTEEKT 20
8. ERNSTIGE CRISSEN ZIJN MOGELIJK 21
9. VIER GEVECHTEN DIE WE MOETEN LEVEREN 23
 - 9.1. De verantwoordelijkheidszin van de leidende kaders verhogen 23
 - 9.2. Politieke problemen centraal stellen en strijd voeren tegen het opportunisme 23
 - 9.3. Bureaucratisme, paperasserij en routine bekampen 24
 - 9.4. Het individualisme bekampen en de controle versterken 24
10. RECTIFICEREN EN UITZUIVEREN 25

Hoofdstuk 1. De organisatie van een partij van het bolsjewistische type 27

1. VOOR EEN BOLSJEWISTISCHE LEIDING 31
 - 1.1. De vorming van een stabiele leidende kern 32
 - 1.2. De partij wordt opgebouwd vanuit de top 34
 - 1.3. De leiding is de motor die de hele partij in beweging zet 36
2. DE PARTIJ EFFICIENT EN MET AUTORITEIT LEIDEN 38
 - 2.1. De ontwikkelingswetten van de klassenstrijd en de rol van de partij begrijpen 38
 - 2.2. De hoofdtegenstelling ontdekken en ze vastberaden aanpakken 42
 - 2.3. Strategische maatregelen treffen, algemene oplossingen uitwerken 44
3. HET MARXISME-LENINISME BESTUDEREN, HET REVISIONISME BEKAMPEN 37
 - 3.1. Een algemene kennis van het marxisme-leninisme verwerven 47
 - 3.2. De concrete eenheid realiseren tussen theorie en praktijk 50
 - 3.3. Het revisionisme bekritisieren 52
 - 3.4. Met welk doel moeten we studeren? 54
 - 3.4.1. Studeren om zijn wereldopvatting om te vormen 54
 - 3.4.2. Studeren om de analytische en synthetische geest te ontwikkelen 55
 - 3.4.3. Studeren om de problemen op te lossen 56
 - 3.5. Hoe kunnen we de studie stimuleren? 56

4. ZICH ENGAGEREN IN DE PRAKTIJK EN IN DE REVOLUTIONAIRE KLASSENSTRIJD 58
 - 4.1. Uitgaan van de praktijk 58
 - 4.2. Het leven van de uitgebuite massa's kennen 63
 - 4.3. Zich vastberaden engageren in de revolutionaire klassenstrijd 68
 - 4.3.1. Hervorming en revolutie 68
 - 4.3.2. Klassenstrijd en opstand 70
 - 4.3.2.1. De deelname van Engels aan de anti-feodale opstand 70
 - 4.3.2.2. Lenin en de opstand van 1905 72
 - 4.3.2.3. Revolutionairen en opportunisten ten overstaan van de nederlaag van de opstand 73
 - 4.3.3. De revolutionaire burgeroorlog 75
 - 4.3.4. De strijd tegen de fascistische terreur 77
 - 4.4. Kleinburgerlijke afwijkingen 80

5. DE OMVORMING VAN DE WERELDOPVATTING 85

6. KRITIEK EN ZELFKRITIEK BEOEFENEN 93
 - 6.1. Kritiek en zelfkritiek beoefenen om een juiste politieke lijn uit te werken 93
 - 6.2. Een positieve methode voor de opvoeding 94
 - 6.3. Zelfkritiek 96
 - 6.4. De kritiek moet de doeltreffendheid van de communistische activiteiten verbeteren 97
 - 6.5. Kritiek en zelfkritiek in de partijleiding 99
 - 6.6. Een democratische sfeer scheppen 102
 - 6.7. Proletarische kritiek en burgerlijke kritiek 103
 - 6.8. De kleinburgerlijke afwijkingen in de kritiek 104
 - 6.9. Wat verkeerd is, is verkeerd en moet worden uitgeroeid 105
 - 6.10. Tegen voorbarige organisatorische maatregelen 106

7. DE STRIJD TUSSEN TWEE LIJNEN VOORTDUREND EN DOELBEWUST ORGANISEREN 107
 - 7.1. Duidelijk zijn politieke standpunten naar voor brengen 108
 - 7.2. De strijd tussen twee lijnen systematisch organiseren 110
 - 7.3. Tijdens ernstige crisissen staat de toekomst van de partij op het spel 111
 - 7.4. Een duidelijk onderscheid maken tussen de verschillende soorten tegenstellingen 113
 - 7.5. Het liberalisme bekampen, het radicalisme bekampen 115
 - 7.6. Het principe "tegen de stroom ingaan" 117
 - 7.6.1. Bewust zijn van de strijd tussen de twee lijnen 117
 - 7.6.2. Het materialisme en de dialectiek toepassen 118
 - 7.6.3. Angst en egoïsme bekampen 118
 - 7.6.4. Zichzelf omvormen 119
 - 7.6.5. Het marxisme-leninisme bestuderen 119

- 8. DE POLITIEKE EENMAKING VAN DE PARTIJLEIDING 120
 - 8.1. De uitwerking van de oriëntatie 121
 - 8.2. De eenmaking van de partij door de assimilatie van de oriëntatie 123
 - 8.3. De oriëntatie vastberaden in de praktijk brengen 124
 - 8.4. Een bilan maken van de ervaring 125

Hoofdstuk 2. Principes van het management en de organisatie van de partij 129

- 1. DOELSTELLINGEN, POLITIEKE RICHTLIJNEN, PROCEDURES EN METHODEN 132
 - 1.1. Doelstellingen 132
 - 1.2. Richtlijnen 133
 - 1.3. Procedure en methode 135
- 2. PLANNING 136
 - 2.1. Doelstellingen 136
 - 2.2. Wanneer? 137
 - 2.3. Planningsperiode 138
 - 2.4. Wie? 138
 - 2.5. Een goed plan 139
 - 2.5.1. Vergaderingen over bilan en planning 139
 - 2.5.2. Hoe komt een goede planning tot stand? 140
 - 2.6. Bilanpunten van verkeerde planningen 142
- 3. ORGANISATIE 146
 - 3.1. Algemene organisatieprincipes 146
 - 3.1.1. De taken definiëren vanuit de top 146
 - 3.1.2. Volledige persoonlijke verantwoordelijkheid 146
 - 3.1.3. Kritische studie van de activiteiten van de hoogste kaders 146
 - 3.1.4. De taken van de hoogste kaders 147
 - 3.1.5. De realiteit aan de basis weten te leiden 147
 - 3.1.6. De beslissingen op het laagst mogelijk niveau laten nemen 147
 - 3.1.7. Het principe van de hiërarchie 148
 - 3.1.8. Taken groeperen 148
 - 3.1.9. Zich concentreren op een taak en die ten volle uitvoeren 149
 - 3.1.10. Opdrachten nauwkeurig omschrijven 149
 - 3.1.11. Meetinstrumenten inbouwen 149
 - 3.2. Principes voor de uitbouw van de structuren 149
 - 3.2.1. De structuren moeten afgeleid worden uit de hoofdtaken 149
 - 3.2.2. Rationele verdeling van mankracht over de structuren 149
 - 3.2.3. Volledige bezetting van de leidende structuren 150
 - 3.2.4. Het aantal leidende niveaus verminderen 150
 - 3.2.5. De nodige organen en structuren instellen 150
 - 3.2.6. De spanwijdte 151

- 3.2.7. Specialisatie 151
- 3.2.8. Autoriteit 151
- 3.2.9. Centralisatie en decentralisatie 152
- 3.2.10. Lijn en staf 153
- 3.2.11. Comités en seminaries 154
- 3.3. Taakomschrijvingen opstellen 155
 - 3.3.1. Inventaris van de taken 156
 - 3.3.2. Prioriteiten in de taken 157
 - 3.3.3. Taken delegeren 159
 - 3.3.4. Toewijzing van taken en discipline 160
 - 3.3.5. Een beschrijving voor elke nieuwe taak 161
 - 3.3.6. De taakbeschrijving 162
- 3.4. Organigram en organisatieschema 163
 - 3.4.1. Het organigram 163
 - 3.4.1.1. Politieke betekenis van het organigram 164
 - 3.4.1.2. Het doel van het organigram 165
 - 3.4.1.3. Methodes 167
 - 3.4.1.4. Flexibiliteit 168
 - 3.4.1.5. De machine, de piramide 170
 - 3.4.2. Het organisatieschema van de partij 172
- 3.5. Centralisatie en efficiëntie 173
 - 3.5.1. De partijlijn 173
 - 3.5.1.1. Definitieve documenten 173
 - 3.5.1.2. Nieuwe teksten en het totaalplan 173
 - 3.5.1.3. Systematische uitwerking 174
 - 3.5.2. Technische middelen om de efficiëntie te verhogen 177
 - 3.5.2.1. Computers 177
 - 3.5.2.2. Farde 178
 - 3.5.2.3. Lijst van agitatiemateriaal 179
 - 3.5.2.4. Lijsten van partijdocumenten 181
 - 3.5.2.5. Literatuurlijst 182
 - 3.5.2.6. Video 183

- 4. KADERPOLITIEK 185
 - 4.1. Verantwoordelijkheid en inhoud 185
 - 4.1.1. Een verantwoordelijke voor de kaderpolitiek 185
 - 4.1.2. Inhoud van de kaderpolitiek 186
 - 4.2. Beoordeling van kaders 187
 - 4.2.1. Doel 187
 - 4.2.2. Inhoud van de beoordeling 187
 - 4.2.3. Jaarlijks bilan 189
 - 4.3. Scholing en training 190
 - 4.3.1. Selectie 190
 - 4.3.2. Nieuwe kaders: begeleiding en promotie 190
 - 4.3.2.1. Fouten 190
 - 4.3.2.2. De nodige begeleiding 191
 - 4.3.2.3. Carrièreplan 193
 - 4.3.3. Vorming in de praktijk 194
 - 4.4. De oriëntatie voor de vorming van nieuwe kaders 196
 - 4.4.1. Beslissen zijn hele leven en al zijn krachten aan de revolutie te wijden 196
 - 4.4.2. Een werk- en vormingsplan afwerken om alle aspecten van het communistische werk te beheersen 197
 - 4.4.3. Een werk- en vormingsplan volgen om vertrouwd te raken met alle aspecten van het partijwerk 197
 - 4.4.4. De vereisten van het revolutionaire werk in verschillende historische omstandigheden bestuderen 198
 - 4.4.5. Basiswerken over de activiteiten van de imperialistische politiediensten en legers bestuderen 199
 - 4.4.6. Om de tien jaar moet een communist terugkeren naar de bron 199
 - 4.4.7. Volledig en radicaal breken met het kapitalistisch en imperialistisch systeem 200
 - 4.4.8. Grote revolutionaire ambities hebben om zich te doen erkennen in een compleet vijandig milieu 201
 - 4.4.9. Jonge kaders moeten snel verantwoordelijkheden krijgen om de eigen vorming correct in handen te nemen 201
 - 4.4.10. Jonge kaders moeten zelf volle verantwoordelijkheid opnemen om zich te scholen voor hogere taken 203
 - 4.4.11. Jonge kaders mag men niet opvoeden in de opvatting dat de partij "perfect" is 204

Hoofdstuk 3. Vier assen om de Partij te rectificeren 207

1. DE VERANTWOORDELIJKHEIDSZIN VAN DE KADERS VERHOGEN 208
 - 1.1. De verantwoordelijkheid van de hoogste kaders 208
 - 1.2. De fundamentele houding om zijn verantwoordelijkheid op te nemen 211
 - 1.2.1. Zich omvormen om de sleutelproblemen op te lossen 212
 - 1.2.2. Zich volledig inzetten voor de partij 214
 - 1.2.3. Volledig verantwoordelijk zijn voor een sector en medeverantwoordelijk voor het geheel 216
 - 1.2.4. Intensief werken en kwaliteit afleveren 217
 - 1.3. De partij leiden 218
 - 1.3.1. De partijlijn uitwerken 218
 - 1.3.2. Strategische initiatieven nemen, nieuwe terreinen veroveren 219
 - 1.3.3. Gebruik maken van de bijzonderheden van elke conjunctuur 221
 - 1.3.4. Op tijd doeltreffende maatregelen nemen 222
2. DE POLITIEK OP DE COMMANDOPLAATS STELLEN 224
 - 2.1. De politieke vraagstukken moeten centraal staan in het partijleven 224
 - 2.2. Vechten tegen het spontaneïsme 226
 - 2.3. Vechten tegen het intellectualisme 231
 - 2.4. De uitwerking van de lijn 233
 - 2.4.1. De strijd tegen het rechts en het links opportunisme 233
 - 2.4.2. De systematische uitwerking van de partijlijn 236
 - 2.4.2.1. De problemen 236
 - 2.4.2.2. Uitwerkingsprojecten vastleggen 237
 - 2.4.2.3. Lectuur verwerken 237
 - 2.4.2.4. De verschillende fasen in het analysewerk 238
 - 2.4.2.5. De agitatie verbinden met de analyse 239
 - 2.4.2.6. De analyse toespitsen op de cruciale gebeurtenissen 239
 - 2.4.2.7. Systematisch de essentiële punten propageren 241
 - 2.5. Alle kaders moeten een politieke taak opnemen 241

3. HET BUREAUCRATISME BESTRIJDEN, DE BANDEN MET DE MASSA'S VERSTERKEN 243
 - 3.1. De massalijn 243
 - 3.1.1. De massa's zijn de ware helden 244
 - 3.1.2. Bolsjewieken zijn mensen van de massa 245
 - 3.1.3. Enquêtes doen en bilans maken 245
 - 3.1.4. De massa's opvoeden: "de emmer opnemen waar hij zich bevindt" 249
 - 3.1.5. Zich bezighouden met de dagelijkse problemen van de massa's 250
 - 3.1.6. De massa's leiden, de massa's winnen 251
 - 3.1.7. De massa's organiseren 253
 - 3.1.8. De progressieve krachten consulteren en mobiliseren 254
 - 3.1.9. De capaciteiten en ervaringen van de leden ten volle waarderen 254
 - 3.2. Het partijapparaat moet ten dienste staan van de praktijk aan de basis 255
 - 3.2.1. De provincies 257
 - 3.2.2. De cellen 258
 - 3.2.3. De rekrutering 259
 - 3.3. De banden tussen de leiding en de basis 260
 - 3.3.1. De tijd die besteed wordt aan de praktijk op het terrein 261
 - 3.3.2. De mensen kennen 261
 - 3.3.3. Verhouding leiding - basis 262
 - 3.3.3.1. De nationale kaders moeten naar de basis gaan 262
 - 3.3.3.2. Methodes om efficiënt de informatie van de basis door te geven aan de leiding 263
 - 3.3.3.3. Antwoorden op rapporten 265
 - 3.4. De praktijk efficiënt en met autoriteit leiden 265
 - 3.4.1. Strijd voeren tegen de papierinflatie 265
 - 3.4.2. Hindernissen en weerstanden opruimen 266
 - 3.4.3. De brandpunten van de actualiteit stevig in handen pakken 267
 - 3.4.4. De kansen benutten, nieuwe terreinen veroveren 268
 - 3.4.5. Zin voor praktijk aan de dag leggen 270
 - 3.5. Het werk in fronten en massa-organisaties 272
 - 3.5.1. Eenheidsfrontwerk: de democratische krachten punt na punt overtuigen 273
 - 3.5.2. Het eenheidsfront is een fundamenteel wapen 273

4. HET INDIVIDUALISME BEKAMPEN EN DE CONTROLE VERSTERKEN	274
4.1. De kritiek op het individualisme	274
4.2. De organisatie van de controle	278
4.2.1. De voorwaarden voor een efficiënte controle	278
4.2.1.1. Planning en besluiten beslissen over controle	279
4.2.1.2. Ieder besluit, richtlijn of maatregel moet klaar aanduiden wie verantwoordelijk is voor de uitvoering	279
4.2.2. De functie van de algemene controle	280
4.2.3. Controle op de taken van de kaders	281
4.2.4. Het beslissings- en controleproces	282
4.2.4.1. De voorbereidende fase	283
4.2.4.2. Uitwerking van beleidslijnen	283
4.2.4.3. De voorwaarden scheppen voor de uitvoering van de beslissingen	283
4.2.5. Vergaderingen, rapporten en besluitvorming	286

Noten 289

INLEIDING

1. Nieuwe taken

Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur en de reusachtige vloedgolf van demagogie rond de thema's "democratie, vrijheid en rechten van de mens", verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld.

De situatie van de massa's in de Derde Wereld wordt hoe langer hoe meer ondraaglijk: honger, ten top gedreven uitbuiting, ellende, terroristische dictators, buitenlandse militaire interventies...

De economische wereldcrisis verscherpt op een dramatische wijze de levens- en werkomstandigheden van de massa's in de imperialistische landen. De grote burgerij zoekt een uitweg in racisme, nationalisme, fascisme en oorlog.

De wereld is volledig verdeeld onder de monopolies. Er ontwikkelt zich een nieuwe planetaire strijd voor de herverdeling. De tegenstellingen tussen de Verenigde Staten, Japan, Duitsland en Rusland spitsen zich toe.

De geschiedenis kende nooit eerder hallucinante catastrofes zoals in Rusland, Joegoslavië en de vroegere socialistische landen; situaties die de hele wereld kunnen destabiliseren.

Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst bieden.

Het Hitler-fascisme was niet zomaar een historisch ongelukje; het was een wezenlijk verschijnsel van het ontwikkelde imperialisme. De ervaring van het Hitler-fascisme toont dat de burgerij voor geen enkele misdaad terugschrikt om haar klasseheerschappij in stand te houden. Die algemene vaststelling werd al bevestigd zodra het fascisme verslagen was, met de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki en de agressie tegen Korea en Vietnam. De volkerenmoord in Ruanda legt de ware aard bloot van het "democratische" Belgisch-Frans imperialisme.

Dit misdadig en onmenselijk systeem zal nochtans niet zomaar verdwijnen. De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksofstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar politieke lijn en haar organisatievermogen, de voornaamste rol.

2. Enorme kansen

Alle burgerlijke en kleinburgerlijke partijen hebben hun failliet bewezen. Zij hebben alle mogelijke demagogische trucjes

geprobeerd. Geen enkele kan een samenhangend, rationeel plan voorleggen met effectieve oplossingen voor de enorme maatschappelijke problemen.

Sinds 1914 is de sociaal-democratie een burgerlijke partij binnen de arbeidersbeweging. Door socialistische demagogie en materiële voordelen is zij erin geslaagd de arbeidersklasse en de werkers te "binden" aan de burgerij. De burgerij kon zich die toegevingen veroorloven, omdat zij superwinsten haalde uit de koloniale en neokoloniale uitbuiting. Vandaag is de sociaal-democratie verplicht de fundamenteën waarop zij haar invloed heeft uitgebouwd, te vernietigen. Zij organiseert massale werkloosheid en ontmantelt de openbare diensten. Sinds 1914 heeft zij de werkers misleid met twee leugens: de "volledige democratie" zou vanzelf voortspruiten uit het algemeen stemrecht. Die "volledige democratie" zou "vervolledigd" worden door de "economische democratie", die zou steunen op de nationalisatie van de sleutelindustriën. In Groot-Brittannië dient de sociaal-democratische leider Blair zich momenteel aan als de waarachtige erfgenaam van mevrouw Thatcher; diezelfde Thatcher die tien jaar lang door de sociaal-democratie afgeschilderd werd als het symbool van het wilde kapitalisme.

De verschillende trotskistische groepen hebben bewezen dat ze geleid worden door onverbeterlijke contrarevolutionairen. Zij gebruiken "revolutionaire" demagogie om de jongeren op te zetten tegen het communisme en hen terug naar de sociaal-democratische schaaftal te leiden. Al die groepen hebben tientallen jaren lang beweerd dat een volledig sociaal-democratische regering "een revolutionaire dynamiek" zou op gang brengen, die de weg zou openen voor de socialistische revolutie... Sinds 1968 hebben zij duizenden potentieel revolutionaire jongeren in de armen van de sociaal-democratie gedreven. De trotskistische groepen hebben een hardnekkige strijd gevoerd tegen de communistische landen en partijen. Zij steunden alle mogelijke anti-communistische krachten in een breed front om het socialisme omver te werpen. Zij hebben allemaal de ergste reactionairen gesteund, agenten van westerse geheime diensten zoals Sakharov, Solzjenitsyn en Jeltsin. Die laatste werd nog tot in augustus 1991 opgevoerd als de woordvoerder van de democratische "anti-stalinistische" krachten!

Vijf jaar nadat urbi et orbi het historisch failliet van het communisme werd afgekondigd, is alleen de marxistisch-leninistische ideologie in staat de economische, sociale, politieke en morele problemen van de wereld te analyseren en te begrijpen. Alleen het marxisme-leninisme biedt een oplossing met het socialisme en het communisme.

Talrijke progressieve mensen geven zich vandaag rekenschap van de ware natuur van het kapitalisme, het imperialisme en de sociaal-democratie. Ook al verschilden zij in het verleden van mening met de PVDA, toch hebben zij respect voor de ernst, de toewijding, de voortdurende inzet en de diepgaande analyses van de partij.

De internationale communistische beweging werkt aan haar reorganisatie maar er moeten nog grote inspanningen geleverd worden om het revisionisme uit te schakelen.

De PVDA is heel goed gekend binnen de internationale communistische beweging. Dat hebben we te danken aan een aantal studies zoals *De tijd staat aan onze kant; Tien jaar revolutie in Kongo; USSR, de fluwelen contrarevolutie* en *Een andere kijk op Stalin*. Dat brengt voor alle partijleden nieuwe plichten mee.

3. Het leidinggevend werk verbeteren

Om de kaders van de communistische partij in staat te stellen de taken van iedere nieuwe historische periode ernstig aan te pakken, moeten zij werken aan de voortdurende omvorming van hun wereldopvatting.

Sinds 1945 kent België een periode waarin de burgerlijke democratie relatief stabiel is. Het gevaar bestaat dat de houding en de ideeën van de kaders getekend blijven door deze periode.

De vernietiging van wat er nog overbleef van het socialisme in de USSR betekende de start van een reactionaire periode in de hele wereld. Agressie-oorlogen en interimperialistische oorlogen breken uit. De fascisering vormt de algemene tendens van de huidige imperialistische wereld.

Onze ideeën, onze politiek en onze organisatie-opvattingen moeten zich aan die nieuwe realiteit aanpassen. De houding van de kaders en hun werkstijl moeten radicaal veranderen. In plaats van grote ambities te hebben en daarnaar te handelen, blijven sommigen steken in de "routine" van de rustige jaren.

Zij gedragen zich alsof zij "alle tijd van de wereld hebben". Formeel gaan zij akkoord met de analyse over de verscherping van de tegenstellingen op nationaal en internationaal vlak. Maar dat resulteert niet in grotere ambities om de partij vooruit te brengen, door te werken aan strategische besluiten, en door vastberaden, op een creatieve manier nieuwe terreinen aan te pakken.

Of de partij erin slaagt haar taken tot een goed einde te brengen, hangt in grote mate af van de marxistisch-leninistische kwaliteit van de leiding, van de revolutionaire geest van de

leidende kaders, hun verantwoordelijkheidszin, hun banden met de partijbasis en de massa's, hun revolutionaire discipline, hun besluitvaardigheid, hun zin voor initiatief en hun revolutionaire creativiteit.

De voornaamste opdracht van het Vijfde Congres van de Partij van de Arbeid van België in januari 1995, was erop gericht het leidinggevende werk van de partij aanzienlijk te verbeteren.

4. Politieke eenheid

Binnen de Partij van de Arbeid van België is er een grote eensgezindheid over beslissende politieke vraagstukken die tal van organisaties uit elkaar hebben doen spatten.

Deze eensgezindheid is tot stand gekomen doorheen ruime debatten; de resultaten ervan zijn vastgelegd in definitieve documenten.

De revolutionaire moraal; Partij en Front; De partijopvatting; De crisis in de revolutionaire beweging in West-Europa, dateren van 1983.

Dat laatste document kende een vervolg in de strijd tegen de "zes dissidenten" in 1990. Het boek *Van Tien An Men tot Timisoara* bevat de neerslag ervan.

De analyse van de ontaarding van de Sovjet-Unie is opgetekend in *USSR, de fluwelen contrarevolutie*. De verdediging van de grote revolutionaire periode in de Sovjet-Unie vormt het onderwerp van *Een andere kijk op Stalin*.

De analyse van het kapitalisme en de syndicale strategie worden ontwikkeld in *De Generale Maatschappij* en *De Tijd staat aan onze kant*.

De principes van de nationaal-democratische revolutie in de Derde Wereld zijn te lezen in *Tien jaar revolutie in Kongo*.

De analyse van de huidige nationale en internationale situatie vindt men terug in de 1 Mei-toespraken van 1989-1995.

De partij in haar geheel en de kaderploeg in het bijzonder, zijn één gebleven en de marxistisch-leninistische standpunten werden versterkt tijdens de heftige anti-communistische campagne van 1989-1992.

5. Belangrijke problemen blijven op te lossen

Het zou echter gevaarlijk zijn de problemen te onderschatten, onder het voorwendsel dat wij goed stand gehouden hebben tegen het offensief van de burgerij.

De fundamentele analyses, waarvan de essentiële stellingen niet worden gecontesteerd, zijn uitgewerkt door een erg beperkt aantal kaders.

De eenheid rond de lijn is soms formeel en de vermelde documenten werden niet altijd voldoende geassimileerd.

Terzelfder tijd kan men in bepaalde sectoren een langzame, bijna onmerkbare, ideologische en politieke verrotting vaststellen.

In 1989-1990 hebben we een heruitgave meegemaakt van de liquidatiestroming van begin 1980. Nu speelde ze zich af tegen de achtergrond van een verhevigd anti-communistisch offensief op wereldvlak, een vloedgolf van revisionistische stellingen binnen de internationale communistische beweging en een verontrustende ontwikkeling van rechtse tendensen in onze partij.

Enkele kaders van het Centraal Comité van 1987-1990 hebben gecapituleerd en hebben de leiding verlaten. In het ergste geval hadden wij te maken met een kameraad die in 1989 "ontdekte" dat hij volledig akkoord ging met de meest rechtse stellingen van de revisionisten en de sociaal-democraten: tegen Stalin, tegen de Rode Khmers, tegen de onderdrukking van de contrarevolutionaire opstand in Beijing, tegen de dictatuur van het proletariaat - voor Chroesjtsjov, voor de KPB, voor de vreedzame overgang naar het socialisme... Na vijftien jaar militantisme moesten wij vaststellen dat de omvorming van zijn wereldopvatting nihil was.

Drie kaders, die normaal gezien in het nieuwe Centraal Comité zouden komen in 1991, werden geweigerd omdat zij de financiële normen voor de hogere kaders niet respecteerden.

Sommige sectoren van de partij worden routinematig geleid zonder krachtige revolutionaire geest. De kaders en de leden worden er niet consequent opgevoed in het marxisme-leninisme, krijgen geen diepgaande kritieken op hun werk, noch hulp om hun zwakheden te overwinnen. Dat alles houdt risico's in voor de toekomst. Als het in die sectoren begint te branden, zullen er kaders van elders moeten komen blussen.

6. Lessen uit de revisionistische ontaarding

De contrarevoluties in Oost-Europa en de Sovjet-Unie, de verschuivingen in China, bewijzen dat men grote inspanningen moet doen, wil men de verschillende revisionistische en sektarisch-dogmatische stromingen kennen en overwinnen en het marxisme-leninisme ontwikkelen.

De ideologische evolutie van onze eigen partij bewijst dat eveneens.

De partij verkondigt sinds het begin dat zij haar activiteit baseert op de werken van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. Maar in werkelijkheid doen erg weinig kaders effectief inspanningen om het geheel van deze werken te kennen en om ze op levendige wijze te gebruiken in het partijleven.

Veel ideologische en politieke principes werden in de jaren 1968-1979 verworven: zich baseren op de praktijk en het massawerk; de leidende kaders kiezen, vormen en beoordelen; de massalijn, het democratisch centralisme, de leninistische discipline toepassen; een eenheidsfrontpolitiek volgen, enz. Deze principes werden bijna nooit in vraag gesteld, maar zij raakten langzamerhand in onbruik.

Tijdens de debatten in 1989-1990 hebben wij kunnen vaststellen dat achter de façade van ideologische eenheid, haast onmerkbaar, talrijke anti-leninistische, kleinburgerlijke opvattingen waren ontstaan.

Wij kunnen niet zeggen dat de marxistisch-leninistische aard en oriëntatie van onze partij stevig gewaarborgd zijn.

Over het ontstaan van het revisionisme in de USSR, schrijft Enver Hodja:

"Het is niet dat men in de Sovjet-Unie de studie van de onfeilbare marxistisch-leninistische theorie heeft verwaarloosd, maar een aantal onvolmaaktheden hebben geleid tot een onvoldoende assimilatie en toepassing van de theorie in de praktijk. De band van de theorie met de revolutionaire actie, gebeurde in de praktijk niet correct, noch voldoende, op alle vlakken, zodat niet iedereen de politiek gebruikte als wapen voor de revolutionarisering van de mensen, zodat niet iedereen de proletarische revolutionaire geest levendig hield, zodat niet iedereen de partijlijn in een revolutionaire geest begreep en altijd toepaste.

De toepassing van de normen van de bolsjewistische partij, of beter nog, hun diepgaand ideologisch en politiek begrip en hun revolutionaire toepassing in het leven, waren niet op het gewenste niveau. Tijdens het werk en de strijd, stellen wij vast dat deze normen hetzij correct worden toegepast, hetzij onder het stof raken en roesten, om uiteindelijk te degenereren en een machtig en gevaarlijk wapen te worden in de handen van de vijanden van het proletariaat en de partij.

Eenheid 'onder kameraden', buiten de marxistisch-leninistische principes en normen van de partij, eenheid 'om niet tegen iemands haren in te strijken, zelfs als de normen en principes worden overtreden', dat heeft niets te maken met onze eenheid. Onze eenheid is dan ook tot stand gekomen door de strijd, gehard door de strijd, en zij wordt behouden door een niet aflatende, consequente en revolutionaire strijd.¹

"Ik denk dat in de communistische partij van de Sovjet-Unie, reeds voor de oorlog, maar vooral na de oorlog, tekenen van een verwerpelijke apathie verschenen. De partij begon haar revolutionaire geest te verliezen, raakte besmet door bureaucratisme en routine. De leninistische normen, de lessen van Lenin en Stalin, werden door de aparatchiks omgezet in lege formules en holle slogans zonder enige betekenis voor de actie. De partij raakte onder een dikke roestlaag en verviel in politieke apathie want er overheerste de verkeerde opvatting dat alleen het hoofd, de leiding, in staat is om te handelen en alles op te lossen."²

7. Voorkomen dat het revisionisme de kop opsteekt

De PVDA is versterkt uit de anti-communistische vloedgolf van 1989-1991 gekomen. Hoe heeft ze hieraan weerstand geboden? Hoe heeft zij haar revolutionaire eenheid verstevigd en het aantal militanten kunnen verhogen? In het boek *Van Tien An Men tot Timisoara* vindt men het antwoord op deze vragen. De juiste waarde van deze verworvenheden wordt pas goed duidelijk wanneer men de verdeeldheid en de verwarring ziet onder de marxisten-leninisten in vele Europese landen.

Dankzij deze verworvenheden en successen kunnen we vandaag de nadruk leggen op sommige negatieve aspecten in ons werk om de waakzaamheid van al onze kaders en leden te stimuleren. De grote eenheid en stevigheid van onze partij laten ons toe meer energie te concentreren op het onderzoek van sommige zwaktes en tekorten. Wij mobiliseren onze krachten om de crisissen die zich in de toekomst zouden kunnen voordoen, te voorzien en te voorkomen.

De partijleiding moet de fouten en zwaktes steeds met de grootste strengheid beoordelen; en dat doet ze ook. Normaal moeten deze politieke debatten beperkt blijven tot de leidende organen. De besluiten uit deze strijd worden dan gebruikt voor de opvoeding en de eenmaking van de hele partij.

Maar de leiding heeft het in de huidige omstandigheden opportuun geacht alle kaders en leden in het debat te betrekken en hiervoor een Congres bijeen te roepen.

Het al dan niet voeren van een debat op sommige niveaus in de partij hangt af van een beslissing die alleen bepaald wordt door de politieke omstandigheden. Wij moeten steeds de hogere belangen van de partij voor ogen houden; voor alles moeten wij haar voortbestaan, haar verdediging en politieke en organisatorische versterking als revolutionaire kracht verzekeren.

Toen de partij in 1989 van alle kanten onder vuur lag, was het absoluut niet aangewezen en zou het onverantwoordelijk

geweest zijn om onze fouten en meningsverschillen ruim uit te stallen. Natuurlijk zijn de echte meningsverschillen toen ten gronde bediscussieerd op het Politiek Bureau en het Centraal Comité. Maar op dat ogenblik moesten alle inspanningen, intern zowel als extern, worden toegespitst op de verdediging van de partij, het socialisme, het marxisme-leninisme en op de onverzettelijke kritiek tegen de anti-communistische leugens die door de burgerij en haar revisionistische en trotskistische handlangers werden rond gespoten. Het publiek voeren van een dergelijk debat zou op dat ogenblik de hysterische anti-communistische propaganda nog meer kansen gegeven hebben om de aarzelende leden te beïnvloeden.

Vandaag kunnen we een breed debat over sommige interne problemen voeren omdat we beschikken over een stevige basis. Misschien zullen sommige leden zich in een eerste reactie ontmoedigd voelen wanneer ze de zwakheden en fouten horen; maar wie erover nadenkt zal het vitale belang van deze aanpak begrijpen. Elke communist moet conclusies trekken uit de geleidelijke, langzame, onmerkbare ontaarding van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie. Vanaf Chroesjtsjov hoorden de leden van die partij over niets anders spreken dan over "grote overwinningen" en heeft men alle waakzaamheid en kritische revolutionaire geest gedood. Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren vooraleer deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken.

Meer dan 200 leden hebben gedurende acht dagen deelgenomen aan de debatten in commissievergaderingen en plenaire bijeenkomsten; meer dan tweeduizend amendementen werden ingediend. Alle deelnemers hebben ernstig gewerkt, met een opmerkelijke zin voor verantwoordelijkheid. Sommige kaders hebben zware kritieken gekregen, maar telkens waren die vergezeld van de wil om de betrokken kameraden te helpen.

Deze ervaring heeft eens te meer getoond dat de leden van de Partij van de Arbeid van België op basis van een gemeenschappelijke inzet voor de werkers en de uitgebuitenen, democratische debatten kunnen voeren die ondenkbaar zijn in om het even welke burgerlijke of kleinburgerlijke partij.

8. Ernstige crisissen zijn mogelijk

De grote politieke eenheid in de partij mag niet doen geloven dat we gevrijwaard zijn tegen het gevaar van een ernstige crisis.

Er ontstaat een bijzonder delicate situatie in een communistische partij leidende kaders belangrijke fouten begaan.

Om de partij op de weg van het marxisme-leninisme te houden, is het dus essentieel dat de strijd tegen het opportunisme vastberaden gevoerd wordt bij de leidende kaders.

Maar de inbreng van de tussenkaders is ook heel belangrijk. Vaak verzetten lagere kaders zich tegen de fouten van de hogere kaders, zij klagen, zij geven kritiek... maar laten de dingen gebeuren. Zo geraken de lagere kaders uiteindelijk ontmoedigd. Een marxistisch-leninistisch kader kan maar gevormd worden doorheen de principiële strijd tegen het opportunisme. Wanneer hij fouten en zwakheden vaststelt, moet hij zich inspannen om de aard ervan te begrijpen en een alternatief formuleren op basis van de studie van het marxisme-leninisme. Alleen doorheen een bewust gevoerde strijd kan men het opportunisme werkelijk begrijpen en het marxisme-leninisme assimileren. Die strijd moet gevoerd worden zodat de hoogste kaders zichzelf kunnen corrigeren en de lagere kaders voorbereid worden om hogere verantwoordelijkheden te nemen.

Als men nagaat wat er in andere partijen gebeurd is, dan ziet men vaak een belangrijke crisis uitbreken wanneer drie factoren samenkomen: ideologische passiviteit en politieke capitulatie van een belangrijk aantal hogere kaders; wanneer er zich "ongemerkt" rechtse en linkse opportunistische tendensen ontwikkelen - zonder dat die bestreden worden - en wanneer externe politieke gebeurtenissen de hele partij dooreenschudden. Dan kunnen verborgen gebleven opportunistische tendensen proberen de partij te veroveren door openlijk revisionistische en burgerlijke standpunten aan te nemen.

Dat heeft, op kleinere schaal, de anti-partijfractie gedaan, die tijdens de gebeurtenissen in Roemenië de kop op stak. Als op dergelijk ogenblik de hoogste leiding verlamd toekijkt of verzwakt is door passiviteit en capitulatie van een aantal leden, kan de schade enorm zijn.

We moeten de tendensen tot liberalisme, laksheid en liquidationisme onder de kaders, zoals dat beschreven staat in het boek *Van Tien An Men tot Timisoara* niet onderschatten.

In de partij bestaat er een potentiële liquidatiestroming; die heeft zich vanaf de jaren tachtig sluipend en ongemerkt genesteld. Ze kan opnieuw de kop opsteken, zodra de partij moeilijke momenten doormaakt of wanneer er ernstige problemen opduiken.

Het gebrek aan verantwoordelijkheidszin en aan discipline, het rechts opportunisme en het bureaucratisme kunnen zich onder andere ontwikkelen omdat sommige kaders, door hun politieke passiviteit en hun stilzwijgen, toelaten dat de situatie verrot.

De zaak van de anti-partijgroep in 1989-1990 heeft bewezen dat er zich sinds een aantal jaren een gevaarlijke laksheid ontwikkelt.

Er is vaak een gebrek aan waakzaamheid geweest bij de andere kaders die geen analyse maakten van de verkeerde standpunten en die geen echte strijd voerden. Elk kader heeft de plicht waakzaam te zijn, volgens de principes alle onjuiste standpunten en gedragingen te bekritisieren en tijdig het begin van negatieve evoluties bij bepaalde leidende kaders te analyseren.

9. Vier gevechten die we moeten leveren

9.1. De verantwoordelijkheidszin van de leidende kaders verhogen

De mogelijke opkomst van het revisionisme hangt voornamelijk af van de manier waarop de hoogste kaders hun taken bekijken en uitvoeren en waarop zij hun verantwoordelijkheid voor het leven en de toekomst van de partij opvatten.

De hoogste partijkaders moeten zich persoonlijk verantwoordelijk voelen, niet enkel voor de sector die zij leiden, maar ook voor de grote oriëntaties die het geheel van de partij leiden.

Het gebrek aan verantwoordelijkheidszin komt op verschillende manieren tot uiting.

Op het niveau van de leidende organen is er soms besluiteloosheid, vlucht men voor de cruciale problemen, ontbreekt het aan duidelijk geformuleerde prioriteiten en een energieke aanpak. Vele kaders leiden niet met vaste hand en in een communistische geest, zij beheren veeleer de bestaande anarchie.

Wij ontmoeten al te vaak capitulatietendensen van het type "ik ken mijn grenzen".

Vele kaders spannen zich niet in om alle werkterreinen van de partij te beheersen, de theorie en de geschiedenis, de mobilisatie van de massa's en de rekrutering van de voorhoede, de uitwerking van de ordewoorden van de partij en het front en de organisatie van een maximaal aantal krachten in en rond de partij.

Verantwoordelijk zijn voor de partij, dat betekent dat men nieuwe kaders vormt die in staat zijn om het dynamisme van de partij in stand te houden en stappen vooruit te zetten in de toekomst. We spannen ons niet genoeg in om zo snel mogelijk potentieel nieuwe kaders op te leiden.

9.2. Politieke problemen centraal stellen en strijd voeren tegen het opportunisme

Vaak haalt het politiek nadenken en analyseren niet het vereiste niveau; men voert geen levendige, gevatte, diepgaande en overtuigende politieke strijd.

Rechts opportunistische tendensen staken de kop op tijdens het debat over China. Onze revolutionaire standpunten over de aard van het imperialisme, de dictatuur van het proletariaat, het revolutionaire geweld, de ervaring van de bolsjewistische partij onder Stalin werden in vraag gesteld.

Maar zij komen ook tot uiting in de zwakke inspanningen om het geheel van de marxistisch-leninistische doctrine te beheersen en om concrete analyses te maken die werkelijk de marxistisch-leninistische wetenschap integreren. Het spontaneïsme blijft een kwaal in de partij.

Tegelijkertijd stoten we op links opportunistische en sektarische tendensen die de massa's en de progressieven van de partij verwijderden in plaats van ze stap voor stap te overtuigen.

9.3. Bureaucratisme, paperasserij en routine bekampen

Het bureaucratisme komt tot uiting in het feit dat het partij-apparaat de tendens heeft zich los te maken van de problemen van de militanten en van de klassenstrijd. De banden tussen de hoogste kaders en de basis verslappen. Het principe om uit te gaan van de praktijk en van de objectieve werkelijkheid om ze te veranderen, wordt in de feiten vaak naast zich neergelegd.

De leidende kaders moeten het bureaucratisme, de paperasserij en de routine bekampen.

De banden met de basis en de praktijk moeten versterkt worden om een efficiëntere leiding te bekomen.

De controle van de basis over de leiding moet versterkt worden: worden de problemen die de militanten tegenkomen door de leiding op een efficiënte manier aangepakt? Zijn de oplossingen bruikbaar en realistisch?

De basis moet de leiding ook efficiënter helpen: de voorhoede-ervaringen moeten sneller gemeld en gecentraliseerd worden.

We moeten de massalijn in ere herstellen, ons bezig houden met de problemen van de massa's, hen organiseren en leiden in hun strijd.

9.4. Het individualisme bekampen en de controle versterken

Er is dikwijls een groot gebrek aan een eensgezinde, vastberaden leiding. Het individualisme is een overblijfsel van de kleinburgerlijke ideologie, het verzet zich tegen de grote principes van de proletarisering en de bolsjewisering van de partij.

Het gebrek aan controle opent de deur voor een typische tendens van het revisionisme: de breuk tussen de theorie en de

praktijk. Men kan marxistisch-leninistische theorieën prediken, resoluties en besluiten goedkeuren die op zich politiek correct zijn, maar als er geen behoorlijk gecontroleerde praktijk uit voortvloeit, leidt dat naar het revisionisme.

De besluitvormingsmechanismen moeten verbeterd worden. De taken en de prioriteiten van de kaders moeten strikt vastgelegd worden.

Er moeten vaste controlesystemen uitgewerkt worden. Er moet de nodige tijd vrijgemaakt worden om de controle op het werk te verzekeren.

10. Rectificeren en uitzuiveren

Op kaderniveau moet er een rectificatiecampagne gevoerd worden, samen met een versnelde opleiding van een nieuwe generatie kaders.

Er zijn negen grote thema's voor de rectificatie.

1. De verantwoordelijkheidszin van de hogere kaders versterken.
2. Het planningsproces verbeteren.
3. De taken en prioriteiten van de kaders strikt vastleggen.
4. Het organogram van de partij ernstig managen.
5. De kaderpolitiek verbeteren.
6. De politieke en tactische problemen centraal stellen.
7. De strijd tussen de twee lijnen voeren, de eenmaking van de partij in goede banen leiden.
8. Het bureaucratisme, de paperasserij en de routine bekampen.
9. Het individualisme bestrijden en de controle versterken.

Voor het geheel van de kaderploeg stelt zich het probleem van de bewuste omvorming van de wereldopvatting: elk kader draagt persoonlijk de verantwoordelijkheid voor zijn eigen permanente vorming en omvorming door kritiek en zelfkritiek, door deelname aan de praktijk en de strijd, door studie en de kritiek van opportunistische theorieën.

In plaats van een verscherpt bewustzijn van de noodzaak van deze permanente omvorming, stellen wij soms stagnatie en routine vast en een passieve houding; men verwacht van andere kaders "impulsen" voor zijn omvorming.

Het doel van de rectificatie is dat, binnen één of twee jaar, alle kaders die niet voldoen aan de gestelde voorwaarden, worden vervangen door nieuwe krachten. De partij moet niet gewoon raken aan de incompetentie, de onverschilligheid of het gebrek aan wilskracht van sommige kaders.

De momenteel grote politieke eenheid moet toelaten consequente ideologische strijd te voeren om te rectificeren en uit te zuiveren.

Sommige kaders zullen nefaste opvattingen en gewoonten moeten herzien die zich langzaam hebben ingenesteld en die zullen uitlopen op liquidatie, als zij niet strikt worden rechtgezet. Dat zal dikwijls moeilijk en pijnlijk zijn.

Het zal afhangen van de houding van elk kader, van de nieuwe beoordeling van zijn verantwoordelijkheid voor de partij en van de reorganisatie van het geheel van het leidinggevende werk, of wij al dan niet een grote crisis zullen kunnen vermijden, of wij al dan niet de rechtse stroming zullen kunnen elimineren. Het belangrijkste is dat we voordeel kunnen halen uit de grote kansen die zich nu voor de partij aandienen en dat we ons werk met een echt revolutionaire geest kunnen aanpakken.

HOOFDSTUK 1

DE ORGANISATIE VAN EEN PARTIJ VAN HET BOLSJEWISTISCHE TYPE

**DE POLITIEKE
EN
ORGANISATO-
RISCHE LIJN
BESLIST OVER
ALLES**

1. De overwinning of de nederlaag van de revolutie en de toekomst van het socialisme hangt voornamelijk af van de politieke lijn van de communistische partij.

Zonder juiste politieke lijn is het onmogelijk de revolutie naar de overwinning te leiden.

De klassen en de klassenstrijd zijn voortdurend in evolutie en de politieke lijn van de partij moet constant aan deze veranderingen worden aangepast.

De partij moet haar politieke lijn formuleren op basis van een nauwgezette studie van de nationale en internationale klassenstrijd, op basis van de wetenschap van het marxisme-leninisme en de gedachte Mao Zedong.

Die fundamentele taak omvat vier verschillende aspecten.

Men moet vertrekken vanuit de revolutionaire praktijk, de klassenstrijd en nauwe banden met de massa's.

Men moet de theorieën van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao bestuderen als een integrale wetenschap die verschillende uitgebreide domeinen dekt: filosofie, economie, politieke en militaire strijd, cultuur.

Men moet de burgerlijke theorieën en politiek bekritisieren maar ook de revisionistische en opportunistische theorieën en politiek.

Men moet alle ruw materiaal en gegevens analyseren en de nodige enquêtes doen.

Een wetenschappelijke marxistisch-leninistische methode verwerven voor de uitwerking van de politieke lijn, vereist volgehouden inspanningen gedurende minstens tien jaar. Deze inspanningen dient men zijn hele leven verder te zetten om in staat te zijn de nieuw opduikende problemen op te lossen.

2. Door het organisatorisch werk wordt de politieke lijn een materiële kracht.

Het volstaat niet een theoretisch juiste politieke lijn op papier te zetten. Deze lijn zal zonder gevolgen blijven en dus waardeloos zijn.

Om in de klassenstrijd een juiste politieke lijn in praktijk te kunnen brengen, moet het organisatiewerk van de kaders en de leden van de partij correct gebeuren. Zonder correcte lijn op organisatorisch vlak, blijft de politieke lijn dode letter.

3. De essentiële taak van de kaders bestaat erin een juiste politieke en organisatorische lijn uit te werken.

Om hierin te slagen moeten zij de algemene waarheid van het marxisme-leninisme verbinden met de concrete werkelijkheid van de revolutie in hun land en de klassenstrijd op internationaal vlak.

De kaders moeten op de eerste plaats de essentiële problemen inzake de politieke, tactische en organisatorische lijn vastleggen om ze vervolgens wetenschappelijk op te lossen. We moeten alle vormen van gebrek aan waakzaamheid en van passiviteit op dit gebied opsporen en uitroeien, want zij vormen een rechtstreekse bedreiging voor de marxistisch-leninistische oriëntatie van de partij. Gebrek aan waakzaamheid en passiviteit in de grote vraagstukken van politiek, tactiek en organisatie, brengen onvermijdelijk het revisionisme aan de macht.

4. Er bestaat een dialectische band tussen een correcte organisatorische lijn en de uitwerking van een juiste politieke lijn. Correct organisatiewerk helpt bij het uitwerken van een correcte politieke lijn.

Hoe kan men weten welke de hoofdtegenstelling is en welke de secundaire tegenstellingen zijn, welke de hoofd- en de nevenproblemen zijn in een gegeven situatie of beweging? Welke ideeën van de vijand moet men absoluut weerleggen om de partij te doen vooruitgaan? Welke zijn de juiste ideeën van de massa's die men moet concentreren?

Een correct organisatiewerk vergemakkelijkt de oplossing van al deze politieke problemen.

5. Op organisatorisch gebied sluipen voortdurend opportunistische lijnen binnen die, indien ze zich ontwikkelen, het leven van de partij in gevaar kunnen brengen.

Het opportunisme kan zich uiten in alle vitale kwesties: de functionering van de centrale leiding, de bepaling van correcte en doeltreffende structuren, de taakverdeling en specialisatie, de kadervorming, de correcte uitbouw van de fabriekscellen en andere basiscellen, de correcte opname van nieuwe leden, de ontwikkeling van het syndicale werk, de uitbouw van een eenheidsfront met de democratische organisaties, de voorbereiding van het semi-clandestiene en clandestiene werk, enz.

Het installeren van "spontane" opportunistische lijnen op elk van deze gebieden, kan rampzalig zijn voor de toekomst van de revolutie. De kaders moeten zich permanent bezighouden met deze grote vraagstukken van de organisatorische lijn, de historische lessen van de nederlagen van de communistische partijen bestuderen, zich de positieve ervaringen van de revoluties eigen maken.

6. Ook al heeft onze partij nog talrijke politieke zwakheden, ons belangrijkste probleem vandaag is de organisatorische achterstand.

De organisatorische fouten zijn een ernstige rem om onze politiek vastberaden en op grote schaal in de praktijk te brengen. Alleen door de organisatie worden de ideeën een materiële kracht. In 1904 sprak Lenin ook over een gelijkaardige zwakheid in de Russische communistische beweging. "De achterstand van het organisatiewerk, in verhouding tot de inhoud, is ons zwak punt. De ontoereikende en bedenkelijke staat van de vorm laat geen ernstige vooruitgang toe van de inhoud. Deze toestand veroorzaakt een beschamende malaise, leidt tot een verspilling van krachten en maakt dat de daden niet overeenstemmen met de woorden. Het suïvisme op organisatorisch vlak is een natuurlijk en onvermijdelijk product van de anarchistische, individualistische mentaliteit."¹ De komende jaren moeten de organisatorische problemen aangepakt worden. Vooral het probleem van de werking van de leidende organen, de structuren, de planning, de kaderpolitiek, de opvatting over de basiscellen en de rekrutering moeten centrale aandacht krijgen.

1. VOOR EEN BOLSEJEWISTISCHE LEIDING

ENKELE PUNTEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE PVDA

De leidende kern van onze partij is gevormd tijdens de studentenstrijd van de jaren 1966-1970. De kaders hebben hun eerste ervaring opgedaan bij de oprichting en de leiding van svb, de Studentenvakbeweging.

Onze partij is opgericht in september 1970, toen het besluit werd genomen om een marxistisch-leninistische organisatie op te richten, waarvan de hoofdtaak zich in de arbeidersklasse moest situeren.

De leidende groep, die uit de staking in Limburg kwam, werd de kern van Alle Macht Aan De Arbeiders (AMADA), daarbij kwamen er kameraden die in andere streken actief waren in de arbeidersstrijd. De redactie van de krant was eigenlijk het centrum van de organisatie.

In juli 1971 werd voor het eerst een permanent leidend bureau opgericht, met als taak de partijopbouw vanuit de top aan te pakken.

Dit besluit heeft een erg positief effect gehad op het geheel van de organisatie. De uitwerking van de politieke lijn werd gestimuleerd, de centrale leiding werkte aan de eenmaking van het geheel van de organisatie rond één enkele lijn, de centrale richtlijnen hebben de banden van de partij met de arbeidersmassa's versterkt, het geordende en positieve werk van de cellen werd gestimuleerd door centrale richtlijnen.

Twee fundamentele fouten hebben de verdwijning van deze eerste centrale groep veroorzaakt.

Ten eerste. Wij waren niet genoeg bewust van de noodzaak om systematisch de strijd tussen twee lijnen te organiseren in het leidend orgaan. De waakzaamheid tegen onze eigen burgerlijke opvattingen en standpunten was onvoldoende ontwikkeld. Bijgevolg was er een gebrek aan studie van het marxisme-leninisme in een geest van klassenstrijd om die burgerlijke opvattingen uit te roeien. De verdeling van het bureau in een politiek bureau en een organisatiebureau, betekende in de feiten de afwezigheid van een ééngemaakte politieke leiding. De organisatieafdeling ontwikkelde een economistische lijn. Deze werd door het politiek bureau bekritiseerd, maar dit laatste heeft er geen echte strijd rond gevoerd, noch een systematische analyse gemaakt om deze economistische lijn bij de wortels uit te roeien. Bijgevolg verergerde de toestand.

Ten tweede. Het bureau is er niet in geslaagd een permanente en levendige band te onderhouden met de praktijk aan de basis en met de massa's. Om te leiden vertrok men meer en meer

vanuit zijn theoretische kennis van het marxisme-leninisme en paste men idealisme en apriorisme toe. De concrete greep op de praktijk van de militanten en op de klassenstrijd verzwakte, men slaagde er niet in het specifieke en concrete te vatten en te analyseren. Het idealisme, het doorgeven van concepten die op theoretische wijze waren verworven, kwam in de plaats van de fusie van het marxisme-leninisme met de concrete realiteit van de revolutionaire strijd.

Eind 1972, werd het eerste permanent bureau ontbonden en verscheidene nationale kaders kregen de opdracht in een provincie te gaan werken en er de leiding op te nemen om hun banden met de militanten, de massa's en de massastrijd te verstevigen, om zo nieuw bloed op te doen. Deze beslissing was correct, want wij wilden geen partijleiding van bureaucraten: het behoud van het bestaande permanent bureau zou ons misschien hebben toegelaten "goed leidinggevend werk" te doen gedurende een jaar of twee, dit wil zeggen allerlei "goed klinkende" teksten te produceren, met veel marxistisch-leninistische citaten. Maar binnenin de organisatie zouden wij leidende kaders, "aristocraten van de geest" gevormd hebben, waarvan de revolutionaire geest stilaan zou zijn afgebrokkeld.

De dokstaking van april-mei 1973 heeft de oriëntatie benadrukt voor alles de partijbouw aan de basis, in de provincies, aan te pakken.

Vanaf eind 1972 tot oktober 1973 was er geen permanente nationale leiding. Deze situatie was natuurlijk gevaarlijk want de partijbouw vereist een stevige en bewuste leiding die de hele partij werkelijk vooruitstuwt.

De noodzaak de provinciale leidingen op organisatorisch en politiek vlak te consolideren werd onderstreept. Er moesten provinciale kaders uit voortkomen, die banden hadden met de basis van de partij, met de massa's en met de klassenstrijd, kaders die ernstig het marxisme-leninisme en de politieke lijn bestudeerden.

In oktober 1973 werd een nieuwe permanente nationale leiding georganiseerd en tegelijkertijd werd het werk voor de versterking van de provinciale leidingen opgevoerd.

1.1. DE VORMING VAN EEN STABIELE LEIDENDE KERN

Het bestaan van een stabiele kern goed gevormde kaders is van beslissend belang voor de versterking van de partij en voor de overwinning van de revolutie.

Wij weten uit ervaring dat de vorming van een dergelijke kern een werk van lange adem is.

Zo'n kern kan maar definitief tot stand komen doorheen de deelname aan de hevigste klassenstrijd en doorheen herhaaldelijke strijdbewegingen tegen opportunistische lijnen.

Dit proces van lange duur moet zoveel mogelijk bewust worden georganiseerd, door de selectie, de opleiding, het op de proef stellen van nieuwe kaders en door permanent te waken over de gezondheid van de oude kaders.

Lenin heeft dat centraal probleem aangepakt in zijn eerste groot werk over de partij *Wat te doen?* Hij zegt daarin: "Geen enkele klasse van de moderne maatschappij kan vastberaden strijd voeren zonder een tiental capabele leiders (de capabele geesten dienen zich niet met honderden aan), geschoolde leiders, die professioneel voorbereid zijn en die gevormd zijn in een lange leerschool, en die onderling perfect overeenkomen."²

Achttien jaar later ontwikkelt Lenin datzelfde idee, in het klassieke werk *De linkse stroming, een kinderziekte van het communisme*. Lenin zegt: "Onder de omstandigheden echter, waarbij men de 'leiders' vaak in de illegaliteit moet verbergen, is het bijzonder moeilijk goede, betrouwbare, beproefde, gezaghebbende 'leiders' te vormen. Deze moeilijkheden kan men niet met succes te boven komen zonder de verbinding van legaal en illegaal werk en zonder de 'leiders' onder andere ook in de parlementaire arena op de proef te stellen."³

In een artikel uit dezelfde periode legt Lenin de nadruk op een aantal andere kwaliteiten die de partijleiders moeten verwerven. "Diegene die zich 'eerlijk' communist noemt, en die in plaats van een onverbiddelijke, vastberaden, onbuigzame politiek te voeren, in plaats van een onverschrokken en heldhaftige politiek te voeren die voor geen enkele beproeving terugschrikt (want alleen die politiek stemt overeen met de dictatuur van het proletariaat), aarzelt in de feiten en blijk geeft van vreesachtigheid, die pleegt door zijn lafheid, door zijn besluiteloosheid en door zijn aarzeling, hetzelfde verraad als de authentieke verrader."⁴

De ervaring van het eerste permanent bureau leert ons dat het probleem van de voortdurende omvorming van de wereldopvatting het centrale probleem is van alle leidende kaders.

Bureaucratisme, zich afsnijden van de massa's en de praktijk, afkeer van de klassenstrijd, gebrek aan belangstelling voor studie, maar ook intellectualisme, vreedzame coëxistentie met opportunistische opvattingen: al deze fouten kwamen in het vroegere permanent bureau aan de oppervlakte.

Enkel een intense en volgehouden strijd voor de omvorming van de wereldopvatting kan ons toelaten deze fouten en zwakheden systematisch te overwinnen.

De opleiding van ervaren revolutionaire kaders is een zaak van vele jaren.

Elk kader heeft specifieke gebreken die maar door vele jaren studie en bewuste strijd kunnen worden uitgeroeid.

Elk kader begint met een beperkte ervaring, en kan slechts voldoende rijke ervaring opdoen door jaren klassenstrijd en strijd tussen twee lijnen.

Aangezien geen enkele kennis aangeboren is, moeten de leidende kaders zich systematisch scholen, dit wil zeggen, zij moeten voortdurend hun wereldopvatting omvormen.

1.2. DE PARTIJ WORDT OPGEBOUWD VANUIT DE TOP

De leiding van een organisatie bepaalt de natuur ervan

Een echte communistische partij voert een bewuste politiek om de meest revolutionaire, de meest bewuste en de meest ervaren revolutionairen in haar leidende organen bijeen te brengen.

Het leidend orgaan beslist over de politieke oriëntatie, de praktische taken, de theoretische vorming, de kaderpolitiek van de partij. Dat alles heeft een beslissende invloed op de praktijk van de leden.

De communisten bestrijden anarchistische, kleinburgerlijke theorieën, die zeggen: "Het belangrijkste is de gezonde proletarische basis, de leiding is minder belangrijk".

Om doeltreffend en snel te kunnen handelen, moeten alle partijleden handelen volgens eenzelfde politieke en organisatorische lijn. De kwaliteit van hun werk hangt af van de kwaliteit van het leidinggevende werk.

Daarom moeten alle partijmilitanten bekommerd zijn om de versterking van de leiding, en om het behoud van haar revolutionaire ingesteldheid. Zij moeten eveneens waakzaam zijn tegenover alle verkeerde lijnen die zich kunnen voordoen bij de leiding en strijd voeren opdat die lijnen gecorrigeerd worden.

De taken bepalen vanuit de top, uitgaan van het geheel

De hoogste kaders moeten vooral aandacht hebben voor die vraagstukken die de oriëntatie en de toekomst van het geheel van de partij bepalen. Zij moeten vooral aandacht besteden aan de uitwerking van politieke stellingen over de essentiële problemen die de massa's bezighouden, de uitwerking van richtlijnen die de praktijk richten en de analyse van de belangrijke zwakke punten van de partij en van de leiding.

Maar dikwijls gebeurt het dat de discussies vooral gericht worden op die punten waarvoor de kaders spontaan aandacht hebben en die door de actualiteit worden opgedrongen. Dat betekent dat de opvatting van de partijopbouw vanuit de top niet ten volle begrepen wordt.

Eens de globale strategie is bepaald, moet men de prioriteiten vastleggen en aangeven hoe en door wie elk van de onderdelen zal worden aangepakt. Zo worden de delen behandeld binnen het kader van de algemene, nationale oriëntaties. De politieke strijd bekijken vanuit deeltaken, leidt er onvermijdelijk toe het essentiële in de partijopbouw te "vergeten" en te verwerpen. Iedereen kan zich afzonderlijk bezighouden met "zijn" deel. Dit proces van afbraak kent geen einde.

Wat gebeurt er wanneer de hoofdredacteur niet vertrekt vanuit het geheel van de politieke lijn, het geheel van de partij-oriëntaties, vanuit centraal geformuleerde beleidslijnen voor de krant? Iedereen stelt lukraak artikels voor, de krant wordt een willekeurige samenraapsel van diverse informatie en standpunten. Er spreekt geen coherente, op het hoogste niveau vastgelegde oriëntatie uit.

Opbouw volgens de principes of coördinatie "van wat bestaat"

Een kader van een afdeling schrijft: "De afdeling werd opgebouwd volgens het principe van coördinatie tussen de verschillende deeltaken. Het plan voor de uitbouw van de afdeling werd opgevat als het ordenen van het spontaan aanwezige, het schikken van de zaken waarmee men bezig was."

Een geheel van correct geformuleerde taken op basis van een globaal oordeel, is iets anders dan een "geheel" van taken die toevallig, onder invloed van de omstandigheden, geformuleerd worden. Een principiële opbouw eist dat men zich niet zomaar neerlegt bij het bestaande, maar dat men principiële het bestaande onderzoekt om uit te maken of:

- het bestaande overeenstemt met de fundamentele noden van de partij;
- de hoofdtaken van de kaders correct zijn gesteld vanuit onze nationale en internationale doelstellingen;
- de prioriteiten van ieder lid correct zijn gedefinieerd op basis van de fundamentele taken;
- de structuren aangepast zijn.

Het geheel van een afdeling leiden betekent de ideologische en politieke hoofdproblemen voor de hele afdeling bepalen en

daar rond een politieke en ideologische eenheid bewerken om de problemen op te lossen. In bepaalde gevallen moet men zijn krachten concentreren om één cruciaal probleem van de afdeling op te lossen; dan eist men van iedereen een zekere bijdrage en men realiseert de politieke eenmaking doorheen het oplossen van dit cruciaal probleem.

De partij kan ook vanuit de top worden afgebroken

Chroesjtsjov en Brezjnev hebben de macht gegrepen in de bolsjewistische partij; zij hebben geleidelijk alle ideologische en politieke principes van het bolsjewisme onderdrukt. Zij hebben de revolutionaire kaders ontslagen onder het mom dat ze "stalinisten" waren. Zij hebben de vrije ontwikkeling toegestaan van boecharinistische, sociaal-democratische, nationalistische stromingen, naast allerlei andere burgerlijke en kleinburgerlijke stromingen. De partij is een revisionistische partij geworden. De grote, glorierijke bolsjewistische partij werd vanuit de top ontmanteld.

Wij moeten veel aandacht besteden aan de oorzaken van de achteruitgang of het verval van de leidende kaders, om er algemene lessen uit te trekken en efficiënte politieke maatregelen te treffen.

Het is van het allergrootste belang dat we ervoor zorgen dat de strijd tussen twee lijnen op het nationaal bureau concreet en grondig kan gevoerd worden.

1.3. DE LEIDING IS DE MOTOR DIE DE HELE PARTIJ IN BEWEGING ZET

Onder een stevige en bekwame leiding kunnen alle leden van de partij het beste van zichzelf geven en kunnen ze een intense politieke activiteit ontplooiën.

De leiding moet nauwgezet de algemene politieke lijn en specifieke richtlijnen uitwerken, zodat de militanten ze in praktijk kunnen brengen en hun revolutionair initiatief ten volle kunnen ontplooiën.

De leiding heeft de plicht de positieve ervaringen van de leden en de massa's te verzamelen om er algemene lessen uit te trekken. Zij moet de balans opmaken van de positieve en negatieve ervaringen om de hele partij te doen vooruitgaan.

Als leden van de leiding capituleren, de beslissende vraagstukken niet vastberaden aanpakken, dan lijdt de praktijk van de leden en hun politieke opvoeding daar ernstig onder.

Iedere fout en elk falen van een lid van de partijleiding heeft gevolgen voor het geheel van de partij. Die fout wordt vermenigvuldigd en verergerd door de kaders en de leden.

Om alle aspecten van het partijleven met vaste hand te leiden, is er een voldoende aantal kaders nodig.

Om de leiding toe te laten efficiënt en met kennis van zaken leiding te geven, moet er onder de kaders een specialisatie worden doorgevoerd. Elkeen moet een duidelijk vastgelegd werkterrein leiden. Maar deze specialisatie moet uitgaan van een ééngemaakt inzicht van heel de politiek van de partij.

De nationale kaders hebben als belangrijkste taak het leiden van heel de partij.

Zij moeten al hun aandacht en enthousiasme aan deze nationale opdracht wijden.

Hardnekkige kleinburgerlijke en individualistische opvattingen beschouwen de taken van de nationale leiding als "een lastige en vervelende zaak", waarvan men zo snel mogelijk af wil. Dit gaat gepaard met capitulatie-ideeën (vluchten voor moeilijke taken) en anarchistische standpunten ("het werk aan de basis is beslissend").

De nationale opbouw van de partij leiden is een essentiële en vitale kwestie. Bij de minste geringste veronachtzaming ervan, openen zich de poorten voor allerlei opportunistische stromingen aan de top van de partij.

2. DE PARTIJ EFFICIËNT EN MET AUTORITEIT LEIDEN

2.1. DE ONTWIKKELINGSWETTEN VAN DE KLASSENSTRIJD EN DE ROL VAN DE PARTIJ BEGRIJPEN

Men kan de partij maar op doeltreffende wijze leiden, als men goed de ontwikkelingswetten van de klassenstrijd begrijpt en de rol van de partij, en meer in het bijzonder van de leiding van de partij, in de klassenstrijd.

De ontwikkeling van de productiekrachten, de verandering van de productieverhoudingen en de ontwikkeling van de klassenstrijd gaan steeds verder. De voorhoede van het proletariaat staat dan ook steeds voor nieuwe, zwaardere en moeilijkere taken. De partij moet voor elke nieuwe situatie een nieuwe politiek en een nieuwe tactiek uitwerken en aangepaste methodes vinden zodat de massa's die nieuwe taken op zich kunnen nemen.

De partij mag in haar ontwikkeling geen stilstand kennen, want stilstand betekent achteruitgang, ontbinding, ondermijning van haar krachten. Zo leiden bureaucratisme en routine onvermijdelijk naar de nederlaag van de revolutionaire strijd, net zoals ze na de overwinning van de revolutie geleid hebben tot de verrotting en de ineenstorting van het socialistische regime.

De partijkaders moeten dus elke actie, elke overwinning of nederlaag opvatten als een springplank voor nieuwe taken.

De partij leiden betekent: de partij voortdurend lanceren in nieuwe gevechten, de partij nieuwe uitdagingen laten aangaan.

De ideeën van Lenin daarover zijn onvervangbaar.

Lenin had een duidelijk zicht op de grote perspectieven van de socialistische revolutie en de dictatuur van het proletariaat. Hij maakte steeds een duidelijke analyse van de concrete conjunctuur en formuleerde een daarmee overeenstemmende politieke lijn en tactiek.

Hij toonde aan dat de partij alle mogelijke strijdvormen moet beheersen. Telkens de politieke situatie verandert, moet de leiding in staat zijn snel de politieke lijn, de tactiek en de organisatievormen aan te passen. Daarbij moet de politieke weerstand tegen dergelijke veranderingen gebroken worden.

Bekijken we eerst de politieke lijn van Lenin tijdens de beginjaren van de revolutionaire strijd in 1901-1902. "De betogingen hadden een aanvang genomen. Het vulgaire revolutionarisme begon 'ten aanval' te roepen en publiceerde bloederige pamfletten. Het suïvisme van de revolutionairen daarentegen predikte

dat 'de economische strijd het *beste* middel is voor de politieke agitatie'. Hoe gedroeg zich de revolutionaire sociaal-democratie? Zij veroordeelde het terroristische vuurwerk en het geschreeuw over aanval... Zij veroordeelde het suïvisme... De inspanningen om een politieke krant te creëren voor het hele land kon *toen* de toetssteen zijn voor de voorbereiding van de opstand. De ordewoorden 'massa-agitatie in plaats van directe gewapende acties, de voorbereiding van de noodzakelijke sociale en psychologische voorwaarden voor de opstand in plaats van putschisme', waren *toen* de enige juiste ordewoorden."⁵

Maar twee jaar later was de opstand al op een verspreide en spontaneïstische manier begonnen. Om dit te camoufleren, schreef de liberale burgerij: "Alleen het massaal propageren van het democratische programma kan de maatschappelijk-psychologische voorwaarden scheppen voor een algemene gewapende opstand."

Ook in de socialistische beweging ontkenden de opportunisten de centrale opdracht die de revolutionairen als volgt formuleerden: "De meest energieke maatregelen treffen voor het bewapenen van het proletariaat, alsmede voor het uitwerken van een plan voor de gewapende opstand en voor de directe leiding van de opstand". Lenin waarschuwde ervoor dat "de beweging kan ontaarden van een echte revolutionaire beweging tot een verbale revolutionaire beweging". "De kritiek van de wapens moet vanaf nu de opvolger zijn, de *noodzakelijke* en onvoorwaardelijke voltrekker van het wapen der kritiek."⁶

In 1906 organiseerde het tsaristische regime voor de eerste keer in de geschiedenis verkiezingen voor de Doema (Russisch parlement). Lenin besliste de eerste en later de tweede Doema te boycotten. Eraan deelnemen zou betekenen dat men steun verleende aan de politiek van de liberale bourgeoisie die via een constitutioneel proces een compromis wilde bereiken tussen de burgerij en het tsarisme. Eraan deelnemen zou de volksofstand verzwakt hebben. De krachten van die opstand waren nog lang niet uitgeput.⁷

In 1906 paste Lenin de tactiek aan de veranderde situatie aan en besloot hij om bolsjewieken naar de Doema te sturen. "Wij weigeren niet om dat strijdtoneel te gebruiken, maar wij onderwerpen het volledig aan een andere strijdvorm, de staking, de opstand."⁸

De jaren 1907-1912 waren jaren van terreur en repressie. Openlijke strijd was onmogelijk. De bolsjewieken pasten zich aan de tsaristische "legaliteit" aan. Hun parlementaire fractie werd het centrum van hun partij, die duidelijk reformistisch werd en die voornamelijk legale activiteiten ontplooiden. Tussen 1903 en 1912 had Lenin vaak compromissen gesloten met de

mensjewieken, om de arbeiders die hen volgden te beïnvloeden; maar nu brak hij definitief met hen. Net voor de oorlog stond de bolsjewistische partij aan het hoofd van een nieuwe revolutionaire golf in Rusland. "In de jaren 1912-1914 ontstond een nieuwe en reusachtige revolutionaire golf in Rusland. We werden opnieuw geconfronteerd met een uitgebreide stakingsbeweging, zonder voorgaande in de wereld. Aan de vooravond van de oorlog stonden wij reeds voor de eerste barricadengevechten. De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij van Rusland, een illegale partij, heeft haar plicht vervuld ten overstaan van de Internationale."⁹

Maar op het moment dat de oorlog uitbrak, moest de partij opnieuw radicaal van richting en van tactiek veranderen. De brede massa's lieten zich meeslepen door de nationalistische en chauvinistische propaganda. De partij kon niet meer tot massa-acties oproepen, het accent werd opnieuw op de propaganda gelegd. "Ruime propaganda in het leger ten voordele van de socialistische revolutie. Propaganda voor de noodzaak om de wapens te keren, ze niet te gebruiken tegen onze eigen broeders, de loonslaven van andere landen, maar tegen de regeringen en de burgerlijke en reactionaire partijen van alle landen. Onverbidde strijd tegen het chauvinisme en het 'patriottisme' van de burgerij en de kleinburgerij van alle landen, zonder uitzondering."¹⁰

In februari 1917 leidden de opstanden, in combinatie met Engelse en Franse manoeuvres, tot de omverwerping van het tsarisme. Er ontstond een situatie die uniek is in de geschiedenis. Lenin maakt daarvan een bewonderenswaardige concrete analyse. Die analyse schreef hij neer in zijn artikels "Brieven van ver" en "De taken van het proletariaat in onze revolutie". "Deze uitermate eigenaardige omstandigheid, heeft *twee dictaturen door en door met elkaar verweven*: de dictatuur van de bourgeoisie en de dictatuur van het proletariaat en de boeren (de sovjets van arbeiders-, boeren- en soldatenafgevaardigden). De sovjets zijn in staat de macht te grijpen, niemand is in staat om hen tegen te houden. Maar de sovjets onderwerpen zich vrijwillig aan de 'revolutionaire' burgerlijke regering! Twee politieke factoren verlammen de arbeiders en de boeren: 'de greep van de razende revolutionaire fraseologie' en 'de blinde goedgelovigheid van de kleinburgerij ten overstaan van de kapitalisten' en hun demagogische beloften. De centrale taak van de bolsjewieken: 'Het proletariaat bevrijden uit de algemene kleinburgerlijke roes! De essentiële politieke stelling die de massa's moeten begrijpen is: 'Het is *niet mogelijk* aan de imperialistische oorlog te ontsnappen (...) zonder de heerschappij van het kapitaal omver te werpen, zonder de staatsmacht over te geven aan een *andere* klasse, aan het

proletariaat."¹¹ Maar in de unieke situatie die er toen heerste in Rusland, kon die overgang op een vreedzame manier gebeuren. Het was voldoende dat de sovjets verklaarden dat ze alle macht grepen en dat ze de burgerlijke regering wandelen stuurden.

"Het ordewoord 'Alle macht aan de sovjets' was een correct ordewoord voor de vreedzame ontwikkeling van de revolutie die mogelijk was in april, mei, juni en tot 19 juli 1917, dit wil zeggen tot op het moment dat de werkelijke macht overging in handen van de militaire dictatuur." De politieke lijn van de bolsjewistische partij veranderde opnieuw: "Gedaan met de illusies over een vreedzame weg, gedaan met verspreide acties, nu moet men zich vastberaden voorbereiden op de gewapende opstand, als de evolutie van de crisis het mogelijk maakt om de massa's er werkelijk bij te betrekken."¹²

In augustus 1917 was er een onverwachte ommekeer: generaal Kornilov en de tsaristische krachten keerden zich tegen de voorlopige regering, een burgerlijke regering die geleid werd door de socialist Kerenski. Lenin analyseerde die verandering in zijn tekst "Aan het Centraal Comité van de RSDAP" en in zijn tekst "Ontwerp-resolutie over de huidige situatie" van 30 augustus en 3 september 1917. "Net zoals elke plotselinge verandering, vereist ook deze een aanpassing en een verandering van de tactiek. En zoals bij elke herziening, moeten we uiterst voorzichtig zijn om niet van onze principes af te wijken." Een aantal bolsjewieken wilde de burgerlijke democratische regering steunen tegen de reactie. Lenin reageerde: "Zelfs vandaag moeten wij de regering Kerenski niet steunen. Wij moeten verder oorlog blijven voeren tegen Kornilov, net zoals de troepen van Kerenski. Maar wij steunen Kerenski niet. Integendeel, wij brengen zijn zwakheid aan het licht. Tegen Kerenski moeten wij eerder indirecte agitatie voeren. Wij moeten van hem de maximale actieve strijd tegen Kornilov eisen, op een echte revolutionaire manier. Tegen Kornilov voeren we oorlog met revolutionaire middelen, waarbij we de massa's meetrekken."¹³

Na de nederlaag van Kornilov begon de invloed van de bolsjewieken te overwegen in het leger en bij de arbeiders. Overal waren er boerenopstanden. De regering Kerenski had bijna geen betrouwbare troepen meer. Lenin, vanaf juni in de clandestiniteit, slaakte op 14 oktober een alarmkreet: "Ieder uitstel is misdadig. De bolsjewieken mogen het sovjetcongres niet afwachten, zij moeten onmiddellijk de macht grijpen. De opstand moet dadelijk beginnen."¹⁴

Op 17 oktober maakte Lenin zich kwaad. De weerslag daarvan vinden we terug in zijn "Brief aan de partijgenoten": "De weifelingen, waartegen ik het mijn plicht acht mij met de grootste beslistheid te keren, zijn ongehoord en kunnen een verder-

felijke uitwerking hebben op de partij en op de revolutie." "Het belangrijkste feit in het tegenwoordige leven in Rusland is de boerenopstand. Dat is de objectieve overgang van het volk naar de kant van de bolsjewieken." Alles was aanwezig voor een zegerierende opstand: "Wat er nodig is voor de opstand, dat is bewuste, sterke en onbuigzame vastberadenheid van de klassebewuste elementen om tot het einde toe te strijden. Dit enerzijds. Anderzijds is de gespannen, vertwijfelde stemming van de brede massa's nodig, die *voelen* dat er thans met halve maatregelen niets meer te redden valt, dat de hongerenden alles kort en klein zullen slaan *indien* de bolsjewieken hen in de beslissende strijd niet zullen weten te leiden."¹⁵

Op 24 oktober deed Lenin in zijn "Brief aan de leden van het Centraal Comité" een pathetische oproep opdat de opstand 's anderendaags werkelijk zou georganiseerd worden: "Ik schrijf deze regels om 12 uur 's avonds. De toestand is uitermate kritiek. Het is zonneklaar, dat thans verder uitstel van de opstand reeds waarlijk gelijk staat met de dood. Men moet tot iedere prijs vanavond, vannacht, de regering arresteren. Het zou verderfelijk zijn of een zuiver formele wijze van handelen, als wij de onzekere afloop van de stemming op 25 oktober afwachten. We mogen niet langer wachten, anders verliezen we alles! Verder uitstel van de actie betekent de dood."¹⁶

2.2. DE HOOFDTEGENSTELLING ONTDEKKEN EN ZE VASTBERADEN AANPAKKEN

Om met autoriteit en doeltreffendheid te leiden, moeten wij de methode van het dialectisch materialisme toepassen; de hoofdtegenstelling dient opgespoord en kordaat aangepakt. "In het ontwikkelingsproces van een ingewikkeld ding bestaan vele tegenstellingen. Hiervan is er één noodzakelijkerwijze de voornaamste tegenstelling waarvan het bestaan en de ontwikkeling het bestaan en de ontwikkeling van de andere tegenstellingen bepaalt of beïnvloedt. (...) Als er dus in een proces een aantal tegenstellingen bestaan, moet één ervan de voornaamste tegenstelling zijn die de leidende en beslissende rol speelt, terwijl de rest een secundaire en ondergeschikte plaats inneemt. Daarom moeten wij bij het bestuderen van een ingewikkeld proces waarin twee of meer tegenstellingen bestaan, ons uiterste best doen om de voornaamste tegenstelling te vinden. Is de voornaamste tegenstelling eenmaal ontdekt, dan kunnen alle problemen gemakkelijk opgelost worden."¹⁷

De kaders moeten zich inspannen om de belangrijkste schakel te vinden, die van doorslaggevend belang is voor het geheel van

het werk en voor een lange periode. Dat geldt zowel voor de algemene leiding van de partij, als voor de leiding van elke organisatie of afdeling, of voor elke belangrijke activiteit.

De kaders moeten diepgaande politieke discussies organiseren en ernstige ideologische en politieke strijd voeren om ertoe te komen de hoofdtegenstelling en de belangrijke secundaire tegenstellingen te bepalen.

Men moet alle kaders verenigen zodat ze eenzelfde begrip hebben van de voornaamste schakel en bepalen welke inbreng elke kameraad kan hebben om de hoofdtegenstelling op te lossen.

Wanneer wij de hoofdschakel hebben ontdekt, moeten wij snel de essentiële lijnen vastleggen waarop, ten alle prijze, snel resultaten moeten worden bereikt.

Slechts door de hoofdtegenstelling te definiëren en resultaten af te dwingen, kunnen de kaders een greep hebben op de realiteit.

Zo kan de wil en de vastberadenheid van de kaders, om de partij efficiënt en met gezag te leiden, worden afgemeten.

Als wij ons verliezen in details, als wij op onrealistische wijze een groot aantal te realiseren punten aangeven, zaaien wij enkel verwarring. De militanten zullen willekeurig het een of ander punt nemen, dat in ieder geval niet zal worden verwezenlijkt in de gegeven verwarring. De inspanningen naar alle kanten zullen geen enkel resultaat opleveren, geen enkele beslissende verandering. Te veel secundaire doelstellingen aanwijzen, heeft als praktisch resultaat dat de essentiële doelstelling niet wordt bereikt.

Wanneer wij een realistische planning opmaken, moeten we de hoofdtegenstelling aanduiden en de details laten vallen. De militanten kunnen dan hun inspanningen daarop concentreren en successen boeken. Wanneer wij ons op de essentie toespitsen, kunnen de kaders leiden, controle uitoefenen en de zaken in de hand houden.

De kaders moeten de moeilijkste problemen ter hand nemen.

Op een gegeven moment zijn er problemen die een beslissende invloed hebben in een hele provincie of op heel de partij.

Zo zijn er belangrijke stakingen geweest (de dokstaking, de mijnstakingen) en theoretische taken (de analyse van de groep Clarté, van de Union des Communistes Marxistes-Léninistes de Belgique - UCMLB), die een langdurige invloed hebben gehad op heel de partij.

Wanneer de kaders de moeilijkste problemen uit de weg gaan in plaats van ze stevig aan te pakken, kan de situatie enkel verrotten, wordt de toestand steeds verwarder. De partij wordt dan

niet meer efficiënt en met autoriteit geleid. Eenmaal een cruciaal probleem vastgesteld is, mag men zich niet achter "belangrijke taken" verschuilen om er zich van af te maken.

Om doeltreffend leiding te geven moeten de kaders hun prioriteiten correct vastleggen.

De kaders moeten een duidelijke volgorde van belangrijkheid opstellen voor al hun activiteiten. Zij moeten het grootste deel van hun tijd besteden aan hun hoofdtaak. Zij moeten weigeren bepaalde taken op te nemen, als dat schaadt aan de vervulling van de belangrijkste activiteiten.

In het werkplan van de leden van het Politiek Bureau en van het Centraal Comité, moeten de hoofdtaken voor de uitwerking van richtlijnen en fundamentele teksten en de voorbereiding van de vergaderingen van de nationale leiding, absoluut prioritair staan en iedereen moet er voldoende tijd aan besteden. Men mag niet aanvaarden dat ze naar later worden verschoven omwille van secundaire taken en bezigheden. Anders degenereren de nationale vergaderingen, waarvan de grootste impulsen worden verwacht voor het werk van de partij, en worden ze ondoelmatig.

In sommige vergaderingen zit geen vaart, ze verlopen in een sfeer van passiviteit en malaise en leveren maar weinig resultaten op. De hoofdreden daarvan is dat de kaders zich niet concentreren op hun prioriteiten en geen duidelijke standpunten en resoluties uitwerken, dat zij de documenten die de anderen voorleggen, niet grondig bestuderen, dat zij geen kritieken en amendementen uitschrijven.

2.3. STRATEGISCHE MAATREGELEN TREFFEN, ALGEMENE OPLOSSINGEN UITWERKEN

Leiden betekent zich boven de huidige beperkte praktijk stellen om een volledig zicht te krijgen op de partij, de klassenstrijd en de komende evoluties.

Om strategische maatregelen te kunnen nemen, moeten wij onze kennis van de geschiedenis van de revolutionaire beweging verdiepen en leren welke strategische maatregelen beslissend zijn geweest voor de toekomst van bepaalde partijen.

Elk leidend kader moet zich concentreren op het uitwerken van strategische maatregelen die een globale impact zullen hebben op lange termijn.

Bij het uitwerken van deze maatregelen, moeten wij uitgaan van een materialistische kennis van de realiteit van de partij en een optimale efficiëntie en praktische nuttigheid nastreven.

Het tegendeel zijn "strategische maatregelen", waarvan de voorbereiding eeuwig aansleept, die resulteren in algemene, vage "opvoedingsteksten", die niet gericht zijn op de praktijk en niet uitmonden in realistische, nauwkeurige en nuttige richtlijnen.

De kaders moeten enquêtes en onderzoek verrichten in de partij en het marxisme-leninisme studeren om de voornaamste fouten te ontdekken en die strategische initiatieven te vinden die de partij toelaten een sprong voorwaarts te maken.

Als wij fouten vaststellen aan de basis, moeten wij ze onmiddellijk rectificeren, maar wij moeten vooral op zoek gaan naar de wortels, de diepliggende oorzaken, de fouten van algemene aard aan de top die de fouten aan de basis veroorzaken of vergemakkelijken. Uitgaande van elk concreet probleem, dat men in de praktijk tegenkomt, moet men denken aan het uitwerken van een nationale, algemene en principiële richtlijn, die toelaat dit soort problemen eens en voor altijd op te lossen.

Een voorbeeld: eind 1972 hadden wij een anti-partijfractie in Gent. In dit bijzonder probleem kwam een algemeen probleem tot uiting: de werkingsregels van een communistische partij waren niet door alle leden gekend, de organisatie werkte nog zonder officiële statuten. Toen werden de eerste statuten geschreven om in de toekomst de problemen, zoals die door de fractie waren veroorzaakt, te vermijden.

Eerst moeten we het sleutelprobleem ontdekken. Daarna moeten we beslissende maatregelen treffen om een "uitroeicingscampagne" te voeren.

Sommige problemen "slepen" jarenlang aan. Zij worden regelmatig opgeworpen, zonder dat er resoluut maatregelen worden getroffen. Af en toe zijn er geïmproviseerde discussies, die nooit gesystematiseerd worden.

Om het probleem te omschrijven, kunnen we een beperkte commissie oprichten om de verschillende elementen van het vraagstuk bijeen te brengen, de verschillende ervaringen en discussies, om daarna duidelijk en precies het probleem te definiëren en een eerste reeks mogelijke antwoorden te formuleren.

Om het probleem op te lossen, kunnen we twee methodes volgen.

Men kan ofwel een "conclaf" houden met de kaders die het beste het probleem kennen. Met hen de omstreden punten ophelderen, alternatieve oplossingen voorstellen en een beslissing nemen. In dat geval moet er een hoofdverantwoordelijke aangesteld worden die de studie, het onderzoek, de analyse en de synthese leidt.

Ofwel geeft men de taak aan een lager kader dat bekwaam is het probleem op te lossen. Nieuwe kaders moeten leren volledige verantwoordelijkheid te dragen voor een bepaald aspect van het partijleven. Dit vereist schriftelijke richtlijnen van het verantwoordelijk hoger kader, evaluaties en bijkomende richtlijnen tussendoor. De tussentijdse bilans en later het einddocument moeten volgens een strikte discipline worden afgewerkt.

3. HET MARXISME-LENINISME BESTUDEREN, HET REVISIONISME BEKAMPEN

3.1. EEN ALGEMENE KENNIS VAN HET MARXISME-LENINISME VERWERVEN

De partijkaders moeten de marxistisch-leninistische leer bestuderen als een wetenschap.

De kaders kunnen maar bijdragen tot de uitwerking van de politieke lijn in de huidige zeer complexe en snel veranderende wereld, wanneer zij de rijke ervaring die honderden miljoenen revolutionairen en communisten sinds meer dan een eeuw hebben verworven, studeren en assimileren.

Voor een communistische partij is het van vitaal belang de werken van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong te bestuderen, evenals de ervaring van de internationale communistische beweging.

Men moet systematisch en hard werken om de marxistische theorie te assimileren. Een wetenschap verwerft men niet door links en rechts eens een bladzijde te lezen wanneer men tijd over heeft.

De kaders moeten zich inspannen om in een aantal jaren alle basiswerken te kennen. Dat zal hen helpen hun weg te vinden in de meest voorkomende problemen.

Marx en Engels

Het Communistisch Manifest (1848)

Het socialisme van utopie tot wetenschap (1877)

Loonarbeid en kapitaal (1847, inleiding van Engels 1891)

Het kapitaal (1867-1894), samengevat in het "Leerboek politieke economie", Moskou 1955

Lenin

Wat te doen? (1902)

Een stap voorwaarts, twee stappen terug (1904)

Tweeërlei tactiek van de sociaal-democratie in de democratische revolutie (1905)

Staat en Revolutie (1917)

De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky (1918)

De 'linkse stroming', een kinderziekte van het communisme (1920)

Belasting in natura (1921)

Over de coöperatie (1923)

Stalin

- Over de grondslagen van het leninisme (1924)
- De Oktoberrevolutie en de tactiek der Russische communisten (1924)
- Bijdrage tot de vraagstukken van het leninisme (1926)
- Het internationale karakter van de Oktoberrevolutie (1927)
- Vraagstukken van de landbouwpolitiek in de USSR (1929)
- Voor een bolsjewistische vorming - Rapport aan het cc, maart 1937 (1937)
- Geschiedenis van de communistische partij der Sovjet-Unie (Bolsjewiki) (1938)
- Rapport aan het XVIIIe congres van de CPSU (1939)

Mao Zedong

- Strategische problemen van de revolutionaire oorlog in China (1936)
- Over de praktijk (1937)
- Over de tegenstelling (1937)
- Over de juiste behandeling van de tegenstellingen onder het volk (1957)

Enver Hodja

- De geschiedenis van de Partij van de Arbeid van Albanië (1970)

De kaders moeten in een periode van tien tot vijftien jaar een relatief volledige kennis verwerven van de marxistisch-leninistische theorie over alle wezenlijke terreinen:

- de strategie en tactiek van de socialistische revolutie,
- de organisatieprincipes van de communistische partij,
- de politieke economie van het kapitalisme en imperialisme,
- de principes en ervaringen inzake de socialistische opbouw,
- de internationale politiek,
- de strategie en tactiek van de nationaal-democratische revolutie,
- de strijd tegen anarchisme, reformisme, trotskisme en revisionisme,
- de legale en illegale strijd, de politieke strijd en de gewapende strijd,
- de socialistische cultuur.

We moeten speciale aandacht besteden aan de studie van het dialectisch materialisme, dat aan de basis ligt van de hele marxistische leer.

Dat vormde een fundamenteel punt in de strijd tegen alle opportunistische lijnen, van Clarté tot UCMLB.

Het is van wezenlijk belang voor de studie van de veranderingen in de nationale en internationale situatie.

Lenin heeft steeds veel aandacht besteed aan de studie van het dialectisch materialisme. Al zijn werken zijn concrete voorbeelden van het toepassen van het dialectisch materialisme en kunnen dan ook vanuit dat oogpunt bestudeerd worden.

Herhaaldelijk zegt Lenin hoe belangrijk het is de wetten van de materialistische dialectiek goed te beheersen.

A propos de la dialectique (Over de dialectiek). In Lenin, *Œuvres*, Deel 36, p.373.

Een stap voorwaarts, twee stappen terug. In het Frans in *Œuvres*, Deel 7, p.429-434.

L'impôt en nature (Belasting in natura) in *Oeuvres*, Deel 32, p.349-389.

A nouveau les syndicats (Nogmaals over de vakbonden) in *Œuvres*, Deel 32, p.82-101.

Stalin heeft het hoofd moeten bieden aan de allermoeilijkste situaties: collectivisering, industrialisering, zuiveringen, anti-fascistisch verzet, koude oorlog. Bij het oplossen van al deze problemen heeft hij blijk gegeven van een diepgaande kennis van het dialectisch materialisme. Wij moeten de wetenschappelijke methode die hij hanteerde ernstig studeren. Wij hebben dit in het verleden verwaarloosd, onder meer onder invloed van de volgende stelling van de Chinese Communistische Partij: "In zijn manier van denken, heeft Stalin zich gedeeltelijk, maar ernstig, verwijderd van het dialectisch materialisme om te vervallen in het subjectivisme."¹⁸ Door haar algemene en vage bevoording heeft deze stelling, die beïnvloed werd door Chroesjtsjov, ertoe geleid dat de creatieve toepassing van het dialectisch materialisme in de werken van Stalin werd miskend.

Men kan akkoord gaan met de noodzaak om het marxisme-leninisme te bestuderen en toch geen ernstige inspanningen doen om die basiswerken echt te beheersen. Het is net alsof iemand zieken wil genezen, zonder eerst de nodige inspanningen te doen om de geneeskunde te bestuderen.

Het gebrek aan inspanningen bij de studie van het marxisme-leninisme, passiviteit en suïvisme op theoretisch vlak, vormen een bron van revisionisme.

Sommige kaders weigeren de lat hoog te leggen voor wat hun studietaken betreft.

Zij vermijden zorgvuldig moeilijke theoretische taken aan te pakken die veel inspanningen en werk vereisen. Eigenlijk hebben zij een afkeer van politieke analyse en bijgevolg van de politieke klassenstrijd.

Wanneer de kaders geen inspanningen doen om voortdurend nieuwe of complexere problemen te beheersen, kunnen zij de

militanten ook niet aanzetten tot het verwerven van een stijl van doorgedreven studie. De theoretische passiviteit van de militanten wordt veroorzaakt door de theoretische passiviteit van de kaders.

Wij kunnen geen enkel excuus aanvaarden voor passiviteit inzake marxistische studie. Iedereen moet zijn eigen hersenen gebruiken om teksten te vinden over een onderwerp dat hij wil aanpakken. Als iemand bepaalde problemen in verband met revolutionair geweld wil aanpakken, dan moet hij de werken van de klassieke auteurs raadplegen die geschreven werden op het moment dat het geweld aan de orde van de dag was. Men kan zich wel voorstellen dat Lenin daarover heeft geschreven tijdens de revolutie in december 1905, net voor oktober 1917 en tijdens de burgeroorlog.

Elk kader moet een deel van zijn tijd besteden aan de studie van het marxisme. Elk kader moet verplicht worden een aantal taken van politieke analyse, politieke strijd en studie op te nemen; er moeten termijnen op geplakt worden, waarna de resultaten worden bediscussieerd en geëvalueerd.

3.2. DE CONCRETE EENHEID REALISEREN TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK

Om de revolutie te leiden kan men zich niet tevreden stellen met kant en klare marxistische schema's en formules.

De anti-kapitalistische en anti-imperialistische strijd heeft meer dan ooit een internationaal karakter en speelt zich af in een uiterst complexe wereld.

We moeten het marxisme creatief weten toe te passen om in een dergelijke complexe situatie de revolutionaire strijd stap voor stap vooruit te brengen.

De revolutionaire theorie komt voort uit de praktijk en staat in dienst van de praktijk.

De rechtse opportunisten vertellen graag dat "men moet vertrekken van de praktijk". In feite willen zij zeggen: "aan de oppervlakte blijven, zich houden aan wat zich binnen handbereik bevindt, aan de spontane beweging".

De marxisten moeten vertrekken van de praktijk en de talrijke problemen die eruit voortkomen. Zij moeten uitgaan van enquêtes en onderzoek en stellingen formuleren in het licht van het marxisme-leninisme.

We spannen ons in om de problemen te vatten die de praktijk van de klassenstrijd op nationaal en internationaal vlak naar voor brengt. Hoe beter wij in staat zijn de fundamentele problemen duidelijk en grondig te formuleren vanuit de praktijk, hoe vruchtbaarder onze studie zal zijn.

Wanneer we zien dat er ergens een politiek probleem bestaat waar we het tevoren niet vermoedden, zijn we reeds een stap dichterbij de oplossing. Wanneer men een probleem klaar verwoordt, zal men dat voor ogen houden bij zijn studie, bij zijn onderzoekingswerk en bijgevolg zal men sneller een oplossing ontdekken.

De kaders moeten de problemen inzake de politieke lijn zo breed en zo grondig mogelijk stellen. Men moet zo hoog mogelijk mikken. Uitgaande van een concreet probleem moet men proberen er de diepste wortels van te ontdekken. Men moet alle aspecten onderzoeken. Men mag zich niet vastklampen aan één aspect en daarop doorgaan, maar men moet eerst de verschillende aspecten onderkennen en nagaan wat de onderlinge samenhang is. Men moet vooruitzien en nadenken over verschillende mogelijke evoluties.

Politieke passiviteit van kaders vergemakkelijkt het aannemen van eenzijdige standpunten. Die kunnen een bron zijn van linkse of rechtse opportunistische lijnen. Dat is in verschillende communistische partijen voorgekomen tijdens verscheidene belangrijke debatten: de polemiek met het Chroesjtsjovisme in 1963; het debat over de Culturele Revolutie in 1967-1969 en daarna over de verwerping van de Culturele Revolutie in 1978-1982; de politieke strijd rond de kwestie van het sociaal-imperialisme en rond de theorie van de drie werelden; de discussie over de nieuwe politiek van Gorbatsjov in 1985-1987; het debat over de aard van de oorlog in ex-Joegoslavië.

De hoogste kaders moeten kritisch al het materiaal verwerken dat de burgerij tot stand gebracht heeft over de sociale en economische realiteit, de actuele politieke gebeurtenissen, de geschiedenis enz. Wanneer men opziet tegen de harde inspanningen die daartoe zijn vereist, zal men er nooit in slagen een correcte politiek uit te werken.

De kaders moeten maatregelen treffen om de essentiële basisedocumenten ter beschikking te hebben en zich niet tevreden stellen met materiaal van tweede rang.

De Chinese Communistische Partij heeft duidelijk de noodzaak uiteengezet om de algemene waarheid van het marxisme-leninisme te integreren in de concrete praktijk van de revolutie.

"Een proletarische partij moet zichzelf richten naar de beginselen van het marxisme-leninisme. Zij moet het standpunt, het gezichtspunt en de methode van het marxisme-leninisme aannemen. Op deze basis moet men enquêtes en grondig onderzoek verrichten naar de verhouding tussen de verschillende

klassen in de maatschappij, op een correcte manier een analyse maken van de huidige situatie, van de geschiedenis van het land en van de bijzonderheden van de revolutie. Dit om volledig onafhankelijk de theoretische en praktische vraagstukken die deze revolutie stelt te kunnen oplossen. Een proletarische partij moet de ervaringen van andere landen bestuderen. Zij mag deze niet mechanisch toepassen, maar ze moet ze wel versmelten met de realiteit van haar eigen land en haar eigen ervaring opdoen. Alleen op deze manier zal zij de revolutie naar de overwinning kunnen leiden en deelnemen aan de wereldrevolutie van het proletariaat.¹⁹

3.3. HET REVISIONISME BEKRITISEREN

Hoe moeten we het marxisme verwerven?

De kaders moeten zich scholen door revisionistische, reformistische en opportunistische lijnen te analyseren en te bekritisseren.

Ze moeten nauwgezet, stelling na stelling, het klassestandpunt, de methode en het gezichtspunt ervan analyseren.

Men kan het marxisme-leninisme maar ten gronde beheersen, als men het studeert in strijd met anarchisme, reformisme, trotskisme en revisionisme.

Om *De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky* van Lenin te begrijpen, moeten we ook de werken van Kautsky bestuderen! Sommigen hebben herhaaldelijk het werk van Lenin bestudeerd en gingen ogenschijnlijk akkoord met de inhoud. Jaren later "ontdekken" zij nieuwe modetheorieën en verklaren zij dat het leninisme voorbijgestreefd is. Die "nieuwe" theorieën zijn nochtans grotendeels dezelfde als diegene die Kautsky ontwikkelde in zijn tekst *De dictatuur van het proletariaat*.

Hoe onze politieke stellingen uitwerken?

We moeten onze politieke stellingen altijd uitwerken in een bewuste strijd met het links en rechts opportunisme, anders zullen er "spontaan" burgerlijke en kleinburgerlijke ideeën opdrukken in onze stellingen. De "spontane weg" van de arbeidersbeweging plooit voor de ideologische druk van de kleinburgerij, de burgerij en het imperialisme. Dat heeft in het verleden anarchisme, reformisme, trotskisme en revisionisme voortgebracht. Vandaag leidt de "spontane weg" onvermijdelijk naar soortgelijke standpunten.

Hoe kunnen we de essentie van het revisionisme in België begrijpen?

Om tot eenheid te komen onder de kaders en de leden via de intensieve studie van het marxisme en de kritiek van het revisionisme, is de collectieve studie van de geschiedenis van de sociaal-democratie de meest aangewezen methode.

Als wij een stevige partijleiding willen vormen, moeten alle kaders de wetten van de partijopbouw leren kennen, de opportunistische fouten bestuderen die in de loop van de geschiedenis zijn gemaakt, de oorzaken van het verval van de BWP (Belgische Werklieden Partij) en later van de KPB (Kommunistische Partij van België) bestuderen.

Om de socialistische partij te bekritisieren, studeren wij de teksten van Marx en Engels, van Lenin en Stalin en van de Derde Internationale, om zo onze kennis van de basisbeginselen te verhogen.

Terwijl we de sociaal-democratie bekritisieren, moeten we ook aandacht hebben voor een ander cruciaal probleem: met name de karakteristieke houding en de zwakke punten van de Belgische bourgeoisie in de klassenstrijd. We moeten de sterke en zwakke punten van het proletariaat, de kenmerken van de syndicale strijd en de houding van de syndicale leiding leren kennen.

We moeten in een periode van vijf jaar een volledige geschiedenis van de sociaal-democratie schrijven. De twee essentiële hoofdstukken zijn die over de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Tijdens die twee historische periodes zou de socialistische revolutie hebben kunnen zegevieren in België. Wanneer we die periodes grondig bestuderen, dan kunnen we een duidelijk en realistisch beeld krijgen van de voorwaarden voor een revolutie in België, over de te volgen tactiek en strategie. Wanneer we die periodes bestuderen leren we ook beter de band begrijpen tussen het vreedzame en legale werk in "normale" periodes en de gewapende strijd in openlijk revolutionaire periodes.

De Eerste Wereldoorlog

De belangrijkste thema's zijn:

De openlijke overstap van de BWP naar de Belgische burgerij, het Belgische imperialisme, de monarchie, het kolonialisme en het chauvinisme.

Tegelijkertijd moeten we aandacht hebben voor de "marxistische" en "revolutionaire" demagogie die een aantal reformistische leiders blijft hanteren. Dat laat ons toe de zin te begrijpen van de "marxistische" en "revolutionaire" taal van de trotskisten.

Analyse van de authentieke linkse tendensen binnen de sociaal-democratie en de evolutie ervan.

De nationale kwestie in de optiek van de socialistische revolutie. De discriminatie bekampen op een anti-nationalistische, internationalistische basis en in het perspectief van de proletarische revolutie.

Klassepositie ten overstaan van de interimperialistische oorlog - zijn "eigen" burgerij omverwerpen.

Studie van de conjunctuurveranderingen, van de verschillende situaties en van de invloed ervan op de bepaling van de strategie en de tactiek. Noodzaak van massastrijd en een anti-Duitse partisanenoorlog in de gebieden die bezet zijn door Duitsland. Noodzaak van een oppositietactiek tegen de interimperialistische oorlog en noodzaak van verbroedering tussen de legers aan het IJzerfront. Algemene oriëntatie voor een anti-kapitalistische opstand.

De Tweede Wereldoorlog

Van de "linkse" demagogie van het Plan De Man tot een politiek van samenwerking met het fascisme en tot het "nationaal-socialisme" van De Man en Spaak.

De pseudo-weerstand van de socialistische partij.

De socialistische partij en de interimperialistische oorlog tussen de Anglo-Amerikaanse coalitie en nazi-Duitsland.

Het opportunisme van de Belgische Communistische Partij ten overstaan van de lijn van de socialistische partij, voor en tijdens de oorlog.

De kenmerken van een revolutionaire anti-fascistische lijn: de ervaringen van Joegoslavië, Albanië, Griekenland en Frankrijk.

De overgang van de anti-fascistische oorlog naar de strijd voor de socialistische revolutie.

3.4. MET WELK DOEL MOETEN WE STUDEREN?

3.4.1. Studeren om zijn wereldopvatting om te vormen

De eerste doelstelling van de studie van het marxisme-leninisme moet zijn: beter zijn eigen prioritaire taken in handen nemen, zijn eigen fouten verbeteren en op die manier zijn wereldopvatting omvormen.

Tijdens de studie moet men in de eerste plaats nota's maken over zijn eigen werk en pas daarna over het werk van de lagere organen. We kennen een kader dat geen enkele vorming in het marxisme-leninisme geeft, geen enkele van zijn taken ernstig

vervult en de "ik weet het niet"-mentaliteit verspreidt. Maar bij de studie van *Wat te doen?*, bekritiseert hij vooral het economisme van een basismilitant...

3.4.2. Studeren om de analytische en synthetische geest te ontwikkelen

Eerst komt de analyse.

Het komt erop aan te ontdekken op welke manier de verschillende klassebelangen zich uitdrukken, binnen een klasse de linkse, rechtse en centrumposities te ontdekken. Men moet een tekst punt per punt ontleden om de belangrijkste stellingen eruit te halen.

Men moet de realiteit achter de woordenkramerij ontdekken, de essentie achter de schijn. De politieke en ideologische grondslagen blootleggen die achter de woorden schuilgaat.

Daarna komt de synthese.

Men moet de gemeenschappelijke grondslag van een aantal vastgestelde fenomenen ontdekken en bijeenzetten; de essentiële tegenstellingen in een proces of fenomeen ontdekken en daaruit de hoofdtegenstelling afleiden; politieke conclusies trekken en de belangrijkste politieke besluiten formuleren; correcte prioriteiten vastleggen.

Het dialectisch materialisme en het historisch materialisme zijn wapens die ons in staat stellen om een analyse en een synthese te maken. Een juiste ideologische ingesteldheid is eveneens noodzakelijk.

Men moet het democratisch centralisme toepassen en naar alle standpunten luisteren, of ze nu juist of fout zijn.

Een juist standpunt is het resultaat van een confrontatie tussen verschillende ideeën. Men moet een probleem vanuit verschillende hoeken bekijken en in al zijn aspecten. Een rechts opportunist kan een aantal objectieve feiten aanbrengen, kan een belangrijk probleem opwerpen.

Men moet aandachtig luisteren en objectief studeren, het materialisme respecteren. Een oordeel mag niet beïnvloed worden door vooroordelen of vooropgezette mening.

Men moet zin hebben voor zelfkritiek. Wie "eigen" verkeerde of eenzijdige ideeën beschermt, verhindert een correcte synthese.

Men moet strijd voeren tegen links en rechts opportunisme. Eén verdeelt zich in twee, achter een bepaalde tendens kan een andere schuilgaan; een juiste stelling wordt fout als ze tot in het extreme doorgedreven wordt. Op syndicaal vlak zijn wij dik-

wijls van rechts naar links opportunisme gedraaid, en omgekeerd. De kameraden die in de vakbond werken worden beïnvloed door het reformisme en staan onder invloed van de arbeidersaristocratie; de kameraden die niet in de vakbond werken zijn geneigd om de tactische kwesties te verwaarlozen en om het werk op lange termijn, om de syndicalisten politiek te winnen, te verwaarlozen.

Men moet strijd voeren tegen de verzoeningsgezindheid. Na nauwgezet onderzoek van alle standpunten, moet men een duidelijk besluit durven trekken.

3.4.3. Studeren om de problemen op te lossen

De studie van het marxisme-leninisme om concrete problemen op te lossen, is een goede methode om de eenheid van de partij te realiseren. Men stelt een thema aan de orde, formuleert zoveel mogelijk problemen rond dat thema en bestudeert collectief teksten aan een doorgedreven ritme. Elke afdeling, elk leidend orgaan, elke werkgroep, kan een probleem van beslissend belang formuleren en de collectieve studie van het marxisme-leninisme daaromtrent organiseren.

Men kan ook de verplichte studie opleggen van een marxistisch werk gedurende één of twee dagen. Iedereen maakt nota's over de problemen die men wil oplossen; kaders dienen aangeduid om een uiteenzetting te geven over het werk en de toepassingen ervan. Men dient te besluiten met een collectieve discussie.

3.5. HOE KUNNEN WE DE STUDIE STIMULEREN?

Het voorbeeld geven.

De kaders moeten de lagere kaders en de militanten, door concrete voorbeelden, aantonen dat studie noodzakelijk is. Zij moeten de problemen in de actualiteit die de militanten bezighouden gebruiken, zij moeten elke partiële discussie benutten om de horizon te verbreden.

Zij moeten uiteenzettingen en rapporten voorbereiden met citaten uit de belangrijkste marxistische werken om aan te zetten tot studie.

Op nationaal niveau moet een index worden gemaakt van de materies, waarbij de belangrijkste politieke onderwerpen in elk werk worden aangeduid. Zo kan iedereen zich sneller oriënteren.

Een studiecahier bijhouden.

Daarin noteert men de stellingen die het eigen gezichtspunt doen veranderen. Men noteert eveneens hoe men de fundamentele stellingen interpreteert, welke toepassingen men ziet.

Men vermeldt de opportunistische stellingen die men tegenkomt en die men kan weerleggen aan de hand van de bestudeerde tekst.

Het studiecahier moet iedereen in staat stellen zijn eigen politieke evolutie te analyseren. Men kan *Wat te doen?*, *Tweeërlei tactiek* of *De renegaat Kautsky* tientallen keren lezen en er telkens iets nieuws in ontdekken. Met behulp van de notities kan men eenzijdige of verkeerde interpretaties die men in het verleden gemaakt heeft, analyseren.

Met de hulp van de studienota's kan men beter vorming geven over de verschillende werken.

4. ZICH ENGAGEREN IN DE PRAKTIJK EN IN DE REVOLUTIONAIRE KLASSENSTRIJD

Een revolutionair moet de wereld kennen en hem veranderen. In 1845 schreef Marx in Brussel zijn *Stellingen over Feuerbach*. Daarin stelt hij: "De filosofen hebben de wereld slechts verschillend *geïnterpreteerd*, maar het komt erop aan hem te *veranderen*. (...) Er zijn mensen nodig om de omstandigheden te veranderen en de opvoeder moet zelf opgevoed worden. (...) Het samenvallen van het veranderen van de omstandigheden met de menselijke activiteit en de zelf-verandering kan enkel als *revolutionaire praktijk* worden opgevat."²⁰

4.1. UITGAAN VAN DE PRAKTIJK

Een communist gaat uit van de praktijk en van het engagement in de strijd. Hij bestudeert het marxisme-leninisme met als enige doel zijn praktijk en strijd te verbeteren. Mao zei: "De dialectisch-materialistische kennistheorie stelt de praktijk op de eerste plaats. (...) Ze legt er de nadruk op dat de theorie afhankelijk is van de praktijk, dat de praktijk de grondslag vormt van de theorie en op haar beurt weer de praktijk dient. (...) Als men kennis wil verwerven, moet men deelnemen aan de praktijk van het veranderen van de werkelijkheid. (...) Het marxisme legt enkel en alleen daarom de nadruk op het belang van de theorie, omdat deze een leidraad voor het handelen kan zijn."²¹

In de ontwikkeling van de partij heeft de stelling dat men moet uitgaan van de praktijk om daarna terug te keren naar de praktijk, een belangrijke rol gespeeld. Wij zijn tot die stelling niet gekomen door de theorie, maar door de ervaring. Wij hebben er dan ook weinig verdienste aan, het is een eerder toevallige verworvenheid.

Voor de godsdienst begint alles met het woord; voor de communisten begint alles met de actie. Vooraleer de kameraden die de partij gesticht hebben communist waren, leidden zij belangrijke en hevige studentenprotesten tussen 1966 en 1969. Zij hebben toen een rijke ervaring opgedaan aan organisatie, agitatie en strijd. Voor we wat dan ook van Lenin kenden, moesten we meetings organiseren, betogingen en stakingen, analyses maken, actiecomités leiden. De wil om de massabeweging in stand te houden en in een anti-kapitalistische richting te leiden, was de belangrijkste verworvenheid van die jaren.

Maar zelfs in die periode speelde de theorie een cruciale rol. Aangezien we wilden vechten tegen het kapitalisme, speelde de

vraag naar de ideologische oriëntatie van in het begin een belangrijke rol. Wij voelden ons helemaal niet aangetrokken door de sociaal-democratie of door de revisionistische partij. Latijns-Amerikaanse revolutionairen hebben ons gewaarschuwd voor het trotskisme en ons in de richting gestuurd van het marxisme-leninisme. Vooral de studie van *Wat te doen?*, *Staat en Revolutie* en de teksten over de Culturele Revolutie hebben onze ideologische keuze georiënteerd.

Gedeeltelijk was het opnieuw toeval dat de revolutionaire praktijk in het centrum van onze bezigheden kwam te staan op een tweede cruciaal moment in de ontwikkeling van onze organisatie. In de loop van het jaar 1969 hadden we vele discussies over wat we zouden doen na onze studies; hoe zouden we onze organisatie in stand kunnen houden; hoe zouden we blijven werken met de arbeidersklasse?

Op dat moment brak er een grote "wilde" staking uit in de Limburgse mijnen. Dankzij de ideologische voorbereiding die we verworven hadden door de bestudering van de Culturele Revolutie, bestond er een grote bereidheid om de arbeidersklasse te dienen, om ons te integreren in de arbeidersklasse. Tientallen studenten namen dan ook deel aan de mijnwerkersstaking. Die staking was veel bitterder en harder en duurde veel langer dan de studentenstrijd. Aangezien de vakbondsleiding de staking weigerde te erkennen, moesten studenten zonder ervaring deelnemen aan de leiding van de strijd, moesten ze meetings organiseren en samen met de mijnwerkers pamfletten schrijven. Dat was een uiterst rijke ervaring, opgedaan in het heetst van de klassenstrijd.

Daarna moest die rijke revolutionaire praktijk verwerkt worden. Op dat moment scheelde het niet veel of de organisatie was uiteengespat, onder invloed van de nog steeds overheersende kleinburgerlijke ideologie en door de infiltratie van twee groepen Spaanse "communisten". Door opnieuw het boek *Wat te doen?* te studeren, ditmaal verrijkt met een nieuwe ervaring, konden we het bilan maken van de mijnwerkersstaking en de organisatie eenmaken.

Die voorrang aan de revolutionaire praktijk is nadien dikwijls verwaarloosd geworden in het werk onder de jongeren. Men komt dikwijls tot het communisme door discussies, men blijft lang hangen bij de communistische "filosofie". De praktijk, de bereidheid om politieke debatten met de massa's aan te gaan, de bereidheid om zich aan de leiding van de strijd te plaatsen, is dikwijls afwezig. Men verkoopt de krant niet "omdat men nog niet voldoende gevormd is". Terwijl de verkoop van de krant en de discussies die dat meebrengt, juist de beste stimulans is om te studeren. De bereidheid om zich in de praktijk te storten, te

vechten tegen de onrechtvaardigheid; de bereidheid om de mensen te organiseren voor de strijd en de bereidheid om de strijd te leiden: dat is de basishouding die men moet verwerven om een echte communist te worden.

Uit de persoonlijke levensgeschiedenis van Stalin blijkt hoe groot de betekenis is van deze voorrang aan de revolutionaire praktijk.

In *Een andere kijk op Stalin* worden diens activiteiten tussen 1900 en 1917 samengevat van pagina 23 tot 29. Stalin bekleedde een unieke plaats in de bolsjewistische partij. Vanaf 1901 was hij altijd akkoord met de oriëntaties van Lenin. Stalin verbleef als leider steeds in de Sovjet-Unie, hij vocht er met de massa's tegen de autocratie.

Van 1900 tot 1905 en van 1908 tot 1917 was Lenin verplicht om in het buitenland te verblijven. Stalin werd een clandestiene leider in het binnenland, hij leidde de clandestiene partij, stakingen en opstanden. Vanuit zijn ervaring plaatste hij het contact met de basismilitanten, de revolutionaire praktijk en de klassenstrijd op de eerste plaats. Stalin was het type van de proletarische revolutionair; hij stond lijnrecht tegenover de kleinburgerlijke revolutionairen, tegen de zelfingenomen praatjesmakers die er alleen maar op uit waren te schitteren, en die Trotski als vertegenwoordiger hadden.

Omdat Trotski de positie van de kleinburgerij verpersoonlijkt, haar zelfingenomenheid en haar misprijzen voor de werkers, heeft hij altijd veel sympathie genoten bij de burgerij. In zijn biografie die hij schreef in 1929, komt zijn individualistische en aristocratische ideologie zeer goed tot uiting. "Men kan zich niet voorstellen dat een groot werk kan uitgevoerd worden zonder intuïtie, dit wil zeggen zonder onderbewust doorzicht, dat in de eerste plaats een gave is van de natuur."²² "Het was onmogelijk dat Stalin zijn eigen intellectuele en morele inferioriteit niet constant voelde."²³ "Zijn niveau is totaal primitief. Die koppige empirische geest mist creatieve verbeelding. Voor de hogere regionen van de partij leek hij altijd bestemd een tweede- of derde-rangrol te spelen."²⁴ Trotski besluit: "In 1852 schreef Proudhon uit de gevangenis naar één van zijn vrienden: 'Ik neem deel aan de verandering van de wereld alsof ik van hogerop uitleg krijg. Wat de anderen teneerdrukt, verheft mij meer en meer, inspireert mij en sterkt mij. Wat de gewone mensen betreft, zij zijn te weinig onderricht, te slaafs opdat ik mij door hen zou beledigd voelen!' (...). Dat zijn mooie woorden. Ik onderschrijf ze."²⁵

Tussen 1900 en 1906 leidde Stalin de eerste stakingen en daarna de gewapende strijd in de Kaukasus. Van 1907 tot 1910, onder de

terreur, leidde hij het clandestiene werk en de nieuwe bloei van de arbeidersbeweging in Rusland.

In 1905 bereidde hij actief de naderende revolutie voor. Hij organiseerde de massastrijd tegen het racisme en het reactionaire nationalisme. In een pamflet uit die tijd schrijft hij: "De tsaristische regering doet al jaren inspanningen om de proletariërs tegen elkaar op te zetten, zij probeert al jaren de beweging van het proletariaat uit mekaar te doen vallen. (...) En kijk, de blikken van de tsaristische regering zijn eindelijk op Tiflis gevallen. (...) Inderdaad, de verschillende nationaliteiten in de Kaukasus tegen elkaar opzetten en het Kaukasische proletariaat in zijn eigen bloed verdrinken! (...) De regering heeft zelfs pamfletten verspreid waarin ze opriep om de Armeniërs aan te pakken. (...) Maar plotseling, op 13 februari, verzamelt er zich een menigte van verschillende duizenden Armeniërs, Georgiërs, Tataren en Russen in de kathedraal van Vank. Daar zweren zij dat zij elkaar wederzijds zullen steunen 'om te strijden tegen de duivel die tweedracht zaait onder hen'. (...) Op 14 februari ziet de omgeving van de kathedraal en de aangrenzende straten zwart van het volk. Het enthousiasme groeit. Men besluit te betogen voor de kathedraal van Sion en de moskee, om 'te zweren elkaar lief te hebben', van halt te houden op het Perzische kerkhof (...) en zich daarna te verspreiden. (...) Het enthousiasme blijft stijgen. De revolutionaire energie die zich opgestapeld heeft zoekt een uitweg. (...) Ons comité maakt gebruik van de omstandigheden om onmiddellijk ter plekke een kleine leidende kern te organiseren. Die kern, met aan het hoofd een voorhoede-arbeider, zet zich in het midden en er wordt een geïmproviseerde rode vlag ontplooid voor het paleis zelf. De vlaggedrager wordt op de schouders van de betogers gehesen en houdt vandaar een toespraak. (...) Hij bevestigt de noodzaak om het tsarisme en het kapitalisme omver te werpen en roept de betogers op te strijden onder de rode vlag van de sociaal-democratie. 'Leve de rode vlag!' antwoordt de menigte. (...) De vlaggedrager (...) vraagt dat men zou zweren om even eensgezind klaar te staan voor de opstand als vandaag op de betoging. 'Wij zweren het!' antwoordt de menigte. (...) Op die manier verliep 'de betoging van de 8.000 inwoners van Tiflis'. (...) De inwoners van Tiflis hebben zich gewroken op de verachtelijke regering die het bloed van de inwoners van Bakoe had doen vloeien. (...) Betekent dat, mensen, dat de regering van de tsaar geen pogroms meer zal organiseren? Neen! Zolang die regering bestaat, en hoe meer ze de grond onder haar voeten zal voelen wegzakken, hoe meer ze beroep zal doen op pogroms. De enige manier om die pogroms te doen stoppen, is de tsaristische autocratie omver te werpen. (...) Willen jullie een einde maken aan

de nationale haatgevoelens? Willen jullie de volledige solidariteit onder de volkeren verwezenlijken? Weet dan, mensen, dat men alleen door een einde te maken aan de ongelijkheid, alleen door het kapitalisme af te schaffen, men een einde kan maken aan de nationale geschillen! De overwinning van het socialisme, dat is waar jullie uiteindelijk moeten naar streven!"²⁶

In 1910, terwijl Stalin de algemene staking in Bakoe voorbereidde, werd hij voor de derde keer aangehouden. Als arbeidersleider publiceerde hij begin 1910 het volgende artikel:

"De economische repressie... wordt steeds erger. De 'toelagen' en huurvergoedingen worden afgeschaft. Het werk in drie ploegen (8 uren) is vervangen door het werk in twee ploegen (12 uren). Overuren en stukwerk zijn normaal geworden. De medische bijstand en de schooltoelagen zijn tot een minimum herleid (terwijl de industriëlen meer dan 600.000 roebel per jaar uitgeven voor de politie!). De kantines en de volkshuizen zijn afgeschaft. (...) De politie en rijkswacht, de knechten van de tsaristische macht, staan helemaal in dienst van de petroleumbaronnen. Een invasie van spionnen en provocateurs in de petroleumdistricten van Bakoe, massale deportatie van arbeiders voor het minste geschil met de industriëlen, volledige afschaffing van de 'vrijheden' in de feiten (...) en arrestatie na arrestatie: zo ziet het 'constitutionele' werk van de plaatselijke autoriteiten eruit. (...) Tegelijkertijd verliezen de arbeiders steeds meer hun illusies over de zin van gedeeltelijke stakingen. Zij spreken steeds vastbeslotener over de algemene economische staking. (...) Hoe energiever men hun oude verworvenheden aantast, hoe meer het idee van de algemene staking in hun hoofden rijpt, hoe ongeduldiger zij 'wachten' op de 'uitroeping' van de staking. De organisatie heeft zowel rekening gehouden met de situatie in de petroleumindustrie, die voordelig is om te staken, als met de geestesgesteldheid van de arbeiders, die voorstanders zijn van dat idee. De organisatie heeft dan ook beslist te beginnen met de voorbereiding van de algemene staking. Momenteel is het comité van Bakoe bezig met een raadpleging onder de massa's en met de opstelling van gemeenschappelijke eisen die heel het petroleumproletariaat kunnen verenigen."²⁷

De massa's maken de geschiedenis. Alleen de massa's kunnen op cruciale momenten in de geschiedenis een materiële kracht vormen die in staat is om de oude politieke structuren met geweld te vernietigen. De mobilisatie van de massa's voor de klassenstrijd moet centraal staan in de communistische activiteit.

Maar de massa-acties, hoe hard ze ook zijn, bereiden nooit automatisch de revolutie voor. Daar zijn twee voorwaarden voor nodig.

Tijdens de massa-acties moeten de werkers een politieke lijn assimileren die hen leert dat de burgerij de klassevijand is, dat men haar moet omverwerpen, dat men haar staatsapparaat moet breken en onteigenen. De communisten hebben de taak om de strijdende massa's de spontane ideeën te doen overstijgen en hen de socialistische ideologie bij te brengen.

De massastrijd moet dienen om de voorhoede en de massa's te organiseren. Buiten de organisatie kan er geen blijvende politieke en ideologische vooruitgang bestaan. Alleen de organisatie schept de mogelijkheid van een bepaalde strijd de springplank te maken voor een nieuwe, meer bewuste en meer vastberaden strijd.

4.2. HET LEVEN VAN DE UITGEBUITE MASSA'S KENNEN

Het moderne kapitalisme is een wereldsysteem. Men moet dat systeem kennen om het te kunnen omverwerpen. We kunnen het kapitalisme niet leren kennen door ons op te sluiten in de beelden en voorstellingen die de uitbuiters ons geven via hun onderwijs, hun media, hun godsdiensten. We moeten leren hoe de grote meerderheid van de mensheid leeft, hoe de uitbuiting en de onderdrukking van de arbeiders en werkers georganiseerd is, zowel in de imperialistische landen als in de landen van de Derde Wereld.

Om communist te worden, moeten we het leven en de strijd in de fabrieken, de werkplaatsen en de volkswijken kennen. We moeten de uitbuiting kennen van de volksmassa's in de Derde Wereld en hun verzet. Deze twee realiteiten zijn onverbreekelijk met elkaar verbonden en moeten samen bestudeerd worden.

Alle intellectuelen worden door de burgerij opgevoed in een elitaire ideologie. Hun levens- en werkomstandigheden zijn gemakkelijk of op zijn minst doenbaar. Hun maatschappelijke situatie maakt hen heel ontvankelijk voor de politieke en ideologische leugens waarmee de burgerij hen onophoudelijk overspoelt om hen te binden aan haar "democratisch" systeem, "het beste in de hele wereld".

Men moet bewuste en soms moeilijke inspanningen doen om die "ideologische omsingeling" te doorbreken, om zich onder de arbeiders en werkers en onder de massa's in de Derde Wereld te begeven, om van hen te leren. Eerst moeten we hun levens- en werkomstandigheden leren kennen, dan kunnen we ook leren van hun strijdervaringen.

Onder de voorwaarden van het socialisme, en om de ontwikkeling van het revisionisme te voorkomen, heeft Mao Zedong dikwijls onderstreept dat de kaders moeten deelnemen aan de strijd aan de basis, met als doel zichzelf om te vormen en de partij te veranderen. Hij legde daarbij vooral de nadruk op de fundamentele houding die men moet aannemen als men zich onder de werkers begeeft: de houding om het volk van ganser harte te dienen.

"Op dit ogenblik verbinden de revolutionaire kaders en intellectuelen zich op verschillende manieren met de arbeiders, boeren en soldaten. (...) Ongeacht de methode die wij gebruiken, moeten wij onze houding beoordelen in het licht van deze oproep van voorzitter Mao: zijn wij bereid dit te doen voor een lange of voor een korte periode? Onvoorwaardelijk of voorwaardelijk? Van ganser harte of met tegenzin? Wij moeten vastbesloten zijn ons te ontdoen van onze "superieure" houding, van onze bureaucratische, futloze, verwaande en verwende houding. Wij moeten naar de arbeiders, boeren en soldaten gaan, actief deelnemen aan de drie grote revolutionaire bewegingen: de klassenstrijd, de strijd voor de productie en het wetenschappelijk onderzoek; wij moeten ons houden aan de deelname aan het productieve werk, de burgerij bekritisieren en onze wereldopvatting omvormen."²⁸

Om communist te worden moeten de jongeren zich onder de arbeiders begeven, deelnemen aan hun strijd, sociale enquêtes doen.

Hier volgt een uittreksel uit een rapport van een leidend kameraad van MLB (Marxistisch-Leninistische Beweging); zij werkte mee in de Boelstaking.

"Ik wist dat het belangrijk was om aan de staking deel te nemen, om 'mijn wereldopvatting om te vormen'. Maar dat was een ontgoocheling. Er moest veel werk verzet worden en we kwamen slechts moeizaam, stap voor stap, vooruit. Ik vroeg mij af: wat kan ik hier nu leren?"

Uit deze staking onthield ik het volgende. De studenten kunnen 'grote revolutionairen' zijn, zij kunnen goede toespraken houden, goed agiteren en propaganda maken, op de eerste rij staan in de strijd tegen de fascistten. Maar na de studies moet er een beslissing genomen worden: wil ik mij definitief engageren voor de partij en voor de revolutie? Sommigen haken dan af en worden zelfs anti-communisten. Ik heb begrepen dat het revolutionaire ongeduld, de harde acties in een studentenmilieu, dikwijls slechts een zeepbel zijn, die snel uiteenspat. Fundamenteel is dat men nog niet echt beslist heeft zich gans zijn leven in te zetten voor de revolutie en de partij. In *De beslissing*

van Berthold Brecht stelt een jonge communist een aantal avonturistische daden. Zijn kameraden zeggen hem: 'Uw revolutie begint vandaag, maar ze zal geen dag duren. Onze revolutie begint morgen, maar ze zal sterk zijn en ons overleven.'

In theorie weten dat men aan de kant van de werkers moet staan, is één zaak. Maar het doen, en er op een overtuigende manier de noodzaak van aantonen, dat is een andere zaak. Ik heb ondervonden wat het echte leven is voor de meerderheid van de werkers van ons land; in welke omstandigheden zij moeten werken; de gevaren, de vernederingen en de ellende, het ontbreken van enige toekomst. Ik heb de immense macht van de patroon leren kennen, die werkelijk over het leven van de werkers beslist. Ik heb begrepen dat de staat en de burgerlijke partijen, met inbegrip van de sociaal-democratie, er alleen maar zijn om de patroons te ondersteunen.

Vroeger zei ik: 'Door de uitbuiting in de Derde Wereld hebben wij in Europa een relatief gemakkelijk leven.' Dat is een eenzijdige, verkeerde stelling. De Belgische werkers hebben helemaal geen 'relatief gemakkelijk leven'! Wij hebben bij MLB studenten gehad die de revolutie in de Derde Wereld verdedigden, maar niet noodzakelijk hier. Later zegden zij dat na de revolutie en de nationale bevrijding, het onvermijdelijk zou zijn dat die landen de kapitalistische weg zouden opgaan, aangezien die superieur is aan de socialistische weg.

Tijdens de bezetting van Boel in Temse ben ik mij ervan bewust geworden dat het door hun objectieve situatie is dat de arbeiders veroordeeld zijn, gedwongen om te vechten om te overleven, voor hun dagelijks brood. Daarom vormen zij de revolutionaire klasse, die tegenover de kapitalistische uitbuiters staat. Die bezetting was zoals dynamiet waarvan men de lont niet aansteekt. De woede, de bereidheid tot verzet waren steeds voelbaar, maar er was geen leidende kracht om dat te concretiseren. Ik heb de ontgoocheling en de bitterheid op de gezichten gezien na elke vergadering. Ik heb de impact van de psychologische oorlog die er tegen de arbeiders gevoerd word in een sociaal conflict, onderschat. De patroon 'engageert' advocaten, politici en de pers om de werkers psychologisch te beïnvloeden, om hun verzetswil te breken, om hen te doen capituleren. In de vakbondsafdeling die de actie leidde, waren er geen politieke krachten die in staat waren om de arbeiders vastberaden te leiden. Deze ervaring heeft mij ervan overtuigd om na mijn studies in een fabriek te gaan werken en om een positie te veroveren die mij in staat stelt om de arbeidersstrijd te leiden. Het meeste heb ik geleerd van een zeer ervaren arbeider, die nu op pensioen is. Hij spreekt met de andere arbeiders op hun niveau, hij stelt vragen, en zet hen ertoe aan om na te denken, om

te begrijpen. Revolutionair werk dat is het lastige werk van elke dag, zonder heroïsme; dat is de revolutie niet beschouwen als een hobby, maar als een engagement voor heel het leven."

Om communist te worden, moet men ook het lot kennen dat onze burgerij oplegt aan de grote meerderheid van de mensheid in de Derde Wereld. Toen Nadine Rosa-Rosso terugkwam van Indië, schreef zij een artikel in *Solidair*.

"Zodra ik geconfronteerd word met de werkelijkheid in Bombay, ben ik beschaamd over alle voorwendsels die ik inriep om niet te moeten vertrekken: 'Ik ken geen Engels; ze verwachten Ludo, hoe kan ik hem nu vervangen. Ik moet het geheel van de provincies van onze partij leiden, een nieuwe taak waar ik pas mee begonnen ben. En de verkiezingen staan voor de deur. Alles zomaar in de steek laten? En als vrouw alleen in zo'n onbekend land waar ik niemand ken...! Terwijl ik met mijn nieuwe kameraden rondloop, beloof ik mezelf dat ik al die argumenten bij mijn terugkeer eens onder de loep ga nemen, om andere kameraden aan te moedigen op hun beurt naar het onbekende te reizen.

Een inspanning om mijn Engels weer boven te halen, dat is toch wel het minste wat je van een universitair kan vragen, ook al heb ik het sinds de schoolbanken nooit meer gebruikt. Praten ging trouwens wel zonder grote problemen, maar om iedereen te verstaan moest ik me goed concentreren op de vele verschillende accenten. Maar mijn kennis niet in dienst stellen van de strijd, dat zou een uiting zijn van de kleinburgerlijkheid die ik zo vaak bekritiseer bij anderen. Bang zijn om je gezicht te verliezen, weet je wel. Niemand in India vindt mijn inspanningen belachelijk, integendeel. Ik zie al die kinderen van zes, zeven jaar 's nachts in de krottenwijken op straat slapen, kinderen die nooit wat dan ook op school zullen leren. Hoe zou ik dan het voorrecht enkele talen te hebben geleerd in een van de beste scholen van het imperialisme 'voor mezelf' kunnen houden?

Zo'n reis verplicht je om na te denken over politieke kwesties die men niet goed beheerst. Wij zijn de enigen die dat doen, als communisten in België. Maar ginder worden de standpunten soms tegengesproken door andere marxist-leninisten. Een confrontatie met critieken op onze lijn vanwege andere ernstige partijen, dat verplicht je tot dieper politiek nadenken. In het vuur van tegensprekelijke discussies leer je het snelst.

De confrontatie met een land met 900 miljoen inwoners (Bombay alleen staat voor 1,4 keer België) helpt je nadenken over de werking van onze eigen partij. In Indië hebben ze ook met verkiezingen te maken. De marxistisch-leninistische partijen hebben er verschillende meningen over de voorwaarden om deel te nemen aan verkiezingen en over de verhouding tot de gewapende strijd.

Toen ik daar was, hoorden we de resultaten van de verkiezingen in de staat Maharastra. De hindoeifundamentalisten zijn er aan de macht gekomen met het thema 'Indië aan de hindoes, moslims buiten'. Dat die fascistische aan de macht zijn, is een groot probleem voor het partijwerk in die staat.

Het was goed dat ik alleen ging. Zo was ik verplicht me helemaal 'onder te dompelen' onder de Indische kameraden. Toen ik in Londen bij het overstappen bijna het vliegtuig miste, kreeg ik zowat een toeval en toen ik helemaal alleen op het vliegveld van Bombay stond, om één uur 's nachts, heb ik gevloekt op Ludo. Maar al die probleempjes zijn belachelijk, vergeleken bij de situatie waarin de Indische communisten moeten vechten. Vooral de moed van de vrouwen trof me geweldig: een revolutionaire vrouw zijn in Indië, dat is nog wat anders dan alleen het vliegtuig nemen... De meesten van hen zullen trouwens nooit een vliegtuigticket kunnen betalen om de realiteit van de imperialistische landen te leren kennen.

Ik beseftte hoe ver ik verwijderd was van de solidariteit met de volkeren van de Derde Wereld. Toen ik nog studeerde, was ik erg actief bezig met de bevrijdingsbewegingen. Later, telkens als ik Ludo de drie adjectieven 'barbaars, onmenselijk en wreed' aan het woord imperialisme hoorde toevoegen, had ik de leraar-Frans-neiging om te zeggen: eentje volstaat. Daar moest ik vaak aan denken toen ik door de sloppenwijken van Bombay stapte. Drie adjectieven volstaan absoluut niet. Als wij onze jonge leden niet leren de wereld te bekijken door de ogen van het volk (en dat niet onderhouden bij de 'ouderen!'), dan leidt elke theoretische vorming slechts naar het moeras van de sociaal-democratie en het revisionisme.

Ik dacht dat 'delokalisatie' wil zeggen: de fabrieken sluiten om ze in lage-loonlanden weer op te zetten. Maar in Indië bestaat delokalisatie evengoed: daar wordt heel de textielindustrie van Bombay gesloten en overgebracht naar het platteland, in kleine ateliers, waar de werkers nog erger worden uitgebuit. Dan gaat er een schreeuw van pijn door je lijf, als je met je eigen ogen ziet hoe voor de groten van deze wereld de uitbuiting nooit ver genoeg gaat, de miserie nooit zwart genoeg is. Achter dat naakte kind, middenin de vuiligheid, rolden door mijn hoofd opnieuw de beelden van mijn reis door China in '83: de kinderen netjes, gekleed, goed gevoed, naar school vanaf de kleuterleeftijd, een piano in het klaslokaal... Er kwam zo'n woede in me op: al die haatcampagnes tegen het socialisme, terwijl honderden miljoenen mensen niet weten wat drinkbaar kraantjeswater is...

Toen ik terugkwam in Brussel, zei ik tegen mijn kameraden: het is alsof ik voor een tweede keer communist geworden ben."

Zich onder de arbeiders begeven en aan hun strijd deelnemen, zich onder de onderdrukte massa's van de Derde Wereld begeven, dat is een voorwaarde om communist te worden. Maar dat is geen voldoende voorwaarde. De ideologische en politieke houding geeft de doorslag.

Sinds 1970 hebben wij een groot aantal intellectuelen gekend die in de fabriek zijn gaan werken en die er later weggingen als a-politiek of zelfs als radicaal anti-partij element. Wij hebben kameraden gekend die zich onder de arbeiders begeven hebben met een populistische, economistische of radicaal reformistische ideologie, of met een houding van "individuele perfectie" - boete doen voor zijn burgerlijke afkomst. Met een dergelijke ideologie kan men geen communist worden, zelfs niet in een fabriek.

Men moet zich onder de werkers begeven om van hun sterke punten te leren, om een revolutionaire, marxistisch-leninistische politiek uit te werken en te verdedigen, om de werkers in de partij te organiseren. Alleen onder die omstandigheden kan men zich omvormen en een communist met een stevige overtuiging worden.

Wanneer men zich onder de massa's van de Derde Wereld begeeft en hun ellende ziet, dan leidt dat niet automatisch tot een revolutionair en communistisch bewustzijn. Talrijke Artsen Zonder Grenzen en technici van niet-gouvernementele organisaties hebben er hun overtuiging dat "het Westerse democratische systeem" het minst slechte is, alleen maar bevestigd gezien.

Men moet naar de Derde Wereld gaan om er het werk van de communisten te bestuderen en om van hen te leren. Men moet ernaar toe gaan met een klaar inzicht van wat het imperialisme betekent, wat de imperialistische "democratie" en de neokoloniale uitbuiting en onderdrukking inhoudt.

4.3. ZICH VASTBERADEN ENGAGEREN IN DE REVOLUTIONAIRE KLASSENSTRIJD

Een communist moet in de eerste plaats een revolutionaire klassepositie verwerven. Dat betekent, naast een definitief engagement aan de zijde van de uitgebuite arbeiders en werkers, eveneens een keuze voor de revolutionaire klassenstrijd en een inzicht in de fundamentele veranderingen in de revolutionaire strijd.

4.3.1. Hervorming en revolutie

Men moet eerst tot een akkoord komen over de betekenis van de woorden "revolutionaire klassenstrijd".

Onder de dictatuur van de burgerij, buiten revolutionaire periodes, heeft de strijd vooral tot doel om nieuwe toegevingen af te dwingen of om de verworvenheden te verdedigen.

In de communistische visie moet de strijd voor hervormingen de toekomstige revolutie voorbereiden, het revolutionair bewustzijn verhogen. Een communistische partij meet de resultaten van een partiële strijd aan de hand van twee beslissende vragen: heeft die strijd de revolutionaire organisatie doen vooruitgaan, en heeft ze het revolutionair bewustzijn versterkt?

Lenin heeft duidelijk aangetoond hoe de reformisten (zelfs "revolutionairen" van de trotskistische soort) een bepaalde deelstrijd benaderen als opportunisten en als lakeien van de burgerij.

"Men moet niet utopisch worden en proberen om veel te bereiken. Men moet politiek realistisch zijn en genoeg nemen met kleine eisen die de strijd voor de grote eisen zullen *vergemakkelijken*. Wij beschouwen het minste als *de meest zekere stap* op de weg naar het meeste. Zo redeneren alle opportunisten, alle reformisten. Dat is net het omgekeerde van revolutionairen."²⁹ "Er bestaat een sociaal-liberale tendens die de afschaffing eist van de uitzonderingswetten tegen de socialisten, de verkorting van de werkdag, de verzekering tegen ziekte, enz. Stoot die tendens niet af door ondoordachte aanvallen, reik ze de hand. Zo bewijzen jullie dat jullie verstandige politici zijn, zo geven jullie de arbeidersklasse een weliswaar bescheiden hulp, maar die toch efficiënt is. Alleen de holle slogans over de 'revolutie' zullen te lijden hebben onder die tactiek. Maar die revolutie zullen jullie hoe dan ook vandaag niet maken. Men moet *een duidelijke keuze maken* tussen de reactie en de hervorming." "Men moet *een duidelijke keuze maken* tussen de reactie en de burgerij die een aantal concreet realiseerbare hervormingen voorstelt."³⁰

In 1980 beweerden de opportunisten dat de enige echte keuze voor de massa's de volgende was: Mitterrand of Thatcher, sociaal-democratie of neoliberalisme. Enkele jaren later zagen we Spitaels de economische politiek van Reagan steunen. Vandaag beweert Blair dat hij de ideeën van Thatcher verdedigt tegen de conservatieve partij... Gisteren verdedigden de opportunisten dat de echte maatschappelijke keuze de volgende was: Tobback of Verhofstadt, de socialistische partijen of de fascistische partijen. Vandaag past Tobback de politiek van Verhofstadt en het Vlaams Blok toe...

Lenin legt duidelijk uit dat het fundamentele doel van de klassenstrijd erin bestaat de massa's voor te bereiden op de revolutie, hen bewust te maken van hun onverzoenlijk antagonisme met de burgerij. Omdat ze de revolutie voorbereidt, steunt

de communistische partij enkel die hervormingen die de onafhankelijkheid en het bewustzijn van de arbeidersklasse versterken. De partij gebruikt de strijd voor hervormingen om het proletariaat te organiseren in de partij. Het spreekt voor zich dat de partij nooit contrarevolutionaire hervormingen kan bijtreden, waarvan het uitdrukkelijke doel is de onafhankelijkheid en het bewustzijn van de arbeidersklasse te breken, zoals dat het geval is met de "federalisering" en "communautarisering" van België.

Lenin schrijft: "Volgens de socialistische leer vormt de revolutionaire klassenstrijd de echte motor van de geschiedenis. De hervormingen zijn een nevenresultaat van die strijd; zij drukken slechts de mislukte pogingen uit om die strijd te verzwakken en af te remmen." "Wij voeren een onafhankelijke politiek en wij stellen *uitsluitend* ordewoorden voor die gericht zijn op hervormingen die *onbetwistbaar* de belangen van de revolutionaire strijd dienen en die *onbetwistbaar* de onafhankelijkheid, het bewustzijn en de strijdwil van het proletariaat verhogen. Alleen die tactiek laat ons toe hervormingen te *neutraliseren* die van hogerop komen, die altijd dubbelzinnig zijn, schijnheilig of vol valstrikken van de burgerij of de politiediensten." "In de *praktijk* worden de hervormingen juist afgedwongen door deze volgehouden, massale, zelfstandige revolutionaire klassenstrijd." "Door onze ordewoorden te vermengen met die van de hervormingsgezinde burgerij, *verzwakken* wij de zaak van de revolutie." "Door *integraal* onze oude revolutionaire ordewoorden aan te houden, *versterken* wij de strijd." "Al het bedrieglijke en hypocriete van de hervorming schuiven wij af op de kadetten, al het positieve ervan *gebruiken wij zelf in ons voordeel*."³¹

4.3.2. Klassenstrijd en opstand

Onder de massa's werken, de klassenstrijd leiden, moet altijd gebeuren met de revolutie en de opstand voor ogen. Alleen dat perspectief geeft aan de klassenstrijd een proletarisch en revolutionair karakter. Zonder dat vooruitzicht blijft de klassenstrijd binnen het burgerlijk systeem, streeft men enkel naar "verbeteringen".

4.3.2.1. De deelname van Engels aan de anti-feodale opstand

De deelname van Marx en Engels aan de anti-feodale opstand in Duitsland heeft hun politieke opvattingen getekend. Van dan af analyseerden zij de klassenstrijd altijd vanuit het perspectief van de noodzakelijke revolutie.

Van 1 juni 1848 tot 19 mei 1849 stond Friedrich Engels, samen met Marx, aan het hoofd van de *Neue Rheinische Zeitung*,

een communistische krant die analyses maakte van de revolutionaire beweging die het Europese continent overspoelde.

Zijn uitstekende artikels zijn nog steeds een model van klasanalyse en getuigen van een revolutionaire en internationalistische geest.

De krant van Engels werd middenin de revolutionaire beroering verboden. Engels nam dan ook, zoals hij zelf zegt "de enige mogelijke houding aan die de *Neue Rheinische Zeitung* op dat moment van de strijd kon nemen: die van een soldaat".³² Hij werd adjudant in het vrijkorps van ex-luitenant Willich. Lenin schrijft terecht: "In de activiteiten van Marx en Engels vormt de periode van deelname aan de revolutionaire massastrijd van 1848-49 het centrale punt."³³ Engels systematiseerde zijn eigen ervaringen tijdens de revolutie en zijn analyses van die strijd in een opmerkelijk werk: *Revolutie en contrarevolutie in Duitsland*, waarin de rol onderzocht wordt van de verschillende sociale klassen in de revolutie. Engels toont aan waarom de kleinburgerlijke revolutionairen de massa's onvermijdelijk naar de nederlaag leiden. Die kleinburgerlijke revolutionairen kunnen dan wel spreken over de revolutie, ze kunnen die zelfs leiden, maar hun woorden en hun daden zijn niet gericht op de totale overwinning van de volksmassa's, op de dictatuur van het volk.

"De echte kracht van de opstandelingen, de kern die het eerst de wapens opnam en de strijd aanging met de troepen, werd gevormd door de stedelijke arbeidersklasse. Nadat het conflict uitbarstte, kregen zij meestal het gezelschap van een deel van de arme plattelandsbevolking, landarbeiders en kleine boeren."³⁴ "De studenten gedroegen zich de hele campagne als jonge, ontevreden, angstige heertjes, die telkens van alle plannen op de hoogte wilden gebracht worden en altijd klaagden over hun gekwetste voeten (...) Alleen een paar enkelingen onder die 'vertegenwoordigers van de intellectuelenklasse' gaven blijk van een revolutionair karakter en vertoonden een bewonderenswaardige moed."³⁵ "Vooral de studenten, die 'vertegenwoordigers van de geest' zoals ze zichzelf graag noemden, waren de eersten om te deserteren. (...) De kleinburgerij, vol grootspraak, is totaal ongeschikt voor de actie en is zeer bevreesd wanneer er risico's moeten genomen worden. (...) De kleinburgerij moedigde de opstand aan met ronkende woorden en sterke bluf over al wat ze plan was te doen. (...) Overall waar de gewapende botsingen de zaken op de spits dreven, stonden de kleinburgers aan de grond genageld bij het zicht van het volk dat hun hoogdravende oproepen tot de gewapende strijd ernstig genomen had. Zij waren overweldigd, ondersteboven, door de gevolgen die de politiek waarin ze gedwongen waren zich te engageren, kon hebben voor hen, op hun maatschappelijke positie en op hun

fortuinen. Werd er van hen niet verwacht dat zij 'have en goed' riskeerden, zoals ze het meestal zegden, voor de zaak van de opstand? (...) Eens de beweging in handen was van de kleinburgerij, was ze veroordeeld vanaf het begin. De kleinburgerlijke regenten zouden nooit vergeten dat ze, door zich de plaats van de 'wettelijke' vorst toe te eigenen, schuldig maakten aan hoogverraad. Zij installeerden zich in de ministerzetels met het gevoel dat zij een misdaad begingen. Wat kan men van dergelijke angsthazen verwachten? Zij lieten de opstand niet alleen zijn spontane gang gaan, zonder ééngemaakte leiding en zonder slagkracht, maar zij deden werkelijk alles wat in hun macht lag om het dynamisme van de beweging te breken, om ze te verzwakken, om ze te vernietigen."³⁶

Engels preciseert waaruit het proletarisch standpunt en de revolutionaire houding bestaan.

"Eens men de weg van de opstand ingeslagen heeft, moet men met de grootste vastberadenheid en op een offensieve manier handelen. De verdediging is de dood van iedere gewapende opstand. (...) De tegenstander onverwachts aanvallen, terwijl zijn krachten verdeeld zijn, dagelijks nieuwe successen voorbereiden, hoe klein ook, de stijgende moraal van de eerste overwinning in stand houden. Verenig op die manier de weifelende elementen die steeds de sterkste impuls volgen en die er steeds op uit zijn de zekerste weg te volgen. Dwing uw vijanden al terugwijkend te vechten, voordat ze hun krachten hebben kunnen hergroeperen tegen u. En volg de wijze woorden van Danton, de tot nu toe grootste gekende meester in revolutionaire politiek: Durf, durf en nog eens durf."³⁷

4.3.2.2. Lenin en de opstand van 1905

Aan de vooravond van de eerste Russische revolutie van 1905 had Lenin duidelijk die raad van Engels voor ogen, toen hij zijn gedetailleerde richtlijnen gaf voor de voorbereiding van de opstand.

"Ga naar de jongeren toe! Vorm onmiddellijk overal strijdgroepen, vorm er onder de studenten en vooral onder de arbeiders, enz. Vorm onmiddellijk detachementen van 3, 10 of 30 man. Ze moeten zichzelf direct bewapenen, zo goed en zo kwaad als het kan, de een met een revolver, de andere met een mes, nog een andere met een in petroleum gedrenkte vod die kan dienen als fakkel. Die detachementen moeten dadelijk hun chef aanduiden en zich zo snel mogelijk in verbinding stellen met het Strijdcomité van Petersburg. (...) Vijf tot tien mannen moeten op een week honderden arbeiders- en studentenkringen bezoeken... overal een kort, duidelijk direct en eenvoudig plan

voorstellen: vorm dadelijk een detachement. (...) Het belangrijkste in dergelijk geval, is het initiatief van de massa gevormd door kleine kringen. Die moeten alles doen. (...) De detachementen moeten meteen hun militaire opleiding beginnen met strijdoperaties. De enen doden direct een verklikker of blazen een politiepost op, de anderen overvallen een bank om er de nodige fondsen buit te maken voor de opstand, nog anderen voeren manoeuvres uit of stellen een plan op van de verschillende lokaliteiten, enz. Onze traagheid, onze doctrinaire onbuigzaamheid, onze domme starheid, onze seniele angst voor het initiatief, dat is momenteel het grootste kwaad.³⁸

"De aanval beginnen wanneer de omstandigheden gunstig zijn, is niet alleen het recht, maar ook de directe plicht van elke revolutionair. Overal waar de opstand zich ontwikkelt, in Polen net zoals in de Kaukasus, worden verklikkers, politieagenten, gendarmen vermoord, worden aanslagen gepleegd tegen politiebureaus, gevangenen bevrijd, regeringsfondsen aangeslagen voor de opstand, en nog andere operaties van die aard. Elk detachement moet beseffen dat, als ze vandaag de voordelige mogelijkheid om één van die operaties uit te voeren, laat voorbijgaan, ze zich schuldig maakt aan een *onvergeeflijke inactiviteit*, ze zich schuldig maakt aan *passiviteit*, en dat die fout een zware misdaad is voor een revolutionair in tijden van opstand."³⁹

Let op de praktische geest van Lenin, maar ook op zijn energieke houding om de massa's tot de opstand aan te sporen. Hij legt er de nadruk op dat een revolutionair een stoutmoedige en offensieve geest moet hebben. Hij veroordeelt de passiviteit, de traagheid en het intellectualisme als een "zware misdaad in tijden van opstand".

4.3.2.3. Revolutionairen en opportunisten ten overstaan van de nederlaag van de opstand

Voor de opportunisten is de nederlaag een reden om af te zien van de strijd en de revolutie. Een revolutionair ontleedt de zwakheden en fouten die de nederlaag veroorzaakt hebben, hij zoekt in die nederlaag argumenten om vastberadener, nog beter voorbereid te zijn voor de volgende gevechten.

In welke geest voedt men de massa's op na een nederlaag, welke lessen trekt men eruit? Het antwoord op die vraag beslist over de afloop van de komende gevechten.

De nederlaag van de Unidad Popular in Chili in 1973, heeft het failliet bewezen van het reformisme in Latijns-Amerika en de noodzaak van een echte volksrevolutie. Maar voor de opportunisten was het een reden om de revolutionaire strijd volledig op te geven. Uiteindelijk gingen zij samenwerken met de fascist

Pinochet, die zich heel goed kon terugvinden in die nieuwe "democratie".

Lenin stelt dat een communist moet bekwaam zijn om voor de revolutie te werken, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden, wanneer openlijk over de revolutie spreken een misdaad is. Maar zelfs het meest banale legale werk moet altijd ten dienste staan van komende revolutionaire ontwikkelingen.

In de directe revolutionaire strijd bloeit de echte communist werkelijk open.

"Een marxist verzaakt niet aan de strijd in het kader van de wettelijkheid, hij verzaakt niet aan het vreedzame parlementaire werk, aan een volgehouden "methodisch" historisch werk binnen de limieten die vastgelegd worden door individuen zoals Bismarck of Stolypin. Maar een marxist die *eender welk terrein* weet te gebruiken, zelfs dat van de reactie, om te militeren voor de revolutie, verlaagt er zich niet toe de lofzang van de reactie te zingen. Hij vergeet nooit dat men moet vechten om *het best mogelijk werkterrein* te bekomen. Daarom is een marxist de *eerste* die een revolutionaire periode ziet naderen. Hij maakt het volk wakker, hij luidt de klokken, op het moment dat de burgermannetjes nog de slaap der rechtvaardigen slapen, als trouwe dienaars van Zijne Majesteit. Daarom is een marxist de *eerste* om de weg van de directe revolutionaire strijd in te slaan, hij gaat recht naar het gevecht toe, hij verwerpt de illusies rond de mogelijke kansen op verzoening, illusies die door de *minus habens* (klungelaars) van allerlei slag verspreid worden over de sociale en politieke vraagstukken. Daarom is een marxist ook de *laatste* om de directe revolutionaire weg te verlaten. Hij doet dat slechts nadat hij alle mogelijkheden uitgeput heeft, wanneer er niet de *minste* hoop meer bestaat langs een kortere weg het doel nog te bereiken, wanneer het werkelijk nutteloos wordt om de massa's op te roepen voor de staking, de opstand, enz."⁴⁰

"Wij moeten onder de breedste lagen van de bevolking agitatie voeren voor de gewapende opstand, zonder die kwestie weg te moffelen achter voorwendsels over 'de noodzaak van voorafgaande stappen'. Men bedriegt zichzelf en het volk als men voor de massa's, als onmiddellijk doel van de komende actie, de noodzaak verbergt van een hardnekkige, bloedige, vernietigende oorlog."⁴¹

De nederlaag hardt en staalt de revolutionairen. Zij onderwerpen hun activiteiten aan een kritisch onderzoek om hun fouten te verbeteren en de tekorten te overwinnen. Voor de opportunisten bewijst de nederlaag dat de strijd of de opstand ongelegen kwam en zij worden liquidatoren van de partij en het revolutionaire programma.

De mislukking van de revolutionaire beweging in Nicaragua en El Salvador bewijst op voortreffelijke wijze de juistheid van Lenins en Stalins politiek.

Lenin bekritiseerde de Russische opportunisten in 1905 met volgende woorden.

"Niets is kortzichtiger dan het standpunt van Plechanow, dat door alle opportunisten overgenomen werd. Volgens hem moest men deze staking, die ongelegen kwam, niet beginnen, moest men 'de wapens niet opnemen'. Integendeel, men moest de wapens vastberadener, energiever opnemen, in een agres-siever geest. Men moest aan de massa's uitleggen dat het onmo-gelijk was om zich te beperken tot een vreedzame staking. Men moest de massa's de noodzaak uitleggen van een stoutmoedige, onverzoenlijke gewapende strijd."⁴²

"Larin vervangt de moraal van de marxistische revolutionair (in plaats van een spontane politieke staking moet er een syste-matisch voorbereide politieke staking komen, in plaats van een spontane opstand, hebben we nood aan een goed voorbereide opstand) door de moraal van de renegaat, van de cadet (de 'waan-zin van de ontaarde elementen' – stakingen en opstanden – moet vervangen worden door een politiek van systematische onderwerping aan de wetten van Stolypin en het opportunisme van de 'objectieve' historici.)"⁴³

"De kleinburgers hebben hun buik vol van de revolutie. Zij verkiezen een grauwe, bekrompen, maar rustige wettelijkheid boven het stormachtige verloop van de revolutionaire golf en de contrarevolutionaire razernijen. In een revolutionaire partij drukt die tendens zich uit door de wil de partij om te vormen. De kleinburgerij moet de fundamentele kern vormen van de partij: 'De partij moet een *massa*-organisatie zijn'. De oude revo-lutionaire partijen moeten gelegaliseerd worden. Daartoe moet hun programma radicaal veranderd worden. Men moet ermee stoppen om de republiek en de onteigening van de grond te ei-sen, men moet ervan afzien om het socialistische doel klaar, duidelijk, onverzettelijk en concreet uiteen te zetten."⁴⁴

4.3.3. De revolutionaire burgeroorlog

De revolutionaire klassenstrijd, de opstand en de langdurige burgeroorlog zijn drie elementen van een en dezelfde strijd voor de bevrijding. In *Een andere kijk op Stalin* worden de ver-diensten van Stalin in de burgeroorlog van 1918-1919 beschre-ven van pagina 29 tot 32. Stalin was de enige leider van het Poli-tiek Bureau die persoonlijk de militaire operaties op het terrein leidde. Als Volkscommissaris voor defensie speelde Trotski een rol in de organisatie van het leger. Maar noch Zinowjew, noch

Kamenev, noch Boecharin hebben eender welke rol gespeeld in de leiding van de gewapende strijd.

Stalin werd van het ene front naar het andere gestuurd. Hij was verplicht om enquêtes te doen binnen een beperkte tijd, om de cruciale problemen correct te analyseren en op een doeltreffende manier op te lossen. Een voorbeeld toont duidelijk aan welke de capaciteiten, zowel politiek als militair, er nodig waren voor die taak.

In december 1918 leed het Rode Leger een zware nederlaag. De stad Perm moest geëvacueerd worden en het Rode Leger verloor 18.000 man, 250 machinegeweren en tientallen kanonnen. Op 1 januari 1919 werden Stalin en Dzerjinski naar de sectoren van het ii en iii leger gestuurd om er een enquête te houden en de zaken terug recht te trekken. In één maand brachten zij er een radicale verandering teweeg. Het *Rapport van de commissie van het Centraal Comité (...) over de oorzaken van de val van Perm* is een voorbeeld van een levendige analyse, van revolutionaire geest en vastberadenheid. Men begrijpt waarom de persoonlijke ervaring van leiding geven aan het front, Stalin ertoe gebracht heeft te vechten tegen de bureaucratie en tegen Trotski. Die ervaring is hem later goed van pas gekomen wanneer hij de grote anti-fascistische oorlog moest leiden.

Stalin en Dzerjinski schrijven: "Het leger kan niet zonder een sterke revolutionaire militaire Raad. Die moet minstens bestaan uit drie leden. De ene controleert de ravitaillingsorganen van het leger, de andere de organen voor politieke opvoeding en de derde voert het bevel. (...) De generale staf van een leger (...) moet zijn eigen vertegenwoordigers hebben, agenten die hem regelmatig informeren en die waakzaam toezien op de strikte uitvoering van de orders van de legercommandant. (...) Maar zelfs het best op de strijd voorbereide leger zal ten onder gaan als de richtlijnen van het centrum verkeerd zijn en als het geen effectief contact heeft met de naburige legers. Er moet aan het front (...) een regime van strikte centralisatie van de operaties van de verschillende legergroepen opgelegd worden, om te komen tot de uitvoering van een precieze, strategische, weloverwogen richtlijn."⁴⁵

"Een diepgaander enquête heeft vervolgens uitgewezen dat er zich bij de sovjetafgevaardigden weinig vertrouwenswaardige mannen bevonden, dat de comités van arme boeren in handen van de koelakken waren, dat de partijorganisaties weinig te vertrouwen waren en zwak, zonder contact met het centrum, dat het partijwerk verwaarloosd werd en dat de plaatselijke militanten inspanningen deden om de algemene zwakte van de partij-instellingen en de sovjets te compenseren door de

activiteit van de speciale commissies te verhogen. Die commissies waren de enige vertegenwoordigers van de sovjetmacht in de provincie geworden. (...) Het revolutionaire decreet over de bijzondere belasting, dat erop gericht was om een voet aan de grond te krijgen op het platteland en de boeren te winnen voor de sovjetmacht, is één van de gevaarlijkste wapens geworden in handen van de koelakken, die ervan gebruik maken om de dorpen op te zetten tegen de sovjetmacht. (...) De partijorganisaties en de sovjets hebben de steun van de dorpen verloren. De banden met de arme boeren zijn doorgesneden en men doet meer en meer beroep op buitengewone commissies, op repressie, wat leidt tot hevige protesten in de dorpen. (...) In de pers van de partij en de sovjets in Perm staan alleen holle frases over de 'sociale wereldrevolutie'. Over de concrete taken van de sovjetmacht op het platteland, de buitengewone belasting, het doel van de oorlog tegen Koltsjak, vindt men geen woord, die worden beschouwd als thema's 'van minder belang'. Van de 4.766 medewerkers van de sovjetadministratie in Viatka hadden er 4.467 dezelfde post in de provinciale Zemstvosraad onder het tsarisme. (...) Men heeft eenvoudigweg de oude tsaristische instellingen herdoopt in 'sovjets'. (...) Hoe kan men leiding geven vanuit het centrum als men de ergste kwalen niet kent, waaronder niet alleen de provincies in het algemeen lijden, maar eveneens onze provinciale sovjetinstellingen?"¹⁶

4.3.4. De strijd tegen de fascistische terreur

De vraag welke houding men moet aannemen in de klassenstrijd, wanneer de burgerij beroep doet op massale en openlijke terreur tegenover haar tegenstanders, is van cruciaal belang. Passiviteit of capitulatie, die ook al tijdens de massastrijd en de opstand aan het licht kwamen, kunnen in die context weer opduiken.

Massale terreur, de weloverwogen politiek om de ganse bevolking fysisch en psychologisch te terroriseren, is een methode waarvan het wegwijvende imperialisme steeds meer gebruik maakt. De massale terreur van de nazi's in de Sovjet-Unie, Polen en Joegoslavië werd door het Amerikaanse imperialisme verdergezet in Korea, Vietnam, Colombia, Nicaragua (met de contra's), Guatemala, Mozambique en Angola. Het Franse imperialisme "begeleidde" de massale terreur in Ruanda, die de vorm aannam van een genocide.

Lenin vocht tegen de massale contrarevolutionaire terreur door de massa's te organiseren voor de rode contraterreur tegen de burgerij en haar gewapende bendes.

"Hoe republikeins en democratisch de bourgeoisie ook moge zijn, toch doet zij systematisch een beroep op pogroms, lynch-

partijen, moorden, wapens en terreur tegen de communisten en tegen elke revolutionaire actie van het proletariaat. In die omstandigheden geweld en terreur afwijzen, komt neer op zich gedragen als een jankende kleinburger en het verspreiden van reactionaire illusies van de kleinburgerij over de sociale vrede. (...)

De meest reactionaire en misdadige van de imperialistische oorlogen, de oorlog van 1914-1918, heeft in alle landen en alle republieken, zelfs de meest democratische, tientallen duizenden reactionaire officieren gevormd en op het politieke voorplan gebracht; zij bereiden terreur voor en voeren haar uit in dienst van de burgerij, ten voordele van het kapitaal tegen het proletariaat. (...)

Wanneer men na de imperialistische oorlog geconfronteerd wordt met reactionaire generaals en officieren die terreur uitoefenen tegen het proletariaat, wanneer men *vanaf nu al* geconfronteerd wordt met de *voorbereiding* van *nieuwe* imperialistische oorlogen, door *alle* burgerlijke staten, wanneer men dan de burgeroorlog tegen de uitbuiters betreurt, veroordeelt of ervoor terugschrikt, dan verwordt men in feite zelf tot een reactionair. Dat komt erop neer dat men de overwinning van de arbeiders, die tientallen duizenden slachtoffers kan kosten, vreest en dat men vast een nieuw imperialistische slachting toelaat, die morgen net als gisteren, miljoenen slachtoffers kan veroorzaken. (...)

De reformistische houding ten overstaan van het kapitalisme is verantwoordelijk voor de imperialistische slachting van miljoenen mensen en allerlei soorten aanslepende crisissen. (...)

De reformisten sluiten de ogen voor het gekonkel van de witte garde, voor haar opleiding en oprichting door de burgerij, en wenden zich hypocriet (of laf) af van de vorming van een rode garde, van een proletarisch leger, dat in staat is de terreur van de uitbuiters te onderdrukken. (...)

Elke revolutie (...) betekent zelf een crisis, zelfs een ernstige crisis, zowel op het politieke als het economische vlak. (...) De revolutionaire partij van het proletariaat heeft als taak de arbeiders en boeren te overtuigen van de noodzaak die crisis moedig aan te pakken en in revolutionaire maatregelen de *bron van krachten* te vinden om die crisis te overwinnen. Alleen door de ergste crisissen te overwinnen, met behulp van het revolutionaire enthousiasme, met revolutionaire energie, met revolutionaire wilskracht om het hoofd te bieden aan de zwaarste opofferingen, kan het proletariaat de uitbuiters verslagen en de mensheid voor altijd verlossen van oorlogen, kapitalistische onderdrukking, loonslavernij.¹⁷

Op 7 juli 1918 brengt Lenin Stalin telefonisch op de hoogte van de muiterij van de "linkse" sociaal-revolutionairen in

Moskou. Lenin stelt: "Het is onontbeerlijk om overal en zonder medelijden die ellendige en hysterische avonturiers te onderdrukken, die een instrument geworden zijn in handen van de contrarevolutionairen. (...) Wees dan ook onverbiddelijk tegenover de linkse sociaal-revolutionairen."⁴⁸ Op 31 augustus van datzelfde jaar plegen de sociaal-revolutionairen een aanslag op Lenin die hem bijna het leven kost – en die hem uiteindelijk vier jaar later van het leven zal beroven. Het is zeer waarschijnlijk dat de vroege dood van Lenin op 31 augustus 1918 de val van het socialistisch systeem zou veroorzaakt hebben. De terroristen waren vroegere kleinburgerlijke revolutionaire elementen. Stalin en Vorochilov sturen diezelfde dag nog een telegram van het front in Tsaritsyne: "De Militaire Raad van het militaire gebied van de noordelijke Kaukasus, op de hoogte gebracht van de misdadige aanslag, door huurlingen van de burgerij, op het leven van kameraad Lenin, de grootste revolutionair ter wereld (...) beantwoordt die smerige en laffe aanslag door de openlijke, massale en systematische terreur te organiseren tegen de burgerij en haar agenten."⁴⁹

Lenin veroordeelt de eerlijke communisten, die in periodes van witte terreur, niet durven grijpen naar de rode terreur en zo de nederlaag van de revolutie veroorzaken, als verraders. Dat gebeurde in Hongarije in 1919; de witte terreur smoorde het nieuwe sovjetregime in bloed. Zo werd het regime van Horty gevestigd, het eerste fascistisch regime in Europa. In 1941 sloot hij bij de nazi's aan om de Sovjet-Unie aan te vallen.

Lenin schrijft daarover: "Een van de voornaamste oorzaken van de val van de eerste sovjetrepubliek van Hongarije was het verraad van de 'socialisten' die in zich in woorden achter Béla Kun hadden geschaard en zich communist noemden, zonder in de praktijk een politiek te volgen die overeenkwam met de dictatuur van het proletariaat; zij aarzelden, gedroegen zich lafhartig, liepen naar de burgerij en saboteerden soms openlijk de revolutie en verraadden haar (...)

De kloof tussen woord en daad heeft de ondergang van de Tweede Internationale veroorzaakt. (...)

Dictatuur is een vuil woord, ruw en bloederig, een woord dat de strijd zonder genade uitdrukt, de strijd op leven en dood tussen twee klassen, twee werelden, twee tijdperken van de wereldgeschiedenis. (...)

Er kan geen twijfel over bestaan dat een aantal Hongaarse socialisten zich op een eerlijke manier aansloten bij Béla Kun en zich *oprecht* communist noemden. Maar dat verandert niets aan de grond van de zaak. Diegene die zich 'oprecht' communist noemt en die, in plaats van een onverbiddelijke, onbuigzame,

heldhaftige, onverzoenlijke en alles trotserende politiek te volgen (want alleen die politiek stemt overeen met de erkenning van de dictatuur van het proletariaat), aarzelt en blijk geeft van lafhartigheid, die pleegt door zijn lafheid, zijn besluiteloosheid en zijn twijfel hetzelfde verraad als de ware verrader. Op persoonlijk vlak is het verschil tussen de verrader uit zwakheid en de verrader met opzet en uit berekening, zeer groot. Op politiek vlak is er geen verschil tussen de twee, want de politiek beslist in de praktijk over het lot van miljoenen mensen, en dat lot verschilt niet door het feit dat de miljoenen arbeiders en arme boeren het slachtoffer zijn van een verrader die zwak is of een verrader die er belang bij heeft.⁵⁰

4.4. KLEINBURGERLIJKE AFWIJINGEN

In onze partij blijven kleinburgerlijke opvattingen bestaan die de revolutionaire praktijk afremmen.

De ontplooiing van een revolutionaire praktijk vereist drie voorwaarden: de klassenstrijd ontwikkelen en leiden, het politiek bewustzijn van de massa's verhogen en de voorhoede organiseren in de partij, terwijl men de massa's samenbrengt in brede organisaties onder leiding van de partij. Er is altijd een bepaald evenwicht nodig tussen strijd, bewustzijn en organisatie. Eén van die drie aspecten kan het voornaamste worden in een bepaalde situatie.

De praktijk is het uitgangspunt en staat centraal in de partij-activiteit. Dikwijls ontbreekt het ons aan initiatieven die de massa's kunnen mobiliseren en laten de kaders zich verlammen door vruchteloze discussies over "de lijn".

Wij kunnen eindeloos met een aantal kleinburgers discussiëren over "de criminaliteit onder jonge immigranten" en zelfs de "lijn daarover" in het lang en het breed uitwerken. Maar waartoe dient dat alles? Tot welke praktijk leidt dat? Het is veel belangrijker activisten te organiseren die bereid zijn om onder de jonge immigranten te werken, om hen een alternatief te bieden voor drugs en kleine criminaliteit, om hen vorming te geven over de banden tussen drugs, kapitalisme en repressie.

Wij hebben een lijn over Joegoslavië en over het oorlogsgevaar, die beter uitgewerkt is dan die van onze tegenstanders. Maar toch slagen we er niet in om aansprekende projecten uit te werken, die een brede praktijk en mobilisatie mogelijk maken.

De verhouding tussen het interne en het externe werk staat daarbij ter discussie. Wij besteden te veel tijd aan het interne werk, ten koste van de praktijk. Daardoor vergeten wij dat het

revolutionaire werk onder de massa's de bestaansreden is van de partij. Het gaat daarenboven niet alleen over de verhouding tussen het interne en het externe werk, maar ook over het doel en de kwaliteit van het interne werk, de geest waarin het uitgevoerd wordt. Het externe werk moet het interne werk motiveren, inspireren en nieuwe impulsen geven, anders verstikt het interne werk het externe werk.

De partij produceert een enorme massa documenten en teksten. Maar tijdens debatten die de partij organiseert, blijven de meeste leden en kaders passief, zij komen niet tussen over fundamentele politieke punten, zij stellen niets voor om de massa's te mobiliseren en de aanwezigen aan het werk te zetten. Het is dan logisch dat, wanneer men voor onbekend of vijandig publiek staat, men passief blijft en het initiatief aan de burgerij overlaat. Dat toont aan dat het interne werk niet leert hoe men de massa's moet overtuigen of hoe men hen moet organiseren. Dat zijn nochtans twee fundamentele taken voor een communist.

Lenin zei in dat verband: "De beweging van de revolutionaire daad kan ontaarden tot een beweging van het woord."⁵¹

In hetzelfde werk stelt Lenin ook het volgende: "Het vulgair revolutionarisme begrijpt niet dat ook het woord een daad is. Dit principe staat onbetwistbaar vast in zijn toepassing op de geschiedenis *in het algemeen* of op die tijdperken van de geschiedenis, waarin er geen openlijke politieke actie van de massa's is. Zij kan immers door geen enkele staatsgreep vervangen of kunstmatig teweeggebracht worden. Het suïvisme van de revolutionairen begrijpt niet dat, wanneer het revolutionaire ogenblik van de openlijke politieke actie van de klassen en de massa's een feit geworden is, (...) zich *zoals in vroegere tijden* beperken tot het 'woord', zonder de directe leuze van de overgang tot de 'daad' uit te vaardigen, (...) neerkomt op wereldvreemdheid, dodelijke verstarring, leeg geredeneer."⁵² Zich tevreden stellen met communistische woorden en bang zijn om over te gaan tot de actie, is kenmerkend voor de kleinburgerlijke ideologie.

Dat komt dikwijls tot uitdrukking in de gewoonte om zich te installeren in de routine, in het gewone gangetje van het "normale" politiek werk. Een staking, een betoging of een andere actie wordt dan beschouwd als een verstorend element, een taak er-nog-eens-bovenop, waar men met tegenzin en te laat naartoe gaat.

Dat komt ook tot uiting bij stakingen en massa-acties, wanneer de militanten denken of hopen "dat het snel zal gedaan zijn".

De kaders moeten de werkelijkheid kennen die ze geacht worden te leiden en te veranderen. Van zodra een organisatie een bepaalde ontwikkeling kent, is er een bureaucratisch

apparaat nodig om haar functies op te nemen. Maar dat apparaat kan de kaders "opslorpen", de kaders kunnen zich erin opsluiten en het contact met de realiteit aan de basis verliezen.

De toekomst van de partij hangt niet alleen af van de uitwerking van onze politieke en organisatorische lijn, maar ook van het opdoen van voorhoede-ervaringen tijdens grote strijdbewegingen en campagnes aan de basis.

De hoogste kaders moeten beiden leiden. Voorhoede-ervaringen opdoen kan belangrijker zijn voor de toekomst van de partij dan het opstellen van een nieuw document. Men moet dus het belang van bepaalde interne taken afwegen tegen het belang van een actie of een campagne van nationaal belang.

Wanneer kaders aan de klassenstrijd deelnemen, kunnen ze "met een been erin staan en met het andere erbuiten". Zij kunnen hun nationale taak invoeren en erin wegvlugten.

Zij kunnen ook formeel deelnemen aan de strijd, zich "als een gewone militant gedragen" en de leidende taken die van hen verwacht worden, niet uitvoeren.

Radicalistische kritieken op militanten verbergen dikwijls een verkeerde houding tegenover de klassenstrijd. De kaders moeten hun kennis op de proef stellen, zich in de strijd vormen en omvormen en een concrete en overtuigende opvoeding geven aan kameraden die fouten begaan. Maar kaders kunnen zich steunen op hun boekenwijsheid en "vertellen" hoe men zich in de klassenstrijd moet gedragen. Zij ontvluchten dan het vuur van de klassenstrijd en voorkomen dat ze hun theoretische kennis in de praktijk moeten omzetten.

In elk van die gevallen wordt onze communistische lijn een dode en steriele theorie, "leeg geredeneer". Op dat vlak gelijken wij dan op de opportunisten die Lenin aan de kaak stelde omdat zij vergeten: "dat een marxist de eerste is om de weg van de directe revolutionaire strijd in te slagen, hij gaat recht naar het gevecht toe, hij verwerpt de illusies rond de mogelijke kansen op verzoening. (...) Een marxist is ook de laatste om de directe revolutionaire weg te verlaten. Hij doet dat slechts nadat hij alle mogelijkheden uitgeput heeft..."

Welke houding nemen we aan tegenover wat de burgerij "de relletjes van de jonge immigranten" noemt? Natuurlijk klagen wij de smerige gifspuiterij van de pers aan. Maar dat kan iedere eerlijke kleinburger doen. De communisten moeten zich in de praktijk en in de strijd storten, aan de kant van de meest onderdrukte massa's. Onze voornaamste bezorgdheid moet juist zijn om hen te helpen zich te organiseren om te strijden, verzet te bieden, hun situatie en hun standpunt bekend te maken, een socialistisch bewustzijn te verwerven. Onze belangrijkste taak

is niet "de lijn uitwerken" om een antwoord te geven op de kleinburgers, maar wel een politiek uit te werken voor de praktijk onder de onderdrukten. De spontane reacties van sommige kaders en leden op de jongerenrellen worden gekleurd door kleinburgerlijke vooroordelen.

Toen er zich begin 1927 "rellen" voordeden met boeren in Hounan, ging Mao er naartoe om enquêtes te houden. Mao schrijft: "De middengroep zegt: 'Het gaat zeer slecht!' In die woelige stemming en onder invloed van diegenen die zegden 'het gaat zeer slecht', voelden zelfs eerlijke revolutionairen zich teneergedrukt. Zij zegden: 'Ja, het gaat slecht, maar dat is onvermijdelijk in een periode van revolutie.' Kortom, het was onmogelijk om te ontkennen dat 'het slecht ging'. Maar wat de boeren doen is volledig juist! Zij handelen zeer goed. 'Het gaat zeer goed!' Dat is de theorie van de boeren en van alle andere revolutionairen."⁵³ "Alle revolutionaire kameraden zouden zich achter hen moeten scharen. Ons aan het hoofd stellen van de boeren en hen leiden? Achter hen blijven en er tevreden mee zijn om hen op een autoritaire manier fel te bekritisieren? Of ons tegen hen opstellen om hen te bekampen?"⁵⁴

In dezelfde geest bekritiseert Lenin de kleinburgerlijke tendens binnen de Russische sociaal-democratie.

"Het toppunt van hypocrisie is het volgende: in woorden de revolutie erkennen en de arbeiders allerlei ronkende volzinnen voorspiegelen zeggend dat ze de revolutie aanhangen, maar in de praktijk een zuiver reformistische houding aannemen tegenover de kiemen, de ontluikende stuwning en groeikracht van de revolutie die leeft in de massa-acties die de burgerlijke wetten doorbreken en de wettelijkheid stukslaan. Massastakingen, betogingen, soldatenprotesten, meetings onder de troepen, het verspreiden van pamfletten in de kazernes en militaire kampen, enz., zijn hiervan voorbeelden."⁵⁵

Het intellectualisme en het rechts opportunisme verzetten zich tegen de praktijk en de strijd, het activisme verzet zich tegen het bewustzijn en de organisatie.

In sommige stakingen hebben wij bewonderenswaardig werk geleverd, maar zijn we niet in staat geweest de fundamentele politieke lessen binnen te brengen bij de voorhoede en de massa. In bepaalde gevallen hebben de fascistten garen kunnen spinnen uit de ervaring van de arbeiders.

In andere stakingen en acties hebben wij bij tientallen arbeiders de interesse voor de politiek wakker gemaakt, zonder echter de nodige inspanningen te doen om hen te organiseren. Zonder het minste werk geleverd te hebben, zijn de trotskistische parasieten een aantal voorhoede-elementen gaan opzoeken om hen te organiseren.

Praktijk en strijd, zonder politiek werk rond de fundamentele punten van het communistische programma, zonder organisatie, leiden alleen maar tot impasse en mislukking.

5. DE OMVORMING VAN DE WERELDOPVATTING

De omvorming van de wereldopvatting, de kritiek op de burgerlijke opvattingen en het verwerven van een proletarische wereldopvatting zijn fundamentele zaken voor iedere communist, en dat gedurende zijn hele leven.

Iedereen die geboren wordt en die in een kapitalistische maatschappij leeft draagt daarvan de kenmerken mee in zijn wereldopvatting. Al duizenden jaren hebben de verschillende uitbuitende klassen hun dictatuur aan de maatschappij opgelegd. De oude feodale, burgerlijke en kleinburgerlijke opvattingen wegen zwaar door op het bewustzijn. Iedere revolutionair moet bijgevolg lange en zware inspanningen leveren om zich te ontdoen van individualistische en egoïstische opvattingen die eigen zijn aan de uitbuitende klassen, en om zijn leven volledig ten dienste te stellen van de partij, van de arbeidersklasse en de revolutie.

Deze radicale omvorming vereist hardnekkige, volgehouden en dikwijls pijnlijke inspanningen waaraan niemand kan ontsnappen. In een maatschappij die gebaseerd is op uitbuiting, wordt niemand als communist geboren. Zelfs iemand die lange tijd voor het communisme gevochten heeft, kan nog omslagen, wanneer hij op een bepaald moment in zijn leven zijn eigen omvorming verwaarloost. De wereld verandert, nieuwe uitdagingen dienen zich aan, de kenmerken van de strijd veranderen: iedere communist moet zich omvormen om nieuwe omstandigheden het hoofd te kunnen bieden. Naarmate onze partij een zekere politieke en organisatorische consolidatie heeft gekend, is de omvorming van de wereldopvatting voor veel leden een abstract gegeven geworden, en werken zij niet systematisch meer aan de omvorming van hun wereldopvatting, doorheen de studie, het werk en de dagelijkse praktijk.

De partij voert een vastberaden ideologische en politieke strijd met de kameraden die lid willen worden, opdat zij zouden breken met de meest voorkomende burgerlijke opvattingen. Maar lid worden van de partij is slechts het begin van een lang proces van omvorming. Men wordt evenmin een deskundig technicus, econoom of chirurg door een ingangsexamen af te leggen. Op dezelfde manier moet men minstens tien jaar bewuste en volgehouden inspanningen leveren om zijn communistische opvoeding te vervolmaken, algemene revolutionaire kennis op te doen en standvastige posities te verwerven. Zijn oude opvattingen, gewoontes en tekortkomingen overwinnen, is een lang en moeilijk proces. Strijd voor echte omvorming gebeurt niet zonder pijn. Daarvoor moet men constant zijn fouten bekritisieren, de strijd tussen twee lijnen voeren en zelfkritiek

beoefenen. Dat fundamentele punt wordt in theorie wel erkend, maar vaak onderschat of afgevoerd. Bij nieuwe kaders beklemtonen we te weinig dat ze moeten breken met een aantal vastgeankerde burgerlijke en kleinburgerlijke gewoontes, met een verkeerde houding ten opzichte van de werkende bevolking, met het vooruitzicht op een "normale" burgerlijke toekomst en carrière. Men kan geen communisten vormen als men die breekpunten probeert te vermijden of te verzachten. Alleen door die lastige breekpunten te trotseren en te verwerken, vormt een communist zijn karakter.

De omvorming van de wereldopvatting eist speciale inspanningen van de kaders. Tot op het einde van zijn leven moet een communistisch kader er zich op toeleggen zijn kennis en zijn vaardigheden te verbeteren en zijn ideologische en politieke zwakheden te corrigeren.

Bekijk even de ervaringen van de communistische partijen van China en de Sovjet-Unie.

Tussen 1903 en 1917 formuleerde Lenin een groot aantal kritieken op de ideologische en politieke opvattingen van Trotski. In juli 1917 werd hij lid van de bolsjewistische partij, maar hij heeft nooit gebruik gemaakt van de kritieken van Lenin om zijn wereldopvatting om te vormen. Na de dood van Lenin, onder nieuwe historische omstandigheden, hebben zijn oude fouten zich vermenigvuldigd en is Trotski een consequent anti-communist geworden.

In 1922 kritiseerde Lenin Boecharin. Hij stelde dat "zijn theoretische standpunten slechts met de allergrootste reserve voor echt marxisme kunnen doorgaan, want er zit in hem iets scholastiek (hij heeft nooit volledig de dialectiek gestudeerd, en ik veronderstel, ook nooit begrepen)."⁵⁶ Tijdens de discussie over de vrede van Brest-Litovsk, spande Boecharin al samen met de sociaal-democratie tegen Lenin. In 1927-1929, tijdens de debatten over de collectivisatie, maakte Stalin een aantal pertinente kritieken op de rechtse, sociaal-democratische stellingen van Boecharin. Maar Boecharin heeft al deze correcte kritieken nooit gebruikt als uitgangspunt om zijn wereldopvatting te veranderen. In 1936 smeedde hij mee complotten met de sociaal-democratische contrarevolutionairen.

Mao Zedong heeft de politieke fouten van Deng Xiaoping grondig bekritiseerd. Hij legde daarbij de nadruk op het feit dat Deng aan de revolutie deelgenomen had, niet op basis van een marxistische wereldopvatting, maar op basis van een revolutionair anti-feodaal en anti-imperialistisch standpunt. Deng heeft een aantal formele zelfkritieken gemaakt, maar na de dood van Mao is hij weergekeerd tot zijn oude burgerlijke en kleinburgerlijke opvattingen.

**DE
COMMUNISTEN
HEBBEN VIJF
WAPENS OM
HUN WERELD-
OPVATTING OM
TE VORMEN**

Eén. Een communist moet zich engageren in een revolutionaire praktijk en de klassenstrijd voeren tegen het kapitalisme en het imperialisme.

Buiten de revolutionaire praktijk is omvorming onmogelijk. In de praktijk komen de ware opvattingen van iemand naar boven en door de praktijk kan hij er zich rekenschap van geven dat een aantal van zijn ideeën fout zijn en kan hij ze verbeteren.

Sommige opportunisten in onze partij hadden zich al jaren van de revolutionaire praktijk afgekeerd. Zij maakten geen propaganda meer voor de partij, voerden geen enquêtes uit en deden geen inspanningen om nieuwe krachten in de partij te organiseren.

Een aantal anderen daarentegen, waren zeer goede agitators, uitstekende militanten. Maar zij ontwikkelden een individualistische, spontaneïstische en anarchistische revolutionaire praktijk, die de partij helemaal niet vooruitbracht. De praktijk moet altijd beoordeeld worden op zijn politieke, ideologische en organisatorische inhoud. Er bestaan al heel lang spontaneïstische en activistische tendensen in de partij. Men vergenoegt er zich mee om vast te stellen dat die of die kameraad een drukke praktijk heeft, zonder zich te bekommeren om de politieke standpunten die hij verdedigt of het organisatorisch werk dat hij verricht. Die liberalistische houding verhindert dat de betrokken kameraden zich rekenschap geven van hun zwakheden en zich bijgevolg omvormen.

Twee. Een communist werkt aan zijn omvorming door de lijn van de partij en de werken van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong te studeren.

De lijn van de partij concentreert de collectieve wijsheid van de kaders en de leden. Zij is gebaseerd op ons begrip van het marxisme-leninisme en op onze analyse van de huidige realiteit. De lijn bestuderen, betekent dat men ze assimileert in een geest van kritiek en vooral van zelfkritiek. De collectieve wijsheid geeft elk lid de mogelijkheid om zijn verkeerde opvattingen te verbeteren. Men assimileert de lijn met het doel ze in praktijk om te zetten en te verdedigen. Dat is niet hetzelfde als oppervlakkig lezen om min of meer te weten wat ze bevat.

De werken van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao bieden ons een samenvatting van de ervaringen van honderden miljoenen mensen die al meer dan honderdvijftig jaar in heel de wereld revolutionaire gevechten geleverd hebben. Zij leren ons een aantal revolutionaire stellingen op het vlak van economie, filosofie en politiek, die eigen zijn aan de arbeidersklasse. Zij bieden ons de gelegenheid om een klassepositie te verwerven

in de moeilijkste omstandigheden en om de methode van het dialectisch-materialisme te beheersen.

Verscheidende opportunisten die zweerden "het marxisme-leninisme te willen toepassen", hebben in feite weinig inspanningen gedaan om de fundamentele werken van de leer van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao te beheersen. Het revisionisme erkent in woorden het marxisme-leninisme, maar weigert het te bestuderen als een wetenschap en weigert het integraal toe te passen.

"Ik heb te veel werk." Dat is het argument dat het meest wordt naar voor geschoven om zijn marxistisch-leninistische vorming niet aan te pakken. Binnen de activiteiten van een communist moet de studie een centrale plaats innemen. Het marxisme-leninisme niet bestuderen, weerspiegelt een door en door opportunistische positie, wat ook de mogelijke voorwendsels zijn. De studie van het marxisme-leninisme zet aan tot nadenken, laat toe problemen op te lossen, opent nieuwe perspectieven, versterkt de motivatie. De studie is precies noodzakelijk om beter de talrijke taken die een communist moet opnemen, uit te voeren. Zonder studie wordt het activisme blind en ondoeltreffend.

Maar de studie van het marxisme-leninisme, zonder band met de praktijk, levert alleen maar mooipratende op, geen revolutionairen. Men moet het marxisme-leninisme bestuderen met het doel zich om te vormen, de eigen burgerlijke en kleinburgerlijke opvattingen te veranderen. Men moet strijd voeren met zichzelf, men moet de eigen ideeën en gewoontes veranderen door de studie. Sommigen lezen marxistische stellingen, maar begrijpen ze niet. Een communist moet de basiswerken lezen in het vuur van de strijd, wanneer hij gevechten levert of wanneer hij gewikkeld is in felle politieke debatten. Het marxisme-leninisme kan het best begrepen en toegepast worden in de loop van de strijd. De kaders moeten zich inspannen om alle fundamentele werken te kennen op alle terreinen van de marxistische doctrine. Als er een strijd losbarst op een of ander terrein, dan weten ze welke werken kunnen geraadpleegd worden.

Drie. Om zijn wereldopvatting om te vormen moet iedere communist kritieken maken op de belangrijkste revisionistische stromingen in de arbeidersbeweging.

Men kan het werk van Marx en Engels niet grondig begrijpen wanneer men niet op een kritische manier de werken van hun tegenstanders bestudeert, vooral dan van Proudhon en Bakoenin. Men kan Lenin niet begrijpen als men geen analyse maakt van het revisionisme van Bernstein, Vandervelde en Kautsky.

Men kan maar ten volle het werk van Stalin begrijpen wanneer men de stellingen van Trotski, Boecharin, Martov, Kautsky en Tito weerlegt. Als men Mao ten gronde wil begrijpen moet men Chroesjtsjov, Brezjnef, Dubcek en Kadar bekritisieren.

In de partij zijn er opportunisten opgedoken die na tien jaar werken in de partij ontdekten dat Chroesjtsjov een leninist was, die moedig de "fouten en misdaden" van Stalin bekritiseerd heeft, dat Dubcek de moed had gehad om "de partij en het marxisme-leninisme te verdedigen" en dat Mitterrand niet de vertegenwoordiger van het Franse kapitalisme en imperialisme was. De reden voor die plotse overgang naar het reformisme is eenvoudig: geen enkele van die opportunisten had ooit een werk van Chroesjtsjov, Dubcek of Mitterrand ontleed om er de reactionaire kern uit te halen.

Vier. Een communist vormt zijn wereldopvatting om door banden aan te knopen met de massa's, met het doel om hen te winnen voor de revolutionaire ideeën.

In de jaren dertig zei men graag dat een bolsjewiek een man van de massa was. Op de werkende massa's steunen, hen opvoeden, de juiste ideeën en voorstellen onder hen opsporen en concentreren, diegenen die aarzelen proberen te overtuigen, dat is altijd al een fundamentele werkmethode van de communisten geweest. Op die manier kan men de massa's revolutionariseren en zichzelf omvormen. De massa's maken de geschiedenis wanneer ze geleid worden door een authentieke voorhoedepartij. Ook op ogenblikken dat de massa's overspoeld worden met reactionaire ideeën, moeten de communisten voortdurend en geduldig onder hen werken om ideeën en voorstellen te ontdekken die hen de mogelijkheid bieden zich te bevrijden van deze burgerlijke beïnvloeding.

De *Statuten* van de Partij van de Arbeid van België stellen: "Om het marxisme-leninisme werkelijk te beheersen, moeten de intellectuelen zich met de arbeiders verenigen en van hen de proletarische kwaliteiten leren. Zij moeten de klassepositie en de klassegevoelens, de revolutionaire geest en de praktische ervaring van de arbeiders leren en hun zin voor praktijk, doeltreffendheid en discipline overnemen. (...) Zij zullen de steriele ideeën en de aarzeling in de actie bekampen, en van de arbeiders leren de theorie en de praktijk te verbinden en de woorden in daden om te zetten."⁵⁷

Tijdens de grote anti-communistische campagne van de jaren 1989-1991 werden alle communisten zwaar op de proef gesteld. Iedereen kan bij zichzelf nagaan of hij discussies gezocht heeft met de massa's en of hij gevochten heeft om hen van het doel van die contrarevolutie te overtuigen. Op dat vlak reiken

het rechts opportunisme en het sektarisme elkaar de hand en versmelten ze als het ware. Beide tendensen vermijden om zich onder de massa's te begeven en voeren geen overtuigende strijd. Een aantal opportunistische elementen hebben gezegd dat de anti-communistische campagne "geen voordelig klimaat schiep". Het omgekeerde is waar. Alleen door de ideologische strijd kunnen wij punten scoren, kunnen wij de progressieve elementen overtuigen om zich bij ons te voegen. Wanneer de burgerij overdrijft met haar anti-communistische leugens, trekken de opportunisten zich terug. Echte communisten zien hierin kansen: in dergelijke omstandigheden kunnen progressieven zich rekenschap geven van de leugenachtigheid van de burgerij en overtuigd geraken van de juistheid van de communistische analyse. Tijdens de gebeurtenissen op Tien An Men en in Timisoara zijn een aantal partijleden de strijd uit de weg gegaan, onder verschillende voorwendsels: "Dat zal ons isoleren", "Het is beter van te wachten tot de storm voorbij getrokken is", "De mensen zijn zo opgefokt dat ze toch niet naar ons luisteren." De ervaring heeft het opportunistisch karakter van die standpunten aangetoond. Nu de huiveringwekkende realiteit van de contrarevolutie in het Oostblok en de Sovjet-Unie aan het licht komt, zijn er velen die ons komen zeggen: ik begrijp nu jullie moedige standpunt, alleen tegen allen, ten tijde van Tien An Men en Timisoara...

Eén van de redenen van de ontaarding van een aantal opportunisten is hun gebrek aan interesse voor de uitbuiting en de onderdrukking van de werkende massa. Een communist moet niet alleen de ellende en de onrechtvaardigheid kennen, hij moet ook goed beseffen dat het onmogelijk is daaraan iets te verhelpen onder de dictatuur van de burgerij. Diegenen die breken met de werkende massa en het standpunt aannemen van de bovenste lagen van de kleinburgerij, vervallen gemakkelijk in de verheerlijking van de "democratie" en het "pluralisme".

Vijf. De communisten vormen hun wereldopvatting om door de bestaande realiteit te bestuderen, en op basis daarvan een revolutionaire politieke lijn, maatregelen en voorstellen te formuleren.

Het is voornamelijk in een politieke strijd, gevoerd volgens een marxistisch-leninistische lijn, dat men de wereld kan veranderen, en in die strijd kan men zichzelf omvormen. Een jonge communist moet grote ambities hebben, hij moet de bereidheid hebben zich in de praktijk te gooien, het marxisme-leninisme te bestuderen, een probleem in al zijn aspecten te analyseren om het ten gronde op te lossen, voorhoede-ervaringen op

te doen. Door te strijden voor zijn eigen omvorming, draagt hij bij tot de politieke en organisatorische vooruitgang van de partij. De partijkaders moeten als communist grote ambities hebben. Dat is precies het tegendeel van de carriëristische ambities van de bourgeois. Die laatsten zoeken alleen maar de erkenning van hun talenten en een financiële compensatie door het kapitalistisch systeem, dat gekenmerkt wordt door hypocrisie, wreedheid en verrotting. Alle communistische partijen hebben deserteurs gekend die daarna burgerlijke carrièrejagers geworden zijn. Zijn wereldopvatting omvormen, betekent dat men als communist nieuwe posities wil veroveren op alle terreinen van het politieke, sociale en culturele leven. Door de partijlijn op een creatieve manier uit te werken, zoekt een kader de erkenning van de arbeiders en hun steun is zijn grootste beloning.

De omvorming van de wereldopvatting wil alle kaders op een onafhankelijke revolutionaire wijze leren denken en hen een onwankelbare revolutionaire geest bijbrengen.

De burgerij maakt de communistische partij zwart door te zeggen dat "één man denkt, de anderen lopen mee". De omvorming van de wereldopvatting is erop gericht elk kader in staat te stellen volledig onafhankelijk de meest ingewikkelde problemen van de revolutie op te lossen. Onder Stalin zouden de grote massagevechten, zoals de collectivisatie, de industrialisatie en de anti-fascistische oorlog, nooit kunnen gewonnen worden zijn als de kaders geen blijk gegeven hadden van een maximum aan initiatief, revolutionaire bekwaamheid en een onafhankelijke revolutionaire geest. Het verschijnen van routinegeest en het bureaucratisme in een partij, betekent intellectuele stagnatie bij de kaders. Dat vormt een dodelijk gevaar en is een bron van revisionisme. Dat gevaar doet zich voor wanneer de vijf wapens voor de omvorming van de wereldopvatting niet langer gebruikt worden.

Om op onafhankelijke revolutionaire manier te leren denken en een onwankelbare revolutionaire geest te ontwikkelen, moet men de moeilijkste, de cruciale problemen aanpakken. De kaders die "wegvluchten van het vuur", die rond de pot draaien of de beslissende problemen laten aanslepen, installeren de routine en de bureaucratie. Voor een jonge communist betekent werken aan de omvorming van zijn wereldopvatting, dat hij de bereidheid heeft om zich te vormen in de verschillende domeinen, om in staat te zijn zo snel mogelijk, totaal onafhankelijk, de moeilijkste problemen van de politieke strijd op te lossen. De omvorming van de wereldopvatting mag geen idealistische formule zijn die los staat van de taken in de strijd.

Een kader vormt zijn wereldopvatting om door cruciale problemen te formuleren op een bepaald terrein, door de moeilijkste problemen van globaal belang op te lossen, door een doorbraak te realiseren en overwinningen te behalen.

6. KRITIEK EN ZELFKRITIEK BEOEFENEN

De communisten hebben slechts één doel: een revolutionaire communistische partij opbouwen, de arbeidersklasse en de werkende massa's organiseren, de klassenstrijd leiden om de dictatuur van de burgerij omver te gooien en het socialisme te vestigen. Alle leden zijn vrijwillig lid geworden van de partij om op een georganiseerde manier te werken aan de verwezenlijking van dat ideaal.

De communisten beoefenen kritiek en zelfkritiek om beter hun taak in de revolutionaire strijd voor het socialisme aan te kunnen.

Iedere communist heeft de politieke invloed van de burgerij en de kleinburgerij ondergaan in het milieu waaruit hij komt, door zijn opvoeding en door de burgerlijke media.

Iedere communist komt bij de partij met een beperkte revolutionaire kennis en strijdervaring.

De objectieve situatie verandert voortdurend. De klassenstrijd op nationaal en internationaal vlak ontwikkelt voortdurend, kent hoogtes en laagtes, bruuske omwentelingen.

De communisten beoefenen kritiek en zelfkritiek om te garanderen dat hun lijn en hun plannen op ieder moment overeenstemmen met de objectieve realiteit en beantwoorden aan de eisen van de klassenstrijd.

6.1. KRITIEK EN ZELFKRITIEK BEOEFENEN OM EEN JUISTE POLITIEKE LIJN UIT TE WERKEN

De partij moet voortdurend haar lijn, organisatie en activiteiten ontwikkelen.

De communistische partij is een strijdorganisatie die erop gericht is om de klassenstrijd op een efficiënte manier te leiden.

Kritiek en zelfkritiek dienen uitsluitend om beter revolutionair werk te leveren. Wij maken gebruik van kritiek en zelfkritiek om een juiste politieke lijn en juiste politieke standpunten uit te werken, om de partijorganisatie te versterken en om onze praktijk onder de massa's te verbeteren.

De inzet van de kritiek en zelfkritiek is te komen tot een correctere politieke lijn, een sterkere organisatie en een betere praktijk. Wanneer de kritiek en de zelfkritiek losgemaakt worden van de concrete analyse van de politieke en tactische fouten, dan glijdt men af naar ideologisme en wordt het partijleven gedood.

Een correct politiek standpunt uitwerken, een juiste tactiek, een aangepaste organisatievorm en een efficiënte praktijk, is niet gemakkelijk. Het is onvermijdelijk een proces van confrontatie en strijd, waarbij de kritiek en zelfkritiek een belangrijke rol spelen.

Men moet enquêtes organiseren en onderzoek doen, zoveel mogelijk gegevens verzamelen en analyseren, de praktische ervaring bestuderen en systematiseren.

Een correct standpunt is het resultaat van de confrontatie van een aantal verschillende en tegenstrijdige ideeën. Men moet de verschillende aspecten van een fenomeen bestuderen, alle aspecten van een bepaald probleem kennen, luisteren naar de verschillende meningen die allemaal een aantal juiste elementen kunnen bevatten. Kritiek en zelfkritiek is een methode om het juiste van het verkeerde te scheiden en om te ontdekken wat er eenzijdig is in de verschillende meningen.

Om een juist standpunt te formuleren, moet men zin hebben voor analyse en synthese en dat gaat onverbrekkelijk samen met de zin voor kritiek en zelfkritiek. Een correct standpunt formuleren, betekent voornamelijk het samenballen van verspreide juiste ideeën.

De juiste ideeën verzamelen, is een van de methoden van alle wetenschappelijk werk. Die methode weigert om uit te gaan van de eigen vooropgezette ideeën en weigert eveneens de ideeën en ervaringen van anderen zomaar over te nemen. Door kritiek en zelfkritiek maakt men een synthese van wat juist is in de eigen standpunten en in die van de anderen.

6.2. EEN POSITIEVE METHODE VOOR DE OPVOEDING

De enige reden waarom wij de gemaakte fouten opsporen en zelfkritiek beoefenen, is om alle kameraden op politiek vlak vooruit te brengen, om hun marxistisch-leninistische vorming sneller te doen verlopen en om hun revolutionaire praktijk te verbeteren.

De strijd is een essentieel onderdeel van de opvoeding.

Iedere communist moet zich scholen. Maar zich scholen betekent niet "kennis verwerven" - men vertrekt niet met een ongeschreven blad. Zich scholen, betekent revolutionaire, marxistisch-leninistische ideeën en standpunten verwerven in voortdurende strijd tegen de eigen burgerlijke en kleinburgerlijke ideeën.

Alleen door politieke en ideologische strijd kan een kader het marxisme-leninisme en het historisch en dialectisch materialisme leren beheersen.

De kritiek moet positief zijn. We moeten een opvoedende en positieve strijd voeren die leidt tot een betere vorming en een grotere eenheid.

Het belangrijkste in een kritiek is niet de verwerping van verkeerd standpunt, maar wel de grondige analyse ervan. De kritiek is een instrument voor opvoeding en vorming, zowel voor diegene die de kritiek maakt als voor diegene waarvoor de kritiek bestemd is. Diegene die kritiseert, moet opzoekingswerk doen en het marxisme bestuderen om zijn kritiek te argumenteren.

Het komt er vooral op aan duidelijk te maken waarin precies de fout

zit van een aantal politieke en tactische stellingen en de partijdocumenten en marxistisch-leninistische teksten aan te geven om het probleem verder uit te diepen.

Het komt erop aan praktische maatregelen te treffen en voorstellen te doen die het gemakkelijker maken om de fouten te verbeteren.

De kritiek als "verwerping" zonder meer of de zuiver ideologische kritiek leidt tot ontmoediging en passiviteit.

Het gebeurt dat iemand met rechtse standpunten, geen strijd voert tegen de eigen verkeerde stellingen, maar op een actieve manier het links opportunisme aanvalt. Diegene die "linkse" standpunten heeft, doet geen inspanning om ze werkelijk uit te roeien, maar bekritiseert het rechts opportunisme.

Zo verenigt men de kameraden niet, de steriele strijd blijft aanslepen en zowel het rechts als het links opportunisme blijven bestaan.

In een politieke strijd moeten we de sterke kanten van de andere voor ogen houden, gebruik maken van zijn juiste stellingen en bedacht zijn voor onze eigen zwakke punten. Wij moeten de tendens bekampen om "persoonlijk" gelijk te willen halen. Iedere beslissing moet de collectieve wijsheid concentreren.

Een communist moet aandacht hebben voor zijn eigen afwijkingen, maar hij moet nog meer aandacht besteden aan de juistheid van het standpunt dat ingenomen wordt. Hij mag dan ook geen rechtse standpunten laten voorbijgaan, opdat men hem niet om zijn "gekende links opportunisme" zou kunnen kritiseren.

Nieuwe leden en jonge kaders begaan onvermijdelijk fouten en vertonen gebreken die hen eigen zijn en die voortkomen uit hun opvoeding en geschiedenis.

Op zich zijn die fouten en gebreken niet erg. Men moet ze niet behandelen als "revisionistische standpunten". Die fouten

en gebreken moeten het onderwerp zijn van ernstige discussie en strijd om persoonlijk het verschil te begrijpen tussen kleinburgerlijke en marxistisch-leninistische stellingen. De nadruk moet gelegd worden op vorming en opvoeding, op basis van de praktijk van zelfkritiek.

Het gebrek aan ervaring en kennis van de jonge kaders mag geen voorwendsel zijn om te weigeren hen verantwoordelijkheid te geven.

Maar die stelling wordt een liberalistische stelling als we "ze aan hun lot overlaten".

Dat liberalisme brengt grote schade toe aan de jonge kaders en de partij. Die kaders kunnen snel vooruitgaan, op voorwaarde dat hun politieke en ideologische problemen op tijd vastgesteld worden en dat ze geholpen worden door discussie, kritiek en strijd, dat zij vorming krijgen en dat men praktische maatregelen treft en die ook controleert. Een jong kader heeft het recht om te eisen dat de kaders over zijn activiteiten oordelen en kritieken maken. Talrijke jonge kaders hebben terecht het liberalisme van een aantal kaders aangeklaagd, die geen grondige, goed geargumenteerde politieke kritieken op hen maken.

6.3. ZELFKRITIEK

Men "wordt" heel zijn leven communist.

De waarheid is onuitputtelijk en de objectieve situatie evolueert onophoudelijk. Aangezien de wereld voortdurend wijzigt, is niemand "voor eens en voor altijd" communist. Talrijke gestaalde en ervaren communisten hebben de inspanningen laten verslappen, hebben hun ideeën niet meer aan de veranderende situatie aangepast en hebben dan ook verkeerde standpunten ingenomen.

Kritiek en zelfkritiek zijn een wapen dat men heel zijn leven moet gebruiken om zijn wereldopvatting om te vormen, de lessen van het marxisme-leninisme beter te begrijpen en toe te passen, en beter de historische en praktische ervaring te analyseren.

Iedere communist moet een duidelijk beeld hebben van zijn eigen sterke en zwakke punten. Wanneer men geen correcte houding aanneemt tegenover zichzelf, en men er niet in de eerste plaats op uit is om zijn eigen fouten uit te roeien, dan wordt de kritiek steriel.

Hij moet voortdurend systematisch werken om zijn zwakke punten te elimineren. Een kameraad die al dikwijls "linkse"

fouten gemaakt heeft in zijn syndicaal werk, moet daarop bedacht zijn wanneer er zich een nieuw tactisch probleem stelt.

Een communist moet bereid zijn om zijn belangrijkste fouten aan te pakken. Er zijn kameraden die, telkens als er een klassieke fout terugkomt, een excuus vinden, een uitleg vinden, een "ja, maar" klaar hebben.

Andere kameraden aanvaarden een kritiek na vele uren discussie, maar vergeten zo snel mogelijk die formele erkenning.

Nog anderen erkennen in de discussie onmiddellijk hun fouten, om zich zo rap mogelijk van de kritiek af te maken en op dezelfde manier te kunnen voortdoen.

De strijd is een positief element. De strijd is de motor van de ontwikkeling: eens een fout duidelijk werd vastgesteld bij een communist, moet hij volgehouden inspanningen doen om haar diepgaand te verbeteren.

6.4. DE KRITIEK MOET DE DOELTREFFENDHEID VAN DE COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN VERBETEREN

Kritiek en zelfkritiek zijn erop gericht de efficiëntie van onze politieke activiteiten te verhogen.

De kritiek moet een wapen zijn om de partij op te bouwen en het politiek werk te verbeteren.

De arbeidersklasse heeft een praktische geest. Zij wil concreet en positief werk leveren. De arbeiders willen al wat verkeerd is bekritisieren, zonder onderscheid van de persoon, maar zij willen vooral ook efficiënte kritieken die uitsluitend dienen om het werk te verbeteren. Zij hebben terecht een afkeer van kleinburgerlijke kritiek die het revolutionaire werk alleen maar afremt.

Hoe moet men de kritiek verbinden met de efficiëntie van het werk?

In 1942, in volle oorlog tegen Japan, organiseerde Mao Zedong een rectificatiecampagne die gebaseerd was op het principe eenheid-kritiek-eenheid. "Uitgaan van het verlangen naar eenheid, de tegenstellingen oplossen door kritiek of strijd en een nieuwe eenheid bereiken op een nieuwe grondslag."⁵⁸

Het is de historische taak van de partij om de werkende massa's te verenigen om de dictatuur van de burgerij omver te werpen. De partij kan de massa's niet verenigen als ze zelf niet verenigd is rond een revolutionaire lijn en een revolutionaire massapraktijk.

De partij kan uiteenvallen en alle efficiëntie verliezen door in de interne strijd het liberalisme, het gauchisme en het individualisme in de praktijk te brengen.

Het liberalisme past niet het principe "eenheid-kritiek-eenheid" toe, maar "formele eenheid-vrede-uiteenvallen". Het rechts opportunisme vecht niet tegen de fouten zoals het moet. Door het liberalisme laat het toe dat de fouten zich ontwikkelen en verergeren. Dat schaadt de partij en leidt tot de uiteenspatting. Het liberalisme beschouwt het ontbreken van kritiek en de "vrede" in de partij als iets positiefs. Het beschouwt elke kritiek als een "slecht punt". Maar alleen door de strijd kunnen de fouten en afwijkingen op een constructieve manier overwonnen worden en kunnen de leden een nieuwe eenheid bereiken op een hoger politiek niveau.

In een bepaalde provincie stelden de kaders vast dat een arbeider-kader veel problemen had en politiek achteruitging. In plaats van snel de nodige enquêtes en onderzoeken te verrichten om de wortel van de problemen te ontdekken, concrete voorstellen uit te werken die de arbeider zouden toelaten er opnieuw bovenop te geraken, liet men het probleem aanslepen en gooide er een aantal algemeenheden tegenaan; men wilde zijn vingers niet verbranden door het probleem aan te pakken.

Uiteindelijk kon de man zijn leidinggevende taken niet meer aan en moest hij terugkeren naar het werk aan de basis.

Op dat ogenblik diende men een resolutie te schrijven over de redenen waarom deze kameraad geen kadertaken meer zou vervullen; men diende te bepalen welke taken hij nu zou opnemen als celleider, op welke punten hij zich speciaal moest toelleggen, welke bijdrage hij moest leveren voor de provinciale leiding, op welke termijn de genomen besluiten moesten geëvalueerd worden, hoe zijn werk zou gevolgd worden door een kader.

Het gauchisme brengt de formule "strijd-extremistische strijd-afscheuring" in de praktijk. Het links opportunisme ziet in de kleine fouten "het begin van een revisionistische lijn". Het gauchisme beschouwt de strijd in de partij als een doel op zich en weigert iedere inspanning om de kameraden te verenigen en op te voeden. Ongerechtvaardigde uitsluitingen en afscheuringen zijn het resultaat ervan.

Het individualisme beschouwt elke kritiek als een persoonlijke aanval, een aanval die men moet proberen "af te wenden". Op kritiek antwoordt het met een tegenkritiek. Dat is een vruchteloos spel zonder einde, dat de partij van de praktijk afleidt.

Het individualisme komt ook tot uitdrukking in de gewoonte "om te discussiëren tot iedereen akkoord is". Wanneer iedereen zijn standpunt naar voor heeft kunnen brengen en het standpunt van de anderen heeft kunnen bekritisieren, wanneer alle

argumenten duidelijk naar voor gebracht zijn, dan moet er een beslissing genomen worden. Anders installeert men een decadente werkstijl die het werk verlamt.

Het kleinburgerlijk individualisme heeft misprijzen voor de praktijk en de klassenstrijd en verdrinkt in eindeloze kritieken of in negativistische kritieken die alleen maar pessimisme en apathie veroorzaken.

Het individualisme wil tegen alles en iedereen in gelijk halen, ten koste van de collectieve activiteit.

De marxistisch-leninistische kritiek moet het enthousiasme en de zin voor initiatief van de leden beschermen.

6.5. KRITIEK EN ZELFKRITIEK IN DE PARTIJLEIDING

Kritiek en zelfkritiek zijn van levensbelang om de revolutionaire geest bij de partijleiding te bewaren.

Alle partijleden hebben een bepaalde verantwoordelijkheid voor de revolutionarisering van de leiding.

Wij bestrijden het apriorisme dat beweert dat de kaders "aangeboren" kennis hebben en dat ze dus geen proces van kritiek en strijd moeten doormaken om de waarheid te kennen. Alleen door volgehouden politieke studie, door herhaalde ervaringen en door kritiek en zelfkritiek kunnen de kaders hun bekwaamheid vergroten.

De partijleden mogen geen blind vertrouwen hebben in de kaders. Verantwoorde kritieken zijn noodzakelijk om de leidende kaders te revolutionariseren. Wij steunen het "ultrademocratische" niet, en evenmin anarchistische kritieken of eenzijdige opvattingen. Maar gebrek aan waakzaamheid vormt een even groot gevaar.

De kritiek en zelfkritiek en de opvoeding moeten georganiseerd worden in het hoogste orgaan waarvan de betrokkene lid is.

Wanneer we het grootste deel van de kritiek laten gebeuren in een lager orgaan, zoals dat in het verleden het geval was, dan bouwen we de partij op van vanonder. De kritiek van de basis is noodzakelijk, maar die kritiek moet via rapporten naar het hoger orgaan gebracht worden, die haar moet centraliseren en systematiseren.

Bij de studie van het marxisme-leninisme moeten de kaders een dubbel doel hebben: zichzelf omvormen en een correcte politiek uitwerken.

De kaders moeten het marxisme-leninisme niet op de eerste plaats bestuderen om "opvoeding" te geven aan de basis.

Ze moeten het marxisme-leninisme studeren om hun eigen verkeerde standpunten ten gronde te analyseren en het standpunt, de methode en de gezichtspunten van het marxisme-leninisme te verwerven.

De kaders moeten zelf voorhoede-ervaringen opdoen, zelf de reële moeilijkheden voor het doorvoeren van de richtlijnen leren overwinnen.

Wanneer de kaders de lijn en de maatregelen niet verwerven in strijd met eigen verkeerde opvattingen en wanneer ze de richtlijnen niet op zichzelf toepassen, vervallen ze noodzakelijkerwijze in bureaucratisme.

Wanneer de kaders de politieke en ideologische richtlijnen niet verwerven in strijd met hun eigen opvattingen, zullen ze zelf niet vasthouden aan deze richtlijnen en niet voortdurend vechten voor hun toepassing. Meer nog, zij zullen de richtlijnen niet naleven en zullen geen permanente strijd voeren voor hun toepassing. Bij het doorvoeren van de richtlijnen aan de basis, vervallen zij gemakkelijk in radicalisme. De fouten van de basis worden "scherp" bekritiseerd... maar men ziet de eigen fouten niet. Men kan de militanten maar overtuigen als men zelf het voorbeeld geeft, als duidelijk is dat men vecht voor zijn eigen omvorming.

In de leiding moet elk kader grotendeels individueel werken.

Het is er gemakkelijker om zich te onttrekken aan controle en kritiek.

De evaluatie van de nationale kaders organiseren is een moeilijke taak, maar zij is vitaal voor de toekomst van de partij.

Men moet specifieke methoden uitwerken om in de leiding kritiek en zelfkritiek te organiseren en in de praktijk te brengen.

1. De kaders beoordelen op hun hoofdtaken

Voor alles moet men de hoogste kaders verplichten hun prioriteiten te realiseren, zij moeten tijdig de resultaten van hun werk voorleggen.

De voornaamste activiteiten van de hoogste leiders van de partij, moeten het voorwerp uitmaken van een kritische analyse. De jaarplanning, de jaarbalans, de fundamentele richtlijnen, moeten worden beoordeeld met als doel juiste documenten en correcte beslissingen te bekomen, maar ook om de belangrijkste fouten van de leidende kaders bloot te leggen en te verhelpen.

2. Het werk van de andere kaders beoordelen

Wanneer nationale kaders een ander kader aan het werk zien, moeten zij een beoordeling maken en eventuele fouten bekriti-

seren. Iedereen heeft de plicht kritisch het werk van de andere kaders te analyseren: dat is een uitdrukking van zijn verantwoordelijkheid tegenover de partij en tegenover de kaders.

Dikwijls nemen de kaders een passieve houding aan, zij nemen deel aan een activiteit als gewone leden. Zij zijn niet bewust van hun plicht als kader een actieve en kritische houding aan te nemen.

3. De lagere kaders beoordelen de hogere kaders

De hogere kaders moeten tussenkomen in het partijleven, tijdens acties, activiteiten en belangrijke debatten. De lagere kaders moeten de tussenkomsten van de hogere kaders beoordelen om zo de kritiek en zelfkritiek te stimuleren.

De tussenkaders moeten bewust zijn van hun verantwoordelijkheid voor de toekomst van de partij. Hun bijdrage is essentieel om de revolutionaire geest te bewaren in de partijleiding.

4. De leden mobiliseren om de kaders te beoordelen

De leden moeten weten dat zij een rol spelen in de strijd voor de voortdurende revolutionarisering van de kaders. Als zij vergissingen en fouten vaststellen, hebben zij het recht en de plicht die te rapporteren. Het kan zijn dat de kritieken niet correct zijn, omdat de leden niet op de hoogte zijn van de verschillende bezigheden van de kaders; maar dat doet niets af aan het feit dat de leden steeds het recht hebben hun kritieken uit te spreken. Die kritieken worden behandeld in het orgaan waarvan het kader lid is.

5. De kaders beoordelen op basis van de partijdocumenten

De partijdocumenten systematiseren onze ervaring op basis van het marxisme-leninisme. Alle leden moeten deze documenten assimileren en ze gebruiken om de kaders te beoordelen.

6. De kaders moeten zelf de belangrijke besluiten en maatregelen toepassen

In sommige gevallen gaven kaders richtlijnen aan de basis, maar volgden die zelf niet na. De fundamentele teksten, die de wijsheid van de partij bundelen, moeten door de kaders worden gebruikt om zelfkritieken te formuleren op bijzondere punten.

7. Het bilan van de kaders opmaken

Zowel de fouten als de sterke punten systematiseren.

De voornaamste kritieken uit het verleden systematiseren, er een eenvoudig instrument van maken dat toelaat de rectificatie te organiseren.

Regelmatig deze bilans aanvullen op basis van nieuwe discussies en strijd.

6.6. EEN DEMOCRATISCHE SFEER SCHEPPEN

Zonder democratische sfeer, waarin iedereen zijn ideeën vrij naar voor kan brengen, is het niet mogelijke het democratisch centralisme toe te passen.

Het is nefast wanneer de militanten hun ideeën niet durven naar voor brengen "omdat ze weten dat ze niet overeenstemmen met de partijlijn".

Eén. Een kameraad die reformistische of gauchistische ideeën heeft, moet die kunnen naar voor brengen. De andere kameraden hebben de plicht hem van mening te doen veranderen door discussies en opvoeding. Die verandering kan soms tijd vragen. Maar die verandering zal er niet komen als de betrokken kameraad zijn opvattingen niet naar voor durft brengen. Dan heerst er wel een formele eenheid, gebaseerd op drijfzand. Wanneer er een crisis ontstaat, zullen die verkeerde, onderdrukte, niet gecorrigeerde opvattingen terug naar boven komen en tot een breuk leiden.

Twee. Er bestaan soms verkeerde interpretaties van de partijlijn. Sommige stellingen worden dan als fout beoordeeld, ook al zijn ze niet fout. De kameraden moeten hun ideeën naar voor brengen, ook al zijn ze van mening dat ze niet overeenstemmen met onze lijn.

Drie. Een kameraad kan een stelling naar voor brengen die tegengesteld is aan het partijstandpunt. Maar dat partijstandpunt kan verkeerd zijn en moet dan gerectificeerd worden, onder andere op basis van de juiste ideeën vanuit de basis.

Elk lid heeft het recht vrijuit zijn kritieken te uiten.

Het gebeurt dat leden dat niet doen, vanuit persoonlijke overwegingen, uit angst "slecht" te worden bekeken. Zo komt er een klimaat van suïvisme en van politieke passiviteit tot stand, dat erg gevaarlijk is voor de partij.

De kaders moeten kritiek en zelfkritiek beoefenen en een gezonde sfeer scheppen waarin iedereen zich kan uiten en zich indien nodig kan corrigeren. Anders durven de militanten geen "stomme vragen" te stellen aan de kaders "die alles weten" of durven ze geen kritieken te maken. De militanten beginnen zich te gedragen als conformisten uit schrik "op de vingers getikt te worden" omwille van politieke fouten. Een militant schrijft: "Ik durf bijna geen pamfletten meer schrijven, uit schrik dat er iets ontbreekt en dat wij op onze kop krijgen."

Men moet leren luisteren.

Sommige arbeiders formuleren hun kritieken niet duidelijk, dikwijls door gebrek aan vorming en ervaring. Zij brengen soms een kritiek naar voor, zonder te zeggen wat ze werkelijk denken. Men moet bij deze kritiek blijven stilstaan, en die kameraden helpen hun ideeën duidelijk naar voor te brengen.

Het gebeurt dat een lid al een aantal maanden "laat voelen" dat hij ontevreden is over het werk van zijn cel. Niemand luistert naar hem, niemand helpt hem om zijn kritieken te formuleren, tot op het moment dat die kameraad de partij verlaat.

Men moet tussen de regels leren lezen en die kritieken begrijpen om de achterliggende problemen duidelijk te maken en er een collectieve discussie over houden.

6.7. PROLETARISCHE KRITIEK EN BURGERLIJKE KRITIEK

De communistische partij is geen aanhanger van "de kritische geest" in het algemeen, die boven de verschillende klassen staat.

Men kan kritieken op het partijwerk formuleren op basis van een proletarische klassepositie, maar ook op basis van een burgerlijke of kleinburgerlijke klassepositie.

Wij zijn voorstander van een kritiek die gebaseerd is op het marxisme-leninisme en de partijgeest, een kritiek die de partij versterkt en de revolutionaire praktijk verbetert.

Binnen een communistische partij kunnen kritieken opduiken van fascistische, burgerlijke of kleinburgerlijke aard of zelfs vanuit politiekringen.

In de jaren zestig hadden de Nederlandse veiligheidsdiensten 103 agenten geïnfiltrerd in de Communistische Partij van Nederland. Drie agenten waren zelfs opgeklommen tot de nationale leiding, 86 zaten in afdelingsleidingen en 24 in districtsleidingen. In 1956, in de periode van het geheime rapport van Chroesjtsjov tegen Stalin en de Sovjetinterventie in Hongarije, schreef de veiligheidsdienst verschillende anonieme politieke brieven, waarin zij de "stalinistische" politiek van partijleider De Groot aanklaagden. De meerderheid van de leiding en ook De Groot dachten dat die brieven afkomstig waren van een aantal parlamentsleden van de partij. De tegenstellingen namen toe en een rechtse fractie moest uit de partij gezet worden in 1958.⁵⁹

In onze partij hebben we te maken gehad met een fascistische infiltrant die strijd voerde tegen de twee supermachten en voor een verenigd Europa, op basis van de fascistische ideologie.

Wij hebben te maken gehad met een jongere die voor de BOB werkte. De flikken leerden hem hoe hij moest agitatie voeren in de partij: "de arbeiders hebben er niets te zeggen", "de intellectuelen beslissen alles", "Stalin was een moordenaar", "de partijkaders leven op grote voet met het geld van de militanten", enz.

In de partij kunnen een aantal elementen zover degenereren dat ze de revolutionaire praktijk en de partij verachten. Zij gaan koortsachtig op zoek in burgerlijke boeken om die kritieken op het communisme te vinden, die kunnen "aanslagen" bij onze leden. Zij gebruiken die kritieken dan om "de fouten van de partij te kritiseren". Die elementen kunnen zich evengoed bedienen van "gauchistische" kritieken als van rechtse. Alle kritieken zijn goed om de partij te ondermijnen. Zij smeden intriges, verspreiden leugens, zij zijn oneerlijk, om hun vuil spel te verbergen en om eerlijke militanten te misleiden.

6.8. DE KLEINBURGERLIJKE AFWIJINGEN IN DE KRITIEK

Soms stellen wij in de partij een kleinburgerlijke houding vast ten opzichte van kritiek en zelfkritiek.

Rekening houdend met de sociale afkomst van vele leden en de ideologische druk die iedereen ondergaat, is dat onvermijdelijk.

De kleinburgerij beoefent de individualistische, anarchistische kritiek. De kleinburgerij bekritiseert alles te pas en te onpas, struikelt over futiliteiten, mengt fundamentele kritieken met kritieken van tweede en derde orde, zij mengt politieke en persoonlijke kritieken, zij komt onophoudelijk terug op dezelfde kwesties, zij is eenzijdig, zij verliest uit het oog wat juist is en wat verkeerd. De marxistische kritiek heeft steeds één doel: de partij versterken, de kennis van het marxisme-leninisme verbeteren, een juistere politieke en tactische lijn uitwerken, de klassenstrijd beter leiden en ons organisatiewerk onder de massa's verbeteren.

De kleinburgerij beschouwt elke kritiek als "een persoonlijke aanval", "een persoonlijke afrekening", "een zoeken naar een zondebok".

Voor de partij heeft elke kritiek een specifiek en persoonlijk aspect, en een algemeen en collectief aspect. Marxistische kritiek is niet gericht op een persoon, maar op de standpunten en de praktijk van een persoon. Wij richten onze kritiek op de fouten die iemand begaat, maar wij trekken er eveneens lessen uit voor de cel of voor heel de partij.

De kleinburgerij beoefent het anarchisme en respecteert de partijregels niet. Buiten zijn eenheid en de officiële structuren babbelt men erop los, men verspreidt kritieken, oncontroleerbare geruchten, roddel en kwaadwillige interpretaties. Zo creëert men een klimaat van intriges, verdachtmakingen en wrok. Die interne verrotting van de partij bereidt de uiteenspatting van de partij voor.

Een communist brengt zijn kritieken steeds eerlijk naar voor, op een verantwoorde manier, binnen de officiële structuren van de partij.

De kleinburgerlijke kritiek is gebaseerd op vermoedens en interpretaties, zij is vaag en algemeen, zij overdrijft de draagwijdte van de problemen.

Marxistische kritiek moet gebaseerd zijn op de feiten, zij moet concreet en redelijk zijn en zin hebben voor de juiste verhoudingen. Zij moet objectief zijn, en een duidelijk onderscheid maken tussen datgene wat correct is en wat fout is.

6.9. WAT VERKEERD IS, IS VERKEERD EN MOET WORDEN UITGEROEID

De kritiek is een wapen om snel en efficiënt de vastgestelde politieke fouten uit te roeien.

Als men vertrekt vanuit een liberalistische houding, als men niet de wil heeft de onbetwistbare fouten te elimineren, dan ontwikkelt zich een kleinburgerlijke, decadente mentaliteit tegenover kritiek. Kritieken maken wordt een ijdele bezigheid die onophoudelijk moet worden herbegonnen.

Als wij aanvaarden dat duidelijk bekritiseerde fouten niet worden verbeterd, dan laten wij toe dat zij verder schade berokkenen aan het geheel van de partij. Liberalisme betekent vrede nemen met de burgerlijke invloed.

Fouten die alle kameraden herhaaldelijk hebben bekritiseerd, moeten verplicht worden verbeterd.

Het gebeurt dat er juiste kritieken gegeven worden op de praktijk van een kader, zonder dat er duidelijke conclusies getrokken worden.

Men moet een duidelijk oordeel vormen over een bekritiseerd kader.

Men moet de taken formuleren die het bekritiseerde kader moet vervullen om zich te herpakken, een aantal concrete maatregelen treffen die de rectificatie vergemakkelijken, aanduiden welke teksten hij moet studeren.

Vaststellen welke resultaten er moeten bekomen worden en hoe die zullen besproken en gecontroleerd worden.

Ideologische en politieke kritieken op die manier laten uitmonden in een formele resolutie.

Alleen op die manier kan de partij met vaste hand de vooruitgang van de bekritiseerde kameraad verzekeren zodat hij opnieuw hogere taken kan opnemen.

6.10. TEGEN VOORBARIGE ORGANISATORISCHE MAATREGELEN

Wanneer men ernstige politieke fouten vaststelt, gebeurt het dat sommige kaders onmiddellijk organisatorische maatregelen willen treffen.

Een kader afzetten is gemakkelijk, maar zijn ideologische en politieke fouten zullen daarmee nog niet uitgeroeid zijn. Wanneer wij ernstige fouten ontdekken, moeten wij deze nauwkeurig omschrijven, het reële belang voor dat kader aangeven en niet alles "in blok" veroordelen ("het revisionistische kader...").

Wij moeten aangeven welke gevolgen de fouten hebben voor het geheel van de partij. De kritieken van de partijleden moeten we scherp formuleren zodat de kaders van de ernst ervan inzien.

Wij moeten de bekritiseerde kaders de gelegenheid geven hun fouten te verbeteren. Men moet tegen de gauchistische stroom ingaan die zegt dat "er niets meer aan te vangen valt met die persoon". Die gauchistische houding verzwakt de partij. Er is trouwens een verband tussen deze twee ogenschijnlijk tegengestelde fouten: het gauchisme verbergt vaak de onmacht om op een overtuigende manier de politieke en ideologische strijd te voeren tegen het rechts opportunisme.

Wij moeten marxistische opvoedingsteksten en partijdocumenten aangeven om het inzicht in de begane fouten uit te diepen. Wij moeten ook positieve maatregelen nemen die toelaten niet enkel te rectificeren in theorie, maar vooral in de praktijk.

De vastgestelde fouten bij de kaders vormen zelden het voorwerp van marxistische studie. Bijgevolg blijft de kritiek oppervlakkig. De andere kaders moeten hun kennis van het marxisme-leninisme vergroten om in staat te zijn de kritiek uit te diepen en een reële bijdrage te leveren. De opvoeding moet langs twee kanten gebeuren.

7. DE STRIJD TUSSEN TWEE LIJNEN VOORTDUREND EN DOELBEWUST ORGANISEREN

In 1926, tijdens de strijd tegen het trotskisme, zette Stalin de principes van de strijd binnen de partij uiteen.

"Wij kunnen zonder overdrijven zeggen dat de geschiedenis van onze partij de geschiedenis geweest is van de strijd tussen tegenstellingen binnen de partij, de geschiedenis van het overwinnen van die tegenstellingen en de geleidelijke versterking van de partij op die grondslag."⁶⁰

"De oorsprong van de tegenstellingen binnen de proletarische partijen ligt vooral in twee omstandigheden.

Welke zijn die omstandigheden?

Er is ten eerste de druk van de burgerij en van de burgerlijke ideologie op het proletariaat en zijn partij tijdens de klassenstrijd – een druk waarvoor dikwijls de minst stabiele elementen van het proletariaat, en bijgevolg ook van de partij, plooiën. (...) Het proletariaat is een deel van de maatschappij dat door talrijke banden verbonden is met de verschillende lagen van die maatschappij. Maar de partij is een deel van het proletariaat. Bijgevolg heeft de partij dan ook banden met de verschillende delen van de burgerlijke maatschappij en ondergaat ze dan ook de invloed ervan. De druk van de burgerij en haar ideologie op het proletariaat en zijn partij komt tot uiting in het feit dat burgerlijke ideeën, gebruiken, gewoontes en gevoelens dikwijls binnendringen in het proletariaat en zijn partij. (...)

Ten tweede is er de verscheidenheid van de arbeidersklasse, het bestaan van verschillende lagen binnen de arbeidersklasse. (...)

Een eerste laag wordt gevormd door de meerderheid van het proletariaat, de kern, het permanente deel, de massa van "volbloed"-proletariërs die alle banden met de kapitalistische klasse verbroken hebben. Die laag van het proletariaat is het meest solide bolwerk van het marxisme.

Een tweede laag wordt gevormd door de nieuwkomers uit niet-proletarische klassen: boeren, kleinburgerij of intellectuelen. Zij brengen hun gewoontes, gebruiken, aarzelingen en besluiteloosheid mee binnen de arbeidersklasse. Die laag vormt het meest vruchtbare terrein voor allerlei anarchistische, semi-anarchistische en "ultragauchistische" groepen.

Een derde laag wordt gevormd door de aristocratie, de bovenlaag van de arbeidersklasse. Zij hebben een tendens om compromissen te sluiten met de burgerij, zij neigen er vooral toe zich aan te passen aan de heersende klasse. Die laag vormt de meest vruchtbare voedingsbodem voor echte reformisten en opportunisten. (...)

Telkens wanneer de klassenstrijd een bepaalde wending neemt of wanneer de strijd scherper wordt en de moeilijkheden groter, doen de verschillende gezichtspunten, gewoontes en gevoelens van de verschillende lagen van het proletariaat zich onvermijdelijk voelen. Dat komt tot uitdrukking onder de vorm van allerlei duidelijke meningsverschillen binnen de partij. De druk van de burgerij en haar ideologie beklemtoont onvermijdelijk die meningsverschillen, die uiteindelijk uitmonden in een strijd binnen de proletarische partij.⁹⁶¹

Het debat en strijd over de tegenstellingen die opduiken in de partij zijn de motor van de vooruitgang.

Het is onvermijdelijk dat burgerlijke en kleinburgerlijke ideeën voortdurend in de partij binnendringen. Het menselijk lichaam blijft ook maar gezond door de onophoudelijke strijd tegen microben en virussen.

Een correct standpunt wordt slechts uitgewerkt in felle strijd tegen verkeerde standpunten. Er is geen leven zonder strijd, er is geen vooruitgang zonder strijd. De strijd tussen de verschillende ideeën en de strijd tussen de twee lijnen is de motor voor de vooruitgang van de partij. Zonder actieve ideologische strijd stagneert de partij en wordt ze onmerkbaar overspoeld met "spontane" burgerlijke ideeën.

De strijd tussen twee lijnen is geen "negatieve factor" maar een methode om de partij ideologisch en politiek te versterken.

De aanvallen van de vijand kunnen inderdaad omgevormd worden tot iets positiefs. De partij lag tijdens de anti-communistische campagne rond Tien An Men en Timisoara onder vuur. Die campagne heeft verscheidene leden beïnvloed. Hun opportunistische standpunten, die in kalme periodes gecamoufleerd bleven, kwamen nu duidelijk aan de oppervlakte. De leiding heeft een oproep gelanceerd om de leden aan te sporen hun standpunten, ingenomen op het moment zelf van de gebeurtenissen, op papier te zetten en ze te analyseren met behulp van partijdocumenten. In vele eenheden is er voor het eerst een bewuste inspanning gebeurd om verankerde opportunistische ideeën te bekritisieren en om in de politieke strijd, een aantal fundamentele principes van het marxisme-leninisme te assimileren. Dat heeft ertoe bijgedragen het bewustzijn en de praktijk van vele leden te verhogen.

7.1. DUIDELIJK ZIJN POLITIEKE STANDPUNTEN NAAR VOOR BRENGEN

De verschillende lijnen in de partij moeten duidelijk naar voor gebracht worden, zodat de partij doorheen de strijd tegen het rechts en links opportunisme in staat is een juiste lijn te ontwikkelen.

Alle kaders zijn verplicht een duidelijk standpunt in te nemen over belangrijke kwesties, ook al twijfelen zij of hun visie wel correct is.

Het gaat om een kwestie van partijgeest en verantwoordelijkheid tegenover de partij. Het is een uitdrukking van de wil zijn wereldopvatting om te vormen en de partij te steunen bij het uitwerken van een juiste lijn.

Men sluit de mogelijkheid om politiek vooruit te gaan uit als men zijn verkeerde ideeën verbergt. Maar in geval het meerderheidsstandpunt in de partij verkeerd is en men zwijgt, dan verhindert men dat de partij snel haar fouten kan verbeteren. Het is nefast wanneer iedereen alleen maar "juiste" dingen wil zeggen. Eenzijdige en verkeerde standpunten zijn ook nuttig bij het uitwerken van een juiste lijn. Wanneer men geconfronteerd wordt met een verkeerd standpunt, is men gedwongen erover na te denken. Alleen door het analyseren van verkeerde of eenzijdige standpunten, is men in staat een relatief complete lijn te formuleren en die ook op een overtuigende manier te argumenteren. Geen juiste lijn en geen echte eenheid, zonder het analyseren van verkeerde stellingen. Een verkeerde mening kan toch juiste aspecten bevatten of problemen opwerpen die men anders zou verwaarlozen. Zij kan er dus toe bijdragen de zaak vanuit meerdere kanten te bekijken en een meer dialectisch standpunt te formuleren.

Wie geen eigen mening verdedigt, maar zich steeds suivistisch gedraagt tegenover het overheersende standpunt, gedraagt zich op een onverantwoordelijke manier. Deze houding vormt een belangrijke reserve voor opportunistische stromingen die later de kop kunnen opsteken.

Toen Chroesjtsjov de macht greep in de bolsjewistische partij, werd hij daarbij geholpen door het suivisme van een groot deel van de hoogste kaders. Molotov en Kaganovitch hebben zich niet durven verzetten tegen het revisionisme. Molotov beweerde dat hij anders zou geëlimineerd zijn en dat hij de kans wilde behouden dat men in de toekomst naar hem zou luisteren en hem volgen. Maar alleen een openlijke kritiek op het revisionisme door Molotov, de meest vermaarde van de oude bolsjewieken, kon de marxistisch-leninistische elementen in de partij mobiliseren.

De kaders hebben de plicht om duidelijk hun eigenlijke opvattingen uiteen te zetten. We mogen niet toelaten dat men zijn mening te kennen geeft door toespelingen, door vragen te stellen en twijfels te uiten, door halfslachtige uitdrukkingen die laten "voelen" dat men het niet eens is.

"Ik vraag mij af of we niet van te voren hadden moeten onderzoeken, welke onze houding zou zijn indien..." "Ik stel me toch de vraag of het juist was om ..." "Moeten wij niet onderzoeken wat er juist is in de kritieken op de lijn van de partij?"

Zijn mening door toespelingen te kennen geven, brengt in de partij een mentaliteit van dubbelspel, intriges en complotten.

7.2. DE STRIJD TUSSEN TWEE LIJNEN SYSTEMATISCH ORGANISEREN

De onophoudelijke kritische zin, de waakzaamheid inzake de strijd tussen twee lijnen, ontbreekt nog dikwijls bij de partijleiding.

In de partijleiding mag men zich niet beperken tot een reeks toevallige schermutselingen. De strijd tussen twee lijnen moet systematisch als een bewuste strijd in regel worden georganiseerd.

Wanneer de strijd niet permanent wordt georganiseerd, dan heeft dat tot gevolg dat er pas over de fouten gediscussieerd wordt als ze reeds veel schade aangericht hebben.

Kaders die kritieken naar voor brengen, zeggen gewoon wat op hun maag ligt. Zij maken oppervlakkige en losstaande kritieken.

Zij doen geen inspanningen om een diepgaande analyse te maken, om verbanden te vinden tussen de verschillende verkeerde opvattingen, de politieke en ideologische wortels van de fouten, de essentiële punten en de oorzaak van de afwijking.

De kwantiteit accumuleert in tijden van "ideologische vrede" om bruusk te veranderen in kwaliteit tijdens een "crisis".

Ondertussen heeft men toegelaten dat de ideologische achteruitgang geleidelijk aan evolueert. Als de crisis losbarst, moet men heel het verleden beginnen na te gaan om te zien wat mank liep, om te ontdekken waar de wortels van het kwaad liggen.

Men moet waakzaam zijn en aandacht hebben voor afwijkingen, de fouten opsporen, ze openlijk bekritisieren, het verband zoeken tussen de verschillende fouten om de samenhang te vinden, het marxisme-leninisme bestuderen om de aard van de fouten te achterhalen: dat zijn de voorwaarden om de strijd tussen twee lijnen goed te voeren.

In 1974-1975 werd het werk van een lid van de nationale leiding herhaaldelijk gekritiseerd op het Bureau.

Het Bureau heeft echter niet het besluit genomen een lid te belasten met een grondige studie van het werk van de betrokken kameraad. Dat rapport moest de hoofdfouten aangeven, de

wegen aanduiden om eraan te verhelpen en opdrachten geven voor studie en omvorming. Indien er na herhaalde inspanningen geen vooruitgang kwam, dienden nieuwe conclusies voorgelegd te worden. Aldus zou men een juiste ideologische en politieke basis hebben om dat kader af te zetten.

Maar wat is in feite gebeurd in deze strijd? De andere kaders capituleerden voor de moeilijkheden. Ze weken achteruit voor de eigen omvorming die noodzakelijk is om een opportunistische lijn te kunnen ontleden. De opmerking: "Het is onbegonnen werk die lijn te ontleden", toont de weigering om de moeilijkheden aan te pakken in de strijd tussen de twee lijnen. De strijd tegen het opportunisme als basis voor de opbouw van de partij, wordt in feite verworpen. Als de kaders zichzelf niet verplichten de strijd tegen de verkeerde lijnen op het hoogste niveau te voeren, kunnen zij geen correcte kritieken maken op lagere organen "die de strijd tussen die twee lijnen niet voeren".

Er werd een spontaneïstische werkstijl gehuldigd. Besprekingen en discussies sleepten aan, maar de belangrijkste kritieken werden niet formeel vastgelegd. Er werd geen systematische strijd gevoerd voor verbetering. Na afloop van deze strijd heeft de leiding haar taak niet vervuld door na te laten een bilan-rapport van dit kader op te stellen.

7.3. TIJDENS ERNSTIGE CRISSEN STAAT DE TOEKOMST VAN DE PARTIJ OP HET SPEL

Naarmate de klassenstrijd complexer wordt, voelen de kleinburgerlijke elementen in de partij dat de revolutionaire weg ingaat tegen hun eigen spontane richting. Zij die geen inspanningen leveren om hun wereldopvatting om te vormen, zullen meer en meer een afkeer krijgen van de revolutionaire weg en zullen die bekampen door tegenwerking of openlijke strijd.

Ogenblikken van "crisis" en "openlijke botsingen" in de partij doen zich voor wanneer er zich een samenhangende burgerlijke lijn ontwikkelt en in de aanval gaat. Dit gebeurt meestal in een periode van scherpe klassenstrijd waarin iedereen gedwongen is positie te kiezen of in een periode van plotse veranderingen waarin de partij haar tactieken snel moet weten aan te passen.

Deze openlijke gevechten, worden echter voorbereid in de periode van uiterlijke rust, van relatief evenwicht. Dit gevecht wordt altijd van de twee kanten voorbereid.

In "kalmte" periodes moet het proletariaat systematisch de burgerlijke en kleinburgerlijk "schuilplaatsen" in de partij opzoeken om die één voor één uit te schakelen.

Wanneer men geen actieve houding aanneemt om voortdurend nieuw opduikende burgerlijke standpunten en houdingen te verslaan, verliezen de marxist-leninisten het initiatief. Wanneer de burgerlijk ideeën en gewoontes gerust gelaten worden in de partij, dan verankeren ze zich en verspreiden ze zich.

De Chinese Communistische Partij schrijft in 1972 het volgende over de strijd tussen twee lijnen.

"Waarom vindt er een grote botsing plaats na enkele jaren? Dit is te wijten aan de stapsgewijze ontwikkeling van de voorname tegenstelling die gedurende de socialistische periode bestaat. (...) In het lange ontwikkelingsproces van de tegenstelling van de strijd tussen het proletariaat en de burgerij duiken er verschillende etappes op, naarmate de socialistische revolutie zich uitdiept. Net zoals in de ontwikkeling van iedere tegenstelling vertoont iedere etappe twee bewegingsvormen: relatief evenwicht en duidelijke verandering. Onder bepaalde voorwaarden wijkt de eerste vorm voor de tweede, dit wil zeggen dat de beweging relatief gematigd is in het begin en dan relatief hevig wordt. In dit tweede stadium lost de tegenstelling zich op en begint een nieuw specifieke etappe. Daarom kent de strijd tussen het proletariaat en de burgerij gedurende de socialistische periode hoogtepunten en dieptepunten, zoals golven."⁶²

Het is onvermijdelijk dat de strijd tussen twee lijnen regelmatig scherpe vormen aanneemt.

Objectieve veranderingen verplichten de partij om nieuwe standpunten in te nemen en smeulende tegenstellingen branden los.

Bij de militanten doen er zich na enkele jaren subjectieve veranderingen voor. Een aantal "haken af" wanneer de interne strijd losbarst.

Tijdens elke scherpe strijd in de partijleiding, bestaat het risico dat de partij afglijdt naar het opportunisme of het revisionisme. Het is niet omdat de partij stand gehouden heeft tijdens de voorbije gevechten, dat ze vanzelfsprekend als overwinnaar uit de komende gevechten zal komen.

Tijdens de ontwikkeling van onze partij is de strijd tussen de twee lijnen zesmaal van beslissend belang geweest.

In 1967-1968 was er het gevecht om een onafhankelijke studenten-massaorganisatie te creëren, onder leiding van een marxistisch-leninistische kern.

In 1970-1971 was er de strijd om ons te integreren in de arbeidersklasse, een communistische organisatie te stichten en propaganda en politieke agitatie te voeren onder de massa's.

In 1975-1976 was er de strijd tegen de intellectualistische lijn, de sociaal-democratische partijopvatting en het putschisme van UCMLB.

In 1980-1982 was er de strijd tegen de sociaal-democratische en liquidatorische lijn van de KPD (Kommunistische Partei Deutschlands) en tegen dezelfde tendens binnen de partij.

In 1988-1990 was er de strijd tegen de anti-communistische campagne en tegen de revisionistische stroming binnen de partij.

In 1994 is de strijd begonnen tegen het bureaucratisme en voor de revolutionarisering van de leiding.

7.4. EEN DUIDELIJK ONDERSCHIED MAKEN TUSSEN DE VERSCHILLENDE SOORTEN TEGENSTELLINGEN

Het is volledig normaal dat er in de partij talrijke meningsverschillen ontstaan over de lijn, de tactiek, de organisatie... Die tegenstellingen kunnen we oplossen door discussie en strijd binnen de partij.

In de partij zijn er meningsverschillen die geen politiek karakter hebben. Andere hebben daarentegen wel een politiek karakter, maar hun aard kan erg verschillend zijn. Over belangrijke problemen kunnen lange tijd verschillende politieke ideeën naast mekaar bestaan, vooraleer er, door de evolutie van de situatie, door ervaring en door studie, duidelijkheid geschapen wordt.

Meningsverschillen die geen politiek karakter hebben.

Aangezien niet iedereen dezelfde capaciteiten, talenten en kennis heeft, kan men ook niet van iedereen hetzelfde eisen.

Een aantal meningsverschillen in de partij ontstaan omdat alle mensen verschillend zijn.

Wij hebben vele gegronde redenen om intellectuele kameraden aan te moedigen om in een fabriek te gaan werken. Maar niet iedereen kan dat, sommigen zullen er totaal niet renderen.

De partij moet in staat zijn om de verschillende talenten die ze tot haar beschikking heeft, zo optimaal mogelijk te gebruiken.

Men moet bij de oplossing van een probleem de verschillen in aanpak aanvaarden.

In vele gevallen kan men pas na een bepaalde tijd zeggen welke aanpak de juiste is en welke fout.

Iedereen erkent de noodzaak om onze organisatie uit te breiden. De toegang tot de partij moet gemakkelijker gemaakt worden voor de voorhoede-elementen. De structuren en de werkstijl van de partij moeten veranderen zodat die uitbreiding kan verwezenlijkt worden. We kunnen akkoord gaan met verschillende manieren om dit probleem op te lossen, maar daarna moet er een bilan gemaakt worden en moet de juiste oriëntatie vastgelegd worden.

Meningsverschillen met een politiek karakter.

We moeten ons bewust zijn van de verschillende soorten politieke en ideologische tegenstellingen in de partij en ze op een verschillende manier aanpakken.

Wanneer men een standpunt uitwerkt, vertrekt men noodzakelijkerwijs vanuit beperkte of eenzijdige ideeën.

Discussie, studie, praktijk en enquêtes zijn nodig om het probleem in al zijn aspecten te onderzoeken. In het begin heeft de partij weinig aandacht besteed aan het probleem van de nationalisaties. Bij de eerste discussies daarover waren er standpunten voor en tegen. In de twee visies waren er zowel juiste ideeën als verkeerde en eenzijdige argumenten.

Men moet niet te veel belang hechten aan dergelijke meningsverschillen: na studie, uitwisseling van ervaringen en discussies kunnen de eenzijdige standpunten gemakkelijk gecorrigeerd worden.

Een partijlid kan de neiging hebben telkens hetzelfde soort fout te maken als hij een standpunt formuleert. Men kan dan spreken van een ideologische of politieke afwijking.

Een aantal kameraden hebben de gewoonte om rechtse fouten te maken wanneer ze in een eenheidsfront werken. Zij schrikken ervoor terug om het standpunt van de partij te verdedigen, de krant te verspreiden, foute standpunten in het front te bekritisieren, enz... Andere kameraden nemen in syndicale kwesties telkens een "links" standpunt in. Telkens wanneer een vakbondsafgevaardigde een fout maakt, maken zij een radicalistische analyse. Tijdens vakbondsvergaderingen willen zij "doorbraken forceren", ook al is de meerderheid er nog lang niet rijp voor..

Sommigen kunnen lange tijd een opportunistische lijn verdedigen in de partij.

Wij spreken over een "lijn" wanneer het gaat over een geheel van opvattingen en houdingen die min of meer samenhangend zijn op politiek en ideologisch vlak en inzake partijopvatting. Door discussie en strijd, door ervaring en studie, kan een kameraad in staat gesteld worden om een dergelijke lijn ten gronde te bekritisieren en opnieuw een marxistisch-leninistisch standpunt in te nemen.

Wanneer een partijlid volhardt in een opportunistische lijn, ze verder ontwikkelt, systematiseert en theoretiseert, dan kan hij zich totaal tegen het marxisme-leninisme keren.

Dan wordt zijn lijn revisionistisch.

In bepaalde omstandigheden kan de partij ermee akkoord gaan dat een kameraad gedurende een bepaalde tijd een revisionistische lijn verdedigt.

De partij moet dan een vastberaden strijd voeren en radicale veranderingen eisen. De partij moet beoordelen wanneer die

lijn, die antagonistisch is op politiek en ideologisch vlak, ook antagonistisch wordt op organisatorisch vlak en uitsluiting vereist. Dat zal het geval zijn wanneer het lid geen wil meer toont zich politiek te verbeteren of wanneer hij zich niet meer houdt aan de regels van de partijdiscipline.

7.5. HET LIBERALISME BEKAMPEN, HET RADICALISME BEKAMPEN

Mao Zedong heeft gezegd dat er drie fundamentele principes zijn in het partijleven: "Het marxisme-leninisme toepassen en niet het revisionisme, werken aan de eenheid en niet aan de scheurmakerij, open en eerlijk zijn en geen complotten of intriges smeden."⁶³

De revisionistische lijnen verzetten zich altijd tegen die drie fundamentele principes.

Het is onvermijdelijk dat er regelmatig een aantal elementen opduiken in de partij die hun burgerlijke aard bewaard hebben en die proberen de macht te grijpen.

Zij schuiven hun verkeerde standpunten naar voor, verhuld met marxistisch-leninistische citaten. Zij dienen zich aan als "de verdedigers van de juiste politieke lijn", als "de strijders tegen het revisionisme" of als "de verdedigers van het meest zuivere leninisme". Om te overwinnen, doen zij beroep op intriges en complotten, vormen zij fracties en gaan uiteindelijk over tot scheurmakerij.

Trotski en Chroesjtsjov zijn de meest uitgesproken vertegenwoordigers van de burgerlijke stroming binnen de communistische beweging.

Wanneer het liberalisme overheerst in de partij, worden de aanvallen tegen de partij en de revisionistische stellingen niet met de nodige ernst bekampt. Men stelt zich tevreden met een aantal verontwaardigde uitroepen: "Wat een schandaal!" Sommige kaders onttrekken zich systematisch aan de opdracht het revisionisme te bestuderen en te leren het te bekampen.

En wanneer men dan toch deze anti-partij stellingen moet bekampen, behelpt men zich met slogans en radicalistische kritieken. Zowel de liberalistische als de radicalistische aanpak geven allebei blijk van het onvermogen politieke strijd te voeren tegen een revisionistische stroming.

Het is van vitaal belang de revisionistische aanvallen op een overtuigende manier te weerleggen.

Dat is de enige manier om opvoeding te geven aan de partijleden en om hen werkelijk te verenigen tegen het revisionisme. Het is de enige manier om aan de kameraden die de revisionistische stellingen volgen, aan te tonen dat ze fout zijn. Het is de enige manier om de revisionistische manoeuvres schaakmat te zetten: het revisionisme probeert militanten te winnen door uit te gaan van details, demagogische vergelijkingen of door te profiteren van verwarring.

De basis voor de strijd tegen een anti-partijlijn is de politieke en ideologische ontkrachting van die theorieën. Maar deze stelling mag niet leiden tot politiek naïviteit: men mag geen ondermijningsactiviteiten of fractievorming toelaten onder het voorwendsel dat men eerst die politieke stellingen wil weerleggen.

Het kleinburgerlijk radicalisme en het gauchisme bij de strijd tussen de twee lijnen is evengoed nefast.

Eind 1972, begin 1973 heeft de partij een aantal extreem-linkse standpunten ingenomen over de strijd tussen de twee lijnen.

In het *Kritiekrapport op het revisionisme*, dat terecht een aantal rechtse fouten bekritiseerde, stonden er verschillende gauchistische stellingen die opriepen tot radicalistische strijd.

Het rapport handelde over de situatie in een partijcentrum waar de leiding een economistische lijn volgde. De verantwoordelijken van dat centrum waren buitengewoon sektarisch ten overstaan van militanten en sympathisanten. Zij eisten perfectie en een maximaal engagement.

De kritieken op de leiding van het centrum werden onderdrukt, terwijl die leiding overdreven vocht tegen echte of vermeende fouten van de leden. Er werd helemaal geen aandacht geschonken aan de vorming van de leden. Er werden ernstige fouten begaan tegen het democratisch centralisme. De leiding was er niet op uit om de eenheid van de partij te bewaren.

Zonder dat rechts opportunisme of dat bureaucratisme ten gronde te kritiseren, was er geen vooruitgang mogelijk.

Nochtans sprak men onterecht over "revisionisme". Het rapport stelt: "Wat dat centrum in de praktijk brengt, is 100% revisionisme. Men heeft er een revisionistische politieke lijn ontwikkeld, men heeft een burgerlijke partij opgebouwd."

Vervolgens werden de leden opgeroepen om overal, in alle eenheden van de partij, dezelfde fouten op te sporen als diegene die in het *Kritiekrapport op het revisionisme* geanalyseerd werden. Een richtlijn stelde: "Om het revisionisme in een cel aan te pakken, moet men eerst weten wie de belangrijkste vertegenwoordiger van het revisionisme is."

In een aantal teksten kan men lezen: "De strijd werd niet beoordeeld zoals het moest, namelijk als een strijd tussen het proletariaat en de burgerij."

Elders schrijft men: "Elke tegenstelling in de partij is een klas-
sentegenstelling. Men moet de lijn zoeken die erachter steekt."

Die stellingen hebben dikwijls tot zeer radicalistische strijd in de partij geleid. Men miskende de verschillende soorten tegenstellingen in de partij. Men ontkende het verschillend karakter van de verschillende soorten tegenstellingen, volgens hun inhoud en ernst. Van zodra er meningsverschillen opdoken in een cel, waren er "die de proletarische lijn" verdedigden en diegenen die "de burgerlijke lijn" voorstonden.

Een aantal tegenstellingen werden "opgeblazen" tot tegenstelling tussen het proletariaat en de burgerij. Men kleefde direct, zonder ernstige analyse, etiketten op de "opposanten" en men onderdrukte op die manier de meningsverschillen.

Er werd geen dialectische analyse meer gemaakt van de verschillende standpunten: de standpunten vanuit alle mogelijke aspecten bekijken, aanvaarden dat een verkeerd standpunt toch een aantal aspecten van waarheid kan bevatten, de nadruk leggen op de argumentatie en de fouten precies weerleggen, geduldig zijn wanneer men niet dadelijk tot eenheid komt... Er werd geen nadruk gelegd op studie, opvoeding, het zoeken naar een nieuwe, meer bewuste eenheid.

In andere omstandigheden hadden deze gauchistische opvattingen tot scheuring kunnen leiden of tot het uiteenspatten van de partij.

7.6. HET PRINCIPE "TEGEN DE STROOM INGAAN"

Elk kader moet steeds zijn hersens gebruiken. Durven ingaan tegen de stroom wanneer een opportunistische lijn de wind mee heeft, is een vorm van partijgeest. Het opportunisme kan natuurlijk ook zelf "tegen de stroom ingaan", wanneer het in de minderheid is en in het defensief.

Het principe "tegen de stroom ingaan" vertrekt van het doel zich te houden aan het marxisme-leninisme en de partijlijn, de opportunistische standpunten uit te schakelen, beter de revolutionaire praktijk te leiden en de partijgeest te versterken.

7.6.1. Bewust zijn van de strijd tussen de twee lijnen

1. Zich ervan bewust zijn dat een burgerlijke lijn zich "spontaan" kan installeren; die lijn vaststellen, initiatief nemen in de strijd.

2. De ene tendens kan een andere verbergen. Kritieken op een rechtse tendens kunnen leiden tot gauchistische, radicalistische tendensen, en omgekeerd.
3. Steeds aandacht hebben voor de twee opportunistische tendensen. Altijd de steun aan een juiste tendens verbinden met waakzaamheid voor secundaire verkeerde tendensen.
4. Uitgaan van het principe van de strijd op twee fronten. Jonge communisten neigen gemakkelijk naar extreem-linkse en sektarische standpunten. Wanneer dat links opportunisme bekritiseerd wordt, vervallen zij dikwijls in suïvisme ten overstaan van de overheersende kleinburgerlijke stromingen.
5. Wanneer men te maken krijgt met een verkeerde lijn, het geheel systematiseren: de opvattingen over ideologie, politiek en tactiek, over organisatie en werkstijl.

7.6.2. Het materialisme en de dialectiek toepassen

1. Uitgaan van de feiten.
Wanneer men uitgaat van theorieën en vooronderstellingen, dan sluit men zich op in een idealistische, burgerlijke "logica".
2. De twee kanten bekijken.
Niet te snel willen gaan, de nodige tijd nemen, geen overhaaste beslissingen nemen onder invloed van één kant. De twee stellingen klaar en duidelijk laten naar voor komen. Antwoorden eisen op de kritieken. De twee kanten dialectisch analyseren, zien wat juist is en wat verkeerd.
3. Het hoofdprobleem zoeken.
Wat is de essentie van een tekst, van een standpunt? Zich niet verliezen in allerlei soorten "juiste" details als de essentie verkeerd is.
4. De dingen zien in hun ontwikkeling.
Niet alleen het standpunt op zich zien, maar analyseren van waar het komt en tot wat het zal leiden. Politieke standpunten volgen een logica; alle mogelijke evoluties voorzien.

7.6.3. Angst en egoïsme bekampen

1. Zijn verantwoordelijkheid opnemen. Persoonlijk beslissingen durven nemen die effectieve veranderingen meebrengen. Een situatie kan dikwijls omgekeerd worden door vast te houden aan de principes of door het initiatief van één individu.
2. Zijn eigen angst overwinnen, de partij en de revolutie dienen. Een communist moet er niet voor terugschrikken om uitgemaakt te worden voor "rechts opportunist" of voor "links opportunist".

7.6.4. Zichzelf omvormen

De wil hebben om zich in de strijd te vormen. De juiste lijn bestaat niet op voorhand. Zij ontwikkelt zich en zij komt juist voort uit de strijd tegen de verkeerde lijnen. Men heeft nooit "voldoende kennis" voor de strijd begint.

7.6.5. Het marxisme-leninisme bestuderen

1. Ernstige en grondige studie geeft zekerheid en vastberadenheid. In het begin zijn de zaken verward en onduidelijk. Door herhaaldelijk het marxisme te bestuderen, bekomt men duidelijkheid en is men in staat vastberaden tegen de stroom in te gaan.
2. Het geheel van de marxistisch-leninistische theorie bestuderen, in al haar aspecten. Men kan gemakkelijk meegesleept worden door de opportunisten die zich op één aspect steunen om het geheel te vervalsen.

8. DE POLITIEKE EENMAKING VAN DE PARTIJLEIDING

De efficiëntie van het gehele partijwerk hangt in grote mate af van de werkelijke politieke eenmaking van de leiding. Om de partij efficiënt en met autoriteit te leiden, moeten de hogere kaders verenigd zijn op politiek en ideologisch vlak. Zonder die eenheid kan de partij niet volledig gemobiliseerd worden en kan ze niet vechten op dezelfde lijn. Haar actie zal dan ook slagkracht missen.

De politieke eenmaking van de partijleiding moet systematisch georganiseerd worden op basis van kritiek en zelfkritiek en de strijd tussen de twee lijnen.

De politieke eenmaking van de leiding is van vitaal belang, maar ze is tevens moeilijk te verwezenlijken.

Rechtse en "linkse" opvattingen bestaan in de hoogste organen, onafhankelijk van onze wil.

In de hoogste organen bezitten alle kaders een goede kennis van het marxisme. Het is voor hen gemakkelijk om de schijn van politieke eenheid op te houden. De kaders werken niet dagelijks in de praktijk samen, zodat hun echte opvattingen niet zo gemakkelijk naar voor komen.

Er moeten speciale inspanningen gedaan worden om systematisch de opvattingen van ieder leidend kader naar voor te doen komen.

De politieke secretaris moet maatregelen treffen om de opvattingen van iedereen naar voor te halen. Achter het schijnbare akkoord moet hij de echte meningsverschillen opsporen.

De politieke eenmaking verwezenlijken doorheen de strijd tussen de twee lijnen is een fundamentele opdracht voor de leiding.

Alle hogere kaders moeten ten volle hun verantwoordelijkheid opnemen voor heel de partij en zich duidelijk bewust zijn van hun leidinggevende rol.

Zij moeten de politieke lijn en de tactiek uitwerken, de organisatievormen vastleggen en beslissingen nemen over strategische initiatieven.

Zij moeten stevig vasthouden aan de oriëntatie, ze energiek in de praktijk brengen en ten alle prijze resultaten behalen.

Zij moeten het bilan opmaken van onze ervaringen, fouten signaleren en voorhoede-ervaringen veralgemenen.

In de drie fasen van de uitwerking, de toepassing en de evaluatie van de politieke lijn, is er strijd tussen de twee lijnen nodig voor de eenmaking van de leiding. Dat is een voorwaarde voor de eenmaking van de partij.

8.1. DE UITWERKING VAN DE ORIËNTATIE

De leiding moet worden verenigd vooraleer een campagne te starten.

Wanneer men die taak niet ernstig opvat en er onvoldoende tijd aan besteedt, dan zullen er fouten en tekortkomingen zijn in de beslissingen. De leiding zal niet eensgezind zijn. Aan de basis zal de weerslag hiervan zich in meervoud laten voelen.

Belangrijke campagnes en activiteiten van de partij moeten lang op voorhand politiek voorbereid worden.

De leiding moet tijdig de politieke standpunten en de marxistisch-leninistische stellingen uitwerken die ze wil populariseren in de partij.

Dikwijls sleept de politieke voorbereiding van een campagne aan tot op het laatste moment. De militanten moeten dan alles in een recordtempo slikken. Op het einde van de campagne stellen we dan vast dat de essentiële inhoud door talrijke eenheden nog niet begrepen is.

Wanneer een project bediscussieerd wordt, stellen we regelmatig vast dat er geen enkel meningsverschil opduikt. Zonder voorafgaande strijd over de alternatieven en over de mogelijke afwijkingen, is de eensgezindheid over de grote oriëntaties steeds formeel en fictief.

Over een voorontwerp discussiëren betekent niet alleen een aantal details "verbeteren".

Verschillende kaders hebben de gewoonte een aantal detailkritieken te maken, vanuit hun eigen werkterrein. Zij beoordelen de tekst niet op basis van een globale visie over de partij.

Tijdens de discussie aanvaardt het merendeel van de kaders de structuur en de grote lijnen als een gegeven. De belangrijkste stellingen en de globale structuur worden zelden in vraag gesteld.

Bij de studie van een project moet men nadenken over de verschillende essentiële tegenstellingen die men moet oplossen. Men moet bepalen welke tegenstelling de voornaamste is en oordelen of de tekst wel op een juiste manier die problemen aanpakt.

Bij de uitwerking van het plan en de algemene richtlijnen moet elk kader de vergaderingen waar het project besproken wordt, grondig voorbereiden.

Belangrijke meningsverschillen moeten naar voor gebracht en geanalyseerd worden vanuit het oogpunt van de strijd tussen de twee lijnen, zodat de verschillende meningen en alle gevolgen duidelijk worden.

Doorheen de strijd moet men tot een akkoord komen over de analyse van de algemene situatie, over de belangrijkste tegenstelling die eerst moet opgelost worden, over de beslissingen en initiatieven om dat doel te bereiken en over de voorgestelde methodes.

De strijd tussen de twee lijnen is de voorwaarde opdat de richtlijnen tegen precieze afwijkingen gericht zijn en opdat alle kaders ze op dezelfde manier zouden interpreteren.

Een oriëntatietekst moet duidelijk de hoofdtegenstelling en de andere belangrijke tegenstellingen bepalen, klare antwoorden geven op beslissende problemen op het politieke, tactische, ideologische organisatorisch vlak.

De politieke en ideologische eenmaking over de inhoud van een campagne moet geconcretiseerd worden in een plan om de belangrijkste problemen één voor één op te lossen.

Tijdens een belangrijke campagne kan niet alles tegelijk gebeuren.

Het plan moet de prioritaire domeinen aangeven waarin de rectificatie kost wat kost een snelle verandering moet teweegbrengen.

Het plan moet zoveel mogelijk de grote taken aanduiden die in het begin moeten vervuld worden, in de loop van de campagne en op het einde. Het plan moet eveneens aanduiden welke taken er verder zullen opgevolgd worden, tot er definitieve resultaten bereikt worden.

In de leiding moeten speciale maatregelen getroffen worden om te zorgen dat de strijd tussen de twee lijnen de echte motor van de partij wordt.

Korte voorstellen indienen, die de tegenstellingen bevatten, de argumenten en de grote lijnen van oplossingen naar voor brengen. Men moet snel discussiëren over het belangrijkste, in plaats van maanden en soms jaren te treuzelen om dan lange, veel te gedetailleerde documenten te schrijven... die dan uiteindelijk misschien nog verworpen worden!

Een schriftelijke voorbereiding van de belangrijkste discussies eisen.

Aan iedereen vragen om een analyse van een essentieel rapport of document te maken dat de gestelde problemen concentreert.

Van alle leden een schriftelijk antwoord eisen over bepaalde fundamentele stellingen.

De vergadering even onderbreken zodat iedereen zijn standpunt over een belangrijke kwestie kan formuleren.

8.2. DE EENMAKING VAN DE PARTIJ DOOR DE ASSIMILATIE VAN DE ORIËNTATIE

Om de partij te verenigen moet de leiding ervoor zorgen dat de documenten en de beslissingen van de partij geassimileerd worden, evenals de marxistisch-leninistische werken die ermee verband houden.

De partijdocumenten en marxistisch-leninistische werken assimileren betekent:

1. Met behulp van de gestudeerde tekst zelfkritiek beoefenen.
2. Uitmaken hoe men de tekst in zijn eigen werk kan toepassen.
3. Op basis van de tekst voorstellen doen om het partijwerk te verbeteren.
4. Fouten bij andere kaders bekritisieren.
5. Opmerkingen, kritieken en commentaar geven op de tekst en ze ter discussie voorleggen.

Seminaries en studiedagen kunnen een goede formule zijn om documenten te assimileren.

Studiedagen en seminars moeten een duidelijke bedoeling hebben en opgenomen worden in de planning. Ten alle prijze studiedagen vermijden die door de deelnemers onvoldoende voorbereid worden, geen duidelijk doel hebben of die op een formele wijze verlopen. Weten op welke punten men de strijd tussen de twee lijnen wil toespitsen. Die punten voorbereiden op basis van de studie van een aantal rapporten en enquêtes, zodat de strijd concreet gevoerd kan worden.

De kaders en de leden verplichten om de documenten te gebruiken, is een goede methode om die documenten te doen assimileren. Men studeert een document ernstig wanneer men het moet gebruiken. Uiteenzettingen geven binnen en buiten de partij, mensen overtuigen om het document te kopen, enquêtes houden over de beoordeling van het document...

Wanneer we een campagne starten, moeten we de politieke mobilisatie verzorgen door de assimilatie van de richtinggevend documenten.

Geen enkele campagne gaat goed van start wanneer de politieke verantwoording ervan niet duidelijk begrepen is of wanneer de belangrijkste "tegenwerpingen" niet weerlegd worden.

De kameraden moeten verplicht worden om hun mening over de campagne naar voor te brengen. Een campagne die op een formele manier van start gaat, zal een zwakke deelname kennen.

8.3. DE ORIËNTATIE VASTBERADEN IN DE PRAKTIJK BRENGEN

De politieke eenmaking van de leiding gaat vaak verloren tijdens de campagne.

Sommige kaders houden zich niet aan het leidend principe van de strijd tussen de twee lijnen wanneer zij fundamentele beslissingen uitvoeren.

Tijdens het verloop van de campagne moeten we binnen het leidend orgaan die opvattingen opsporen die de oriëntatie in vraag stellen, de ideeën ontdekken die het belang ervan onderschatten of die er linkse of rechtse interpretaties van maken.

De kaders moeten gedwongen worden om de strijd op de vastgelegde oriëntatie stevig verder te zetten. Het voornaamste gevaar is dat de "spontane ontwikkeling" het haalt: men stapt af van de gegeven oriëntatie of secundaire punten nemen de centrale plaats in.

Dan gaat de ééngemaakte leiding van de partij in feite verloren en wijkt de campagne af of zinkt ze weg.

Op basis van korte notities moeten we bovendien de strijd tussen de twee lijnen organiseren rond de volgende punten:

- de interpretatie die de verschillende kaders op het terrein maken van de gegeven oriëntatie;
- de belangrijkste politieke problemen die zij tegenkomen;
- de positieve en negatieve ervaringen.

Uit die discussies moeten er besluiten getrokken worden voor de opvoeding in het marxisme. De kaders moeten elke gelegenheid aangrijpen om fundamentele marxistische teksten te propageren die betrekking hebben op de concrete situatie.

Tijdens politieke debatten en campagnes kan men de lessen van het marxisme veel sneller assimileren. Dikwijls begrijpen kaders of militanten dan pas voor het eerst werkelijk een marxistisch-leninistische tekst.

De assimilatie van het marxisme-leninisme op basis van de praktijk is een belangrijke factor om de partij ideologisch te verenigen.

In 1973-1974 heeft de partij een rectificatiebeweging op organisatorisch vlak doorgevoerd. Zij werd niet krachtig in handen gehouden en onvoldoende geleid.

In die periode kwam het erop aan op nationaal en provinciaal niveau een partijapparaat op te bouwen, dat in staat was om het werk te leiden. Aan de basiseenheden moest een regelmatige celactiviteit gegarandeerd worden.

Tijdens die rectificatiebeweging gebeurde het werk van de kaders in de basiseenheden niet op basis van de prioriteiten van de nationale leiding.

Wanneer nationale kaders naar de basis gaan, heeft hun werk als doel de oriëntatie in de praktijk te brengen en avant-garde ervaring op te doen. Maar bij het werk in de basiseenheden stortte men zich op alle mogelijke problemen die zich voordeden en verloor men de hoofdoriëntatie uit het oog.

Voor één provincie echter werden systematisch nota's en richtlijnen opgesteld. Die werden echter niet collectief gestudeerd. De collectieve analyse van de rectificatiebeweging in één provincie zou ons de mogelijkheid geboden hebben om de eenmaking over de campagne te realiseren.

De leiding heeft de strijd rond de prioriteiten en rond de terreinen waarop er rectificatie nodig was, niet ten gronde gevoerd.

Het belangrijkste punt in de rectificatie was de opbouw van een echt communistisch apparaat waaruit de kleinburgerlijke mentaliteit van passiviteit en intellectualistisch gepraat gebannen werd en waar de zin voor discipline, efficiëntie en praktijk ontwikkeld werd.

Van bij het begin had de prioriteit daarom moeten liggen op de opbouw van sterke provinciale leidingen. Daaruit moesten nieuwe nationale kaders voortkomen. Daarenboven hebben de provinciale leidingen een beslissende invloed op de hele basispraktijk.

De vorming van een celleidersploeg was een tweede punt. Zij vormen de laagste kaders van de partij.

Er moest ook een specialisatie doorgevoerd worden in het hoogste orgaan, zodat de verschillende aspecten van de celactiviteit geleid en gecontroleerd konden worden.

De afbakening van de verschillende verantwoordelijkheden in de cel was ook een voorwaarde om de discipline, de zin voor de praktijk en de efficiëntie te verbeteren.

Die rectificatie heeft uiteindelijk geleid tot de tekst *De communistische cel*.

8.4. EEN BILAN MAKEN VAN DE ERVARING

Na een campagne moeten de kaders dadelijk (en niet weken later) een bilan maken van de essentiële ervaringen (en niet van de secundaire punten). Dat bilan moet verrijkt worden met marxistische teksten.

Deze taak van politieke eenmaking beslist uiteindelijk over wat er van die campagne blijft hangen in het bewustzijn van de

militanten. Die eenmaking moet stevig verzekerd worden, zowel bij succes als bij mislukking.

Men kan een succes behalen (in een verkiezingscampagne, in een staking) maar daarbij verwaarlozen de lessen van die ervaring uit te diepen en te assimileren, van ze te verrijken met behulp van marxistische teksten. Zo kan een succes omslagen in zijn tegendeel en kan de partij verzwakt uit een geslaagde campagne komen.

In de beginperiode van de partij werd onze ervaring regelmatig gesystematiseerd aan de hand van het marxisme-leninisme. Alle kaders werden toen samengebracht om te discussiëren over de meest gevorderde standpunten en ervaringen.

Maar in het centrum Brussel werd de strijd om de verschillende politieke ervaringen te verwerken niet goed gevoerd: Mijnwerkersmacht, de strijd voor een nationale krant, de Major-campagne, de Indochina-campagne. Aangezien de politieke eenmaking niet gerealiseerd werd, waren de voorwaarden aanwezig voor het opduiken van de rechtse scheurgroep De Vonk.

Wij moeten een politiek oordeel maken over alles wat er gebeurt tijdens een campagne. "Politiek en tactiek zijn het leven van de partij." Wij moedigen de militanten aan om hun standpunten, voorstellen en kritieken naar voor te brengen. De kaders moet een kritische analyse maken van de gebeurtenissen, de politieke discussies en de partijactiviteit.

Op die manier kunnen zij geleidelijk de grote lijnen van het komende bilan onderscheiden. Tijdens de actie moeten de leidende kaders de grote bilanpunten aanduiden, de belangrijkste fouten die we ten alle prijze moeten uitroeien, en ook de belangrijkste positieve ervaringen die we hoe dan ook verder moeten ontwikkelen.

Wanneer de leidende kaders op het einde van een actie of campagne niet in staat zijn om dadelijk de belangrijkste lessen aan te geven, dan zal er nooit een functioneel en efficiënt bilan gemaakt worden. De militanten zullen verdrinken in details en zullen nooit een klaar zicht krijgen op het essentiële. Er zal geen politieke eenheid komen over het bilan van de ervaring. In plaats van klaarheid te scheppen over een aantal belangrijke punten, zal een "aanslepend" bilan leiden tot verwarring en ontmoediging. Kaders die niet zorgen voor een stevige leiding dragen hiervoor de verantwoordelijkheid.

Om een marxistisch-leninistisch bilan te maken, moet men een zekere afstand nemen, zich niet laten opsluiten in de praktijk zoals die zich aandient of in de discussies die zich voorge-

daan hebben. Men moet op een kritische manier nagaan welke lijn, welke politiek er echt naar voor kwam in onze activiteit. Het is heel goed mogelijk dat essentiële kwesties aan de aandacht ontsnapt zijn of niet de nodige belangstelling gekregen hebben.

HOOFDSTUK 2

PRINCIPES VOOR HET MANAGEMENT EN DE ORGANISATIE VAN DE PARTIJ

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be a formal document or report.

HOOFDSTUK 2

PRINCIPES VOOR HET MANAGEMENT EN DE ORGANISATIE VAN DE PARTIJ

De bolsjewistische partij organiseert en leidt de klassenstrijd tot de omverwerping van het systeem van de dictatuur van de burgerij door de socialistische revolutie. De partij vestigt het socialisme als systeem van de dictatuur van het proletariaat en van de werkers en zet de klassenstrijd verder tot het communisme in heel de wereld realiteit is.

De organisatie en het management van de communistische partij worden bepaald door het fundamenteel doel van de partij, namelijk het omverwerpen van de onrechtvaardige en onderdrukkende economische, politieke, militaire en ideologische orde.

De kaders van de communistische partij moeten voor alles een marxistisch-leninistische wereldopvatting verwerven en een grondige kennis van de leninistische partijprincipes.

Op deze basis is het mogelijk profijt te halen uit de burgerlijke wetenschap van het management. Daarbij moet men systematisch overgaan tot een dialectische analyse van de opvattingen en besluiten ervan. Het burgerlijk management situeert zich volledig binnen de sociale orde van het kapitalisme en het imperialisme.

De revolutionaire ideologie en moraal zijn onontbeerlijk voor de motivatie van een communist. Zij zijn gebaseerd op het collectivisme en worden weergegeven door de ordewoorden "de partij dienen" en "het volk dienen". De motivatie in het burgerlijk management is gebaseerd op het individualisme en het egoïsme, op de jacht naar winst, op het motto uit de tijd van de slavernij: "homo homine lupus", de ene mens is een wolf voor de andere.

Men moet een onderscheid maken tussen de principes en regels van het management die een algemene, wetenschappelijke waarde hebben en de burgerlijke waarden die in veel van de opvattingen en methoden onderliggend aanwezig zijn.

Management is een wetenschap. Aangezien die wetenschap gaat over de organisatie van ondernemingen en instellingen binnen de burgerlijke maatschappij, wordt zij noodzakelijkerwijs sterk beïnvloed door de burgerlijke ideologische opvattingen. Het komt er dus voor alles op aan de expliciete of impliciete ideologische aspecten van het burgerlijk management te ontdekken. Dat is de voorwaarde om er die elementen uit te halen die een algemene, wetenschappelijke waarde hebben.

We moeten de afwijkingen voorzien die er kunnen ontstaan wanneer we een aantal technieken van het burgerlijk management populariseren.

Neem het voorbeeld van de analyse en beschrijvingsmethode van de swor-strategie (Strong and Weak points - Opportunities and Threats / Analyse van sterke en zwakke punten, mogelijkheden en gevaren, zowel intern als extern).

Het gevaar voor formalisme is groot: men neemt willekeurig een aantal mogelijkheden of sterke punten en confronteert ze met een aantal gevaren of zwakke punten. Het gevaar voor eclectisme is even groot: men zet een aantal vaststellingen naast mekaar - aan de ene kant dit, aan de andere kant dat - zonder een duidelijke beslissing te nemen over de hoofdtegenstelling.

Een analyse en bepaling van de marxistische strategie moeten altijd uitgaan van een klasseanalyse, van een objectieve analyse van de verschillende klassen, van hun economische en sociale situatie. Zij moeten ook uitgaan van de politieke stellingen die de verschillende fracties van de burgerij, de kleinburgerij en de werkende klassen naar voor schuiven. Daarna moeten we de fundamentele aspecten van het partijwerk analyseren: de politieke eenmaking rond de lijn, het politieke leven, de strijd tussen de twee lijnen voor het vastleggen van de politiek en tactiek, de voorhoede-ervaringen en de zwakheden in het agitatiewerk, de propaganda, bij het leiden van de massa's en in de organisatie van de partij en het eenheidsfront.

Het is een prioriteit om in de komende jaren de managements- en organisatieprincipes die in dit boek vastgelegd worden, te doen begrijpen en toepassen.

Overigens is het waarschijnlijk interessant daartoe een commissie van managementsdeskundigen op te richten, als staf van de organisatieafdeling.

Als eerste taak moeten zij de ideologische, politieke en organisatieprincipes van de communistische partij assimileren.

Daarnaast moeten zij vorming geven over managementtechnieken op basis van aangepaste teksten.

Zij hebben de opdracht een kritische studie te maken van de bestaande literatuur over management, om er voor de partij bruikbare technieken uit te halen en er een aantal principes van over te nemen door die op een marxistische manier aan te passen en om te vormen.

1. DOELSTELLINGEN, POLITIEKE RICHTLIJNEN, PROCEDURES EN METHODEN

1.1. DOELSTELLINGEN

De leiding van de partij moet steeds de *te realiseren doelstellingen* als uitgangspunt nemen.

De *algemene strategie* geeft de algemene, langetermijndoelstellingen aan.

De algemene strategie bevindt zich beknopt in het partijprogramma, dat de basis moet blijven van elke activiteit en geen "theoretische" tekst mag worden die men voor de rest vergeet.

De algemene strategie moet regelmatig geconcretiseerd en aangepast worden in actualiseringsdocumenten van het programma, zoals de brochure *Wij zijn uw tunnels beu. Ja, er is een alternatief!* Deze teksten moeten aan de basis liggen van de herziening van een aantal aspecten van het programma.

De *sectoriële strategie* geeft voor een sector de doelstellingen aan op middellange en lange termijn.

De doelstellingen moeten aan de basis liggen van heel de leidinggevende activiteit: aan de basis van de politieke en ideologische vorming, van de planning, van de organisatie, van de kaderpolitiek en van de controle.

De doelstellingen moeten jaarlijks geëvalueerd en opnieuw gedefinieerd worden.

Elke afdeling of eenheid van de partij moet bewust en rationeel precieze doelstellingen nastreven. Wat wil die afdeling verwezenlijken? Welke terreinen wil zij veroveren? Waar wil men mensen hebben? Wie wil men rekruteren?

De activiteiten moeten beoordeeld worden in functie van de doelstellingen die men had vooropgesteld.

Het spontaneïsme bestaat erin activiteiten te ondernemen die geen duidelijk bepaalde en gerechtvaardigde doelstellingen nastreven. Het spontaneïsme komt neer op handelen uit routine, gedreven worden door de gebeurtenissen zonder te bepalen welke ambitieuze doelstellingen men wil realiseren.

Om ambitieuze en realistische doelstellingen vast te leggen, moet men goed de huidige krachten en capaciteiten kennen en een weg aangeven om die kwalitatief te ontwikkelen en nieuwe krachten te veroveren.

Doelstellingen: controlepunten

1. Stemmen de doelstellingen overeen met de algemene of sectoriële strategie?
2. Zijn ze duidelijk geformuleerd?
3. Bevatten zij
kwantitatieve elementen?
kwalitatieve elementen?
organisatie-elementen?
vormingselementen?
financiële elementen?
een timing?
4. Zijn ze voldoende ambitieus? Realistisch?
5. Staan ze volgens prioriteit gerangschikt?
6. Hebben diegenen die de doelstellingen moeten realiseren inspraak gehad?
7. Heeft iedereen de mogelijkheid de hem toevertrouwde taak uit te voeren?

1.2. RICHTLIJNEN

Vanuit de doelstellingen, legt men de *algemene politieke richtlijnen* vast die door de leden bij de steeds weerkerende taken moeten worden gevolgd.

De richtlijnen leggen op voorhand vast hoe situaties die regelmatig voorkomen, moeten worden aangepakt. In dergelijke gevallen is een beroep op de hogere leiding nutteloos. De richtlijnen zijn belangrijke instrumenten voor de éénmaking van de manier van handelen, voor de coördinatie en de controle.

De algemene politieke richtlijnen moeten heel *nauwkeurig geformuleerd* zijn en *schriftelijk* worden vastgelegd.

Iedereen moet er dezelfde interpretatie van maken.

Zij kunnen herzien en gewijzigd worden.

Men moet kunnen controleren of ze worden nageleefd.

De algemene politieke richtlijnen:

- gelden voor heel de partij, zoals bijvoorbeeld de documenten *De revolutionaire moraal*; *De leninistische partijopvatting*; *Partij en front*;
- gelden voor een afdeling of een soort activiteit die vaak terugkomt zoals de handboeken *Verkiezingscampagne*; *Militeren en rekruteren*; *Stakingsrichtlijnen*.

De specifieke politieke richtlijnen:

- zijn gebaseerd op de algemene beleidslijnen en vermelden, in dit geval, enkel wat nieuw en specifiek is (bijvoorbeeld over

- een probleem van het eenheidsfront);
- betreffen specifieke, eenmalige activiteiten.

De *algemene politieke richtlijnen* worden opgesteld door het Centraal Comité of het Politiek Bureau.

De *specifieke politieke richtlijnen* worden opgesteld door de verantwoordelijke van de afdeling en goedgekeurd door de hoogste leiding. Zij moeten overeenstemmen met de algemene beleidslijnen.

Er moeten richtlijnen zijn voor alle belangrijke situaties.

Voor uitzonderlijke gevallen waarvoor geen politieke richtlijnen zijn vastgelegd, moeten de lagere kaders de hogere leiding raadplegen om de te volgen politiek vast te leggen. Dat is wat men "appealed policy" noemt, beleidsbepaling op verzoek van een lager echelon. Richtlijnen die "op vraag" worden opgesteld, zijn vaak onsamenhangend, ongecoördineerd en verward. Als beslissingen vaak op die manier worden genomen, betekent dit dat voor sommige terreinen de algemene politieke richtlijnen niet zijn uitgewerkt, verkeerd zijn of achterhaald.

De politieke richtlijnen worden in *handboeken* bijeengebracht.

De hogere kaders moeten zich concentreren op het formuleren van algemene politieke richtlijnen.

Als dat principe niet wordt toegepast, komt er een papierlawaai op de partij terecht, om duizend en één details te "regelen", alhoewel hiertegen al vele jaren heftig geprotesteerd wordt.

Deze spontaneïstische benadering verhindert de lagere kaders hun verantwoordelijkheid te nemen, verhindert hen efficiënt te werken door de wel overdachte richtlijnen toe te passen. Zo verhindert men de eenmaking van de partij die tot stand moet komen door de assimilatie van algemene richtlijnen.

De algemene beleidslijnen moeten gebaseerd zijn op een nauwgezette analyse van de realiteit en de problemen op de lagere echelons. De hoofdproblemen die de lagere kaders en militanten tegenkomen, de belangrijke positieve en negatieve ervaringen moeten in dat licht worden gesynthetiseerd: wat is het algemene probleem, het probleem dat voortdurend terugkomt en dat wij eens en voor altijd moeten oplossen?

De belangrijkste documenten uit het verleden moeten worden gesynthetiseerd in de vorm van politieke richtlijnen volgens de prioritaire thema's.

1.3. PROCEDURE EN METHODE

De *procedure* geeft de opeenvolging van concrete handelingen die moeten worden uitgevoerd. Zij vormt het richtsnoer voor specifieke, precieze, opeenvolgende acties. Zij moet stap voor stap worden gevolgd.

Voorbeeld: de toetredingsprocedure

Voorbeeld: het lezen van de dagelijkse pers, van fundamentele documenten. Bij gebrek aan een dergelijke procedure gaan honderden uren werk naar allerlei lectuur, waarvan de rentabiliteit voor het geheel van de partij nihil is.

De *methode* geeft aan hoe een bepaalde actie moet worden ondernomen.

Voorbeelden: een meeting organiseren; een conferentie of debat leiden; een plaktocht organiseren.

2. PLANNING

2.1. DOELSTELLINGEN

Plannen betekent aangeven wat men wil realiseren en hoe men dat zal aanpakken

De planning moet dus vertrekken vanuit *nauwkeurig geformuleerde doelstellingen*. Planning is geen theoretische speculatie: er is een *band nodig tussen concrete kennis van de realiteit en autoriteit om deze te veranderen om bepaalde doelstellingen te bereiken*. Men moet in staat zijn te voorzien wat de concrete impact zal zijn van de verschillende mogelijkheden, te voorzien wat de weerslag ervan zal zijn op de verschillende onderdelen van de organisatie, om op die basis initiatieven en campagnes uit te werken die coherent samenhangen en een logische opeenvolging vertonen.

Plannen betekent: denken aan de strategie, aan de grote politieke en organisatorische doelstellingen.

Plannen betekent:

- beslissen op welke plaatsen de communisten zich moeten bevinden op middellange en lange termijn;
- beslissen welke "sterke punten" wij op middellange en lange termijn absoluut nodig hebben;
- beslissen welke technische capaciteiten wij in ieder geval moeten beheersen om bepaalde doelstellingen te bereiken.

Voorbeeld: een globale strategie om posities te verwerven onder opiniemakers, in universiteiten.

Vaak bepalen wij zelfs geen strategie of doelstellingen voor sectoren waar wij een intense activiteit ontplooiën. Wij werken in sommige massa-organisaties zonder samenhangende strategie en doelstellingen te hebben vastgelegd. Wij plannen een avond, een conferentie, enz., maar niemand kan zeggen welke stap wij willen zetten met deze activiteit, welke doelstellingen wij willen bereiken.

De planning verzinkt dikwijls in het spontaneïsme, de alledaagse sleur, de routine: "men vult de kalender", men herneemt activiteiten van vorig jaar en voegt er wat nieuwigheden aan toe. Over het algemeen is er geen bilan van de vorige planning, men weet niet of zij is opgevolgd en toegepast, met welke resultaten, met welke lacunes. Vooraf zijn geen discussies over de nieuwe strategische opties. In zo'n omstandigheden kan men onmogelijk tot een echte planning komen.

Men moet regelmatig, laten we zeggen om de zes maanden, een brainstorming organiseren over de strategische doelstellingen op middellange en lange termijn: de vitale sectoren die we moeten veroveren, de investeringen om dat te bereiken, de kaders die we de komende 5 tot 10 jaar moeten opleiden.

Voorbeeld: welk bilan maken marxistisch-leninistische partijen die een dagblad hebben opgezet?

Voorbeeld: het geïntegreerde gebruik van computers kan het collectivisme dat de partij voorstaat, stimuleren en de efficiëntie van al het werk op buitengewone manier vergroten.

Welke kwaliteiten moet men ontwikkelen om op een correcte manier te plannen?

1. Revolutionair bewustzijn

De studie van het marxisme-leninisme en de revolutionaire ervaringen moeten ons duidelijk maken welke prioritaire terreinen we moeten veroveren en welke middelen daarvoor nodig zijn.

2. Politieke ambitie

De wil om nieuwe terreinen te veroveren.

3. Creativiteit en vindingrijkheid

Door de objectieve sociale en economische evolutie te bestuderen op nationaal en internationaal vlak, door de subjectieve evolutie op het niveau van de massa's te bestuderen, door de nieuwe technologische mogelijkheden te bestuderen, moeten wij nieuwe mogelijkheden en kansen ontdekken maar ook de gevaren waaraan we het hoofd moeten bieden.

4. De capaciteit om van anderen te leren

We moeten vooral leren van de sterke punten van marxistisch-leninistische partijen, maar ook van democratische partijen, van fronten of zelfs van burgerlijke partijen.

Voorbeeld: de organisatie op territoriale basis van bepaalde communistische partijen.

2.2. WANNEER?

De planning komt *eerst, voor al de rest*.

De planning vormt ook een *permanente activiteit*: zij moet gepreciseerd en gewijzigd worden op basis van gegevens afkomstig van de controle op de uitvoering.

De planning voor de komende jaren moet permanent gebeuren. Tijdens het analyse- en het observatiewerk en bij het opmaken van de tussentijdse bilans, moeten wij nieuwe ideeën en voorstellen formuleren voor de planning van de volgende jaren.

De verantwoordelijken voor de planning moeten de evolutie van de gebeurtenissen volgen en ideeën formuleren, dankzij *lectuur, contacten, enquêtes en discussies*.

2.3. PLANNINGSPERIODE

Korte termijn: 6 tot 12 maanden.

Middellange termijn: 1 tot 5 jaar.

Lange termijn: 5 jaar of meer.

Het heeft geen zin om activiteiten te plannen binnen zes maand of een jaar, als er niets gebeurt en als men tot de laatste weken wacht om eraan te beginnen! Zo kennen wij vele "valse" plannings. Het gebeurt zelfs dat activiteiten die een jaar op voorhand gepland zijn, compleet het gestelde doel missen. Belangrijke activiteiten moeten niet alleen "gepland" worden; ze moeten vooral lang op voorhand voorbereid worden, en dat betreft zowel politiek en organisatie als mobilisatie.

Men moet steeds het evenwicht vinden tussen de onmiddellijke doelstellingen en die op middellange of lange termijn.

De lange termijn is nodig voor de uitbreiding en diversificatie van de organisatie en voor de opleiding van hogere kaders.

Best is een globaal plan van vijf jaar onder te verdelen in verschillende domeinen en daarvoor verantwoordelijken aan te duiden.

2.4. WIE?

Iedereen moet plannen. Het enige verschil zit in de draagwijdte en de betrokken periode.

Toch behoort de planningsactiviteit voornamelijk tot de taak van de hoogste organen. *De planningsactiviteit valt onder de belangrijkste politieke verantwoordelijke.*

De hogere kaders en hun rechtstreekse ondergeschikten moeten worden betrokken bij het opstellen van de planning; dat verbetert de kwaliteit van het plan en waarborgt een betere uitvoering ervan.

Planningscomités kunnen regelmatig het hoofd buigen over de nieuwe ideeën en via brainstorming de creativiteit aanmoedigen.

2.5. EEN GOED PLAN

Een goed plan wordt voorbereid op basis van noodzakelijke informatie en van specifieke studies.

Het wordt voorbereid door het bepalen van alternatieve strategieën en doelstellingen, die toelaten alle implicaties van de verschillende opties goed af te wegen.

Een goed plan:

1. is gebaseerd op een realistische beoordeling van de sterke en zwakke punten;
2. viseert duidelijk gedefinieerde en bij voorkeur cijfermatige doelstellingen;
3. verzekert de overeenstemming en coördinatie van de plannen op verschillende niveaus van de organisatie, evenals van de plannen op korte, middellange en lange termijn;
4. is realistisch;
5. is flexibel en bevat verschillende alternatieven;
6. is gekend door al wie instaat voor de verwezenlijking ervan.

2.5.1. Vergaderingen over bilan en planning

De planning wordt in het begin van het jaar goedgekeurd door het Centraal Comité. Ze moet voortdurend gebruikt worden gedurende het jaar en de bilans moeten op basis van die planning gemaakt worden.

Elk bilan moet resulteren in nieuwe voorstellen voor de planning.

Congressen per afdeling en per provincie moeten ons in staat stellen de nationale planning goed voor te bereiden.

Eén dag voor de afdelingen, een weekend van twee dagen voor de provincies.

Discussies in subgroepen per werkterrein, plenaire discussies voor de conclusies.

Dat biedt ons de mogelijkheid om de tussenkaders van de afdelingen te mobiliseren en om de strijd tussen de twee lijnen te stimuleren rond alternatieve voorstellen.

Dat biedt ook de mogelijkheid om collectief te discussiëren over alle terreinen van elke afdeling; bepaalde gebieden worden nu nooit besproken. Wij hebben nood aan bilans van alle afdelingen, provincies, eenheden en initiatieven; niets mag erbuiten blijven.

Een kritische beoordeling van de resultaten, aangeven welke activiteiten in de toekomst "sterke punten" kunnen worden, formulering van nieuwe strategische initiatieven.

In de loop van het jaar moet er één tussentijds bilan zijn en een bijsturing van de planning.

2.5.2. Hoe komt een goede planning tot stand?

Alle verantwoordelijken van afdelingen, massaorganisaties, nationale eenheden moeten:

1. Duidelijk de fundamentele oriëntaties voor de provincie of de afdeling bepalen en activiteiten en sleutelinitiatieven voorstellen.
Geen 24 bladzijden met duizenden details; dat maakt het onmogelijk het debat toe te spitsen op de beslissende keuzes.
Aanduiden wat we absoluut, prioritair willen oplossen.
2. Voorstellen doen voor de planning van het geheel van de partij.
Nu plannen de leidende kaders alleen "voor hun eigen sector". Dat maakt het bijna onmogelijk om de strijd tussen de twee lijnen over de centrale, nationale planning te organiseren.
3. Apart groeperen:
 - campagnes;
 - initiatieven en activiteiten;
 - structuren – oude die moeten veranderd worden; nieuwe;
 - beslissingen over personeel;
 - opdrachten voor de uitwerking van documenten;
 - instructies voor de organisatie van vormingen;
 - taken voor het systematiseren van ervaringen;
 - organisatie van scholingen;
 - projecten en plannen die op middellange en lange termijn bestudeerd moeten worden.
4. De grote lijnen van het plan moeten aangevuld worden met een gedetailleerde planning, met vermelding van alle taken die eruit voortvloeien.
Voor elke taak de naam vermelden van wie ze zal uitvoeren.
Voor elke taak een korte beschrijving, met de omvang en de krachten die ervoor nodig zijn. Het belang van elke taak moet worden vastgelegd en de nodige krachten moeten in functie daarvan worden toegewezen.
We kunnen onmogelijk het plan naleven als de "beloften" te talrijk zijn, als de prioriteiten niet duidelijk zijn of als er geen aanduidingen zijn over de individuele verantwoordelijkheid van ieder punt en over de nodige tijd.
5. De leiding moet, op basis van partiële bilans, aangeven welke essentiële tegenstellingen de toekomst van de partij bepalen.

Het plan moet een aantal sleutelkwesties oplossen, knopen doorhakken en geen vage beloftes herhalen die elk jaar terugkomen.

De leiding moet de politieke en ideologische assen aanduiden, die met ijzeren hand zullen geleid worden om de hele partij vooruit te brengen.

Zij moet de "koorden" bepalen die het hele net kunnen sluiten. Het gaat om die belangrijke taken, activiteiten en initiatieven die een weerslag en invloed zullen hebben op alle sectoren, om die taken, activiteiten en initiatieven die zoveel mogelijk de politieke en ideologische assen integreren.

De krant is zo'n "koord" die implicaties heeft voor het werk van alle kaders; een verandering van stijl moet hem toegankelijker maken voor de massa's, hij moet alle aspecten van het partijwerk leiden en éénmaken, hij is het belangrijkste instrument om het militantisme te verbeteren, hij staat centraal in het eenheidsfrontwerk, enz.

Er moeten, op een weloverwogen manier, krachten vrijgemaakt worden om een aantal nieuwe aspecten van de lijn uit te werken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de nodige krachten voor de vorming, het uitwerken en het leiden van de actie, de ideologische strijd, de rekrutering, de organisatie en de reorganisatie.

De prioriteiten moeten omgezet worden in "sterke punten" (zowel intern als naar buiten toe); dit zijn een aantal verwezenlijkingen die beantwoorden aan de fundamentele noden van de partij en die het mogelijk maken een zo groot mogelijke efficiëntie te bereiken bij de doelgroepen.

De beperkte krachten waarover wij beschikken stellen ons in staat een beperkt aantal "sterke punten" te realiseren in de loop van een jaar. De voorgestelde punten moeten overeenkomen met de fundamentele problemen.

6. Het nationaal plan moet zorgen voor de politieke en organisatorische integratie van alle sectoren zonder onderscheid, door de strijd tussen de twee lijnen rond de essentiële punten voor het komende jaar.

De ontwerpplannen van elke sector moeten geconfronteerd worden met de voorlopige plannen van de andere sectoren en met het voorlopig plan van de nationale leiding.

Centraal moet de strijd tussen de twee lijnen staan rond de voorstellen voor een planning van zijn eigen afdeling, van andere afdelingen en van de partij. Iedere afdeling moet geïntegreerd worden in "supra-sectoriële" activiteiten: vooral de studiedienst, de krant en de kadervorming.

2.6. BILANPUNTEN VAN VERKEERDE PLANNINGEN

Verscheidene keren waren we onbekwaam een bevredigend jaarlijks plan op te stellen. Dat toont op samengebalde wijze de problemen die blijven bestaan in de nationale leiding.

In het Bureau en aan het hoofd van de afdelingen heerst er dikwijls politieke passiviteit: er worden geen grondige politieke kritieken gemaakt op de voorbije activiteiten, er worden geen creatieve initiatieven genomen om te verhelpen aan zwakke punten, er worden geen nieuwe strategische opties geformuleerd.

De strijd tussen de twee lijnen rond het plan zou in feite zeer scherp moeten zijn. In de praktijk is dat niet zo: de discussie wordt niet gecentreerd rond het belangrijkste, maar gaat over details. Dat toont aan dat men zich dikwijls niet op een verantwoordelijke manier gedraagt met de toekomst van de partij voor ogen.

In 1991 werden reeds de volgende opmerkingen gemaakt.

Er moeten bilans van afdelingen en organisaties gemaakt worden, daarna een algemeen bilan van de partij.

In alle afdelingen en eenheden hangen de tussentijdse bilans voornamelijk af van de geest voor strijd tussen de twee lijnen en opvolging van de realiteit aan de basis. De bilans moeten een onmiddellijke weerslag hebben op de planning van het volgende jaar.

In de internationale sector hebben we meerdere campagnes zien floppen. Hiervan heeft men geen ernstige bilans gemaakt, zodat de mislukkingen zich blijven herhalen.

Men kan geen correcte nationale planning maken wanneer men bij het begin niet beschikt over de bilans en de plannen van alle afdelingen, provincies, eenheden en initiatieven uit het organisatieschema.

Voor elk terrein moet men uitgaan van de doelstellingen, taakbeschrijvingen en prioriteiten van het vorige jaar.

Wij maken dikwijls een planning waarin minstens de helft van de initiatieven en activiteiten niet opgenomen worden, maar wel doorgaan. De tendensen tot "onafhankelijkheid" ontwikkelen zich, wanneer niet elke activiteit wordt verantwoord en geïntegreerd in het plan.

Voorbeeld: reizen moeten worden gepland als een instrument voor alle partijeenheden, als een initiatief dat de mogelijkheid biedt om onze rangen te verbreden.

De uitgave van boeken moet opgenomen worden in het plan. Alleen zo kunnen deze activiteiten een correcte plaats hebben in het geplande werk van de kaders. Alleen zo kunnen ze door de hele kaderploeg benut worden om te rekruteren en eenheidsfrontwerk te verrichten.

Men moet, op basis van bilans, de impact en de resultaten van alle grote activiteiten beoordelen.

De activiteiten die "sterke punten" kunnen zijn, met een ruime en diepgaande invloed, moeten worden behouden en verbeterd. De andere moeten worden geschrapt of volledig herdacht.

Voorbeelden van "sterke punten": Winter- en Zomeruniversiteit; Dit is Belgisch van MLB (Marxistisch-Leninistische Beweging); jaarlijkse ontmoeting met de PVDA in Natoye of Bredene; Weekend Geneeskunde voor het Volk.

Voorbeelden uit het verleden die "verdwenen" zijn: cellidersweekends; verbroederingsdagen tussen Vlaanderen en Wallonië.

Deze "sterke punten" mogen geen routine worden: men moet beoordelen of wij de oorspronkelijke doelstellingen bereiken.

Vandaag beschikken we over een aantal partiële, sectoriële bilans, maar niet over een synthese op een hoger niveau.

We zijn dus niet in staat op een correcte manier oriëntaties vast te leggen. We doen dan maar alsof. We investeren veel energie om een "formeel" plan uit te werken, waarvan we op voorhand weten dat het niets zal uithalen. In de tekst is niets echt verkeerd, maar we weten dat het allemaal weinig zal uithalen.

De slechte gewoonten die zich geïnstalleerd hebben, blijven bestaan en verergeren nog. Dat is het ergste. Uiteindelijk strooien we zand in de ogen, want we ontwijken het centrale probleem: hoe komt het dat we er niet in lukken een globaal, nationaal bilan te maken en een verantwoorde oriëntatie en planning uit te werken?

De tekst van het *Plan 1991-92* voegt bijna niets nieuws toe aan de reeds bestaande officiële documenten. Er staan een aantal voorbeelden in van provinciale congressen. Dat maakt de tekst alleen wat langer, maar voegt niets toe aan de analyse. De nieuwe problemen worden niet grondig aangepakt.

De "papiermolen" draait verder.

De uitwerking van het plan vereist de mobilisatie van de middenkaders en moet zo de mogelijkheden van het democratisch centralisme benutten.

Nu weten we niet wat leeft bij de middenkaders: Welke verkeerde ideeën moeten we kritiseren en welke juiste voorstellen

moeten we centraliseren voor het plan? Er is geen echte confrontatie of politieke strijd tussen de middenkaders en de hogere kaders die belast zijn met de opstelling van het plan. Er bestaat dan ook geen echte synthese of éénmaking.

Het *Bilan van de oriëntaties 93-94* vertoont dezelfde fouten. De tekst geeft vijf rectificatiepunten aan, maar voor geen enkel punt beschikken we over een echt bilan. Wat is er verworven? Waar hebben we een doorbraak bereikt? Voorhoede-ervaringen? Wat zijn de essentiële fouten? Wat is de belangrijkste tegenstelling die we volgend jaar moeten oplossen?

Er waren vijf "koorden" in het plan van vorig jaar. Over geen enkel bestaat er een bilan.

De krant was de belangrijkste "koord" waarin de rectificatie in alle domeinen moest samenkomen. Daarover was er een document van tien bladzijden opgesteld en goedgekeurd. Het plan zegt daarover niets. Over de medewerking van de kaders aan de krant, een punt waarover al jaren fel gediscussieerd wordt, zwijgt het plan.

Het "koord" jongeren wordt, formeel tenminste, beschouwd als een strategisch probleem. Heel de partij moet werken in de richting van de jongeren. Het werk onder de jongeren bepaalt de toekomst van de partij. Maar er bestaat niet de eerste letter van een bilan. Men heeft alleen "rechts opportunisme ontdekt" en dat heeft Rode Jeugd naar dogmatisme doen zwenken en dreigt de organisatie van de massa van de jongeren af te snijden.

Grondige bilans van de afdelingen en eenheden ontbreken. Er zijn geen prioriteiten aangegeven per sector en per eenheid voor het volgende jaar. Het is onmogelijk een politieke strijd te organiseren over de bilans en de besluiten. Bijgevolg is er geen globaal bilan van de partij, dat alle deelbilans groepeerd en is er op nationaal vlak geen politieke strijd over de prioriteiten. Dit geeft een algemene indruk van versnippering, van een gebrek aan visie van de leiding.

Het is dan ook normaal dat de echte "planning" het minst uitgewerkte deel is, dat zij zich beperkt tot een reeks taken, zonder argumentatie, zonder perspectief of visie.

De planning op lange termijn, nochtans essentieel voor de toekomst van de partij, is gewoonweg onbestaand.

Het plan moet een betere integratie verzekeren van alle activiteiten.

De globale planning en de integratie van de afdelings- en provincieplannen worden vergemakkelijkt door een organisatie-

schema van de partij en van alle nevenorganisaties en initiatieven.

Voor elke belangrijke activiteit of initiatief moeten we dit schema bestuderen en nadenken over de mogelijkheden tot synergie met andere organisaties en eenheden in het overzicht.

We moeten een politieke en ideologische integratie van alle sectoren zonder onderscheid bereiken, door de strijd tussen de twee lijnen over de hoofdpunten van het volgende jaar.

Dikwijls raken we niet verder dan het naast elkaar plaatsen van sectoriele plannings, zonder onderling verband.

Als de syndicale tekst een fundamenteel document is voor het komende jaar, dan moeten alle andere sectoren en eenheden nagaan hoe ze dat sterk punt kunnen "uitbuiten" op hun terrein.

Zo kan de syndicale tekst geïntegreerd worden in het internationale werk.

In al onze propaganda over de Derde Wereld moeten we meer aandacht besteden aan de problemen van de arbeiderswereld en de vakbonden.

Er wordt, los van de partij, over Rode Jeugd gediscussieerd.

We moeten nochtans meer krachten van de partij zetten op Rode Jeugd, om sneller vooruit te gaan, om potentiële kaders te rekruteren.

We roepen al tien jaar lang "prioriteit voor Wallonië".

Op basis van het bilan kunnen we niet vaststellen of we daar nu vooruit of achteruit gaan.

Als Wallonië een prioriteit is voor heel de partij, dan moet ze opgenomen worden in het plan van iedere afdeling. Aan de hand van de bilans moeten we in staat zijn om te beoordelen wat we bereikt hebben. De "verbroederingsdagen" tussen provincies werden vroeger beoordeeld als uitstekende initiatieven, maar ze zijn verdwenen zonder bilan. Rode Jeugd kan dan niet massaal blijven investeren in Vlaanderen ten nadele van de werking in het Franstalige landsgedeelte.

3. ORGANISATIE

De organisatie moet opgebouwd en herdacht worden om zo goed mogelijk de vastgelegde doelstellingen te bereiken, zoals ze in de planning geformuleerd zijn.

3.1. ALGEMENE ORGANISATIEPRINCIPES

3.1.1. De taken definiëren vanuit de top

Elk kader moet zijn taken bepalen vanuit het hoogste orgaan waarvan hij deel uitmaakt.

Elk kader moet analyseren welke essentiële bijdrage, welke beslissende taken, hij voor dat orgaan zelf volledig moet uitwerken.

3.1.2 Volledige persoonlijke verantwoordelijkheid

De hoogste kaders moeten persoonlijk de volledige verantwoordelijkheid dragen voor de prioritaire taken die hen zijn toegevoerd.

Geen enkele verantwoordelijkheid behoort tot "het orgaan" ("het" Politiek Bureau, "het" Provinciaal Bureau). Voor bepaalde taken kan men begeleiding en hulp krijgen, maar men blijft persoonlijk verantwoordelijk.

3.1.3. Kritische studie van de activiteiten van de hoogste kaders

De hoogste kaders nemen alleen die taken op die niet door een kader van een lager niveau kunnen aangepakt worden.

Anders:

1. blijven vele hogere taken, met grote weerslag op het geheel, onvervuld of slecht vervuld, en dat berokkent grote schade aan het werk van de partij;
2. remt dit de opleiding van lagere kaders;
3. verspillen we geld aan dat soort taken waarvoor we geen vrijgestelden hoeven te betalen.

Er bestaan drie niveaus:

1. Wat van essentieel belang is voor het geheel, wat geen andere kaders kunnen doen, moet het hoger kader zelf aanpakken.

2. Minder vitale maar toch belangrijke taken, moeten worden gedaan door kaders onder begeleiding en controle van het hogere kader.
3. Nog lagere taken moet hij delegeren aan militanten en sympathisanten.

3.1.4. De taken van de hoogste kaders

1. Eén of twee hoofdproblemen aanpakken.
Eerst moet men door studie en collectieve discussie de problemen ontdekken die beslissend zijn voor het geheel van de partij, die vele andere problemen determineren.
2. Strategische beslissingen nemen.
Fundamentele documenten opstellen die een groot aantal activiteiten gedurende vele jaren moeten dirigeren, ideeën en plannen formuleren die een invloed zullen hebben op de toekomst van de partij.
3. Een centrale, algemene en principiële aanpak van de problemen.
Niet zozeer denken aan een directe oplossing voor een plaatselijk probleem, maar eerder vanuit zo'n probleem een centrale, nationale aanpak bedenken die de hele partij helpt.
Geen "oplapwerk" maar vanuit één probleem de vraag stellen naar de principiële aanpak, naar fouten in de algemene principes, de algemene structuren. Werken op fundamentele documenten en niet op tijdsgebonden materiaal.

3.1.5. De realiteit aan de basis weten te leiden

Het leidinggevend werk moet uitmonden in praktische realisaties aan de basis: direct ingrijpen in de klassenstrijd, organisatorische initiatieven die nieuwe mensen bereiken.

Bij het opstellen van richtlijnen moet men vertrekken van een diepgaande analyse van het materiaal van de basis. Men moet precies weten hoe de problemen zich stellen in de cellen, wat men moet oplossen. Anders "schiet men zijn pijlen af zonder het doel te kennen". Kaders zitten dan dagen en weken op "leidende teksten" te broeden die niet doelgericht zijn. Dit levert bureaucratische richtlijnen op die de echte problemen laten aanslepen.

3.1.6. De beslissingen op het laagst mogelijk niveau laten nemen

Beslissingen die men op een bepaald niveau kan nemen, moet men ook op dat niveau treffen.

Alleen datgene wat dit niveau te boven gaat (omwille van het belang van de kwestie, omwille van de weerslag op andere eenheden, omwille van zijn weerslag buiten de partij, enz.), moet aan een hoger niveau worden doorgegeven.

Voorbeeld: de redactie kan over de inhoud van de krant beslissen; de algemene principes en de belangrijkste politieke standpunten moeten aan het Politiek Bureau worden voorgelegd.

3.1.7. Het principe van de hiërarchie

1. Een hiërarchie opstellen volgens de verantwoordelijkheden en bekwaamheden.
Voor elke opdracht, telkens bepalen tot op welk niveau van de hiërarchie ze moet worden uitgevoerd.
2. Steeds hogere eisen opleggen aan de hogere kaders. De richtlijnen eerst toepassen onder de hoogste kaders, de zaken eerst uitwerken, uitdiscussiëren onder de hoogste kaders vooraleer ze op lagere niveaus te brengen.
3. Ieder kader dat verantwoordelijk is voor een bepaald niveau is verantwoordelijk voor de werking van de leden die direct onder zijn leiding staan: voor de uitvoering van hun taken en voor hun ideologische en politieke vorming.

3.1.8. Taken groeperen

Elke volbrachte taak maximaal doen renderen, de verschillende onderdelen van de partij overlopen en synergieën ontdekken. Het organisatieschema gebruiken.

Gelijke of gelijksoortige taken groeperen, zodat we maximale kwaliteit kunnen garanderen. Een les voor een vorming zo uitwerken dat ze zowel intern als extern, zowel voor de partij als de massaorganisaties, kan worden gebruikt.

Voor elke volbrachte taak bestuderen hoe die maximaal kan renderen voor alle verschillende niveaus, afdelingen en eenheden in de partij.

Voorbeeld: lectuur van een document door een kader; hij beslist wat daarvan naar het Politiek Bureau, naar een afdeling, naar een fabrieksel, enz. moet gaan.

3.1.9. Zich concentreren op een taak en die ten volle uitvoeren

Voldoende ervaringen en basisdocumenten verzamelen, specialisten raadplegen om één keer door te werken op een probleem en zo algemene politieke richtlijnen vast te leggen voor een aantal jaren.

Deze lijn moet dan overal verspreid en toegepast worden.

Tegen de gewoonte om vaak tegen een probleem aan te botten, er een aantal zaken over te zeggen, flarden van stellingen te formuleren maar nooit een afgewerkt document te maken.

3.1.10. Opdrachten nauwkeurig omschrijven

Geen vage, algemene opdrachten waarmee men alle kanten uit kan.

Nauwkeurige taken, precieze doelstellingen, precieze methodes om ze uit te voeren, begeleidingsmechanismen en een strikte timing.

3.1.11. Meetinstrumenten inbouwen

Voor de belangrijkste taken meetinstrumenten invoeren: aantal enquêtes, aantal werken, voorbereidingstijd, omvang van het voorontwerp.

3.2. PRINCIPES VOOR DE UITBOUW VAN DE STRUCTUREN

3.2.1. De structuren moeten afgeleid worden uit de hoofdtaken

Uitgaan van de doelstellingen, de hoofdtaken.

De structuren moeten uit de doelstellingen en de hoofdtaken worden afgeleid. Ze moeten zo zijn ontworpen dat ze toelaten de gestelde taken met een maximale doeltreffendheid te vervullen. Elke structuur gaat na een tijd onvermijdelijk een autonoom bestaan leiden. Bepaalde structuren zijn opgezet rond een tijdelijk probleem, of zijn op een spontaneïstische manier tot stand gekomen. Ze ontwikkelen een autonome dynamiek, zoeken taken om zich in stand te houden.

De hoofdverantwoordelijke van een eenheid moet voldoende tijd voorbehouden om de doelstellingen en taken te evalueren in het licht van de veranderde situatie. Dit moet elk jaar zijn weerslag hebben op de planning en op de definitie van de structuren.

3.2.2. Rationele verdeling van mankracht over de structuren

De mankracht moet rationeel verdeeld worden in functie van het belang van de gestelde taken.

De verdeling van de krachten hangt vaak af van historische omstandigheden, van toeval, van spontane evoluties. Zo waren de beschikbare krachten voor secretariaatswerk gedurende

lange tijd verdeeld volgens de "spontane evolutie" en niet op basis van een centrale, rationele beslissing.

3.2.3. Volledige bezetting van de leidende structuren

Wanneer men aan een leidend orgaan welbepaalde taken toekent, moet men voldoende krachten reserveren opdat het de gestelde taken zou kunnen uitvoeren.

Men moet nieuwe krachten zoeken, actief nieuwe kaders aantrekken, de meest bekwame mensen in de leidende organen brengen; de hoofdverantwoordelijken moeten voldoende tijd vrijmaken om de nieuwen op te leiden en te helpen.

Zo men onmogelijk voldoende krachten kan vinden om de taken van een orgaan te volbrengen, zijn er twee oplossingen:

1. men moet resoluut een aantal taken schrappen, of
2. men moet een aantal minder belangrijke activiteiten afbouwen om kaders vrij te maken voor het betreffende orgaan.

3.2.4. Het aantal leidende niveaus verminderen

Men moet de verantwoordelijkheden op het laagst mogelijke niveau leggen.

De leiding door het hogere niveau moet zo direct mogelijk zijn. De weg naar de praktijk moet zo kort mogelijk zijn.

Het aantal hiërarchische niveaus moet dus zoveel mogelijk beperkt worden. Te veel niveaus schaden de communicatie, de feedback, veroorzaken tijdverlies en communicatieproblemen (weglatingen, verkeerde interpretaties, verdraaiingen).

Terwijl deze regels al vele jaren gekend zijn, leidden wij tot in 1994 de Anti-Imperialistische Bond (AIB) via een hiërarchie van vier niveaus: de Internationale Afdeling brengt de provinciale "eindbegeleiders" bijeen, die de internationale cellen mobiliseren die de AIB-groepen leiden...

3.2.5. De nodige organen en structuren instellen

Bepaalde opdrachten en taken moeten permanent worden vervuld; bepaalde problemen duiken regelmatig op.

Het gebeurt vaak dat leidende kaders deze taken opnemen.

Wanneer die taken absoluut moeten vervuld worden, moet men organen instellen die daarvoor speciaal bestemd zijn.

De kaders moeten dan hun tijd besteden om:

1. die taak nauwkeurig te formuleren;
2. de geschikte mensen te vinden;
3. het nieuw orgaan op gang te brengen; en
4. begeleidingsmechanismen uit te werken.

3.2.6. De spanwijdte

Hoeveel ondergeschikten kan een kader efficiënt leiden? Meestal 5 tot 8 personen. Dat is afhankelijk van:

1. de aanwezigheid van duidelijke en volledige algemene politieke richtlijnen;
2. de bekwaamheid van de ondergeschikten;
3. de aard van het werk.

Te veel mensen moeten leiden is schadelijk voor de communicatie, de controle en leidt tot onbeslistheid. Het probleem kan worden opgelost door meer verantwoordelijkheden te geven aan de lagere kaders, en door meer aandacht te besteden aan de keuze, de vorming en de begeleiding van deze ondergeschikten.

3.2.7. Specialisatie

Arbeidsverdeling en specialisatie verhogen de efficiëntie.

1. Alle gelijksoortige functies, al het werk van dezelfde aard, al het werk naar eenzelfde publiek toe, kunnen onder eenzelfde leiding worden ondergebracht.

Voordeel: dat bevordert de specialisatie, de competentie, de band tussen de leiding en de basis en de centralisatie van de ervaringen.

Nadeel: doorgedreven specialisatie is een slechte zaak voor de kaders die een zicht op het geheel moeten hebben. De specialisatie moet steeds in evenwicht gehouden worden door elementen van algemene vorming en door de deelname aan partijcampagnes.

2. Verdeling naar regio.

Elke regio leidt zelf alle activiteiten van de partij op haar territorium, als belangrijkste of tweede autoriteit.

Voordelen:

- het is mogelijk rekening te houden met plaatselijke omstandigheden;
- goede training voor hogere kaders.

3.2.8. Autoriteit

Goed vastgelegde hiërarchische lijnen moeten de organisatie van aan de top tot in elk van haar bestanddelen doorkruisen.

Het principe van eenheid van bevel

De autoriteit wordt vanuit de top gedelegeerd, volgens duidelijke lijnen en van persoon tot persoon.

Elke ondergeschikte moet slechts rekenschap geven aan één enkele superieur, waarvan hij zijn autoriteit gekregen heeft.

Voordelen:

- men vermijdt verwarring die afkomstig is van orders gegeven door twee oversten;
- geen verwarring mogelijk over de prioriteit van de uit te voeren taken;
- duidelijke lijnen waarlangs men rekenschap moet afleggen;
- de coördinatie wordt vergemakkelijkt.

Dubbele leiding

Meerdere activiteiten vallen onder een dubbele leiding: een nationale en een provinciale leiding.

Men moet duidelijk vastleggen welke leiding de voornaamste is en welke op de tweede plaats komt. Sommige activiteiten (syndicaal, financieel, organisatie) horen voornamelijk onder de provinciale leiding; zij moet deze functies in haar normaal werk integreren.

Andere activiteiten ressorteren in de eerste plaats onder nationale leidingen.

Het terrein waarop de provincie kan tussenkomen moet klaar worden vastgelegd.

De definitie van de respectievelijke autoriteit moet worden uitgewerkt door de nationale leiding van de sector in overleg met de provinciale leiding, die het meeste ervaring heeft op dat domein.

De richtlijnen van de nationale leiding worden bij voorkeur in overleg met die provincie gemaakt.

Zij worden altijd meegedeeld aan de provincies.

Men moet ook weten of de provincies de fysieke en intellectuele capaciteiten hebben om bepaalde activiteiten te organiseren. Als die capaciteit er niet is, valt de leiding ervan onder een nationaal orgaan.

De eenheden in een provincie moeten worden verbonden met de provinciale leiding voor alles wat het algemene politieke leven van de provincie betreft: ideologische en politieke vorming, activiteiten van provinciaal belang.

3.2.9. Centralisatie en decentralisatie

Wanneer moet er een inspanning gedaan worden om de autoriteit naar een lager niveau te delegeren?

Wanneer de verantwoordelijke op het hoger niveau zo overbelast is met dagelijkse problemen dat hij onmogelijk de planning kan opstellen of een visie op lange termijn kan ontwikkelen.

Dat is bij ons dikwijls het geval.

Voordelen van de decentralisatie naar de provincies:

- snellere beslissingen op het lagere niveau;

- de hogere leiding wordt ontlast van detailproblemen en kan zich bezighouden met de essentiële punten;
- betere, meer aangepaste beslissingen.

Een beslissende factor hierbij is het bestaan van centrale controle-, evaluatie- en beoordelingsmechanismen.

3.2.10. Lijn en staf

Als het werk van een kader te omvangrijk wordt, kan het worden opgesplitst in verschillende gespecialiseerde functies. Een persoon (staf) staat het kader bij op één terrein van zijn werk.

1. Vormen

- **Persoonlijke staf.** Een of meerdere assistenten voeren taken uit voor een hoger kader. Zij staan het kader bij in de uitvoering van taken die hij niet kan delegeren. Zij kunnen functioneren als verbindingspersonen met andere delen van de organisatie. Dat is ook een goede opleidingsvorm voor nieuwe kaders.
- **Stafeenheden.** Zij zijn belast met gespecialiseerde taken voor een bepaald niveau en groeperen personen met gespecialiseerde kennis. Zij verstrekken adviezen, informatie en doen voorstellen.

Het leidend orgaan (lijn) aanvaardt, wijzigt of verwerpt het advies. Wanneer het advies wordt aanvaard, wordt het omgezet in richtlijnen van de leiding.

2. Functionele autoriteit

De leiding (lijn) kan een functionele autoriteit delegeren aan de staf. Die staf kan dan richtlijnen geven voor een bepaald domein.

De functionele autoriteit wordt het efficiëntst uitgeoefend over de kaders die rechtstreeks bij de functie betrokken zijn; zodat er verschillende niveaus kunnen worden overgeslagen.

De provinciale leiding of de massaorganisatie moeten worden geïnformeerd en moeten erover waken dat de gegeven richtlijnen worden toegepast.

Als de provinciale leiding niet akkoord gaat met de richtlijnen, kan zij in beroep gaan bij de hogere leiding en/of de centrale staf. Zolang de richtlijnen niet herroepen worden, blijven zij van toepassing.

Men kan een rotatie organiseren van de staffuncties naar de lijnfuncties en omgekeerd.

3.2.11. Comités en seminaries

Men kan comités oprichten en seminaries organiseren om het beste collectieve oordeel van een specifieke groep kaders te kennen.

Men moet zich afvragen welke problemen efficiënter door een comité of een seminarie dan door een verantwoordelijk kader kunnen worden behandeld.

Men moet telkens nagaan of dat comité wel echt nodig is, of het misschien niet beter is de taak van dat comité aan een staf-eenheid toe te vertrouwen.

De comités behandelen specifieke onderwerpen en hun leden hebben andere permanente taken.

De functie van een comité is een oordeel uit te spreken over bestaande rapporten, een aantal orders te geven op basis van dat collectieve oordeel. Men mag van een comité niet verwachten dat het feiten en gegevens verzamelt om vervolgens een besluit te formuleren: dat is tijdverlies. Comités zijn geen werkorganen.

Het seminarie heeft tot doel, op basis van goed voorbereide rapporten, ingewikkelde problemen door debat en ideologische strijd uit te klaren.

De comités dienen niet om de fouten in de organisatiestructuur tegen te gaan, om incompetent kaders te vervangen, om een slechte planning op te vangen.

De comités hebben een staffunctie als zij adviezen geven aan de kaders of aan de leidende organen.

De comités hebben een lijnfunctie als zij autoriteit hebben om beslissingen te nemen.

Voordelen

- De comités kunnen een geheel van ervaringen, informatie, competenties bijeenbrengen die één enkel kader niet kan bezitten.
- Brainstorming, het samenbrengen van een groot aantal uiteenlopende opinies.
- Verbetering van de coördinatie.
- Maken het mogelijk een ruime visie te verwerven; een goede school voor de kaders.

Voorwaarden voor een goede werking

- Duidelijke omschrijving van de functie, de doelstellingen, de relaties en de autoriteit.

De comités vormen een onderdeel van de organisatie en moeten dus een precies statuut hebben.

- Verantwoordelijkheid voor het voorbereidende werk.

De feiten opzoeken en verzamelen, analyseren, besluiten formuleren, dat alles vereist werk en een comité is geen werkorgaan. Het werk wordt vervuld door een secretaris of een vast werkorgaan.

- Keuze van de leden van het comité.
Elk lid moet een specifieke, nuttige inbreng hebben.
Het aantal leden moet tot het strikte minimum beperkt worden.
- Een goede voorbereiding.
De agenda wordt op voorhand medegedeeld.
Vorbereidende documenten en studies vooraf verspreiden.
- De vergadering moet goed geleid worden.
De voorzitter organiseert de discussie, waakt erover dat alle leden hun standpunten ontwikkelen, dat men bij het onderwerp blijft. Hij vat de verschillende opinies samen, brengt een synthese en conclusies naar voor.
- Zorgen voor een goede opvolging.
De rapporten moeten klaar zijn en verspreid worden voor de volgende vergadering. De beslissingen worden aan de betrokken verantwoordelijken medegedeeld.

Voorbeeld: een comité voor de studie van de relaties tussen de imperialistische machten.

De tegenstellingen en bondgenootschappen tussen de grote vier – Verenigde Staten, Japan, Duitsland en Rusland – evenals tussen Frankrijk en Groot-Brittannië evolueren voortdurend, zowel op economisch, politiek als op militair vlak.

Een aantal kameraden volgen de economische aspecten, anderen de militaire.

Nog andere kameraden houden zich bezig met dezelfde problemen vanuit specifiek onderzoek: Joegoslavië, de imperialistische rivaliteit in het Midden-Oosten, Turkije en Iran.

3.3. TAAKOMSCHRIJVINGEN OPSTELLEN

De doelstellingen en de algemene politieke richtlijnen vormen de basis voor het bepalen van de taken die moeten uitgevoerd worden.

De situatie moet eerst rechtgezet worden aan de top: beschrijving van de prioritaire taken van de hoogste kaders, overzicht van de bevoegdheden van elk kader, regelmaat van verantwoording aan het hoger niveau.

Wij zijn soms niet in staat om het werk aan de basis nieuwe impulsen te geven of te controleren. De voornaamste reden daarvoor is dat wij het werk van de hoogste kaders niet controleren zoals het moet.

De nationale leiding blijft allerlei details, die ze toch niet kan controleren, uitwerken voor de basis. Tegelijkertijd blijven verschillende fundamentele organisatorische en politieke problemen aan de top rotten.

Als de taken en hun belang principieel vastliggen, moeten de structuren opnieuw worden herdacht, moeten er nieuwe groeperingen van kaders komen, met het oog op de uitvoering van de prioritaire taken.

Vandaag worden verschillende nationale leidende structuren nog steeds niet behoorlijk geleid en opgevolgd: er moeten hergroeperingen komen, comités om ervaringen uit te wisselen, toewijzingen aan een hoger kader.

Ieder hoger kader moet er zelf voor zorgen dat hij over de middelen beschikt om zijn taken te volbrengen.

1. Het marxisme-leninisme en de marxistisch-leninistische werken met betrekking op een bepaald probleem bestuderen.
2. Het fundamenteel basismateriaal, de fundamentele documenten van alle burgerlijke partijen bestuderen.
3. De werken van de sociaal-democraten, revisionisten en opportunisten op dat vlak bestuderen.
4. De gespecialiseerde academische literatuur bestuderen.
5. Specialisten raadplegen.
6. De massalijn toepassen en de nodige enquêtes voeren, zowel binnen als buiten de partij.
7. De lagere niveaus mobiliseren: brainstorming organiseren, enquêtes doen over precieze punten, duidelijke opdrachten geven.
8. Diepgaande discussies over een ontwerp organiseren met de kaders die een echte inbreng kunnen hebben. Voor elke taak is er één verantwoordelijke, maar men moet ook aangeven van welke kaders men een bijdrage verwacht. Dat is ook een aspect van de kadervorming.
9. Seminars organiseren, waar de voorstellen diepgaand geanalyseerd worden. Met een beperkt aantal deelnemers, maar ieder moet wel een grondige analyse maken. Geen oppervlakkige discussies die niets bijdragen aan het voorstel.
10. Een commissie oprichten en superviseren, van kameraden die het meeste ervaring hebben aan de basis en met kaders die met succes ervaringen aan de basis geleid hebben.

3.3.1. Inventaris van de taken

Er moet een inventaris worden gemaakt van alle taken die onder een bepaalde leiding vallen.

De huidige taakbeschrijving moet onderzocht worden, maar ook de taken die in realiteit worden opgenomen.

Er moet een kritische evaluatie gemaakt worden van dubbele verantwoordelijkheden, overlappingsen, te vage taken en "niet-officiële" opdrachten, zodat er een rationele beschrijving kan gemaakt worden van de taken.

De tijd die gespendeerd wordt aan een nauwkeurige beschrijving van de taken, wordt later meer dan teruggewonnen, dankzij de efficiëntie van de werking.

Geen enkele taak mag op spontaneïstische wijze geformuleerd worden buiten een globaal kader, zonder samenhangende rechtvaardiging.

Men moet de taken aanduiden:

1. die al worden opgenomen;
2. die gedeeltelijk worden opgenomen;
3. die op dit ogenblik nog niet worden gerealiseerd.

De inventaris moet voortdurend worden aangevuld.

3.3.2. Prioriteiten in de taken

Alle activiteiten van de kaders moeten worden geanalyseerd om een streng onderscheid te maken tussen wat essentieel en wat bijkomstig is.

De fenomenen van stagnatie in de partij zijn voornamelijk te wijten aan het feit dat de kaders zich niet op het essentiële concentreren.

De verantwoordelijke van elk terrein of afdeling moet

1. een zicht hebben op alle problemen binnen zijn domein;
2. een werkplan opstellen op basis van strategische overwegingen en de fundamentele taken en strategische initiatieven vastleggen, die een beslissende invloed hebben op het geheel van de sector en de partij;
3. beslissen over de prioriteiten;
4. zelf alleen de problemen oplossen die beslissend zijn voor het geheel, en afgewerkte en definitieve documenten uitwerken;
5. de andere essentiële taken delegeren naar vier of vijf medewerkers die hij daadwerkelijk kan controleren, volgens de principes: taakomschrijving, aanwijzingen en oriëntaties om ze te vervullen, controle op de verschillende uitvoeringsfasen;
6. alle centrale punten waarop we ten allen prijze een doorbraak willen verwezenlijken, vertalen in persoonlijke engagementen van de belangrijkste kaders;
7. alle overige taken delegeren naar lagere niveaus, naar leden of sympathisanten, en alleen de essentiële aspecten door zijn medewerkers laten opvolgen;

8. de rekruteringspolitiek van zijn medewerkers stimuleren, zodat de afdeling in staat is om alle taken te vervullen. We moeten waardevolle mensen naar de partij trekken door hen taken te geven waarvan ze het belang inzien voor het geheel van de partij. Men moet belangstelling hebben voor alle sympathisanten; men moet hun opleiding, bekwaamheden en talenten kennen.

Het hoofd van een afdeling of organisatie is niet alleen verantwoordelijk voor de uitvoering van de fundamentele taken, maar ook voor de taken die door zijn directe medewerkers moeten worden vervuld.

De verantwoordelijke moet de kwaliteiten beoordelen die nodig zijn om goed zijn taak te kunnen uitvoeren.

Hij volgt zijn medewerkers, geeft oriëntaties aan, controleert de uitvoering en beoordeelt de resultaten.

Dat betekent ook dat hij de vervanging moet voorbereiden van een kader dat, ondanks hulp en begeleiding, zijn werk niet correct doet.

Om dit geheel te kunnen leiden, moet de verantwoordelijke

1. de kaders van zijn sector verenigen op politiek en ideologisch vlak;
2. ervaringen met algemene waarde synthetiseren;
3. daar aanwezig zijn waar het belangrijk is, waar de beslissende zaken voor heel zijn eenheid of voor een onderafdeling ervan, gebeuren.

Voorbeelden

Het spontaneïsme maakt dat een aantal kaders zich bezighouden met lagere taken die niet voor hen zijn. Op die manier verhinderen zij dat leden en lagere kaders ervaring opdoen door stap voor stap verantwoordelijkheid op te nemen voor taken op hun niveau. De kaders vervullen de hogere taken niet, die beslissend zijn voor het werk van alle leden.

Uittreksel uit een rapport van een provincie: "Vier jaar geleden werd er de nadruk gelegd op het strategisch belang van een versnelde opleiding van kaders. Vandaag staan we nergens. (...) Uitstekende initiatieven slepen aan tot er niets van rest. Een jaar na het syndicaal congres hebben we nog altijd geen definitieve teksten."

Voorbeeld van een strategische overweging. De volledige capitulatie van de vredesbeweging is een opmerkelijk politiek feit. Wij hadden dadelijk een discussie moeten hebben over een nieuwe strategie en tactiek. De capitulatie van de vredesbeweging had een permanent agitatiepunt moeten zijn. Net zoals de

kwestie Joegoslavië, trouwens! We moeten elke week in *Solidair* het terrein voor een nieuwe vredesbeweging voorbereiden door agitatie en discussie. De militaire interventies overal in de Derde Wereld, de reactionaire burgeroorlogen in Joegoslavië en in de ex-Sovjetunie, waar de verschillende imperialistische grootmachten zich komen mengen, de confrontatie tussen de Verenigde Staten, Duitsland en Japan, dat toont allemaal duidelijk aan dat de zaak van de vrede één van de beslissende vraagstukken zal zijn in de komende jaren.

3.3.3. Taken delegeren

Elk kader moet een organisator zijn.

Het formuleren van taken laat toe mensen van het lagere niveau en zelfs sympathisanten in te schakelen.

De gouden regel voor de organisator is: ik organiseer iemand om een precieze taak uit te voeren, waarvan hij het belang in een globaal kader begrijpt.

Voorbeeld: gebruik maken van de meesterwerken van de progressieve literatuur. Leerlingen moeten literaire werken lezen. Taak: alle literaire werken registreren (Nederlandstalige, Franstalige, internationale literatuur) die linkse basisideeën aanbrengen. Middel: progressieve leerkrachten rekruteren om dat te doen.

Organiseren betekent autoriteit verlenen, naar beneden toe, om bepaalde taken te vervullen.

Daarvoor is nodig:

1. Duidelijkheid over de aard en de draagwijdte van de taken en van de autoriteit die gedelegeerd wordt. Kijk naar de tientallen tussenkomsten: "Ik wist niet dat ik deze taak moest doen", "Dat was niet zo duidelijk gezegd", "Ik had het zo niet begrepen".
2. De autoriteit moet rechtstreeks in verband staan met de taken en beoogde resultaten. Een te beperkte autoriteit laat niet toe de opdracht efficiënt te vervullen. Te veel autoriteit veroorzaakt conflicten.
3. Het uitzonderingsprincipe. Uitzonderlijke problemen die buiten het domein van de toegemeten autoriteit vallen, moeten aan de hogere instantie worden voorgelegd. Degene die te vaak een beroep doet op dit principe toont incompetentie en mist zelfvertrouwen. De hogere leiding moet geen beslissingen nemen voor materies die naar de lagere niveaus werden gedelegeerd.
4. Persoonlijke verantwoordelijkheid. Wanneer de autoriteit is gedelegeerd, wordt terzelfder tijd de verplichting gecreëerd om de taken correct uit te voeren.

3.3.4. Toewijzing van taken en discipline

Het individu is ondergeschikt aan de organisatie. De taken van elk kader worden vastgelegd door een aantal besluiten op zijn niveau en op het hogere niveau.

Uit de taakbeschrijving volgen precieze plichten. De besluiten moeten uitgevoerd worden en de prioriteiten gerealiseerd.

De uitvoering van de besluiten moet gecontroleerd worden door het hogere orgaan en minstens eenmaal per jaar moet men verantwoording afleggen.

Het gebeurt dat formele besluiten, die op het hoogste niveau genomen zijn, niet worden uitgevoerd.

De mechanismen zijn altijd dezelfde:

- men heeft heel veel taken en de secundaire taken verdringen de prioritaire;
- de verantwoordelijke concentreert zich op één enkel punt en controleert de andere taken niet meer;
- de papiermolen produceert veel teksten die de belangrijkste richtlijnen doen vergeten.

Een eerste disciplinair probleem bestaat erin dat dikwijls de leidende kaders hun verantwoordelijkheid niet opnemen, dat wil zeggen dat ze hun hoofdtaken niet vervullen, dat ze geen algemene richtlijnen uitwerken.

Dat is het individualisme, verspreid vanuit de top.

Het komt voor dat kaders weken spenderen aan taken waarvoor geen enkele partijrichtlijn bestaat. Dergelijke taken "op een privé-terrein" kunnen geen enkel rendement hebben voor de partij. Geen enkele burgerlijke organisatie tolereert liberalisme in de uitvoering van taken: niet-uitvoering houdt onmiddellijk ontslag in.

Het individualisme is verantwoordelijk voor het ontbreken van eensgezinde standpunten en een ééngemaakte wil. Het veroorzaakt versnippering van de doelstellingen, maakt de baan vrij voor allerlei opportunistische tendensen en maakt het werk inefficiënt.

Alleen een strikte naleving van de principes van het democratisch centralisme en de discipline, laat toe tot eensgezinde standpunten te komen en waarborgt de eenheid van handelen en denken. Dat is vitaal voor een communistische partij.

De hoofdverantwoordelijke moet de "éénmaker" van zijn afdeling zijn; hij moet de taakbeschrijving van zijn ondergeschikten uitwerken of helpen bij de uitwerking ervan; hij moet de strategische lijnen voor de onderafdelingen formuleren of helpen bij de formulering ervan; hij moet toezicht en controle houden op de uitvoering van de taken.

Een tweede disciplinair probleem doet zich soms voor als het lager orgaan de richtlijnen niet toepast en geen rekenschap geeft van de uitvoering ervan.

Het individualisme betekent de feitelijke verdeeldheid van de organisatie. Het verspreidt zich in stilte en kan de partij in geval van crisis doen uiteenspatten.

Voorbeelden

Er zijn kameraden die zich bezighouden met de vredesproblematiek. Hun werk heeft blijkbaar geen enkele betekenis voor de partij. Niemand kan zeggen wat de grote politieke en tactische problemen zijn die zij oplossen voor de partij; welke richtlijnen, ordewoorden, agitatievoorstellen of actievoorstellen zij formuleren.

De essentiële strategische teksten van de NATO, het Amerikaanse leger, de Duitse en Franse regering worden in *Solidaire* niet geanalyseerd met de bedoeling definitieve documenten uit te werken. Hetzelfde geldt voor essentiële gebeurtenissen die plaatsvinden in de Europese vredesbeweging (congressen, discussies).

Er moet een prioriteitenplan opgesteld worden voor deze sector, in functie van de beschikbare krachten en de noden voor het geheel van de partij. De leiding van de afdeling moet de uitvoering ervan volgen en het geheel integreren in de activiteiten van de partij.

3.3.5. Een beschrijving voor elke nieuwe taak

Het is verboden iets op poten te zetten zonder vooraf te beschikken over een beschrijving van de doelstellingen, taken, doelpublieken, verhoudingen met andere organisaties en hiërarchische lijnen en zonder dat het in het organigram of schema is opgenomen.

Het tijdstip voor de evaluatie moet ook vastgelegd worden.

Het kader dat een taak geeft, moet er zich eerst van verzekeren dat er een correcte beschrijving van bestaat. Hij die een taak krijgt, moet voor alles correcte beschrijving eisen.

Wij blijven dezelfde fouten herhalen als wij nieuwe initiatieven lanceren: de leidinggevende structuur wordt niet duidelijk gedefinieerd, de hoofdtaken en de hiërarchie worden niet vastgelegd. Op die manier beginnen een aantal initiatieven een autonoom bestaan te leiden.

De taakomschrijving mag nooit zo algemeen gesteld zijn dat ze toelaat om het even wat te doen. Het gebeurt dat de uitvoering van een taak begint met een erg vage beschrijving. De kameraad die ermee belast is kan "beginnen" en zich ermee bezighouden zoals hij wil. Het oorspronkelijke doel kan tijdens de uitvoering veranderen, zonder dat er een haan naar kraait.

Vijf maanden na het begin van de massamoorden in Ruanda, wist men nog steeds niet welke partijeenheid nu verantwoordelijk was voor de Ruandacampagne, noch wie de hoofdverantwoordelijke was of welke zijn taken waren.

Elke taak kan worden onderverdeeld. Men moet de prioriteiten aangeven in die onderverdelingen.

De verantwoordelijkheid in de internationale sector "Banden met de internationale communistische beweging", is zo uitgebreid, dat zij moet worden gedetailleerd en dat het belang en de inhoud van de verschillende deeltaken duidelijk moet worden vastgelegd. Anders heerst het spontaneïsme en kunnen erg belangrijke taken vergeten raken.

3.3.6. De taakbeschrijving

Eens een taak is bepaald, moet men discussiëren over de verschillende alternatieve methoden om ze te verwezenlijken.

Men moet steeds de methode zoeken die, met een centrale inspanning, toelaat het meeste impact te hebben aan de basis, die toelaat efficiënter en sneller het doel te bereiken.

Als wij een slechte methode toepassen, kan dat een enorm verlies aan tijd en energie met zich meebrengen.

Voorbeeld: het doel om sommige gemeenschappelijke activiteiten te realiseren, kan het efficiëntst worden nagestreefd via een centrale mailing die alle beoogde personen bereikt. Bijgevolg moet men er dus eerst een volledige inventaris van maken volgens centrale richtlijnen. Een telefonische of schriftelijke opvolging moet worden verzekerd.

Elke taakbeschrijving dient de volgende punten te bevatten:

- de politieke en organisatorische doelstellingen die men moet bereiken;
- de inventaris van de verschillende taken in orde van prioriteit: prioritare taak en belangrijkste taken;
- de gedetailleerde omschrijving van elke taak;
- de autoriteit en de grenzen ervan;
- relaties met de hogere en lagere organen, met de medewerkers;
- de organisatorische vormen die moeten worden gebruikt;
- methodes om de taken te vervullen (enquêtes, studies, brainstormingsvergaderingen, tussentijdse rapporten, internationale contacten, enz.);
- de belangrijkste fouten en gevaren die men moet vermijden;
- de timing voor het volbrengen van elke taak;
- controlemechanismen op de uitvoering.

3.4. ORGANIGRAM EN ORGANISATIESCHEMA

Het organigram en het organisatieschema geven een grafisch beeld van de organisatiestructuur.

3.4.1. Het organigram

Wij hebben een grafische voorstelling van de organisatie nodig waarin alle eenheden en afdelingen zijn opgenomen.

De schema's van de structuur moeten zowel horizontaal gemaakt worden (de provincies en al wat zij inhouden, met inbegrip van de kandidatencyclussen, de vriendenkringen) als verticaal (de massaorganisaties, de afdelingen en de eenheden die ervan afhangen), alsook de coördinatie- en de begeleidingsstructuren (bv.: vergadering van politieke secretarissen, celliersvergadering, jeugdbureau).

Men kan er ook de wederzijdse relaties uit afleiden: wie leidt wie, wie maakt een rapport voor wie. De grafiek geeft de relaties weer met de hogere organen en de lagere eenheden.

Elke organisatorische relatie die moeilijk op papier kan worden gezet zal onlogisch en overbodig blijken.

Men moet kunnen zien welke activiteiten op hetzelfde niveau staan.

De grafieken laten toe de organisatie te analyseren en structurele fouten te ontdekken: onnodige of inefficiënte structuren, verwarde structuren, slecht geleide of opgevolgde eenheden, en ook de activiteiten die dubbel gebeuren.

Het geheel van de structuren moet onderworpen worden aan een strenge kritiek volgens de managements- en organisatieprincipes, zonder rekening te houden met "historische" oorzaken die de gebrekkige structuren hebben voortgebracht.

Men moet verschillende alternatieven formuleren om eraan te verhelpen.

Tenslotte moeten we een ideaal organigram opstellen met daarin de nieuwe functies en organen die we volgend jaar of de komende jaren willen oprichten.

De sectoren die we in de toekomst willen uitwerken, moeten in dat "ideale" schema opgenomen worden. De doelstellingen en de taakbeschrijvingen moeten uitgewerkt worden en de nodige kwalificaties moeten genoteerd worden. Dit maakt deel uit van de politieke discussie over de planning op lange en middellange termijn.

Alle veranderingen moeten aan de organisatieafdeling voorgelegd worden ter goedkeuring en moeten dadelijk in het organisatieschema opgenomen worden.

3.4.1.1. Politieke betekenis van het organigram

De militanten werken in een complex geheel, in de machine die de partijorganisatie is. Is die machine correct en rationeel uitgebouwd?

Het antwoord op die vraag bepaalt het rendement en de vooruitgang van de militanten en de efficiëntie van hun werk.

Als de machine slecht ontworpen is, dan kunnen de militanten grote inspanningen leveren, zonder resultaat te bekomen. Met hetzelfde engagement kunnen dezelfde militanten een veel hoger rendement bekomen, indien de machine anders opgebouwd zou zijn.

In de provincies en afdelingen valt de bevoegdheid om het organigram op te stellen niet onder de verantwoordelijkheid van de organisatieverantwoordelijke, maar onder die van de politieke verantwoordelijke, voor alles wat betreft de grote structuren, opties en beslissingen. Die bepalen inderdaad in grote mate het geheel van het politieke werk.

Grote veranderingen van de structuren, met als doel een groot aantal problemen op te lossen met een maximale efficiëntie, moeten in overleg gebeuren met de organisatieafdeling.

Over het organigram bestaat er dikwijls een formele opvatting; men registreert wat bestaat.

Maar van de hoogste kaders verwachten we politieke mobilisatie en organisatorische creativiteit om de problemen van het organigram op te lossen.

We moeten tot de essentie komen van het gepresteerde werk en van het nog uit te voeren werk; politieke oordelen vellen; de politieke en organisatorische resultaten beoordelen en de best mogelijke structuren uitdenken om de gestelde problemen met de beschikbare mensen op te lossen.

Een organisatieschema opstellen is geen technische taak. Om een optimaal organigram uit te werken moet men de mensen kennen, hun capaciteiten en interessepunten.

Om de problemen van het organisatieschema op te lossen moet men ook een dynamische houding aannemen op het vlak van rekrutering en organisatie. De passiviteit van vele kaders op dat vlak is een oorzaak van stagnatie en maakt dat de problemen van het organigram blijven aanslepen.

De leiding van een afdeling of organisatie moet een visie op lange termijn hebben. Men moet strategische projecten uit-

werken. Daarna moet men enquêtes doen bij een aantal bekwame mensen en hen organiseren om ambitieuze plannen te verwezenlijken.

3.4.1.2. Het doel van het organigram

Welke fundamentele problemen van de partij willen we dankzij het organigram oplossen?

We willen de huidige realiteit van de partij kennen, een inventaris maken van alle bestaande eenheden en structuren, hun hiërarchische relaties, hun groepering, hun onderlinge samenhang, enz.

We hebben nood aan een principiële kritiek, een kritiek ten gronde, over de anarchie en het gebrek aan richtlijnen en discipline, over de slechte gewoontes die zich geïnstalleerd hebben.

Het nieuwe organigram moet zich vooral toespitsen op de fundamentele beslissingen die invloed hebben op het geheel: reorganisaties, nieuwe hergroeperingen, nieuwe structuren en initiatieven, nieuwe regels.

We moeten eindelijk weten hoe de machine van hoog tot laag opgebouwd is, hoe de leiding een greep kan hebben op de verschillende activiteiten aan de basis en hoe we het essentiële van het partijleven onder controle kunnen hebben.

De voornaamste doelstellingen van het organigram zijn:

- 1.1. De hoogste kaders verplichten om zich persoonlijk met een aantal essentiële taken bezig te houden en hen verbieden zich met minder belangrijke activiteiten in te laten.
 - 1.2. Zij moeten zich concentreren op het leidinggevende werk ten overstaan van hun vier of vijf direct ondergeschikte medewerkers.
 - 1.3. Zij moeten uiteindelijk de belangrijke eenheden en activiteiten van hun sector superviseren en er zich van vergewissen dat al de rest "onder controle" is van de ondergeschikte kaders.
 - 1.4. De taken waarvoor we niemand ter beschikking hebben, moeten dienen als basis voor de rekruteringsinspanningen.
2. Ervoor zorgen dat ieder leidend orgaan op een correcte manier samengesteld is, zodanig dat alle taken van dat orgaan kunnen uitgevoerd worden.
 3. Ervoor zorgen dat de belangrijkste afdelingen en organisaties door een bekwaam kader geleid worden en dat er regelmatig

door een hoger kader een evaluatie gemaakt wordt van hun werk.

4. Ervoor zorgen dat de leiding vaste en rechtstreekse banden heeft met alle terreinen waar het werkelijke leven en de toekomst van de partij zich afspeelt: de provincies en de jongerenorganisaties.
5. Het organigram moet beslissen op welke manier de verschillende sectoren en eenheden verbonden zijn met het bureau, met welke regelmaat zij rapporten moeten voorleggen. In principe moet al wat essentieel is op politiek vlak, in alle sectoren en eenheden, naar de top komen voor goedkeuring. Nu is er een inflatie aan kranten, tijdschriften, nota's, rapporten en boeken, die niet gelezen worden door de leiding, en waarvan het statuut bijgevolg erg onduidelijk blijft. Door die manier van werken verdrinkt de essentie in de details.
6. Ervoor zorgen dat ieder orgaan en iedere eenheid geleid wordt volgens duidelijk bepaalde hiërarchische lijnen.
7. Het "resultaat" van verschillende organisatorische overwegingen beoordelen, nagaan of de structuren en de hiërarchische lijnen zo eenvoudig, kort en direct mogelijk zijn. Ervoor zorgen dat een aantal cellen niet meer door vijf verschillende echelons "geleid" worden.
8. Ervoor zorgen dat we zo optimaal mogelijk gebruik maken van onze krachten, dat ze een zo hoog mogelijk rendement hebben daar waar ze ingeschakeld worden, dat ze op een zo hoog mogelijk niveau georganiseerd worden.
9. Manke of onleefbare structuren: dubbel, onnodig en inefficiënt werk uitschakelen.
10. De vacante posten en de nodige vervangingen bepalen. Een taakbeschrijving met de vereiste bekwaamheden opmaken en de prioriteiten vaststellen die de sterkste invloed hebben op het geheel van het partijwerk. Daarvoor is een politieke discussie op het hoogste niveau nodig.

Er moeten gereduceerde structuren komen, waar het essentiële wordt bediscussieerd.

Briefings en persoonlijke begeleiding moeten met strikte regelmaat gebeuren en de belangrijke punten van de briefings moeten aan de structuren voorgelegd worden.

Er moeten hergroeperingen komen, we moeten nieuwe duidelijk afgelijnde organisatievormen uitdenken (comités, ad hoc werkgroepen, uitwisselingsgroepen, enz.) die toelaten om problemen die al jaren aanslepen, op te lossen.

3.4.1.3. Methodes

Om het organigram op te stellen, moet men informatie inwinnen bij de personen die de verschillende functies uitoefenen, om een exact beeld te krijgen van hun werkeenheden en hun werkrelaties met de hogere en lagere organen. De afdelingshoofden en de verantwoordelijken van de organisaties zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het grafisch schema van hun eenheid.

Veel voorstellen om het organigram te veranderen, worden niet besproken met de betrokken kaders.

Men kan geen organisatieschema opstellen zonder regelmatig met de betrokken kaders te overleggen, al was het maar om te weten waarover men het heeft en om een idee te hebben over het realisme van de voorstellen.

Om een correct organigram op te stellen, moet men de huidige situatie onderwerpen aan een principiële kritiek en er over discussiëren met de nationale leiding en met de verantwoordelijken van de afdelingen. De strijd moet tot op het einde gevoerd worden om te komen tot een rectificatie van het organigram van de leidende organen en van de leidingen van de afdelingen en organisaties. Deze strijd moet resulteren in een voorhoede-ervaring, die de partij kan gebruiken om de problemen op de lagere niveaus aan te pakken.

Er moeten voorhoede-ervaringen opgedaan worden om bepaalde onderdelen van het organigram recht te trekken.

Al jaren weten we dat, om Rode Jeugd bij te sturen, we nood hebben aan:

1. Een correcte band met het Politiek Bureau.
2. Een bekwaam leidend kader aan het hoofd van de organisatie.
3. Een ploeg van nationale marxistisch-leninistische kaders die loyaal zijn tegenover de partij (maar we moeten opmerken dat we in 1991 bijna opnieuw waren gestart met aan het hoofd van de organisatie, een lid van de tendens Oscar,¹ die twee tot drie jaar lang Rode Jeugd heeft kunnen vernietigen!)
4. Een duidelijke en met gezag bepaalde politieke oriëntatie die goed geassimileerd is. (Wij wisten dat de nutteloze discussies

over "het nieuwe concept van Rode Jeugd" tot niets goeds konden leiden, maar wij hebben die komedie laten aanslepen tot de crisis uitbarstte. In 1991 zijn we dan uiteindelijk teruggekeerd naar het besluit van 1984, waarvan men plotseling ontdekte dat het op een perfecte manier de oriëntatie van Rode Jeugd bepaalde.)

5. Een politieke en praktische marxistisch-leninistische vorming die aangepast is aan de jonge kaders van Rode Jeugd.

3.4.1.4. Flexibiliteit

Flexibiliteit betekent dat elk kader er zich op voorbereidt om hogere, meer complexe taken op te nemen.

De kaders moeten weten te leren, steeds nieuwe uitdagingen aangaan, een moeilijke taak op één, twee of drie jaar uitvoeren en zo ervaring opdoen om een nog complexere taak aan te pakken. De omgekeerde houding leidt tot bureaucrativering en routinegeest.

Voor een bepaalde tijd terugkeren naar de basis

Enver Hodja schrijft het volgende over de rotatie van de kaders: "Iedereen is er zich goed van bewust dat men naar de basis moet gaan, want het is daar dat alle problemen gesteld worden. Wij sturen kaders met een grote ervaring in het leiding geven, terug naar de basis. Zij moeten opnieuw met de voeten in de modder staan, met het volk samenleven, zich doordringen van de geest van de basis. Men moet de realiteit van de dingen van dichtbij leren kennen. Onze revolutionaire kaders moeten altijd bereid zijn om zich opnieuw naar de basis te begeven, daar waar men hen nodig heeft. Zij moeten zichzelf niet voorhouden dat ze daar maar tijdelijk zijn."²

Mettertijd verandert de ervaring en de ideologie van de kaders. Zij kunnen op een aantal punten vooruitgaan, op andere achteruit. De maatschappelijke realiteit verandert, net zoals de realiteit van de partij. Taken uitvoeren op een lager niveau kan de kaders stimuleren, hun revolutionaire geest nieuw leven inblazen en hun de leidinggevende taken vanuit een andere hoek laten bekijken.

Nieuwe posten

In elke organisatie ontwikkelt zich een tendens dat de kaders onafzetbaar zijn.

Zij hebben een ruime ervaring, kennen de theorie en de geschiedenis van de partij, zij hebben de volgende generatie

gevormd, enz. Al die factoren zorgen ervoor dat zij gemakkelijk op hun post blijven.

De onafzetbaarheid moedigt de routine, het bureaucratisme, de breuk met de massa's, het gebrek aan creativiteit en de verdwijning van de revolutionaire geest aan. Die fenomenen hebben zich in de jaren dertig in de Sovjet-Unie voorgedaan en in de jaren zestig in China. Stalin vocht tegen de onaantastbaarheid van de kaders door de kritiek en de controle van de basis te organiseren. Hij organiseerde ook verkiezingen en later zuiverde hij de partij uit. Mao Zedong voerde die strijd tijdens de Culturele Revolutie.

Beoordeling van de kaders

Door de basis

De kaders moeten verantwoording afleggen over hun functie in de partij: rekenschap geven over hun activiteiten, de mogelijke lacunes in het werk analyseren en nieuwe, ambitieuze projecten voorstellen.

De basis moet hen beoordelen, bekritisieren, eisen formuleren, waken over hun vooruitgang en indien nodig, hen vervangen.

Door de leiding

De leiding moet weten waar ze naartoe wil. Zij moet de strijd tussen de twee lijnen en de kritiek-zelfkritiek leiden vanuit de top en hiervoor de hindernissen uit de weg ruimen. Zij moet een beoordeling maken van de hoogste kaders en iedere twee jaar veranderingen aanbrengen.

De basis voor de beoordeling van de kaders is de taakbeschrijving en de kritieken op hun vroegere werk.

Als na één of twee jaar blijkt dat een kader absoluut niet geschikt is voor een bepaalde functie, moet hij vervangen worden en moet er gezocht worden naar een alternatief.

Nu verliezen we soms veel tijd en energie door op belangrijke posten kameraden in functie te houden die niet voldoen. Die kameraden zouden op een andere plaats een veel hoger rendement kunnen hebben.

Het organigram moet stabiel zijn en goed uitgewerkt. Maar het moet ook een zekere flexibiliteit toelaten, wanneer er zich belangrijke gebeurtenissen voordoen.

Toen de Sovjet-Unie onder Gorbatsjov een belangrijk thema werd, slaagden we er niet in een kader aan te duiden en vrij te maken om daarrond te werken. Het probleem van de analyse van het fascisme is evenmin duidelijk geregeld.

3.4.1.5. De machine, de piramide

In iedere organisatie bestaat er een bepaalde vorm van hiërarchie. Elk niveau kent bepaalde prioriteiten, fundamentele taken, die niet door een lager niveau kunnen verwezenlijkt worden.

Op het lager niveau heeft elk kader of lid een aantal taken die overeenkomen met zijn niveau en waarvoor hij zelf volledig persoonlijk verantwoordelijk is.

Het hoger niveau moet de nodige mechanismen creëren voor de leiding en de controle, de vorming en de begeleiding, die het mogelijk maken dat het lager orgaan alle taken kan uitvoeren.

Op die manier moet er een eenvoudige en logische machine opgebouwd worden, die men van hoog tot laag beheerst.

Een cel moet eenvoudige, goed doordachte en praktische taken hebben, die bepaald en gecontroleerd worden door het hoger niveau.

We hebben behoefte aan een standaardformulier dat door elke cel moet ingevuld worden.

Beschrijving van de activiteiten

Doel van de cel

Doelstellingen

Voornaamste werkterrein, neventerreinen

Soorten activiteiten

Plaats van de activiteiten

Doelgroepen, inplantingspolitiek

Rekrutering

Posities die in het eenheidsfrontwerk moeten veroverd worden

Soorten vorming

Voorbeeld

Vandaag zijn er cellen die "propaganda maken", die bezig zijn en agitatie voeren, maar waarvan de resultaten erg mager of zelfs nul zijn. Wij moeten ervoor zorgen dat elke militant een activiteit heeft met een optimaal rendement. Dat begint met een beschrijving van de activiteit. Die beschrijving wordt door een middenkader gemaakt, in samenwerking met de celleider. Op het einde van elk jaar moet er een evaluatie gemaakt worden en besluiten getrokken worden.

We moeten voor elke cel een inplantingspolitiek opstellen, op lange en middellange termijn, in een bepaald werkmilieu, een vakbond, een massaorganisatie, enz. Wij hebben een aantal ervaringen gehad van min of meer spontane inplantingen op verschillend niveau. Een aantal daarvan hebben een hoog ren-

dement opgeleverd, zonder dat wij daar conclusies uit getrokken hebben voor andere kameraden.

Wij moeten de mensen zo organiseren, dat ze een maximaal rendement opleveren op een zo hoog mogelijk niveau. Er moet dus ook een beoordeling gemaakt worden van de capaciteiten van elk lid van de cel en van de sympathisanten. We kunnen cellen oprichten van syndicalisten die werkloos zijn of op brugpensioen, zij kunnen een grote rol spelen bij het werk naar de vakbonden.

Beschrijving van de relaties

Onder het gezag van:

algemene leiding: direct
supervisie

specifieke leiding
informele leiding

Heeft gezag over:

algemene verantwoordelijkheid
specifieke verantwoordelijkheid

Relaties met andere eenheden: formele relaties
informele relaties

Van elke vergadering moet er een verslag gemaakt worden en van iedere actie moet er een beknopt bilan komen. De verantwoordelijke is verplicht om korte schriftelijke antwoorden te geven en het essentiële te centraliseren om regelmatig een bondig rapport te maken voor zijn meerderen.

Dit betekent dat de piramide van het organigram duidelijk en logisch van hoog tot laag moet opgebouwd worden, volgens alle niveaus van de hiërarchie.

Het is vooral de organisatieafdeling die de strijd moet voeren voor het organigram, voor de taakbeschrijving en de verbindinglijnen met de hogere kaders. De hogere kaders moeten, in samenwerking met de afdeling, de verschillende niveaus waarvoor ze verantwoordelijk zijn, opbouwen.

Het organigram moet alles bepalen wat naar de top van de piramide moet, naar het Politiek Bureau.

Alles wat essentieel is in een afdeling, moet naar de leiding van de afdeling komen.

Elk belangrijk rapport van elke afdeling of onderafdeling moet bij een lid van het Bureau terecht komen, die er moet op antwoorden.

De essentiële documenten worden op het Bureau besproken.

3.4.2. Het organisatieschema van de partij

Om efficiënt te kunnen werken, moet een hoger kader constant het organisatieschema van de partij voor ogen hebben.

Er moet een overzicht gemaakt worden van alle organisaties, afdelingen, onderafdelingen, instrumenten, publicaties, sectoren waar we ingeplant zijn, initiatieven, gespecialiseerde cellen, enz.

Het schema kan de efficiëntie en het rendement van alle kaders verhogen.

Het is een onvervangbaar instrument:

1. om synergieën tot stand te brengen;
2. om de verschillende initiatieven of verschillende organen te coördineren;
3. om de talrijke partijcontacten te benutten voor de verschillende eenheden.

De collectieve geest van de partij is een holle slogan als we niet over de nodige technische middelen beschikken om hem in de praktijk te brengen. Het organisatieschema is zo'n middel.

De kritiek dat wij "te veel zaken" organiseren, is niet altijd gerechtvaardigd: een betere coördinatie en organisatie van synergieën laat toe om de efficiëntie en het rendement van alle activiteiten te verhogen.

Er doen zich allerlei gelegenheden voor, men ontmoet mensen, men krijgt informatie, men ontmoet potentiële medewerkers.

Efficiëntie betekent dat men van al die gelegenheden gebruik maakt om de verschillende onderdelen van de partij te helpen: de syndicale afdeling; Geneeskunde voor de Derde Wereld; MLB; de videodienst; het documentatiecentrum; de kameraden die werken onder de progressieve christenen; onder de groenen; in artistieke milieus, enz.

Wie de taak heeft om *Le Monde*, *Covert Action*, *Granma* of een belangrijk boek te lezen, moet het schema voor ogen houden, zodat hij elk interessant artikel kan doorgeven aan de chemiesector, de syndicale afdeling, de anti-racistische eenheden, MLB, de uitgavendienst, enz.

Zonder organisatieschema van de partij is het onmogelijk daar allemaal aan te denken.

3.5. CENTRALISME EN EFFICIËNTIE

Door gebrek aan centralisme, aan duidelijke besluiten en aan discipline, produceren wij vaak enorme hoeveelheden materiaal, dat verspild wordt of in de vergeethoek geraakt.

De partij functioneert soms als een papierfabriek, waarvan de productie helemaal niet rendeert.

Meestal wordt er geen beoordeling gemaakt van de resultaten die er behaald zijn met dat materiaal en worden er geen conclusies getrokken.

De hoeveelheid werk die wij dagelijks verzetten kan driemaal zo efficiënt gemaakt worden.

Wat is daarvoor nodig?

1. Duidelijke besluiten, die geldig zijn voor een lange periode.
2. Een strikt centralisme, op het centraal niveau geformuleerde maatregelen en procedures die geldig zijn voor iedereen.
3. Controle op de toepassing ervan.
4. Evaluatie van de behaalde resultaten.
5. Een individuele verantwoordelijkheid die duidelijk vastgelegd wordt op nationaal vlak.

3.5.1. De partijlijn

3.5.1.1. Definitieve documenten

Op nationaal niveau moet beslist worden welke de officiële documenten zijn voor heel de partij, voor de gespecialiseerde afdelingen en voor verschillende sectoren.

Vandaag produceren wij een enorme papierberg waar na een paar maanden nog weinig van overblijft. De lijn op een systematische manier uitwerken, betekent dat we uit heel die papierberg datgene halen wat geldig blijft. De dringendheid daarvan en de timing moeten vastgelegd worden en er moet een verantwoordelijke aangeduid worden.

De essentiële documenten moeten bij mekaar gezet worden en "uitgezuiverd". Dat moet binnen het jaar gebeuren.

Wat moet er uitgehaald worden?

1. Documenten die een aantal elementen van onze politieke lijn preciseren.
2. Organisatorische richtlijnen (handboeken) voor de functionering van de verschillende organen: afdelingen, provinciale leidingen en massaorganisaties.
3. Cursussen voor een versnelde kaderopleiding of voor gespecialiseerde scholen per functie.

De documenten die voorgesteld worden als officiële partijdocumenten, moeten door een aantal kaders grondig bestudeerd en bekritiseerd worden. In de definitieve versie moet er rekening gehouden worden met die kritieken.

We moeten de marxistisch-leninistische kwaliteit van elk partijdocument garanderen. Voor de publicatie van eender welke tekst moet er een politieke verantwoordelijke aangeduid worden. Alle politieke fouten vallen onder de verantwoordelijkheid van dat kader en niet onder die van de auteur.

De "definitieve" versie van *Internationale Solidariteit* over Peru werd in extremis nog eens nagelezen: er werden nog een tiental politieke fouten uitgehaald!

We moeten verbieden dat er nog teksten gepubliceerd worden "die ongeveer af zijn". Een halt toeroepen aan de papierberg betekent stoppen met de publicatie van dat soort documenten.

Voor de activiteiten die regelmatig in elke provincie terugkomen, moeten er nationale richtlijnen opgesteld worden door de provinciale kaders. Die teksten moeten op het laagst mogelijk niveau uitgewerkt worden onder leiding van een hoger kader.

Na twintig jaar werken, moeten we tot de beschamende vaststelling komen dat we nog niet eens in staat zijn om een meeting te organiseren. Na de *12 uren voor Jan Cools* lezen we in een bilan: "De provinciale leiding heeft geen aandacht besteed aan de politieke lijn en oriëntatie en heeft op de dag zelf de rekrutering niet in handen genomen." Na een spontaneïstische praktijk van honderden meetings, beschikken wij nog altijd niet over een draaiboek om een goede meeting te organiseren.

De teksten moeten in gestandaardiseerde reeksen gepubliceerd worden en op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd worden (bladschikking, omslag in kleuren). Dat vergemakkelijkt de verspreiding en het gebruik ervan.

3.5.1.2. Nieuwe teksten en het totaalplan

Van elke nieuwe tekst moet aan de nationale leiding een synopsis (kort overzicht) voorgesteld worden; de nationale leiding moet een beoordeling maken van het belang van de tekst en van het optimale gebruik ervan.

Vandaag zijn er vele teksten die niet gecoördineerd worden, die niet opgenomen zijn in een plan. Het zijn "clandestiene teksten" die niet volledig benut worden.

Voorbeelden: de documenten van Nina Andrejeva; de tekst *Breznjev en de nationale en democratische revolutie*, waarvan er

ook een "clandestiene" uitgave in het Engels bestaat; *Het trotskisme in dienst van de CIA* in het Spaans, enz.

Wat moet dit beknopt overzicht bevatten?

1. De politieke doelstellingen en de politieke problemen die men wil oplossen.
2. Een "gebruiksplan" om de tekst maximaal te laten renderen door hem aan te wenden in de verschillende eenheden en afdelingen. In welke eenheden, afdelingen, organisaties moet hij gebruikt worden, en op welke manier?
Welke doelgroepen beogen we? Kan hij gebruikt worden in het eenheidsfrontwerk?
De hogere verantwoordelijke dient een schriftelijke goedkeuring te geven.

De leiding beslist over hoe er moet gewerkt worden met de fundamentele teksten. Zij moet realistische richtlijnen geven die aangepast zijn aan de verschillende hiërarchische niveaus in de partij.

De ervaring met *USSR, de fluwelen contrarevolutie* toont aan dat men de kaders moet verplichten om met een boek te werken (verkopen in progressieve milieus, tussenkomsten houden in debatten, conferenties, meetings), wil men er zeker van zijn dat ze nauwgezet studeren. Men moet de kaders verplichten om in hun eenheid een zelfkritisch bilan te maken. Daar zijn de standpunten die ze in het verleden ingenomen hebben het beste gekend en kan men het beste oordelen over de ernst van de kritische assimilatie.

Voorbeelden. Gebruiksplannen.

Het nummer van *Internationale Solidariteit* over Sendero Luminoso.

Die kwestie gaat niet alleen de *AIB* aan. Het gaat over de essentiële morele en politieke opvoeding van alle kaders en militanten. Het is een actuele toepassing van heel de problematiek rond "Stalin".

De Internationale Afdeling had de studie van de ervaringen van Sendero moeten voorstellen voor alle hoge partijkaders. Veel essentiële thema's vinden we erin terug: Revolutionaire moraal (Janet Talavera, vermoord in de gevangenis); het reformisme in dienst van de *CIA*; Stalin; de leidende rol van de marxistisch-leninistische partij; het terroristische geweld van de neokoloniale staat; de rol van het revolutionaire geweld; vastberadenheid inzake de revolutionaire principes; tegen het opportunistisch "leninisme" van de Sandinisten; in Salvador, enz.

Het boek *Het Pact*

- richtlijnen voor *Solidair*, MLB;
- open vormingsvergaderingen in de provincies;
- *Het Pact* op het kamp van Rode Jeugd;
- gebruik tijdens enquêtes van hoog niveau;
- gebruik in het middelbaar onderwijs;
- inschakeling in de kandidatencyclus, in de scholen;
- een promotievideo (conferenties, foto's, archiefbeelden).

3.5.1.3. Systematische uitwerking

Internationale Solidariteit wordt niet geleid op basis van een globaal plan met duidelijk geformuleerde doelstellingen voor het geheel van de partij. Hetzelfde geldt voor *Marxistische Studies*.

Voor *Internationale Solidariteit* kunnen wij ons grotendeels baseren op de informatie en analyses van marxistisch-leninistische en revolutionaire publicaties uit de Derde Wereld. De kaders moeten een selectie maken uit die informatie en analyses, in functie van de politieke en tactische problemen van de partij.

Op die manier leggen we in elke revolutie de nadruk op de sterke punten en de ervaringen die essentieel zijn voor de huidige debatten in de partij en in de internationale revolutionaire beweging.

In de Filippijnen: de vooruitgang van de gewapende strijd; de strijd tegen de politie-infiltratie; de veroordeling van de reformistische, sociaal-democratische politiek van Aquino; de rol van het trotskisme in dienst van contrarevolutionaire krachten; de eenheid en de strijd met de nationale burgerij; de rol van de arbeidersbeweging en haar organisatie, enz.

Het leidend kader moet een analyse uitwerken in een algemene politieke en oriënterende tekst die als inleiding op de dossiers van *Internationale Solidariteit* gepubliceerd wordt. Die tekst moet de marxistisch-leninistische visie van de partij weergeven; het revisionisme, het trotskisme en het reformisme bekritisieren; de politieke strijd voeren met de Belgische burgerlijke partijen.

Op die manier moet elk nummer een specifieke functie hebben in de systematische uitwerking van de lijn en moet het geïntegreerd worden in het permanent vormingsprogramma. Zo heeft elke tekst een specifieke functie, die duidelijk bepaald is in een globaal politiek plan, en kan er ook op een efficiënte manier mee gewerkt worden.

Op basis van het werk voor de krant en *Internationale Solidariteit* rond Zaïre, zijn er een aantal besluiten geformuleerd voor de systematische en rationele uitwerking van de lijn.

1. We moeten een aantal sterke punten uitbouwen om duidelijk uitgekozen doelpublieken te veroveren.

Om een "sterk punt" te creëren in de krant, is er kwaliteit en kwantiteit nodig. Dat is tegengesteld aan de opvatting dat we ons vooral moeten bezighouden met "de actualiteit te volgen". Wij moeten de gebeurtenissen in de actualiteit beoordelen als een partij die er vooral op uit is om sterke punten te creëren en een reële impact te hebben op de mobilisatie van de mensen.

2. Er moeten systematische inspanningen gebeuren om doelgroepen te veroveren, en de resultaten moeten bijgehouden worden. De leninistische krant heeft een organisatiefunctie.

3. Dat werk moet uitmonden in definitieve brochures van AIB, permanente instrumenten van hoogwaardige kwaliteit. Een aantal brochures van AIB over Zaïre zijn op die manier tot stand gekomen.

Men moet uitgaan van zo groot mogelijke doelgroepen (linkse christenen; tweede generatie Marokkanen en Turken; scholieren) en van een aantal politieke overwegingen (het belang voor de marxistisch-leninistische beweging) om de verschillende dossiers vast te leggen.

3.5.2. Technische middelen om de efficiëntie te verhogen

3.5.2.1. Computers

Om in staat te zijn de socialistische revolutie te leiden, moeten de communisten de modernste technieken en technologie beheersen.

Men moet een visie en een planning op lange termijn hebben en een duidelijk begrip van de essentiële rol die de technologie in bepaalde omstandigheden kan spelen.

Er moet een planning gemaakt worden om kameraden naar universiteiten en gespecialiseerde ondernemingen te sturen om er met die technologie te leren werken. Dit technisch plan moet samengaan met een politiek en ideologisch plan, om ons er van te verzekeren dat het bewustzijn niet wordt vernietigd door de techniek.

Wij moeten een globaal plan uitwerken voor de informatisering van de partij.

Het effect van het computersysteem op de partij hangt af van de politieke en ideologische opvattingen van diegene die het leidt. De computers kunnen zowel het individualisme en het bureaucratisme stimuleren, als het collectivisme en de efficiëntie. Zij kunnen de papierberg verkleinen of vergroten.

Wij moeten de computers gebruiken om het collectivisme te ontwikkelen, de papierberg te verkleinen, het geheel van de

partij efficiënter te leiden, het organisatiewerk te verbeteren en verder te ontwikkelen, sympathisanten aan het werk te zetten.

De toepassingsdomeinen zijn zeer uitgebreid:

- de studie van het marxisme-leninisme, alle klassiekers volgens thema op computer zetten;
- het lezen van boeken (korte inhoud, belangrijke citaten per thema, per naam);
- verwerken van kranten (belangrijke citaten per thema, per naam);
- het managen van de partij;
- de uitwerking van pedagogische software of spelletjes die onze ideeën populairder maken.

Met behulp van computers kunnen we het studiewerk en het uitpluizen van documenten op internationaal niveau coördineren.

Om de informatisering optimaal te doen lukken, moet ze met strenge hand geleid worden door een hoger kader die een strategische visie heeft, die zijn verantwoordelijkheid ten volle opneemt en eenzelfde procedure en dezelfde methodes van hoog tot laag oplegt.

Dat kader leidt een comité van hoge kaders dat hem helpt bij die fundamentele verandering. Hij geeft ook richtlijnen aan een technische commissie.

Er moet uitgegaan worden van een plan met de prioritaire strategische noden. De informatisering moet gebeuren in functie van de doelstellingen op lange en middellange termijn. Elk leidend orgaan moet duidelijk weten wat het wil bereiken via ambitieuze maar realistische doelstellingen. Het organigram moet vooraf opgesteld zijn, zodat de informatisering de verschillende relaties binnen een goed uitgedacht organigram vergemakkelijkt.

3.5.2.2. Farde

Er moet een farde gemaakt worden met gestandaardiseerde en genummerde formulieren (dat is makkelijk te doen met computers).

Deze farde bevat: een voorstelling van al onze organisaties, initiatieven en publicaties (de belangrijke werken die de partij in de loop van het jaar wil propageren, *Marxistische Studies*, de belangrijkste officiële partijdocumenten, *Solidair*, enz.).

Voor elk nieuw initiatief moet er een nieuw genummerd formulier gebruikt worden dat bij het dossier gevoegd wordt.

Elk formulier bevat:

- een korte en volledige voorstelling van het initiatief;
- het programma;
- de datum en de plaats;
- een inschrijvings- of bestelbon.

Er hoort een begeleidende brief bij die de argumenten voor de strategische initiatieven bevat. Bijvoorbeeld: alle argumenten voor de Winter- en Zomeruniversiteit. In de loop van het jaar kan men dan verwijzen naar die tekst, in plaats van ergens in een verloren hoekje van een "nota" te herhalen dat men nog voor dit of dat moet mobiliseren.

Niemand kan efficiënt werken zonder dergelijk dossier.

Iedereen moet "eraan denken" dat er een dag van Geneeskunde voor het Volk bestaat; drie weken vorming voor mensen uit de Derde Wereld; een studiedag over de vrede; een vakantie-kamp voor de jongeren in april; vijf Derde Wereld-scholen van AIB; een tournee "Dit is Belgisch" van MLB; Winter- en Zomeruniversiteiten; syndicale forums; reizen, enz.

Wij komen elke week mensen tegen die kunnen geïnteresseerd zijn in een of ander activiteit. Wij kunnen niet efficiënt werken als we op dat moment niet in staat zijn om een aantal voorstellen te doen die deze personen kunnen aanspreken.

De provincies en afdelingen moeten controleren of er permanent gewerkt wordt met die farde, de voorhoede-ervaringen systematiseren en populariseren via de krant.

3.5.2.3. Lijst van agitatiemateriaal

Er moet een lijst gemaakt worden van alle agitatiemateriaal dat geldig blijft: pamfletten, voorstelling van boeken, folders, affiches, enz.

Dat materiaal moet op een gecentraliseerde manier ter beschikking staan in het partijhuis.

Iedere beslissing om nieuw agitatiemateriaal te produceren (pamfletten, affiches) moet grondig overwogen en bediscussieerd worden met de provincies.

Nationale pamfletten

Wij moeten beschikken over nationale pamfletten van hoge kwaliteit, die zes maanden tot één jaar geldig blijven, en die dan ook op die manier opgesteld worden. Voorbeelden: pamfletten over het Vlaams Blok en het fascisme; over het racisme; over Joegoslavië; over de regeringsmaatregelen.

Zij moeten goed voorbereid worden op het vlak van de informatie, de politieke lijn en de stijl. Zij moeten bediscussieerd worden met arbeiders en sympathisanten (massalijn).

Kwaliteitsvolle nationale pamfletten kunnen gebruikt worden om invloed te verwerven in grote fabrieken waar we geen cel hebben en om gemeentelijke cellen aan het werk te zetten.

Het vereist discipline vanuit de top om die pamfletten een jaar lang te gebruiken.

Wij moeten het aantal kennen dat verspreid is, het milieu waarin ze verspreid worden, het aantal sympathisanten dat aan het werk gezet is en het aantal reacties (bons).

Gedurende heel die periode moeten zij vermeld en gepropageerd worden in de krant; de voorhoede-ervaringen moeten vermeld worden.

Pamfletten over partijpublicaties

Eenmaal per jaar moeten we een katern van vier bladzijden in de krant publiceren. Die katern moet bruikbaar zijn als centraal pamflet en alle essentiële publicaties van de partij en de massa-organisaties voorstellen. Dat is een onontbeerlijk werkinstrument. Wij verzenden kranten naar het buitenland; wij doen mailings met *Solidair*; wij verzenden proefabonnementen. Als we telkens die katern erbij voegen, dan zal het rendement van *Solidair* verhogen.

Wij publiceren voorstellingen van belangrijke boeken van de partij, maar ze worden helemaal niet benut.

Voorbeeld: de vier bladzijden over het boek over Stalin. Er loopt officieel een opvoedingscampagne rond Stalin, maar het pamflet is niet meer beschikbaar.

Rekruteringsfolders

We moeten een permanent pamflet maken, eventueel twee soorten van verschillend niveau: "Waarom ik lid geworden ben van de FVDA". Met een bon om lid te worden, terug te bezorgen op de secretariaten. Daarna moet er een meer uitgewerkte brochure komen over de redenen, de betekenis, de modaliteiten.

Vandaag produceren wij een enorme massa agitatiemateriaal, nationale pamfletten en affiches. Grote hoeveelheden blijven ongebruikt in het partijhuis of de secretariaten liggen.

Het effectieve gebruik en het rendement van alle agitatiemateriaal moet geëvalueerd worden.

De rentabiliteit van het aantal pamfletten (nationale, provinciale en plaatselijke pamfletten) dat momenteel op één plaats verdeeld wordt, moet bestudeerd worden.

Er moet gesystematiseerd worden welke pamfletten "in de roos schieten" en waarom.

Op basis daarvan moeten er algemene besluiten getrokken worden.

3.5.2.4. Lijsten van partijdocumenten

Alle partijleden moeten een gemeenschappelijke politieke cultuur verwerven. Daarvoor moet het efficiënt gebruik en de verspreiding van de partijdocumenten, boeken en essentiële studies op een strikte manier geleid worden.

Vooreerst moet er een lijst opgesteld worden van het prioritaire materiaal voor heel de partij; dat materiaal verkopen we overal en altijd.

1. Fundamentele politieke documenten (*USSR, de fluwelen contrarevolutie; Een andere kijk op Stalin; De tijd staat aan onze kant; Van Tien An Men tot Timisoara; Onze politieke principes, enz.*).
2. De belangrijkste werken van de verschillende sectoren (*De Generale; Tien jaar revolutie in Kongo; de tekst over Tien An Men, die al sinds 1990 bestaat, maar die "vergeten" is, alhoewel hij toelaat het contrarevolutionaire karakter van de agitatie op het Tien An Men plein in mei-juni 1989 te bewijzen*).

Vervolgens moeten er lijsten opgesteld worden van het beschikbare materiaal en de beschikbare publicaties, per sector, terrein en organisatie.

Welke zijn de essentiële teksten over het syndicaal werk (klassiekers van het marxisme-leninisme, historische werken, boeken met analyses of ervaringen van syndicale strijd) die men moet gelezen hebben om het syndicaal werk op een correcte manier te kunnen leiden?

Hetzelfde overzicht dient opgesteld voor de problemen rond immigratie en racisme.

Welke zijn de boeken over algemene geschiedenis en met analyses van revolutionaire experimenten in Afrika die men moet bestudeerd hebben om klaar te zien in de politieke strijd van een Afrikaans land?

Welke zijn de partijteksten over Latijns-Amerika die geldig blijven; welke zijn de fundamentele marxistisch-leninistische werken over Latijns-Amerika?

Alle materiaal moet beschikbaar zijn op één plaats die daarvoor speciaal vrijgehouden en ingericht is. Nu zit het materiaal overal verspreid en is het soms onvindbaar.

De stock moet nauwkeurig beheerd en onderhouden worden, goed in orde zijn, en alles moet beschikbaar zijn.

Voorbeelden

De Vrouwendag in Brugge. Wij hebben er een stand. Wat vindt men er? Dingen die iemand toevallig bij mekaar geraapt heeft. Diegene die via die stand voor het eerst kennis maakt met de partij, vindt er niet de beste werken voor een eerste kennismaking met het marxisme, noch de fundamentele teksten van de partij, noch de belangrijkste documenten die momenteel in de partij verspreid worden, noch essentiële boeken over fel besproken actuele thema's (fascisme, racisme), noch de belangrijkste marxistische documenten over de vrouwenproblemen.

Als men kijkt naar de verschillende standen, dan stelt men vast dat ze meestal geïmproviseerd zijn en dat ze de documenten die de partij overal en altijd wil propageren, niet naar voor schuiven.

Er bestaat niet de minste eenheid rond het materiaal dat verspreid wordt. De top is daarvoor verantwoordelijk. Nu stelt iedereen zijn eigen materiaal samen en verspreidt dat. We werken niet collectief met de "sterke punten". Uitstekende dingen worden opgegeven, omdat ze niet heel recent zijn. Dat telt zowel voor boeken, als voor studies, documenten en pamfletten.

De efficiëntie van de partij kan alleen maar verzekerd worden als iedereen in de verschillende domeinen dezelfde prioriteiten propageert. Bij gebrek aan een centrale beslissing (materiaallijst per prioriteit, regelmatig bijgewerkt) en controle is het trouwens onmogelijk efficiënt werk te leveren.

Een kader moet naar een internationale bijeenkomst in Cuba. Hij moet voor de honderdste keer "enquêter" welke teksten er bestaan in het Spaans en het Engels: er bestaat geen lijst. Daarna moet hij op zoek gaan naar die teksten: zij zijn niet allemaal beschikbaar op dezelfde plaats.

3.5.2.5. Literatuurlijst

Er moet lijsten gemaakt worden van de beste boeken, op alle domeinen, die de communisten kunnen interesseren. Met een korte inhoud en een korte uiteenzetting van de voornaamste politieke, historische en ideologische thema's.

Geschiedenis van de bolsjewistische, Chinese, Duitse revolutie.

Boeken over de Stalinperiode.

Geschiedenis van het imperialisme.

Analyses over de huidige crisis van de imperialistische wereld.

Boeken over de geheime diensten en over extreem-rechts.

Boeken over kunst en literatuur.

Boeken over volkssport en over sport als wapen van rechts, enz.

Er bestaan "klassiekers" die ons de mogelijkheid bieden een stevige communistische wereldopvatting te verwerven: *De vrijheid* van Garaudy; *Fascisme en revolutie* van Palme Dutt; *De oorsprong van het christendom* van Hainchelin; *Noch rechts, noch links* van Sternhell; *De morgenvloed* van Han Suyin.

Er zijn talrijke revolutionaire romans uit de Derde Wereld.

Russische, Chinese, Franse, Amerikaanse communistische romans zijn eveneens voorhanden.

De beste revolutionaire romans uit de Sovjet-Unie moeten verplichte lectuur worden voor alle leden van Rode Jeugd en MLB. Zij moeten het onderwerp zijn van kritische commentaren en debatten.

3.5.2.6. Video

Wij stapelen duizenden programma's op, maar wij doen geen inspanningen om de belangrijkste videofilms optimaal te gebruiken.

De videodienst moet voornamelijk een instrument zijn van de nationale leiding om de opvoeding te leiden. De video kan een bijdrage leveren om "een gemeenschappelijke politieke cultuur" te creëren in de partij. De video kan ook gebruikt worden voor de zelfopvoeding van de leden, ook van de arbeiders.

Er moet bepaald worden welke de beste video's en de verplichte programma's zijn voor alle kaders, leden en kameraden uit de Vriendenkring.

Die videofilms moeten per thema gegroepeerd worden, in functie van de noden van de cellen. Voorbeeld: de syndicale strijd in de Derde Wereld; de staat en de democratie in de imperialistische landen en in de landen van de Derde Wereld; het fascisme; de westerse geheime diensten; Lenin, Stalin en Mao; een reeks Sovjetfilms (de drie films over *Maxime*, een arbeider in de Oktoberrevolutie, bevatten alle thema's van de kandidatencyclus voor arbeiders).

De geselecteerde programma's moeten vergezeld zijn van een discussieformulier dat opgesteld is door een kader op basis van een of twee ervaringen. Dat discussieformulier helpt de verantwoordelijke om de discussie over de videofilm te leiden. Het nut ervan voor de cellen (vooral arbeiderscellen) en de

Vriendenkring moet uitgelegd worden. Op welke politieke problemen biedt die videofilm een antwoord? Welke aspecten van de communistische opvoeding kan hij illustreren? Fragmenten in partijdocumenten of marxistisch-leninistische werken aanduiden die kunnen helpen bij een beter begrip van de inhoud van de videofilm.

4. KADERPOLITIEK

De revolutionaire taken die ons te wachten staan, zijn enorm. We moeten nog vele terreinen veroveren.

De partij moet voortdurend nieuwe kaders aantrekken en opleiden.

De meest talentrijke kaders van elke "nieuwe golf" moeten een nauwgezette vorming van het hoogste niveau krijgen om nieuwe sectoren te kunnen leiden of om andere, minder efficiënte of dynamische kaders te vervangen.

Het ontdekken van potentiële nieuwe kaders moet erg vroeg beginnen, vanaf het ogenblik dat zij bij de partij of bij een massa-organisatie komen. De nationale leiding moet prioriteit verlenen aan de opvolging van jongeren en nieuwe leden om nieuwe, potentiële kaders te ontdekken.

Met het eerste persoonlijk bilan begint feitelijk het onderzoek naar de capaciteiten, de vaardigheden en de mogelijkheden tot ontwikkeling van een lid.

De vorming van nieuwe kaders is een van de prioriteiten van de hoogste leiding van de partij.

Deze kwestie die beslist over het overleven van de partij werd gedurende vele jaren niet in handen genomen zoals het moet. Dat wijst op een tendens tot stagnatie: alle belangrijke posten zijn opgevuld, de partij "draait"...

De belangrijkste elementen van de kaderpolitiek zijn:

- het ontdekken van potentiële kaders;
- de vorming en training;
- de plaatsing en ontwikkeling;
- de beoordeling.

4.1. VERANTWOORDELIJKHEID EN INHOUD

4.1.1. Een verantwoordelijke voor de kaderpolitiek

De hoogste leiding is verantwoordelijk voor de kaderpolitiek: het is een vitale kwestie voor de toekomst van de organisatie.

Ieder hoger kader heeft een onvervangbare taak in de kaderpolitiek. Hij moet zijn ondergeschikten vormen, ontwikkelen en hen hogere functies toevertrouwen. Hij moet lagere kaders en leden bestuderen, om nieuw talent te ontdekken.

Een leidend kader moet het geheel van de kaderpolitiek leiden.

Hij kan bijgestaan worden door een comité van hogere kaders die precieze verantwoordelijkheden hebben op het terrein van de kadervorming.

4.1.2. Inhoud van de kaderpolitiek

1. Jonge kaders ontdekken en rekruteren.

2. Het aantal kaders dat nodig is, vastleggen.

Uitgaan van een complete inventaris van de bestaande situatie: de huidige tekorten, de posten die vrijkomen in de toekomst, nieuwe taken en initiatieven. Een overzicht opstellen van de nood aan kaders - vervangingen en nieuwe functies - voor de komende vijf jaar. Daarbij moet men rekening houden met:

- persoonlijke variabelen (verschuivingen, ontslag, pensioen, ziekte);
- organisatorische beslissingen (groei, nieuwe doelstellingen).

3. De aard van de vereiste bekwaamheden vastleggen.

Een positiebeschrijving uitwerken voor alle functies. Deze geeft voor een welbepaalde functie aan:

- de doelstellingen, taken, verwachte resultaten;
 - de vereiste kennis en ervaring;
 - de vereiste persoonlijke eigenschappen en bekwaamheden.
- De positiebeschrijvingen moeten voortdurend worden aangepast, rekening houdend met technologische en organisatorische veranderingen.

In de capaciteiten van de kaders kan men verschillende aspecten onderscheiden:

- technische kennis;
- politieke en ideologische kennis;
- capaciteit om verschillende domeinen op een relatief korte termijn te beheersen;
- bekwaamheid tot analyse en synthese;
- conceptuele kennis: in staat zijn activiteiten te coördineren en te integreren zodanig dat de doelstellingen efficiënt kunnen worden gerealiseerd.

Op die basis de noden aan vorming, ervaring en persoonlijke kwaliteiten voor elke functie vastleggen.

De geschiktheid van alle kandidaten voor een job beoordelen.

4. Een systeem uitwerken voor de beoordeling van de kaders.

De beoordeling van de huidige kaders: analyse van hun huidige doeltreffendheid; analyse van hun ontwikkeling en van hun mogelijkheden.

De kaders helpen hun ondergeschikten te beoordelen, hen raad te geven, te begeleiden, te vormen.

De beoordelingsrapporten van de kaders centraliseren.

5. Ontwikkelings- en scholingsprogramma's opstellen voor kaders die in de toekomst hoge verantwoordelijkheden zullen opnemen.
Meewerken aan de overplaatsingen van kaders tussen de verschillende afdelingen en organisaties, zodat talentvolle kaders diverse ervaringen opdoen.
6. Scholings- en trainingsprogramma's opstellen voor de lagere niveaus waaruit men kaders gaat putten voor de hogere niveaus.
7. Een jaarlijks rapport opmaken met een beoordeling van de kwaliteit van de kaders op alle belangrijke posten.

4.2. BEOORDELING VAN KADERS

4.2.1. Doel

De formele evaluatie van het gepresteerde werk door de hogere leiding heeft tot doel:

1. de doeltreffendheid van het kader in zijn huidige functie te beoordelen;
2. snel onbekwame krachten te ontdekken en te vervangen;
3. snel zwakheden en tekorten te ontdekken en speciale vorming en begeleiding te geven of een meer aangepaste opdracht te geven;
4. snel talentvolle kaders te ontdekken die speciale scholing kunnen volgen;
5. de vormingsplanning op te stellen;
6. een goed werkklimaat te scheppen waarin iedereen volgens zijn objectieve prestaties wordt beoordeeld;
7. de hogere leiding te verplichten haar verantwoordelijkheid op te nemen in de kaderopleiding;
8. een dossier van elk kader aan te leggen.

4.2.2. Inhoud van de beoordeling

De beoordeling moet de sterke en de zwakke punten van ieder aangeven.

De beoordeling vormt de basis voor de verbetering van de prestaties in de toekomst. Zij is ook de basis voor vormings-

programma's, voor specifieke vorming met het oog op hogere verantwoordelijkheid. De manier waarop er leiding, opvolging en controle gegeven wordt aan de kaders, moet verschillen volgens hun beoordeling. Het egalitarisme, de opvatting dat iedereen in staat moet zijn om alles aan te kunnen, is ook hier nefast. Een aantal kaders zullen efficiënt renderen als ze een taak krijgen met gedetailleerde instructies, maar zij zullen niet renderen als men hen drie taken opdraagt zonder strikte leiding.

1. Beoordeling van het huidige werk

Jobomschrijvingen en taakspecificaties vormen de basis voor de beoordeling.

Metten hoe de doelstellingen en taken zijn volbracht, legt de basis voor de beoordeling.

Beoordelingsbladen worden zoveel mogelijk gestandaardiseerd en moeten de gemeenschappelijke doelstellingen voor alle kaderfuncties bevatten:

- realisatie van het gevraagde werk: kwantiteit, kwaliteit, snelheid;
- politieke beoordeling (kennis van onze lijn en het marxisme-leninisme) en ideologische beoordeling;
- de verantwoordelijkheidszin en de capaciteit om alleen te werken: is het kader in staat belangrijke problemen in een korte tijdspanne op te lossen, een dossier te bestuderen en beslissingen te nemen;
- het analyse- en synthesevermogen, de capaciteit om ervaringen te systematiseren;
- de zin voor initiatief en creativiteit;
- de banden met de basis, de massa's, met de praktijk;
- organisatiecapaciteit: mensen aan het werk zetten;
- technische kennis.

2. Beoordeling van de potentialiteiten

De speciale geschiktheid voor bepaalde taken, technische of andere niet-benutte capaciteiten en de uiteindelijke bestemming van het kader moeten apart worden beoordeeld.

1. Bezit het kader een natuurlijke geschiktheid voor zijn huidig type van werk?
2. Voor welk ander soort werk bezit hij meer aanleg?
3. Welke taken zou hij liever realiseren, welke specialisatie zou hij graag opnemen?
4. Voor welke hogere jobs is hij voldoende bekwaam?
5. Voor welk type en niveau van verantwoordelijkheid is hij uiteindelijk geschikt?

6. Welke opeenvolging van jobs zou hij best doormaken om die verantwoordelijkheid aan te kunnen?
7. Welke mogelijkheden zijn er om een professionele job te vinden die een maximale beschikbaarheid voor de partij toelaat?

3. Kenmerken van beoordelingsbladen

1. Eenvoud. Alleen essentiële informatie.
2. Materialisme. Concrete gegevens over de manier waarop de gestelde doelstellingen en taken worden volbracht.
3. Eenvormigheid van fundamentele thema's.
4. Gradatie. Vijf gradaties voor elke beoordeling: uitzonderlijk, beter dan gemiddeld, gemiddeld, lager dan gemiddeld, slecht.
5. Beschrijving van de gradaties om een precieze en eenvormige beoordeling te krijgen.
6. Cijfermatige evaluatie. Punten toekennen aan de verschillende thema's en hun gradaties.
7. Groepering:
 - Beste 5%: uitzonderlijk.
 - Volgende 20%: beter dan gemiddeld.
 - 50%: gemiddeld.
 - Voorlaatste 20%: minder goed dan gemiddeld.
 - Laagste 5%: slecht.

4. Evaluatiegesprekken

De beoordeling moet steeds worden teruggespeeld naar de betrokkene. Dit moet plaatsvinden kort na de beoordeling.

Het gesprek moet suggesties en raad verstrekken voor de verbetering van het werk. De verantwoordelijke helpt het beoordeelde kader om zelf bepaalde doelen te formuleren en de stappen aan te geven om die te bereiken.

4.2.3. Jaarlijks bilan

Ieder jaar moet er een politiek bilan van de kaders gemaakt worden.

De kaderfiches zijn daarbij een belangrijk instrument.

De beoordelingen over de uitvoering van de verschillende essentiële taken die in de loop van het jaar gebeurd zijn, moet ge-centraliseerd worden. De kaders moeten beoordeeld worden op de uitvoering van hun prioritaire taken.

Om een betere waarborg te hebben inzake objectiviteit, wordt de evaluatie verricht door de directe overste en één of twee kaders van zijn niveau die te maken hebben met de beoordeelde.

Controle. De beoordeling wordt gecontroleerd door het daaropvolgend hoger niveau. De beoordeling moet verantwoord worden; dit verplicht de beoordelaar om zich steeds op feitelijke argumenten te steunen.

Voordeel: het hoger niveau kent de potentialiteiten van de lagere niveaus; het hoger niveau kan de beoordelaar zelf beoordelen.

Een algemene beoordeling wordt door de cel geformuleerd.

De samenvatting van de beoordelingen van de hoogste verantwoordelijken en tussenkaders moet door de verantwoordelijke kaders jaarlijks worden voorgelegd aan het Politiek Bureau.

Hilde Van Obberghen: "Ik ben vijf jaar lid. Ik heb drie jaar de kaderschool gevolgd. Ik leid al 2,5 jaar een kadercel. Het laatste jaar was ik moedeloos, ik deed mijn kadertaken niet meer zoals het hoorde. Dankzij de voorbereidende discussies voor het Vijfde Congres heb ik mij kunnen herpakken. Hoe is het mogelijk dat een jong kader zo snel 'opgebrand' geraakt? Dat wijst op een structureel probleem. Door de afwezigheid van een kaderpolitiek worden negatieve evoluties niet tijdig vastgesteld. Er moet een systeem komen om regelmatig een bilan te maken en om de prestaties van de kaders te beoordelen. Ik had een aantal problemen gesignaleerd (een te groot takenpakket), maar het antwoord dat ik kreeg was louter formeel en sloeg nergens op."

4.3. SCHOLING EN TRAINING

4.3.1. Selectie

De selectie omvat:

- voorafgaande interviews;
- nagaan van de maturiteit, belangstelling, geest voor initiatie;
- de basis voor een eerste selectie.

Grondige interviews:

- gebeuren door hogere kaders;
- verifiëren de intelligentie, het analyse- en communicatievermogen, de persoonlijkheid, de motivatie en de belangstelling.

4.3.2. Nieuwe kaders: begeleiding en promotie

4.3.2.1. Fouten

Bij de vorming van jonge kaders hebben we lange tijd fouten gemaakt. Ofwel "beschermden" we de jonge kaders tegen de moeilijkheden en strijd, ofwel lieten we hen aan hun lot over in taken die hun capaciteiten te boven gingen.

Sommige hogere kaders onttrokken zich aan hun verantwoordelijkheid om leiding en controle te geven aan jonge kaders, onder het motto van "de eigen verantwoordelijkheid" van die laatsten.

Zij gooiden de jonge kaders in het water en wachtten tot ze verdrinken.

Jonge kaders moesten taken uitvoeren die hun krachten overstegen, zonder de nodige politieke begeleiding, zonder een beoordeling van hun positieve en negatieve resultaten.

Jonge kaders kregen een aantal partijdocumenten te lezen en moesten zich in de praktijk storten: "Trek uw plan!" Blindelings gingen zij van de ene studie naar de andere, van de ene activiteit naar de andere.

Het bureaucratisme en de routinegeest zijn ervoor verantwoordelijk dat men zich tevreden stelt met de manier waarop de partij "draait". De nieuwe kaders worden niet op hun volle waarde geschat, zij worden verwaarloosd. Zij leren niet om verantwoordelijkheden te nemen en zich te scholen om moeilijkere taken op te nemen.

De vorming van een kader gebeurt niet zoals men een plant kweekt in een serre. Een kader kan geen geharde communist worden in een klimaat van interne "vrede", van liberalisme en voorwaardelijk engagement of door een mentaliteit te ontwikkelen van eeuwig "ondersteunde".

Om communist te worden, moet ieder kader een aantal theoretische en praktische beproevingen doormaken.

Een kader moet niet alles passief van boven verwachten. Hij moet voor zichzelf een aantal ambitieuze doelstellingen vastleggen en niet passief blijven wachten tot er hulp van bovenaf komt. De kaders moeten zelf de eigen vorming en omvorming in handen nemen.

Als een kader niet de vaste wil heeft om zijn verantwoordelijkheid volledig op te pakken, dan baat geen enkele hulp.

4.3.2.2. De nodige begeleiding

Elke jonge kader heeft het recht van de partij en de hogere kaders politieke en praktische hulp te eisen om zo snel mogelijk vooruit te komen.

Hij moet een taakbeschrijving krijgen, begeleid worden en richtlijnen, concrete opdrachten, bilans van de ervaringen, documenten ontvangen van zijn meerderen.

Hij moet een peter hebben.

De kandidaat moet constant opgevolgd worden, om hem te helpen politieke, ideologische en praktische problemen op te lossen.

De peter brengt een kritisch oordeel uit over de essentiële teksten en bilans van de jonge kaders en draagt zorg voor het evenwicht en de complementariteit tussen het studieplan en de planning van de praktische activiteiten.

Hij moet verantwoordelijkheid krijgen.

De nieuwe kaders moeten verantwoordelijkheden krijgen volgens hun capaciteiten. Wij moeten eisen dat zij ernstige inspanningen leveren om hun taken uit te voeren.

Hij moet nieuwe perspectieven voor zich zien opengaan.

De taken van het jonge kader situeren in het geheel van de partij en haar strategie. Ervoor zorgen dat hij zich bewust wordt van de grote problemen van de revolutionaire strijd.

Hij moet een carrièreplan hebben.

Aangeven waartoe men wil dat het kader komt in de komende jaren.

Men moet hem leren om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

De hogere kaders moeten hem steeds aanmoedigen om nieuwe posities verwerven, vooruit te gaan in de strijd, zichzelf te overstijgen.

Hij moet een beoordeling krijgen over het werk.

Het gepresteerde werk moet beoordeeld en geanalyseerd worden, de fouten moeten grondig, krachtig en duidelijk bekritiseerd worden. Alleen doorgedreven politieke en ideologische kritiek laat toe om zich om te vormen.

Hij moet leren om documenten te verwerken.

Men moet hem een politieke en ideologische vorming geven, aangepast aan de verantwoordelijkheid, hem hulp bieden om wegwijs te geraken in de partijdocumenten en de fundamentele marxistisch-leninistische teksten. Men moet hem marxistisch-leninistische teksten aanwijzen zodat hij kan breken met zijn kleinburgerlijke ideeën en gewoontes.

Hij zal worden geschoold doorheen de strijd tussen twee lijnen.

Een kader vormt zich in de strijd tussen twee lijnen op basis van positieve en negatieve voorbeelden. Daartoe is het onontbeerlijk dat de ervaren kaders voorop lopen bij de rectificatie van de leidende organen, zodat de nieuwe kaders kunnen leren van hun ervaring.

De nieuwe generatie moet zich steeds vormen temidden strijd tussen de twee lijnen. Zij zal dan vaststellen dat een aantal kaders de partij revolutionariseren, terwijl anderen de partij ontwapenen en desorganiseren.

De partij versterkt zich door zich te zuiveren. De tendens om "te wennen" aan ernstige fouten van sommige hogere kaders is wijdverspreid. Aan de andere kant zijn er een aantal kameraden die de zuivering op een bureaucratische manier aanpakken. Zij sturen de kaders terug naar de basis zonder bilan en zonder nieuwe kaders te vormen in de strijd. De zuivering moet het resultaat zijn van een revolutionair proces van kritiek en zelfkritiek. Tijdens dat proces moeten nieuwe kaders gevormd worden. Tegelijkertijd moet de partij aan diegenen die willen rectificeren, de mogelijkheid bieden hun ervaring ten dienste van de partij te stellen, op de best mogelijke plaats.

4.3.2.3. Carrièreplan

Men moet ervaring opdoen op verschillende werkerterreinen

Hilde Van Obberghen maakte kritiek op de tendens om de kaders die "via de internationale poort" in de partij gekomen zijn, "op te sluiten" in de internationale sector. "Een dergelijke politiek heeft tot resultaat dat een aantal politieke problemen veel te lang verborgen blijven. Men kan overtuigd zijn van de noodzaak van de revolutie in de Derde Wereld, maar tegelijkertijd de onvermijdelijkheid niet inzien van de revolutie in de imperialistische wereld."

Rekening houden met de capaciteiten

Er bestaat een egalitaristische houding die nefast is voor de uitbreiding van de partij: "Alle kaders moeten in staat zijn alle taken uit te voeren." Dit standpunt leidt ertoe dat kaders terecht komen waar ze het minst renderen. Het is een gauchistische manier van strijd voeren tegen de geest van capitulatie onder het motto "Ik ken mijn limieten".

De kaders moeten vorming krijgen en kennis opdoen over alle domeinen. Maar men moet ook hun speciale capaciteiten en hun rendement voor bepaalde taken beoordelen.

Alle kaders halen niet hetzelfde niveau van analyse en synthese; ze kunnen niet allemaal verschillende ingewikkelde domeinen de baas of verschillende taken tegelijkertijd uitvoeren.

De kaders moeten geraadpleegd worden over elke beslissing die hen aangaat

De nieuwe kaders moeten een opvoeding krijgen onder het ordewoord "de partij dienen", klaar staan om de noodzakelijke partij-

taken uit te voeren. Wanneer men hen bepaalde taken wil toewijzen, moet men hen raadplegen, argumenten uiteenzetten, discussiëren over tegenargumenten, aarzelingen of tegenwerpingen.

Nieuwe benoemingen

Wanneer er een nieuwe taak gegeven wordt, moet men erover waken dat de doelstellingen, de richtlijnen en de basisteksten voor die taak duidelijk gekend zijn.

De vorige verantwoordelijke moet de werkbilans, de essentiële rapporten, de know-how en de contacten doorgeven.

Vooraleer een nieuwe verantwoordelijkheid op te nemen, is het wenselijk dat een kader een algemene oriëntatie uitwerkt die hij in de praktijk wil omzetten. Zo kan men zijn engagement, zijn verantwoordelijkheidszin en zijn zin voor initiatief beoordelen. Ideaal is dat meerdere kandidaten hun project voorstellen.

Het bilan van vorig werk moet ertoe bijdragen dat het kader niet opnieuw dezelfde fouten maakt in zijn nieuwe functie.

4.3.3. Vorming in de praktijk

De meeste efficiënte opleiding bestaat in praktische training tijdens het vervullen van een bepaalde taak en training in functie van een toekomstige taak. Dit is specifieke en doelgerichte scholing. Deze training gebeurt onder begeleiding van een hoger kader, verantwoordelijk voor deze job.

Niets kan het engagement van de hele kaderploeg voor de training van nieuwe kaders vervangen.

Het scholen van de nieuwe generatie kaders is een permanente verantwoordelijkheid van de kaders en een criterium voor de beoordeling van hun werk.

Programma voor vorming in de praktijk. Praktische ervaring

1. Kaders worden best getraind door het opnemen van kadertaken met een geplande, stelselmatige vooruitgang van lagere naar hogere functies.

De nieuwe kaders vervullen een reeks basistaken; zij blijven juist lang genoeg in elke functie om die taak te beheersen. Daarna krijgen zij een andere functie toegewezen, zodat zij na een periode van 1 tot 3 jaar beschikken over een tamelijk compleet beeld van de realiteit van de verschillende activiteiten aan de basis.

Sommigen leren snel een taak te beheersen. Bekwame elementen kunnen sneller vooruitgaan en bepaalde niveaus overslaan.

2. Laterale transfers zijn nuttig bij wijze van kaderopleiding. De toekomstige hoge kaders moeten ervaring opdoen buiten hun eigen specialiteit of branche. Dit verhoogt hun algemene kennis, verruimt hun horizon. Maar dit heeft ook een direct nut voor de organisatie.
 - Men moet beschikken over competente en mobiele krachten om sommige hogere posten op te vullen.
 - De ruimere, algemene, kosmopolitische visie die hij zo verwerft, laat het kader toe zijn doeltreffendheid te verhogen.
 - Door kennis van meerdere afdelingen en organisaties leert het kader ook het belang inzien van een goede coördinatie en supervisie van de verschillende functies van een organisatie.

3. Sommige posities waarin men een brede kijk kan verwerven en veel ervaring kan opdoen, worden voorbehouden voor op te leiden kaders die dan één, twee of drie jaar op die post blijven. Men moet er dan voor zorgen dat deze op te leiden kaders omringd zijn door bekwame elementen (hun directe overste en hun belangrijkste ondergeschikten).

4. Assistent-functies. Op te leiden kaders worden als assistent toegevoegd aan een kader om de job te leren. Sommige organisaties verplichten elk kader om een bekwame "opvolger" op te leiden. Assistenten kunnen bepaalde taken, zoals enquêtes over een of ander probleem, uitvoeren. Zij kunnen tijdens ziekte of afwezigheid inspringen.

5. Instructeurs en supervisors. Sommige organisaties hebben instructeurs, die verbonden zijn met bepaalde departementen, en die nieuwe mensen theoretisch en praktisch opleiden voor de job. Die instructeurs zorgen voor de beoordeling en begeleiden de betrokkenen door raadgevingen en kritieken te formuleren. In andere organisaties moet elk kader van een zeker niveau, één dag per week werken met de kaders van het lager niveau om hun zwakheden te corrigeren, moeilijke problemen te helpen oplossen en om de toestand op dat niveau te leren kennen. In al deze gevallen worden de op te leiden kaders gecoacht en beoordeeld door de direct hogere kaders. Die laatsten zijn verantwoordelijk voor de vorming en opleiding doorheen het werk zelf. Zij discussiëren over de uitvoering van de taken, maken een kritische analyse van alle aspecten en geven raad en begeleiding.

4.4. DE ORIËNTATIE VOOR DE VORMING VAN NIEUWE KADERS

4.4.1. Beslissen zijn hele leven en al zijn krachten aan de revolutie te wijden

Een communistisch kader moet de beslissing nemen om heel zijn leven en al zijn krachten aan de revolutie te wijden.

In 1958, enkele jaren na de overwinning op de Franse agresor en enkele jaren voor het begin van de Amerikaanse agresie, schrijft Ho Chi Minh:

"De revolutionaire moraal bestaat erin heel zijn leven te vechten voor de partij en voor de revolutie. Dat is het fundamentele punt.

Met al zijn krachten te werken voor de partij, standvastig de discipline te bewaren, de lijn en de politiek van de partij goed in de praktijk te brengen.

De belangen van de partij en van de werkende bevolking boven zijn eigen belang te stellen. Het volk van ganser harte en met al zijn krachten te dienen. Zichzelf te verloochenen.

Ijverig het marxisme-leninisme te bestuderen. Onophoudelijk kritiek en zelfkritiek toe te passen om zijn ideologisch niveau te verbeteren."³

Elk communistisch kader heeft twee beroepen: hij is allereerst een beroepsrevolutionair, en daarnaast heeft hij ook nog een beroep om in zijn levensonderhoud te voorzien. Hij moet rood en expert zijn. Rood is het belangrijkste aspect van de tegenstelling. Het aspect "rood" moet het aspect "expert" meetrokken en stimuleren.

Iedereen spant zich op een verschillende manier in om een zin te geven aan zijn leven. De een zoekt het individuele, egoïstische geluk. De ander zoekt het in een God. Sommigen zoeken het in een maatschappelijke erkenning, door oninteressante activiteiten die het bestaande misdadige systeem niet fundamenteel in vraag stellen.

Een communist geeft een zin aan zijn leven door zich met al zijn krachten in te zetten voor de revolutie, voor de bevrijdingsstrijd van de werkende bevolking en van de onderdrukten van de hele wereld.

We moeten de jongeren aansporen om zo vlug mogelijk aan te sluiten bij de partij. De sleutelkwestie voor nieuwe kaders is de definitieve keuze voor de revolutie. Welke elementen bepalen dergelijke keuze? Alle elementen die de omvorming van de wereldopvatting spelen hierin een rol. De ideologische vorming is daarin het belangrijkste.

De confrontatie met de maatschappelijke realiteit is essentieel: de deelname, goed begeleid, aan een staking of een

belangrijke sociale strijd; enquêtes bij arbeiders, immigranten, vluchtelingen; enquêtes bij marxisten-leninisten in de Derde Wereld.

Wij moeten de intellectuele kaders verder naar de fabrieken blijven sturen. Het organisatiewerk in de arbeidersklasse kan niet gebeuren zonder geschoolde intellectuelen. Een aantal intellectuele kaders zullen lang in de arbeiderssector blijven. Anderen zullen er ervaring opdoen, die hun revolutionaire opvattingen zullen versterken. Dat zal hen helpen om de proletarische geest verder te verspreiden in de andere sectoren van de partij.

Ontmoetingen met partijmilitanten van andere sectoren zijn eveneens belangrijk. Deelnemen aan bepaalde vergaderingen - bijvoorbeeld voor de lancering van partijcampagnes -, aan provinciale congressen, aan de vorming van celleiders voor arbeiderscellen.

Beslissen om al zijn krachten aan de revolutie te wijden, is geen beslissing die men formeel en voor ééns en altijd kan nemen. Een aantal kaders zijn al tientallen jaren in de partij, nemen belangrijke verantwoordelijkheden op, maar behouden nog steeds een voorwaardelijke houding. Op beslissende momenten kunnen zij verraad plegen of deserteren.

4.4.2. Een werk- en vormingsplan afwerken om alle aspecten van het communistische werk te beheersen

Om een communistisch kader te worden, moet men zichzelf een werk- en vormingsplan opleggen van tien jaar om de verschillende aspecten van het communistische werk te beheersen.

Een toekomstig kader moet leren om de strijd te leiden, om de massa's te organiseren, om terreinen te veroveren. Hij moet de verschillende domeinen van de leer van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao bestuderen en de huidige nationale en internationale situatie analyseren.

Hij moet systematisch inspanningen doen om een relatief afgewerkte wereldopvatting en een origineel revolutionair denken te bekomen tegen dat hij dertig jaar is.

Toen Friedrich Engels 25 jaar was, publiceerde hij *De toestand van de arbeidersklasse in Engeland*. Toen hij 26 was, schreef hij de grote lijnen uit voor het *Communistisch Manifest*.

Marx was 28 jaar en Engels 26 toen zij *De Duitse ideologie* publiceerden. Twee jaar later verscheen hun gezamenlijke werk *Het communistisch Manifest*.

Lenin was 29 jaar toen hij *De ontwikkeling van het kapitalisme in Rusland* schreef. Op 31-jarige leeftijd schreef hij *Wat te doen?*

Toen Stalin 26 was, speelde hij een belangrijke rol in de clandestiniteit in de Kaukasus en daarna bij de opstand. Als 32-jarige stond hij aan het hoofd van de *Pravda*. Het jaar daarop publiceerde hij *Het marxisme en de nationale kwestie*.

Mao was 28 jaar toen hij samen met andere communisten de Chinese Communistische Partij stichtte.

4.4.3. Een werk- en vormingsplan volgen om vertrouwd te raken met alle aspecten van het partijwerk

Een communistisch kader moet een werk- en vormingsplan volgen, om zich vertrouwd te maken met alle aspecten van het partijwerk.

Hij moet zich vertrouwd maken met de politieke analyse en de uitwerking van een politieke lijn, met ideologisch werk en met organisatietaken, met agitatie onder de massa's en met de propaganda tijdens conferenties en debatten, met massawerk, met syndicale strijd en de jongerenstrijd, met werk in het culturele domein.

Niet iedereen kan in alle domeinen uitblinken, maar men moet inspanningen doen om alle essentiële aspecten van iedere problematiek onder de knie te krijgen.

4.4.4. De vereisten van het revolutionaire werk in verschillende historische omstandigheden bestuderen

Een kader moet de vereisten van het revolutionaire werk in verschillende historische omstandigheden bestuderen.

Wij hebben nood aan vastberaden communisten die ten alle prijze de revolutie willen doen overwinnen, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden. Wij hebben communisten nodig die zich willen scholen en omvormen om hiertoe in staat te zijn, om alle domeinen onder de knie te krijgen die van levensbelang zijn voor de overwinning van de revolutie.

Het is belangrijk om de ervaringen van partijen te bestuderen die zich in een andere strategische fase bevinden. Wij moeten niet alleen de strategie en tactiek van het werk onder legale en vreedzame omstandigheden kennen, maar ons ook vertrouwd maken met diegene die moeten gebruikt worden onder militaire en terroristische regimes en in de illegaliteit. We moeten de verbanden bestuderen tussen de verschillende aspecten van het partijwerk bij organisaties die de gewapende strijd, en het rechts en links opportunisme analyseren dat in dergelijke omstandigheden opduikt.

De verschillende strategische fasen en de verschillende strijdvormen hebben ieder hun eigen vereisten. In de voorbije periode

hebben zich onvermijdelijk politieke opvattingen, houdingen en gewoontes geïnstalleerd, waarvan men zich moeilijk kan ontdoen. De moeilijkheden die te maken hebben met de overgang van de ene fase naar de andere, moeten geanalyseerd worden.

4.4.5. Basiswerken over de activiteiten van de imperialistische politiediensten en legers bestuderen

Een kader moet een aantal basiswerken bestuderen over de activiteiten van de imperialistische politiediensten en legers.

De stellingen over "het revolutionaire geweld en de dictatuur van het proletariaat" zijn holle slogans, zolang men geen duidelijk besef heeft over de militaire oorlog die de imperialistische legers en politiediensten leveren in een aantal landen en over de band tussen dat contrarevolutionair geweld en de "dagelijkse" politieke en psychologische oorlog.

Wanneer men de psychologische oorlog en de "desinformatie-wetenschap" niet bestudeerd heeft, is men veroordeeld tot politieke naïviteit.

4.4.6. Om de tien jaar moet een communist terugkeren naar de bron

Een communist moet iedere tien jaar "terugkeren naar de bron", zijn engagement verdiepen doorheen politieke en ideologische strijd.

Iedere communist wordt vroeg of laat voor een aantal fundamentele keuzes gesteld. Hij kan verschillende crisissen doormaken, verleidelijke carrièremogelijkheden aangeboden krijgen, geld erven, "vast" werk kunnen krijgen...

Wanneer we de evolutie van de partij bekijken, dan zien we dat er met regelmatige tussenperioden grote ideologische en politieke gevechten plaatsgrijpen. Er was de strijd rond de stichting van de partij in 1968-1970. Daarna de strijd tegen de lijn van UCMLB in 1974-76. In 1980-1983 hebben we de strijd gekend tegen de sociaal-democratische en liquidatorische stroming. In 1989-1992 was er de strijd tegen het Gorbatsjov-revisionisme en tegen de anti-communistische campagne.

Die strijd en crisissen zijn onvermijdelijk. Een kader kan er voordeel uit halen om zijn waakzaamheid te verhogen, om meer vastbesloten te zijn in de strijd tussen de twee lijnen, om zijn kennis van het marxisme-leninisme te verdiepen. Dan zal hij in staat zijn een actievere rol te spelen bij het volgende gevecht in de partij. Een kader kan die strijd en crisissen ook passief ondergaan. Tijdens de volgende opportunistische golf is dan de kans groot dat hij erdoor meegesleurd wordt.

De vorming van een communistisch kader is nooit "voltooid". Hij moet steeds nieuwe inspanningen doen om nieuwe uitdagingen onder de knie te krijgen en steeds nieuwe, complexere problemen op te lossen.

4.4.7. Volledig en radicaal breken met het kapitalistisch en imperialistisch systeem

Een communistisch kader moet volledig en radicaal breken met het kapitalistisch en imperialistisch systeem, dat een misdadig, onmenselijk en barbaars systeem is.

Dat vormt de politieke basis voor het besluit zijn hele leven te wijden aan de partij en de revolutie.

Het kapitalisme en het imperialisme gebruiken alle productieve krachten, die steeds gigantischer en verfijnder worden, ten dienste van een roofzuchtige en gewetenloze minderheid. Zij dompelen de overgrote meerderheid van de mensheid onder in onmenselijke levensomstandigheden, in ellende en ziekte, in fascisme en oorlog.

De essentie van dit systeem kwam duidelijk naar voor in de uitroeiing van 60 miljoen Indianen in Amerika, in de "aderlating" van 210 miljoen Afrikanen (gedood of verkocht als slaaf) ten tijde van de slavenhandel, in de miljoenen doden tijdens de kolonisatie, in de Eerste interimperialistische Wereldoorlog, in de Tweede Wereldoorlog, die veroorzaakt werd door de rivaliteit tussen twee imperialistische blokken en door de vijandigheid van heel de imperialistische wereld tegen de Sovjet-Unie. De essentie van dat systeem komt tot uiting in het nieuwe en het oude fascisme en in de agressies tegen de Derde Wereld. De ware aard van dit systeem komt tenslotte ook naar voor in een ganse reeks genocides waarvan de volkeren van de Derde Wereld het slachtoffer zijn. Die genocides worden veroorzaakt door werkloosheid en ellende, door epidemies die zich verspreiden omdat de medische infrastructuur vernietigd wordt en de medicamenten onbetaalbaar zijn, door reactionaire burgeroorlogen en terroristische pro-Westerse regimes.

Nu de wereld één groot dorp geworden is, moet iedere Europese intellectueel die naam waardig, denken aan de bevrijding van heel de onderdrukte en uitgebuite mensheid.

Anders maakt hij zich onvermijdelijk schuldig aan medeplichtigheid aan de slachtpartijen van de kapitalistische-imperialistische moordmachine.

In de kapitalistische wereld kan men relatief gemakkelijk aan de klassieke en recente marxistisch-leninistische literatuur geraken en ook aan alle mogelijke documentatie over eender welk actueel onderwerp.

Maar in de kapitalistische wereld is het betrekkelijk moeilijk om radicaal en definitief te breken met een systeem dat ons hoe dan ook veel privileges geeft en dat er altijd op uit is om ons te recupereren.

Voor de intellectuelen in de Derde Wereld is het makkelijker om volledig te breken met het imperialistische systeem waarvan ze iedere dag de barbaarse en misdadige natuur meemaken, maar het is daarentegen tamelijk moeilijk om ernstig theoretisch werk te doen.

De Europese communisten die vastberaden de weg van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong volgen, die een militante praktijk en partijervaring hebben, kunnen een aanzienlijke bijdrage leveren aan de revolutionaire bewegingen in de Derde Wereld.

4.4.8. Grote revolutionaire ambities hebben om zich te doen erkennen in een compleet vijandig milieu

We moeten onvoorwaardelijk breken met het systeem, maar tegelijkertijd moeten we grote revolutionaire ambities hebben om ons te doen erkennen in een milieu dat ons compleet vijandig gezind is.

Breken met het burgerlijk systeem wil niet zeggen dat we ons in de marginaliteit moeten laten duwen of ons laten isoleren.

Iedere communist moet inspanningen doen om erkenning te krijgen op zijn domein, om beter te zijn dan de burgerlijke en kleinburgerlijke specialisten. De "handicap" communist te zijn, verplicht ons een betere kwaliteit te leveren, van overtuigender te zijn.

Een communist moet misprijzen hebben voor de burgerij en haar eerbewijzen. Sartre, die geen communist was, had zoveel misprijzen voor de burgerij dat hij de Nobelprijs weigerde.

Maar om de burgerij te kunnen uitdagen en erkenning te krijgen bij de democratische publieke opinie, moeten de communisten hardnekkige inspanningen doen, volgehouden werken, de strijd aangaan en wetenschappelijk te werk gaan.

4.4.9. Jonge kaders moeten snel verantwoordelijkheden krijgen om de eigen vorming correct in handen te nemen

Jonge kaders moeten al vrij vlug verantwoordelijkheden krijgen, zodat ze in staat zijn om hun eigen vorming op een correcte manier in handen te nemen.

In 1966-1969, bij het begin van onze beweging, moesten enkele personen alleen een aantal belangrijke beslissingen nemen waarvan ze de gevolgen op lange termijn hebben kunnen beoordelen.

De beslissing om de leiding over te nemen van een studentenblad, om een nieuwe studentenvakbond op te richten, om het Vlaamse nationalisme en het federalisme te bekampen, om de leiding van de organisatie om te vormen op een marxistisch-leninistische basis, en daarna om over te stappen naar het werk onder de arbeidersklasse, al die beslissingen hebben de evolutie van onze beweging op een doorslaggevende manier beïnvloed.

Aangezien we in het begin geen communistische organisatie hadden, waren de individuele inspanningen om de marxistische literatuur te ontdekken en te assimileren doorslaggevend.

Vandaag vinden wij bij de jonge kaders zelden diezelfde wil om de marxistisch-leninistische werken te ontdekken, die hen in alle onafhankelijkheid de mogelijkheid bieden om een bepaald probleem op te lossen.

Vanaf de jaren 1967-1968 bestond er aan het hoofd van de studentenorganisatie de wil om de massastrijd te leiden, om het marxisme-leninisme te beheersen en om systematisch het revisionisme te bekampen. Het bewustzijn dat men onmogelijk het marxisme kan begrijpen zonder het pseudo-marxisme te bekritisseren, werd ons "bijgebracht" door de Culturele Revolutie. Ook al werd die strijd tegen het revisionisme gekenmerkt door een aantal kleinburgerlijke afwijkingen, toch heeft ze een beslissende invloed gehad op de verdere evolutie van de partij. In alle gevechten tegen het revisionisme, vanaf 1970 tot vandaag, hebben we kunnen teruggrijpen naar de anti-revisionistische werken die we in het begin bestudeerd hebben.

Door praktische en politieke verantwoordelijkheden op te nemen, kunnen de jonge kaders zich vormen tot consequente marxisten-leninisten.

In 1970 was het merendeel van de kaders die de partij gevormd hebben, tussen de 22 en de 25 jaar. Op één jaar tijd hebben ze de overgang van een studentenorganisatie naar de arbeidersklasse gerealiseerd. Zij hebben arbeiders in de organisatie geïntegreerd, zij hebben een politieke oriëntatie uitgewerkt voor het communistisch werk onder de arbeidersklasse, nationale partijstructuren ontworpen en een communistische krant gelanceerd.

Jonge kaders moeten de wil hebben om evenveel te bereiken, en zelfs beter te doen, want zij kunnen voortbouwen op een stevigere politieke basis.

Zij moeten de fundamentele periodes in de ontwikkeling van de partij bestuderen, en de sleutelmomenten in grote revoluties. Zij moeten zich daarbij de vraag stellen: "Als ik op dat moment de belangrijkste verantwoordelijke zou geweest zijn, welke lijn zou ik dan ontwikkeld hebben?" Met andere woorden: ze moeten zich ideologisch en politiek voorbereiden om zelfstandig

beslissende keuzes te maken. Michaël De Witte was sympathisant van de partij, toen hij naar Salvador vertrok. Hij had weinig vorming gevolgd en hij had weinig ervaring. Doordat hij in de gewapende strijd werd gegooid, was hij verplicht om na enkele jaren belangrijke verantwoordelijkheden op te nemen. Ieder jong kader moet daartoe bereid zijn.

4.4.10. Jonge kaders moeten zelf volle verantwoordelijkheid opnemen om zich te scholen voor hogere taken

Een jong kader moet zelf volledig verantwoordelijk zijn voor een belangrijke taak. Door die correct uit te voeren binnen de voorziene tijd, kan hij zich vormen om hogere verantwoordelijkheden op te nemen.

In de periode dat de partij een groot aantal nieuwe kaders gevormd heeft, heeft er zich de gewoonte geïnstalleerd om geen belangrijke verantwoordelijkheden te geven aan jonge kaders. Ze worden "beschermd" tegen de moeilijkheden van de politieke strijd en praktijk. Op 25 jaar is men nog steeds "te jong" voor belangrijke taken.

De jonge kaders vormen hun politiek karakter in feite tussen 16 en 25 jaar. Dan leren zij de theoretische en praktische moeilijkheden overwinnen en smeden zij een ideologie. De "overbescherming" ontnemt de jongeren de mogelijkheid om zich te vormen tot een volwaardig communistisch kader.

Men wordt geen communistisch kader door een marxistisch-leninistische leiding te "volgen", door zijn fouten door anderen te laten verbeteren en zelf passief te blijven.

Jonge potentiële kaders moeten snel verantwoordelijke posten krijgen. Nu zijn de posten "bezet". Wij leren de jongeren niet om een dynamische houding aan te nemen om nieuwe domeinen en terreinen te "veroveren". Dikwijls vormen wij de jongeren buiten de scherpe gevechten, zonder hen te confronteren met de moeilijkheden. Onder die omstandigheden kunnen ze niet opgevoed worden in een revolutionaire geest, in een geest van opoffering, in een geest van "durven vechten, durven overwinnen".

De jonge kaders moeten al vroeg leren een bijdrage te leveren aan de partij: hun eigen ervaring systematiseren, de lijn rond een bepaald punt uitwerken, zelfstandig een sector leiden, zelfstandig een moeilijk probleem oplossen, en dat, op een correcte manier, zonder in rechts of links opportunistische fouten te vervallen.

Van in het begin moeten wij een jong kader leren om volledig zelfstandig verantwoordelijk te zijn voor belangrijke taken. Hij

moet begrijpen dat, om een probleem goed op te lossen, het alleen afhangt van zijn eigen volgehouden inspanningen en dat hij zichzelf moet overstijgen om de taak goed uit te voeren. Elke nieuwe taak moet een uitdaging zijn waarvoor hij een praktische inspanning moet leveren, een grotere inspanning van analyse en synthese. Ieder jaar moeten er hogere, maar bereikbare doelstellingen bepaald worden.

Toekomstige kaders moeten snel een cel leren leiden, om in de toekomst in staat te zijn alle cellen te leiden. Ze moeten een staking leren leiden, om later in staat te zijn alle werk in een staking te superviseren en te oriënteren.

Men moet voorhoede-ervaringen leren doorvoeren en systematiseren, het marxisme-leninisme toepassen, kritiek en zelfkritiek beoefenen, en dat op alle mogelijke werkterreinen: arbeiderscellen, stakingen, vakbonden, internationale afdeling, politieke analyse, politieke vorming, enz.

Op zes maanden tijd kan een jong kader leren werken in een arbeiderscel en de tekst *De communistische cel*⁴ assimileren. Het jaar daarop leert hij een arbeiderscel leiden en verwerkt hij alle ervaringen uit het verleden inzake opbouw van arbeiderscellen. Het derde jaar organiseert hij een provinciale school voor arbeiderscelleiders.

Een jong kader moet bij zijn vorming uitgaan van de idee dat hij in de nabije toekomst belangrijke verantwoordelijkheden zal moeten opnemen.

4.4.11. Jonge kaders mag men niet opvoeden in de opvatting dat de partij "perfect" is

Men moet de jonge kaders niet opvoeden in de opvatting dat de partij "perfect" is, dat er geen moeilijkheden zijn, geen revisionisten, geen capitulatie of geen bureaucratisme.

Natuurlijk moeten we de autoriteit van de partijleiding verdedigen. Zonder die autoriteit kan er geen politieke eenmaking of eenheid in de actie bestaan.

Maar we moeten ervan bewust zijn dat juiste beslissingen van de leiding onvermijdelijk het product zijn van – soms felle – discussie en strijd. Men moet geen naïef geloof hebben in de hogere kaders, men moet niet geloven dat de kaders vanzelfsprekend de juiste lijn uitwerken, gewoonweg omdat ze hoogste kaders zijn. Toen de "Timisoara"-fractie opdook, hebben enkele kameraden gezegd: "Als dergelijke bekwame kaders, die zich 15 jaar lang voor de partij opgeofferd hebben, vandaag de partij verlaten, dan betekent het dat die partij niet veel waard is." Dat was eerder een bekentenis dat ze zelf nog geen stevige overtuiging hadden. Zelfs in het meest extreme geval, als de partij

volledig de verkeerde weg opgaat, dan vecht een communist ervoor dat ze terug op het juiste spoor komt en vecht hij voor een radicale verandering. Dat heeft José-Maria Sison gedaan op de Filippijnen, toen hij vaststelde dat de oude cp waarvan hij lid was, volledig het marxisme-leninisme verraden had.

Het is belangrijk de bilans van de voornaamste politieke, ideologische en organisatorische gevechten te gebruiken voor de vorming van de jonge kaders. Het boek *Van Tien An Men tot Timisoara* bevat de synthese van de gevechten op nationaal niveau in de loop van de jaren 1989-92. Dergelijke bilans van de strijd tussen de twee lijnen maken het mogelijk om een realistische kijk te krijgen op de partij. Zo leert men begrijpen hoe men de problemen kan overwinnen. Het is ook belangrijk dat de jonge kaders betrokken worden bij de discussie over de strijd tussen de twee lijnen die zich vandaag in de partij afspeelt. Op die manier kunnen we hun politieke en ideologische vooruitgang beoordelen.

Jonge kaders moeten zich vooral inspannen om zoveel mogelijk van de leidende kaders te leren. Maar zij moeten ook leren om op een verantwoorde manier kritieken te formuleren op de fouten en zwakheden.

Het revisionisme kan inderdaad een partij infiltreren vanuit de top: de bureaucratisering, het links en rechts opportunisme of de liquidatiestroming kunnen ook voorkomen bij de hoogste kaders.

Maar het opportunisme aan de top lokt het opportunisme op lager niveau uit: tegenover de fouten en zwakheden van de top, stelt het opportunisme aan de basis zich ermee tevreden om te klagen, men raakt ontgoocheld en haakt langzaam af.

De kleinburgerlijke mentaliteit kan zich in feite op twee manieren manifesteren. Eerst is er passiviteit, liberalisme, "klachten" over de fouten. Daarna, eens de omvang van de fouten vastgesteld, kan men vervallen in gauchisme, in radicalisme, in de politiek van de kaders "te breken". Op die manier is UCMLB vernietigd geworden in 1976.

De jonge kaders moeten de fouten die zich in de leiding voordoen leren analyseren en kritiseren en leren tegenvoorstellen te doen. Men moet leren zich verantwoordelijk te voelen voor de toekomst van de partij.

HOOFDSTUK 3

VIER ASSEN OM DE PARTIJ TE RECTIFICEREN

1. DE VERANTWOORDELIJKHEIDSZIN VAN DE KADERS VERHOGEN

1.1. DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE HOOGSTE KADERS

Volledig zijn verantwoordelijkheid opnemen, betekent dat men een klare visie heeft, dat men de grote historische perspectieven ziet, dat men de verschillende wegen die de toekomst kan nemen, voorziet.

Volledig zijn verantwoordelijkheid opnemen, betekent dat men een marxistisch-leninistische beoordeling maakt over het geheel van de partijactiviteiten en dat men strategische initiatieven formuleert voor een fundamentele verandering en heroriëntering van de partij.

Volledig zijn verantwoordelijkheid opnemen, betekent dat men marxistisch-leninistische kaders vormt die in staat zijn om het revolutionaire werk van generatie tot generatie voort te zetten.

Het zijn de massa's die de revolutie maken. Maar het hangt af van de revolutionaire capaciteit van de partij en voornamelijk van haar leidende kern of de revolutie op het gunstige moment de macht zal kunnen veroveren.

De revolutionaire massa's kunnen zich maar inzetten als zij geleid worden door een echt revolutionaire leiding. Wanneer dergelijke leiding ontbreekt, zal de revolutie mislukken. De oorzaken van de mislukking liggen bij de fouten van de leidende kaders: hun marxistische kennis was onvoldoende; zij schatten de ontwikkeling van de klassentegenstellingen op nationaal en internationaal niveau slecht in, zij namen geen vastberaden en offensieve houding aan op het beslissende ogenblik, enz.

De communistische kaders moeten lessen trekken uit al deze fouten en hun verantwoordelijkheid volledig opnemen.

De kleinburgerlijke elementen capituleren voor de moeilijkheden en stellen een struisvogelpolitiek voor: zij ontvluchten hun verantwoordelijkheden, die zij te zwaar achten en "hopen" dat een ander ze in hun plaats zal opnemen.

Toch stopt de klassenstrijd niet omdat kaders verstoppertje spelen. De klassenstrijd ontwikkelt zich onophoudelijk. Als het proletariaat er niet optimaal op voorbereid is, dragen de kleinburgerlijke deserteurs daar een grote verantwoordelijkheid voor.

**WAARUIT
BESTAAT DE
VERANTWOOR-
DELIJKHEID
VAN DE
HOOGSTE
KADERS?**

1. De kaders moeten de grote revoluties en contrarevoluties van de moderne tijden bestuderen en de klassenstrijd in de Belgische geschiedenis.

Wij moeten ons inspannen om de sterke en zwakke punten van de verschillende revoluties te kennen, de punten die de overwinning of de nederlaag ervan hebben bepaald. We moeten de kenmerken bestuderen van de revolutionaire partijen die het verschil uitmaakten tussen een zegevierende machts-overname (ussr in 1917, China in 1949 en Albanië in 1945) of een militaire nederlaag (Duitsland en Hongarije in 1918-1919, Griekenland in 1949). We moeten de beslissende invloed die de partij en een aantal leiders op bepaalde momenten in de geschiedenis hebben gehad, onderzoeken.

Het is fundamenteel dat men een vastberaden klassepositie verwerft, dat men de weg van de socialistische revolutie verdedigt en het burgerlijk reformisme bekampt.

Lenin zegt: "Het proletariaat strijdt en zal verder blijven strijden om de vroegere macht te vernietigen. Heel zijn propaganda, zijn agitatie, zijn organisatie en zijn mobilisatiemachine zijn daarop gericht. Als het er niet in slaagt de macht volledig te vernietigen, zal het op zijn minst een gedeeltelijke vernietiging beogen, maar het zal dergelijke partiële actie nooit positief voorstellen om de steun van het volk te vragen. Men steunt effectief een daadwerkelijke strijd van hen die het maximum proberen te bereiken (en die in geval van mislukking het minimum bereiken). Maar men steunt geen opportunisten die al op de doelstellingen afknibbelen, *nog voor de strijd is begonnen*." "De revolutionaire klassenstrijd is de echte motor van de geschiedenis. De hervormingen zijn een nevenresultaat van de strijd en drukken slechts mislukte pogingen uit om deze strijd te verzwakken, minder scherp te maken. (...) De eerste doctrine is materialistisch, de tweede idealistisch. De eerste is revolutionair, de tweede reformistisch. De eerste vormt de basis voor de tactiek van het proletariaat in de kapitalistische landen, de tweede voor de tactiek van de burgerij. (...) Uit de eerste visie volgt de revolutionaire, autonome tactiek van de voorhoedeklasse. In geen enkel geval kunnen we onze taken beperken tot steun aan de meest verspreide ordewoorden van de hervormingsgezinde burgerij. We voeren een onafhankelijke politiek en stellen slechts ordewoorden voor die hervormingen nastreven die *onbetwistbaar* de belangen van de revolutionaire strijd dienen en die *onbetwistbaar* de onafhankelijkheid, het bewustzijn en de strijdbaarheid van het proletariaat verhogen. Alleen deze tactiek laat ons toe de hervormingen te *neutraliseren* die van boven komen, zij zijn

altijd dubbelzinnig, altijd schijnheilig en steeds vol valstrikken van burgerij en politie. (...) *In de praktijk* is het juist door deze revolutionaire, onafhankelijke, massale en verbeterde klassenstrijd dat hervormingen worden afgedwongen. (...) Door onze ordewoorden te vermengen met deze van de hervormingsgezinde burgerij, *verzwakken* we de revolutionaire zaak, *en bijgevolg ook die van de hervormingen*, want we verminderen zo de onafhankelijkheid, de onverzettelijkheid en de kracht van de revolutionaire krachten.¹²

Hoe leggen de kaders hun taken vast? Deze kwestie maakt het mogelijk te weten of een kader in alles uitgaat van het standpunt van de socialistische revolutie of van het standpunt van de hervorming van het kapitalisme.

Vanuit het standpunt van het proletariaat is de socialistische revolutie een objectieve noodzaak en duwt heel de historische evolutie in die richting.

Vanuit het standpunt van de burgerij is de socialistische revolutie een schadelijke, zelfs misdadige utopie.

Strijden de kaders voortdurend om in staat te zijn steeds hogere taken te kunnen opnemen of zetten zij stappen terug naar lagere taken?

Zijn taken op een laag niveau vastleggen betekent: aanvaarden dat de hoge taken van de revolutie niet worden gerealiseerd, zich op voorhand reeds instellen op de mislukking van de revolutionaire strijd en zich neerleggen bij het behoud van het kapitalisme. Wie de klassenstrijd met dergelijke ideologie "leidt", zal de arbeidersklasse altijd naar de capitulatie en de nederlaag leiden.

De opportunisten geloven niet dat de hoogste taken van de revolutie "realiseerbaar" zijn. Zij spreken erover voor de vorm, maar de revolutie is niet in hun concrete handelingen aanwezig. Volgens hen zal het niet mogelijk zijn de hoogste taken te verwezenlijken, men moet zich houden aan wat vandaag mogelijk is. En wat mogelijk is, is wat reeds gebeurt, hetgeen waarvoor de arbeiders nu vechten. De huidige strijd, de huidige beweging, het huidige werk is alles; het uiteindelijke doel, de socialistische revolutie, is niets, is niet te verwezenlijken, bepaalt noch oriënteert het huidige werk.

2. De hoogste kaders moeten zich verantwoordelijk voelen voor het leven en de werking van de partij onder alle mogelijke omstandigheden.

Zij moeten de huidige situatie van de revolutionaire bewegingen in de wereld bestuderen, om een duidelijk beeld te hebben van de eisen die gesteld worden aan partijen in omstandig-

heden van ernstige economische crisis, fascisme, oorlog, militaire bezetting, burgeroorlog.

Tijdens deze studie moeten de hoogste kaders in de eerste plaats een antwoord zoeken op de volgende vragen.

Welke beslissende, essentiële taken heeft een partij correct kunnen vervullen en lagen aan de basis van haar vooruitgang? Welke waren de beslissende taken die de partij zich in elke fase van haar ontwikkeling heeft gesteld en hoe heeft ze die correct kunnen oplossen?

Welke doorslaggevende, essentiële fouten op organisatorisch, politiek en tactisch vlak, hebben een aantal partijen naar de nederlaag hebben geleid, zoals dat het geval was in Indonesië, Chili, Nicaragua, Salvador?

Het is op die manier dat een kader moet uitgaan van de objectieve noden van de revolutie op lange termijn, om de leidinggevende taken van de partij vast te leggen. Dat is diametraal tegengesteld aan de methode waarbij men vertrekt vanuit de eigen "know-how" om te bepalen welke taken men zal opnemen. De verantwoordelijkheidszin van de hoogste kaders moet tot uiting komen in de zin voor initiatief en de creativiteit voor de grote politieke, tactische en organisatorische problemen.

3. De hoogste kaders moeten zich verantwoordelijk voelen voor het geheel van de activiteiten van de partij, zich informeren over alle werkterreinen van de partij om een oordeel te kunnen uitbrengen en strategische standpunten te kunnen formuleren.

Men moet zich ook interesseren voor de terreinen die wij nu nog niet aanpakken maar die wij in de toekomst moeten veroveren.

De hoogste kaders moeten hun algemene kennis verruimen, zich interesseren voor de marxistisch-leninistische en progressieve literatuur over alle terreinen van het politieke, economische, sociale en culturele leven.

4. De hoogste kaders zijn verantwoordelijk voor de opleiding van de kaders en dus voor de toekomst van de partij.

1. 2. DE FUNDAMENTELE HOUDING OM ZIJN VERANTWOORDELIJKHEID OP TE NEMEN

Die kan in vier punten worden samengevat.

1. Zich omvormen om de sleutelproblemen op te lossen.
2. Zich volledig inzetten voor de partij.

3. Volledig verantwoordelijk zijn voor een sector en medeverantwoordelijk voor het geheel.
4. Intensief werken en kwaliteit afleveren.

1.2.1. Zich omvormen om de sleutelproblemen op te lossen

De partij kiest de kaders in de leiding om de cruciale problemen op te lossen.

De kaders geven blijk van hun verantwoordelijkheidszin in de strijd om zich te scholen en om te vormen tijdens de uitvoering van hun taken. De kaders moeten de vastberaden wil bezitten om nieuwe uitdagingen aan te gaan: de meest complexe problemen oplossen die van doorslaggevend belang zijn voor het werk van alle militanten.

Te veel kaders steken zich weg in de routine en geven als voorwendsel een gebrek aan vorming, aan ervaring... De liquidatiestroming in de leiding aan de partij komt tot uitdrukking in de capitulatie voor de moeilijkheden.

De kaders moeten vastberaden de gestelde problemen grondig oplossen, voor heel de partij.

Zij moeten de taak die zij gekregen hebben met gezag vervullen en radicale veranderingen opleggen die de partij zullen omvormen en de fouten radicaal zullen uitroeien.

Zij moeten de wil hebben om snel, binnen de toegemeten tijd, een taak af te werken en een uitroeingsgevecht voeren.

Dat zijn voorwaarden om efficiënt te werken voor de partij, maar tegelijk ook voorwaarden voor de omvorming van de eigen wereldopvatting bij de kaders. Men kan zich niet omvormen in een sfeer van liberalisme, alsof men de eeuwigheid voor zich heeft.

Lenin legde er de nadruk op dat de leidende kaders van een communistische partij zich moeten onderdompelen in het vuur van de strijd, in de revolutionaire klassenstrijd tegen de burgerij en in de strijd voor de verdediging van het revolutionaire marxisme tegen het opportunisme.

De drie eerste congressen van de Communistische Internationale werden gehouden in 1919, 1920 en 1921. Zij waren het toneel van een theoretisch en politiek gevecht met als doel het opportunisme uit te roeien en het revolutionaire marxisme te verdedigen. Niettemin legde Lenin er nogmaals de nadruk op dat het noodzakelijk is dat de leiders van de communistische partijen zich blijven vormen en omvormen.

“Wij beschikken over een communistisch leger in heel de wereld. Dat leger is nog slecht opgeleid, slecht georganiseerd.

Wanneer we die waarheid vergeten, dan brengt dat onze zaak grote schade toe. Wij moeten, op concrete wijze, onszelf streng controleren, de ervaring van onze eigen beweging bestuderen en dat leger behoorlijk opleiden, het behoorlijk organiseren, het in verschillende gevechten, in verschillende offensieve en defensieve operaties, op de proef stellen. Zonder die lange en harde scholing is de overwinning onmogelijk.³ "Ervaren en invloedrijke leiders van de partij worden slechts langzaam en moeizaam gevormd. Zonder hen is de dictatuur van het proletariaat, de eenheid van handelen, een holle slogan. Het heeft ons in Rusland 15 jaar gekost (van 1903 tot 1917) om de leidende groep te vormen. Vijftien jaar strijd tegen het mensjewisme, 15 jaar tsaristische vervolgingen, 15 jaar waaronder ook de eerste revolutie (1905)."⁴

Lenin noemde het gebrek aan revolutionaire kennis en ervaring een normale zaak. Het is maar een "klein kwaad" als de kameraden zich bewust zijn van hun fouten en als ze vastbesloten zijn ze te verbeteren. Dat betekent: vastbesloten zijn om de wereldopvatting om te vormen, om ervaringen op te doen in het vuur van de strijd en de kennis van het marxisme-leninisme te verhogen.

Het intellectualisme (misprijzen voor de strijd en de praktijk) en het spontaneïsme (misprijzen voor de wetenschap en het marxisme-leninisme) zijn twee burgerlijke opvattingen waartegen de kaders zich tijdens hun vorming moeten leren wapenen.

De Partij van de Arbeid van Albanië (PAA) heeft ons een voorbeeld gegeven van deze ingesteldheid toen zij de revolutionaire anti-fascistische strijd organiseerde, zonder ervaren kaders, zonder theoretische kennis, zonder financiële middelen. In 1939 hadden de Italiaanse fascistten Albanië bezet. Bij de stichting van de Communistische Partij van Albanië in september 1941 legden de trotskisten de nadruk op "het gebrek aan kaders" en "het gevaar dat de kaders liepen door de openlijke propaganda en agitatie tegen het fascisme". Dat was een defaitistische theorie die de communisten afsneed van de volksmassa's en van de anti-fascistische strijd en die kon leiden tot de liquidatie van de partij.

De leiders van de PAA hebben zich vastberaden in de revolutionaire strijd gegooid, hun marxistisch-leninistische kennis verbeterd en politieke en militaire ervaringen opgedaan.⁵

De houding ten opzichte van de hoogste taken is een kwestie van wereldopvatting.

Stelt men zich volledig en onvoorwaardelijk ten dienste van de partij en de revolutie en zet men zich volledig in voor de partij?

Dient men de volksmassa's en de revolutie of dient men zijn eigen belangen?

Gaat men uit van de belangen van de revolutie of gaat men uit van zijn eigen belangen?

Gaat men uit van de voornaamste noden van de revolutie of gaat men uit van zijn huidige kennis en bekommernissen?

Maakt men een plan om in ieder geval een beslissende vooruitgang te boeken op de werkterreinen van de partij, waarvan wij uit ervaring weten dat ze bepalend zijn? Of springt men van de os op de ezel, naargelang wat men persoonlijk of spontaan graag doet, naargelang de gebeurtenissen?

Hoe komt de tendens om "zijn taken op een laag niveau te formuleren" tot uiting bij de kaders?

Een kader neemt formeel deel aan de hoogste taken, maar hij beschouwt zich niet medeverantwoordelijk voor de beslissingen. "Deelnemen aan de discussie over de hoogste taken, nadenken, zijn mening zeggen; maar het nemen van de besluiten aan anderen overlaten."

Een kader stemt in met de theorie van de "aangeboren kennis": hij vindt dat hij onmogelijk een bepaalde nieuwe kennis kan verwerven. "Ik ga ervan uit dat ik nooit in staat zal zijn deze taak uit te voeren, zij ligt boven mijn capaciteiten en bekwaamheden, het is een taak voor kaders die universiteit hebben gevolgd."

Een kader neemt een voorwaardelijke houding aan tegenover zijn taken. "Ik aanvaard vandaag die taken op te nemen, tot op de dag dat er andere kaders zullen naar voor komen die geschikter zijn dan ik."

1.2.2. Zich volledig inzetten voor de partij

De wereldopvatting van de kleinburgerij komt tot uiting in twijfel, in passiviteit, in pessimisme. Opmerkingen als: "ik weet het niet", "ik heb geen ervaring", "ik heb daar niet op gestudeerd", drukken over het algemeen een capitulatiegeest uit, die de revolutie naar de nederlaag leidt. Dat heeft weinig te maken met kennis of ervaring, maar vooral met de klassepositie. In alle revolutionaire bewegingen zijn er volksmensen die veel minder geschoold zijn en minder kennis hebben dan de kleinburgerlijke elementen, en die zich nooit laten verlammen door twijfels of door kleinburgerlijk pessimisme. Het gaat er om of men zich volledig inzet, of men besluit zijn leven te wijden aan de zaak van de uitgebuitenen, aan de zaak van de socialistische revolutie.

Wij bestrijden de theorie van het apriorisme: er bestaat geen aangeboren kennis en niemand kan bekwaam zijn op een

terrein zonder praktische ervaringen te hebben opgedaan en zonder de materie bestudeerd te hebben.

Wij bestrijden het kleinburgerlijk pessimisme dat de theorie van de "onveranderlijke menselijke natuur" verspreidt en de actieve revolutionarisering van de mens belet.

We bekampen de theorie van de "alwetende kaders"; deze theorie veroorzaakt passiviteit en een afwachtende houding bij de jonge kaders.

Elk partijlid dat begint te militeren, bezit maar weinig revolutionaire kennis en ervaring, heeft gebrek aan durf, vastberadenheid, revolutionaire geest. Maar iedereen kan dat allemaal leren door studie en praktijk.

In de partij leven opvattingen die de vlucht voor verantwoordelijkheden rechtvaardigen.

Er is gezegd dat, om het Politiek Bureau te rectificeren, "de voorzitter de vooruitgang van alle leden van het Bureau moet garanderen." Dat betekent dat de hoogste kaders de beslissende impuls voor hun vooruitgang van iemand anders verwachten. Men moet strijd voeren tegen de gewoonte om de oplossing voor zijn problemen van een "ander" te verwachten. Dat creëert passiviteit bij het oplossen van strategische problemen, routine en stagnatie.

De werking van het Politiek Bureau als collectief orgaan kan maar worden gewaarborgd als elk hoog kader volledig zijn verantwoordelijkheid opneemt.

Het komt voor dat hoge kaders vragen dat hun rapporten aan het Centraal Comité worden voorgelegd als "collectieve standpunten van het Bureau". Meestal is dat een methode om te ontsnappen aan zijn verantwoordelijkheid en aan kritiek en zelfkritiek. De formule is "collectieve discussie en individuele verantwoordelijkheid". Op basis van een voorontwerp, moet er een discussie worden georganiseerd waar elk leidend kader zijn kritieken en voorstellen kan doen. Maar na de collectieve discussie, moet het hoge kader dat verantwoordelijk is voor het rapport, zijn verantwoordelijkheid volledig opnemen.

Een kader schrijft: "Voor ik in de provinciale leiding kwam, had ik veel gerechtvaardigde kritieken, maar ik ben snel gestopt met het voeren van een volgehouden strijd tegen deze fouten. Ik nam hoe langer hoe meer een verzoeningsgezinde houding aan omdat ik schrik had dat ik zelf die verantwoordelijkheden zou moeten gaan opnemen." Dat is een houding, die wij vaak in de partij tegenkomen: men wordt verzoeningsgezin tegenover tekortkomingen en zware fouten, uit angst om zelf hogere verantwoordelijkheden te moeten opnemen.

Een revolutionair moet de wil hebben zich voortdurend bij te scholen om zo snel mogelijk de hoogste verantwoordelijkheden

te kunnen dragen. In veel revolutionaire bewegingen in de Derde Wereld moeten twintigers tienduizenden mensen leiden.

1.2.3. Volledig verantwoordelijk zijn voor een sector en medeverantwoordelijk voor het geheel

Elk kader is persoonlijk volledig verantwoordelijk voor de nationale leiding van een bepaalde sector van het partijwerk.

In deze sector draagt hij persoonlijk de ultieme verantwoordelijkheid en hij kan die niet afschuiven. "Als ik mijn werk niet goed doe, dan zal een hoger kader het wel goed doen; als ik het slecht doe, dan zal een hoger kader het wel verbeteren." De persoonlijke verantwoordelijkheid vormt de noodzakelijke aanvulling op de collectieve leiding. De prioriteiten en de grote lijnen voor het werk worden vastgelegd in de collectieve discussie, het individu is volledig verantwoordelijk voor de realisatie van de taak die hij heeft gekregen.

De hoogste verantwoordelijkheid dragen voor een sector van het werk, betekent dat men het geheel van de partijactiviteiten die met die sector verband houden, leidt.

Men moet dus de implicaties, de weerslag, de synergieën van zijn taak voor alle afdelingen van de partij in overweging nemen.

De internationale afdeling moet niet alleen een correcte lijn uitwerken voor de strijd tegen het imperialisme. Zij moet eveneens een plan uitwerken voor massa-acties en voor de mobilisatie van de democratische organisaties. Zij moet initiatieven nemen om onze standpunten op levendige wijze in de krant te propageren. Zij moet plannen uitwerken voor de vorming in de partij en voor de agitatie in de bedrijven, voor de mobilisatie op meetings en tijdens propagandatochten. Zij moet creatieve voorstellen doen om de lijn toe te passen op het syndicale werkterrein. Zij moet voorstellen uitwerken om Rode Jeugd, MLB en de AIB in de strijd te betrekken. Zij moet boeken voorstellen, geschreven door marxist-leninisten en revolutionairen uit de verschillende continenten, en ze doen vertalen.

Om erin te slagen zijn specialisatie te "integreren" in het leven van alle partijafdelingen, is een intensieve coördinatie nodig met de verantwoordelijken van de andere sectoren of afdelingen, om de mogelijkheden tot samenwerking te ontdekken.

Dat betekent dat een hoger kader zijn volledige verantwoordelijkheid voor een werkterrein alleen kan dragen als hij een volledig zicht heeft op het globale werk van de partij.

Een sector leiden moet een scholing zijn om hogere verantwoordelijkheden op te nemen.

Een leidend kader mag niet tevreden zijn met een specifieke kennis en een specifieke verantwoordelijkheid.

Elk kader moet zijn sector leiden vanuit een globale visie, hij moet zijn sector "zien" in het geheel van de partij.

Elke tak van het partijwerk kan in bepaalde omstandigheden het beslissende element worden, waarvan heel het leven van de partij afhangt: de syndicale politiek, de organisatiepolitiek, de parlementaire strijd, de financiële politiek; tijdens de fascistische bezetting hing het leven van de Communistische Partij af van haar bekwaamheid de militaire en clandestiene strijd te voeren.

In een revolutionaire partij moet een groot aantal kaders in staat zijn de hoogste leiding van de partij op te nemen. Tijdens de anti-fascistische verzetsstrijd werd bijna heel de leiding van de Belgische communisten gevangen genomen. De middenkaders waren verplicht hun volle verantwoordelijkheid op te nemen.

1.2.4. Intensief werken en kwaliteit afleveren

De communistische kaders moeten zich meten met de beste specialisten van de burgerij en ervan leren.

Om een marxistisch-leninistische standpunt uit te werken op eender welk terrein, moeten wij de teksten bestuderen, analyseren en bekritisieren van de beste burgerlijke specialisten. Om de stijl van de krant te verbeteren, moeten wij de beste artikels uit de burgerlijke pers bestuderen.

Alle kaders kunnen lessen trekken uit de televisieconfrontatie Giscard-Mitterrand in 1981, om beter te leren debatteren voor publiek.

Elk kader moet zich inspannen om de beste boeken over zijn sector te kennen; hij moet de essentiële literatuur beheersen om de problemen op te lossen.

Men moet hoog mikken. Men moet de beste boeken, studies en documenten ter wereld ontdekken. Door die te bestuderen, winnen wij veel tijd.

De middenkaders moeten zich ook inspannen om de beste literatuur over hun sector of specialisatie te kennen. Het is onder andere op die manier dat de democratie haar rol ten volle kan spelen, dat de middenkaders een inbreng kunnen hebben in de leiding van de partij.

Bij het bestuderen van de beste documenten geschreven door revolutionairen en door de burgerlijke specialisten, moeten wij aandacht hebben voor de verschillende opinies. Anders dreigen wij in een eenzijdige benadering te vervallen. Men moet de verschillende opinies op kritische wijze bestuderen, er een synthese van maken op basis van ons eigen begrip van het marxisme-

leninisme. In het verleden hadden wij de documenten van de communisten van de USSR, China, Albanië, Korea, Cuba, Vietnam, Kampuchea naast mekaar moeten bestuderen en er een onafhankelijke opinie over vormen.

De intensiteit waarmee het analysewerk, het studiewerk, de enquêtes en het synthesewerk gebeuren, is niet altijd wat ze zou moeten zijn.

Sommige kaders hebben precies "nog een eeuwigheid de tijd".

De hoeveelheid materiaal die sommige kaders in een bepaalde tijd verwerken, is onvoldoende. De kaders moeten inspanningen doen om een hoog rendement te bereiken in hun werk en een strikte arbeidsdiscipline aannemen.

Het individualisme doet zich nog steeds gevoelen, terwijl werken in groep, medewerkers aan het werk zetten, collectieve methoden met behulp van de computer, die meer met onze collectivistische ideologie overeenstemmen, ons rendement aanzienlijk kunnen verhogen.

1.3. DE PARTIJ LEIDEN

Om de partij op een correcte manier te leiden, moet men vier functies vervullen.

1. De partijlijn uitwerken.
2. Nieuwe terreinen veroveren.
3. Gebruik maken van de mogelijkheden in elke conjunctuur.
4. Op tijd doeltreffende beslissingen nemen.

1.3.1. De partijlijn uitwerken

De hoogste kaders verrichten te weinig fundamenteel werk van blijvende waarde. Het aantal fundamentele realisaties (boeken, analyses, bilans, reorganisaties, heroriëntatie van de praktijk) in de loop van een jaar blijft heel beperkt.

De kaders zijn volledig verantwoordelijk voor de uitwerking van de partijlijn op een welbepaald domein. Zij moeten deze verantwoordelijkheid integraal dragen: er staat niemand boven hen om hun werk "opnieuw te doen" als het slecht, onevenwichtig, slecht georiënteerd, opportunistisch is.

De lijn uitwerken, dat is wetenschappelijk werk verrichten, partijwerk en praktisch werk.

Wetenschappelijk werk

Men moet de essentiële marxistisch-leninistische teksten over het onderwerp bestuderen. Men moet de essentiële teksten van

de revisionisten en de opportunisten, die de progressieven het meest beïnvloeden, analyseren en bekritisieren. Men moet de basisdocumenten en de burgerlijke onderzoeken erover door nemen, de beste nationale en internationale specialisten raadplegen en de revolutionaire en progressieve literatuur over dat terrein beheersen.

Partijwerk

Bij het uitwerken van de lijn, moeten we de prioriteiten vastleggen in functie van de noden van de partij. Door het democratisch centralisme kunnen we te weten komen welke de dringende problemen zijn die een oplossing vergen en welke de belangrijkste schakel is die de vooruitgang van de partij onder de massa's en in de massaorganisaties bepaalt.

Praktisch werk

Het uitwerken van de lijn moet uitgaan van de praktijk, van de problemen die opduiken in de loop van de strijd.

Het moet uitmonden op een concrete, bijtende, doeltreffende agitatie, op ordewoorden, aanklachten, agitatie rond cijfers en feiten.

Dit werk moet ook uitmonden op een praktijk, op tussenkomsten, initiatieven, op acties en activiteiten met een zo groot mogelijke impact.

Men moet denken aan organisatievormen, initiatieven op het niveau van het eenheidsfront, om ze te verwezenlijken.

1.3.2. Strategische initiatieven nemen, nieuwe terreinen veroveren

De hoogste kaders hebben de verantwoordelijkheid om initiatieven te nemen die toelaten de massa's te organiseren onder leiding van de partij. Dat is het probleem oplossen: hoe verbinden mensen zich met een partij, een organisatie?

Om zijn zin voor initiatief te ontwikkelen, moet men belangstelling hebben voor al wat de massa's motiveert, beïnvloedt, moet men sociale enquêtes doen, de ervaringen van andere marxistisch-leninistische en progressieve partijen bestuderen.

Sport heeft een enorme impact op de massa's en vooral op de jongeren.

In het begin van de socialistische beweging in België, hebben de sportclubs voor arbeiders een grote rol gespeeld om de massa's met de BWP (Belgische Werklieden Partij) te verbinden. Volkssport was altijd al een sterk punt van de socialistische regimes.

Belangrijke sportlui zijn sympathisanten van de partij. In het beste geval worden ze in een vriendenkring of een wijkcel "gestoken". Door routine en bureaucratisme, vallen de kaders terug op de bestaande organisatievormen, ze "weten niet goed wat aanvangen" met deze kameraden. Met een beetje zin voor initiatief en wat creativiteit kunnen wij een dynamische jongerensector uitbouwen op het terrein van de sport.

Sport mobiliseert de jongeren en de arbeiders. Door de sport kunnen we de verwezenlijkingen van de socialistische landen leren kennen. Sport vormt ook een gunstig terrein voor de anti-racistische strijd.

De nieuwe "volkscultuur" en de ideologie die zij uitdraagt, oefent een grote invloed uit op de ideologie van de jeugd.

Muziek, film, videospelletjes, poëzie en toneel, beïnvloeden de ideologie van actieve en dynamische jongeren.

Talrijke artiesten voelen de noodzaak van een culturele activiteit, gebaseerd op de anti-kapitalistische strijd en geïnspireerd door het socialistische ideaal. Het failliet van het reformisme, het revisionisme en het trotskisme is nog nooit zo duidelijk geweest.

De partij heeft een zeker aanzien verworven in deze sector. Het is vooral het sektarisme, het ouvrierisme en de routinegeest die ons verhindert om in te spelen op de verwachtingen van progressieve artiesten.

In de geschiedenis van de meeste revolutionaire communistische partijen hebben kunst en cultuur een grote rol gespeeld bij de verspreiding van revolutionaire ideeën.

De ontwikkeling van progressieve kunst en cultuur is belangrijk voor het werk onder de arbeidersjeugd, onder scholieren en studenten. Op die manier kunnen we werken met talrijke progressieve krachten waarvan het werk juist bestaat in het doorgeven van ideeën en waarden. Dit terrein is bijzonder belangrijk voor het anti-nationalistisch en internationalistisch werk.

Solidair moet een culturele rubriek van hoog niveau bevatten, over film, theater, literatuur, muziek, poëzie en plastische kunsten. Zowel de artistieke als de politieke kritiek moeten van hoog niveau zijn. Wij moeten eerst marxistisch-leninistische kaders vormen in de verschillende branches, als we ernstig werk op lange termijn willen leveren.

Er moeten een of twee conferenties over de strategie voor de culturele sector georganiseerd worden: over de verhouding tussen politiek en cultuur; over de kritieken op het "linkse" reformisme in deze middens; over de verhoudingen tussen de partij

en het front in dit tamelijk specifiek milieu; over de initiatieven die we moeten nemen.

Kaders, leden en sympathisanten die zich voor cultuur interesseren, kunnen hieraan meewerken.

Wij leggen ons toe op:

Luisteren naar progressieve mensen die op dat terrein actief zijn en hen systematisch contacteren.

In contact treden met marxistisch-leninistische artiesten die actief zijn over heel de wereld.

Een bibliotheek samenstellen met alle marxistisch-leninistische werken en alle communistische en revolutionaire ervaringen in de verschillende domeinen van kunst en cultuur.

Een methode uitwerken om "de goudmijn van de partij" in dienst te stellen van progressieve artiesten: doorgeven van ideeën, ervaringen, nationale en internationale contacten van de partij die voor hen interessant kunnen zijn.

Publicaties van hoog niveau voorbereiden.

Initiatieven uitwerken zoals de solidariteitscampagne Irak, gericht op artistieke milieus.

1.3.3. Gebruik maken van de bijzonderheden van elke conjunctuur

De kaders moeten hun verantwoordelijkheid opnemen in elke conjunctuur, de mogelijkheden ervan aangrijpen en aangepaste plannen, ordewoorden en initiatieven zoeken.

Het feit dat te weinig wordt nagedacht over de specifieke politieke conjunctuur, over de mogelijkheden die zij biedt om krachten of bondgenoten te winnen en het gebrek aan initiatieven die daarmee overeenstemmen, betekent een rem voor de partij.

Dogmatisme en suivisme verhinderen de kaders om hun verantwoordelijkheid op te nemen: het dogmatisme klampt zich vast aan de grote principes zonder een analyse te maken van de specifieke conjunctuur en dus van de manier waarop de marxistisch-leninistische ideeën "gerealiseerd" moeten worden. Suivisme doet voort met dezelfde routine, ook indien een nieuwe conjunctuur als gevolg heeft dat de massa's zich willen organiseren en actie voeren rond nieuwe thema's.

In 1988 hebben wij een correcte analyse gemaakt van de wereldwijde opkomst van de reformistische en revisionistische opvattingen. De trotskisten en revisionisten stonden voor een complete ineenstorting van hun politiek. Zij probeerden gebruik te maken van de reformistische golf om te manoeuvreren en om te overleven, op kosten van de partij. Die hardnekkige vijanden

van het communisme voerden propaganda voor "de eenheid van klein links" om de communistische partij te omsingelen, te ondermijnen en er sympathisanten weg te lokken. Het kwam erop aan weerstand te bieden tegen de verleiding te plooiën voor het "eensgezinde" offensief van de kleinburgerij. Voor alles dienden we onze eigen marxistisch-leninistische standpunten te consolideren. Als wij op dat precieze ogenblik een eenheidsinitiatief met die anti-communisten aanvaard hadden, zouden de verwoede aanvallen van de trotskisten en de revisionisten, op het ogenblik van de gebeurtenissen van Tien An Men, een verwoestend effect hebben gehad in onze rangen. Het rechts opportunisme vormde toen het grootste gevaar in de partij.

Nochtans moesten we ook de reële eenheidswil van vele progressieven erkennen. We moesten die wil respecteren en het debat richten op het fundamentele programma van een echte "eenheid van anti-kapitalistisch links". Dat hebben wij gedaan met ons voorstel voor eenheid. Progressieven stonden open voor deze fundamentele discussie, zelfs al gingen zij niet akkoord met ons en al volgden zij eerder de opportunisten. Maar een jaar later, op het ogenblik van Timisoara en de contrarevolutie in de ussr, konden zij onze standvastigheid rond de principes beter waarderen en kwamen zij dichterbij ons. Het links opportunisme en het sektarisme zijn blind voor de eerlijke wil tot eenheid bij vele progressieven. Zij werkten niet actief met ons platform om nieuwe krachten te winnen.

Het kwam er dus in de eerste plaats op aan om de partij te versterken, maar er moest met de potentiële bondgenoten ook aan een front gewerkt worden.

In 1994 hebben wij niet begrepen dat de conjunctuur veranderd was en dat bewuste syndicalisten en arbeiders een alternatief zochten. Door suïvisme en routinegeest hebben wij het initiatief overgelaten aan de trotskistische en revisionistische bankroetiers. Met hun demagogie over "verenigd links" hebben ze een aantal revolutionaire syndicalisten en arbeiders kunnen misleiden en hen voor de kar spannen van een project dat slechts neerkwam op een gecamoufleerde steun aan de sociaal-democratie. Het ontbrak ons aan een actieve geest van politieke strijd. Wij hadden op tijd een correct eenheidsplatform kunnen opstellen, vanuit een andere optiek dan in 1988, gericht op de syndicalisten en arbeiders.

1.3.4. Op tijd doeltreffende maatregelen nemen

Zijn verantwoordelijkheid opnemen, betekent dat de hoogste kaders tijdig en energiek de juiste beslissingen nemen over alle hoofdproblemen.

De kennis en de capaciteiten van de kaders worden beoordeeld naar de resultaten die zij behalen in hun werk. "De waarheid van een theorie wordt bepaald, niet door een subjectieve beoordeling, maar door de objectieve resultaten van de sociale praktijk."⁶

De resultaten zijn de vrucht van aangepaste en correcte richtlijnen, die op tijd geformuleerd worden.

Juiste richtlijnen die laattijdig worden verspreid, kunnen geen resultaat geven. De cellen moeten de tijd hebben om zich politiek te verenigen rond de richtlijnen, door studie en strijd. Zij moeten de tijd hebben om de arbeiderssympathisanten te mobiliseren. Zij moeten de tijd hebben om de ordewoorden te verspreiden onder de massa's.

De kaders moeten zich scherp bewust zijn van het feit dat het ontbreken van richtlijnen, te late richtlijnen of verkeerde richtlijnen, een sterke negatieve invloed hebben op de basis.

Als een militant slecht werkt, heeft dat alleen gevolgen voor zijn eigen taken.

Als een kader slecht werkt, wordt het werk van tientallen militanten en sympathisanten in de war gestuurd. Als een kader een verkeerd oordeel velt, brengt dat onmiddellijk veel schade toe aan de basis. Een politieke fout in de partijkrant zal aan de basis dikwijls met tien worden vermenigvuldigd. Als een kader een taak verwaarloost, kan dat het werk van de hele partij afremmen. Als de kaders oneindig blijven discussiëren, veel tijd verliezen en geen aangepaste antwoorden geven op de grote vragen, dan verhinderen zij alle militanten om efficiënt te werken. Dat is het geval geweest tijdens de maanden na de grote mijnwerkersstaking in Limburg in 1986.

Geen lijn, richtlijnen of opdrachten geven, betekent toch dat men een bepaalde oriëntatie aangeeft. Wanneer men niets doet, dan laat men de spontane opportunistische tendensen ontwikkelen, die de partij ondermijnen.

Het gebrek aan richtlijnen en aan controle over Rode Jeugd hebben ertoe geleid dat een aantal dissidenten een deel van de organisatie konden ontmantelen in 1991.

Tijdens de gebeurtenissen van Tien An Men, zou elke aarzeling, dubbelzinnigheid of laattijdigheid om een standpunt in te nemen over de fundamentele kwesties van de contrarevolutie, van de imperialistische subversie, van het revisionisme en van de oppositie tegen deze stromingen, zeer ernstige gevolgen hebben gehad en zou de liquidatiestroming losgebarsten zijn.

2. DE POLITIEK OP DE COMMANDOPLAATS STELLEN

2.1. DE POLITIEKE VRAAGSTUKKEN MOETEN CENTRAAL STAAN IN HET PARTIJLEVEN

De politiek en tactiek centraal stellen in de strijd, betekent: het marxisme-leninisme integreren in de enquêtes en in het onderzoek over de huidige realiteit.

De partijleden eisen dat de hoogste kaders systematisch onze marxistisch-leninistische lijn uitwerken, door de realisatie van fundamentele analyses, van resoluties over het geheel, van tactische resoluties en door de systematisering van ervaringen.

De leiding schrijft dikwijls praktische richtlijnen, maar zelden werkt zij een politieke nota uit die toelaat de zienswijze van de kaders fundamenteel te veranderen.

De mobilisatie is zelden politiek en ideologisch in de werkelijke betekenis van het woord, dit wil zeggen overtuigend meningen en gewoonten bekritisieren die in de partij ingeworteld zijn en die de belangrijkste rem op het werk vormen.

Op het Centraal Comité zijn debatten over verschillende politieke visies onvoldoende aan de orde. De discussies handelen dikwijls over organisatorische en ideologische kwesties.

De Dagelijkse Leiding discussieert vooral over de planning en de opvolging van een aantal activiteiten.

Zij voert zelden een politiek debat over actuele thema's die een snelle reactie vergen.

Na 25 jaar confrontatie met de sociaal-democratie, beschikken we nog altijd niet over een synthesesdocument over de sociaal-democratie.

Wij beschikken evenmin over een systematische analyse van de politiek van de CVP-PSC, de PRL-VLD, de groenen of de trotskisten. In de strijd doen we veel te weinig inspanningen om de standpunten van de belangrijkste burgerlijke partijen te ontmaskeren, bijvoorbeeld over Ruanda, over de NATO-agressie in ex-Joegoslavië.

De nationale kaders en de afdelingshoofden moeten "politieke leiders" zijn. Zij moeten een oordeel uitspreken over de belangrijke politieke gebeurtenissen.

De Dagelijkse Leiding moet met meer slagkracht ingrijpen en sneller reageren op de afwijzing van het Verdrag van Maastricht door Denemarken, op de NATO-bombardementen tegen

Servische stellingen, op de "integratie" van het Belgische leger in het Duitse leger, op de berekening van de "kosten van de vreemdelingen" door de fascistten.

We moeten directer tussenkomen in het politieke leven. De kansen en de mogelijkheden van het ogenblik moeten meer afgewogen worden; we moeten meer initiatieven nemen en met inzet van een beperkt aantal krachten een maximaal effect beogen.

De krant bevat te weinig debatten die echt kunnen overtuigen. Er worden te weinig marxistische ideeën uiteengezet in confrontatie met de "heersende" opinies over actuele punten.

De kaders moeten zich meer bekommeren om de massabewegingen, om hun politieke en tactische standpunten, om hun dynamisme.

De communisten moeten een frontpolitiek voeren en massa-bewegingen leiden, op basis van een correct frontprogramma. We moeten leren om "onder het volk" debatten aan te gaan en politieke strijd te voeren. We moeten het enthousiasme van de massa's beschermen en de positieve aspecten van hun strijd ontwikkelen. Onze aanwezigheid en onze praktijk binnen massa-organisaties en fronten moet leiden tot voordelige debatten en politieke strijd die ons toelaten politieke en organisatorische invloed op te bouwen.

We moeten de opvatting bekritisieren dat de provinciale kaders "geen tijd hebben om politieke taken uit te voeren".

De politieke strijd moet de ziel zijn van een Provinciaal Comité. Alleen op die manier zullen de celleidersvergaderingen gericht zijn op het politieke leven en op de strijd tussen twee lijnen. Als de provinciale leiding de politiek niet op de commandopost plaatst, dan worden de celleidersvergaderingen formeel, steriel en bureaucratisch.

Een kader dat vele jaren de provincies geleid heeft, heeft gevraagd om vrijgesteld te worden van die taak, om een "politieke taak" te krijgen. Maar het werk van de provincies leiden is een politieke taak bij uitstek waarbij men het marxisme moet integreren in onze politieke en organisatorische praktijk.

Een revolutionaire geest hebben, betekent voor een kader: zijn politieke standpunten over alle belangrijke kwesties op nationaal en internationaal vlak naar voor brengen.

De kameraden die in de fabrieken werken, zijn elke dag verplicht om te antwoorden op de vragen van de arbeiders. Zij zijn verplicht om hun kennis te gebruiken om een zo goed mogelijk antwoord te kunnen geven, ook al zijn ze niet vertrouwd met de materie.

De vorming over de politieke lijn aan de basis is onvoldoende.

De essentiële artikels van *Solidair* worden onvoldoende gebruikt voor de vorming van de leden.

De nationale leiding heeft nog niet vastgelegd welke de fundamentele documenten zijn die door de verschillende niveaus moeten geassimileerd worden: sympathisanten, leden, celliers, middenkaders.

2.2. VECHTEN TEGEN HET SPONTANEÏSME

Het spontaneïsme is de verzamelnaam voor verschillende politieke stromingen, gekarakteriseerd door het feit dat ze "de stroom volgen". De spontane stromingen in de kapitalistische maatschappij worden gedomineerd door de burgerlijke en kleinburgerlijke ideologie.

Het spontaneïsme duikt vooral op onder de vorm van reformistische stromingen, die zich soms hevig kanten tegen de kwalen van de kapitalistische maatschappij, zonder de economische en politieke fundamenteen in vraag te stellen.

Een spontaneïst kan relatief passief blijven en suivistisch de stellingen binnen de vakbond volgen.

Een spontaneïst kan ook een activist zijn, die van de hak op de tak springt, zonder een samenhangende communistische lijn uit te werken of zonder de partij op te bouwen.

Het spontaneïsme kan men ook terugvinden in een terroristische stroming. Wanneer ernstige crisissen de maatschappij doorschudden, dan stort een deel van de wanhopige kleinburgerij zich in de "spontane weg" van individuele avonturistische acties.

Wij verzetten ons tegen alle spontaneïstische stromingen. Een communistisch standpunt vereist een hoge graad van bewustzijn bij de uitwerking van theoretische, politieke en organisatorische stellingen.

De hele werking van een communistische partij moet geïnspireerd zijn door de plicht alle vormen van de klassenstrijd te leiden, om ze verder te ontwikkelen tot de socialistische revolutie en de omverwerping van de dictatuur van de burgerij en tot de instelling van het socialisme, dankzij de dictatuur van het proletariaat.

In *Wat te doen?* heeft Lenin duidelijk de verhouding bepaald tussen de spontane anti-kapitalistische strijd en de rol van de communistische partij.

"Hoe groter de spontane geestdrift van de massa's is (...) hoe sneller de noodzaak zich voordoet van een hoge graad aan

bewustzijn in het theoretische, politieke en organisatorische werk van de sociaal-democratie.⁷ "Ofwel gaat men door de knieën voor de spontaneïteit van de beweging, dat betekent dat men de rol van de sociaal-democratie herleidt tot de rol van een gewone dienaar van de bestaande arbeidersbeweging (...) ofwel aanvaardt men dat de massabeweging ons nieuwe theoretische, politieke en organisatorische taken oplegt, die veel complexer zijn dan de taken waarmee men zich tot voor het verschijnen van de massabeweging tevreden kon stellen."⁸

"Talrijke Russische sociaal-democraten missen initiatief en energie, hun propaganda, agitatie en politieke organisatie reiken niet ver, zij hebben geen 'plannen' om het revolutionaire werk breder aan te pakken."⁹ "Om in de ogen van de publieke opinie een politieke kracht te worden (...) moet men met taaie volharding werken om ons bewustzijn, onze zin voor initiatief en onze energie te verhogen."¹⁰

Volgens Lenin kan het spontaneïsme zowel leiden tot uiterst-linkse als tot rechtse stellingen, en dat zowel op het politieke als op het organisatorische vlak.

"Economisten en terroristen gaan door de knieën voor twee tegengestelde polen van de elementaire beweging. De economen buigen voor de spontaneïteit van de 'zuivere arbeidersbeweging'. De terroristen lopen mee met de spontaneïteit van de intellectuelen die hevig verontwaardigd zijn maar die het revolutionaire werk niet weten te verbinden met de arbeidersbeweging."¹¹ "Die opportunistische en 'revolutionaristische' tendensen capituleren voor het overheersende handwerkersgedoe. Zij zien onze meest dringende taak niet, namelijk een organisatie tot stand brengen van revolutionairen die de politieke strijd de nodige energie, vastberadenheid en continuïteit geven."¹²

In de strijd tegen het spontaneïsme legde Lenin vooral de nadruk op de cruciale rol van een strikte organisatie. Die organisatie is zowel nodig om al diegenen die een bijdrage willen leveren aan de strijd voor het socialisme te verenigen en te disciplineren, als om zich te beschermen tegen de vernietigende activiteiten van de vijand.

"De spontane strijd van het proletariaat zal pas een werkelijke 'klassenstrijd' van het proletariaat worden als ze geleid wordt door een sterke revolutionaire organisatie."¹³

"We hebben een tekort aan manschappen, omdat er geen leiders zijn, geen politieke cheffen, geen organisatorische talenten die tegelijk een breed, gecoördineerd en harmonisch werk aankunnen, zodat we alle krachten, zelfs de minst betekenen-den, kunnen inschakelen."¹⁴

"De strijd tegen de politieke politie vereist juist bijzondere eigenschappen, hij eist beroepsrevolutionairen."¹⁵ "Voor de militanten van onze beweging is het enige ernstige principe op het vlak van de organisatie: strikte geheimhouding, de strengste keuze van de leden, opleiding van beroepsrevolutionairen."¹⁶

In onze partij uit het spontaneïsme zich in allerlei vormen, om te beginnen op het ideologisch vlak.

Op het kaderniveau drukt het spontaneïsme van het activistische en suivistische soort zich uit door het ontbreken van ernstige studie van het marxisme-leninisme en de revolutionaire ervaringen, door het gebrek aan visie en ambitie en door het ontbreken van strategische plannen.

Deze spontane tendens valt terug op eenvoudige of gekende taken, capituleert voor essentiële taken en vlucht voor de verantwoordelijkheid om de politieke en organisatorische lijn voor de revolutie uit te werken. De kritiek dat veel kaders zich niet toespitsen op de politieke strijd, is juist. Hun stijl blijft dikwijls spontaneïstisch en activistisch, zij doen aan "journalistiek", geven kruimels informatie en brokjes analyse, zonder samenhang.

Het spontaneïsme miskent het vitale belang van de studie en de toepassing van het marxisme-leninisme. Het verwaarloost de beslissende politieke en organisatorische taken en beperkt zich tot lagere taken.

Het suivisme, het rechts opportunisme, past zich aan de bestaande politieke situatie aan. Maar er staan ons grote omwentelingen te wachten. De studie van het marxisme-leninisme is van levensbelang om gewapend te zijn voor de komende revolutionaire gevechten.

Uit de "cultus van het spontaneïsme" kan het revisionisme voortkomen. Een aantal kaders beweren dat "de dagelijkse leiding van de partij zoveel werkt vraagt, dat ze onmogelijk het marxisme-leninisme kunnen studeren of strategische initiatieven kunnen uitwerken." Niets kan rechtvaardigen dat kaders het marxisme-leninisme of de partijlijn niet bestuderen. Hun leven als communist hangt daarvan af. Alleen de intensiteit van de studie verschilt naargelang de verschillende essentiële taken die de kaders toegewezen krijgen.

Het spontaneïsme van de hoogste kaders belet ook de opleiding van nieuwe generaties authentieke communisten. Dat spontaneïsme drijft de jonge kaders tot blind activisme en verhindert dat zij in de praktijk het marxisme-leninisme verwerken. Dat gaat soms zelfs zover dat de studie die opgegeven wordt in de kaderscholen tegengewerkt wordt.

In onze partij manifesteert het spontaneïsme zich ook op het politieke vlak onder de vorm van het rechts opportunisme en van economistische en reformistische lijnen.

Het economisme is de politieke lijn die beweert dat de revolutionaire krachten en het revolutionaire bewustzijn zich voornamelijk ontwikkelen door het opdrijven en radicaliseren van de economische strijd. Dat is de lijn van het economisme, het ouvrierisme en het anarcho-syndicalisme. Die lijn verwaarloost onze essentiële communistische taken: een marxistisch-leninistische politiek en tactiek uitwerken, die onder de brede massa verspreiden, de invloeden van de sociaal-democratie bekampen en een sterke communistische partij, het essentiële wapen voor de revolutie, opbouwen.

Het reformisme is de politieke lijn die uitgaat van een eerlijke verontwaardiging over het onrecht en over de uitbuiting. Het stort zich in allerlei gevechten om iets te doen aan de kwalen van de burgerlijke maatschappij, zonder echter de fundamenten van die maatschappij zelf in vraag te stellen.

Bijna alle revolutionairen die deze lijn aangenomen hebben, werden achteraf door de sociaal-democratische partij gerecupeerd, een partij die nochtans steeds openlijker reactionair wordt. Het oorspronkelijk radicale reformisme maakt plaats voor het realistisch reformisme, en mondt uiteindelijk uit in de verdediging van de bestaande orde.

Het spontaneïsme in de partij neemt dezelfde politieke lijn aan als de radicale reformisten in de linkervleugel van de sociaal-democratie.

Het spontaneïsme begrijpt niet dat de burgerij allerlei politieke en ideologische offensieven lanceert om zich meester te maken van de geesten van de mensen. Om die reden kan een voorbeeldige economische strijd omslaan in een politieke en organisatorische nederlaag.

De kaders moeten meer inspanningen doen om de burgerlijke en reformistische ideeën die het denken van de werkers beïnvloeden, op een concrete, levendige en overtuigende manier te weerleggen.

De reformistische partijen ontmaskeren met "grote principes", met slogans, met argumenten die de mensen overdreven lijken, geeft geen goede resultaten. We moeten leren op een voordelige manier strijd te voeren. We moeten de burgerlijke, revisionistische en reformistische ideeën die het meeste invloed hebben onder de werkers, op een concrete en begrijpelijke manier leren weerleggen.

Door gebrek aan goede banden met de massa's, door gebrek aan efficiëntie in de politieke strijd op het niveau van de massa's, begaan wij soms een dubbele fout. Wij bekritisieren de

reformistische en trotskistische leiders op de verkeerde momenten en met weinig overtuigende en doorslaggevende argumenten. Als er zich dan belangrijke feiten voordoen, waardoor wij hen werkelijk kunnen ontmaskeren bij de massa's, missen wij onze kans. Wij smeden het ijzer niet terwijl het heet is.

Men moet durven ingaan tegen burgerlijke en reformistische ideeën bij de massa's. Men moet de strijdwil van de massa's beschermen, de massa-actie ontwikkelen en ervan profiteren om revolutionaire ideeën in de geesten van de mensen te verankeren.

De spontaneïstische lijn die zich binnen de partij manifesteert, is niet gericht op de voorbereiding van de revolutie doorheen talrijke sociale en politieke gevechten. Zij is niet gericht op de omverwerping van de kapitalistische orde. Het spontaneïsme gaat niet uit van de overtuiging dat de kapitalistische en imperialistische orde onrechtvaardig, misdadig en barbaars is. Het gaat er niet van uit dat die orde moet vernietigd worden om de weg vrij te maken voor het socialisme. Het bereidt de toekomst niet voor. Het hecht geen belang aan de beslissende taken die we in de toekomst moeten opnemen opdat het socialisme zou overwinnen. Aangezien het spontaneïsme er niet op gebrand is om de socialistische revolutie te verwezenlijken, hecht het weinig belang aan de opbouw van het beslissende instrument voor die revolutie: de communistische partij. Tijdens activiteiten "vergeet" men de partij op te bouwen en de nieuwe contacten politiek en organisatorisch te consolideren.

Het spontaneïsme in de partij verwijst naar fundamentele vragen. Is men er werkelijk van overtuigd dat de overheersing van het kapitaal de fundamentele oorzaak is van alle kwalen in de maatschappij? Is men er werkelijk van overtuigd dat alleen de socialistische revolutie de weg naar het socialisme kan vrijmaken? Is men er werkelijk van overtuigd dat alleen de communistische partij de strijd voor het socialisme kan leiden? Is men overtuigd van de noodzaak om de voorhoede in de partij te organiseren en van de noodzaak om de lijn van de partij onder de brede massa's te verspreiden? Heeft men een duidelijk zicht op de aard van de taken van een partij die het moet opnemen tegen een onverbiddelijke vijand, die de burgerlijke wetten, de modernste technologie en het ganse arsenaal van de burgerlijke media ter beschikking heeft; een vijand die tot alles bereid is om de overheersing van het grootkapitaal in stand te houden?

2.3. VECHTEN TEGEN HET INTELLECTUALISME

Het probleem van het intellectualisme komt verschillende keren aan bod in dit werk. Onder andere in het eerste hoofdstuk, deel 5: "Zich engageren in de praktijk en in de revolutionaire klassenstrijd" en ook in "De partijlijn uitwerken"; "De hindernissen en weerstanden opruimen"; "De brandpunten van de actualiteit stevig in handen pakken" en "Zin voor praktijk aan de dag leggen".

Het intellectualisme is de tegenhanger van het spontaneïsme.

Het marxisme staat voor de eenheid tussen theorie en praktijk. Het spontaneïsme is de praktijk zonder de marxistisch-leninistische theorie. Het intellectualisme maakt de theorie los van de praktijk.

De marxistische opvatting over de kennis wordt uitgedrukt in de formule praktijk-theorie-praktijk. Uitgaan van de praktijk, het marxisme bestuderen om een betere praktijk te bekomen. De intellectualistische opvatting over de kennis wordt uitgedrukt in de formule theorie-theorie. Uitgaan van de theorie om weer te keren naar de theorie.

Het intellectualisme haalt al zijn kennis uit de theorie. Het heeft alleen maar misprijzen voor de praktijk en de strijd. Daarom is het steriel. Het intellectualisme denkt dat het erop aan komt de wereld te begrijpen. Het marxisme stelt dat het erop aan komt de wereld te veranderen. In de *Stellingen over Feuerbach* schrijft Marx: "In de praktijk moet de mens de waarheid, dat wil zeggen de werkelijkheid en de macht van zijn denken bewijzen."¹⁷

Op politieke vragen zegt het intellectualisme: ja in principe, maar neen in de feiten.

In de breuk tussen de theorie en de praktijk kunnen het meest radicale intellectualisme en het meest verwerpelijke reformisme elkaar vinden. Om de geradicaliseerde massa's weg te houden van de socialistische revolutie, zei Emile Vandervelde in 1923: "De dictatuur van het proletariaat, ja, door het vuur en in het bloed als het moet, maar..." En hij gaat verder: maar de dictatuur van het proletariaat alleen als overgangsmaatregel, niet als permanente staat van beleg. De intellectualist zal eerlijk zeggen: "De dictatuur van het proletariaat, ja, door het vuur en in het bloed als het moet, maar..." En zijn "maar" drukt uit dat hij helemaal niet de bedoeling heeft om naar de praktijk over te gaan.¹⁸

Voor het intellectualisme is het marxisme-leninisme voornamelijk een kritiek op het kapitalisme en het imperialisme. Dat is volledig verkeerd. In het *Manifest van de communistische partij* zegden Marx en Engels reeds dat het feodale "socialisme" en het

klerikale "socialisme" gekenmerkt werden door hun "bitter, geestig vernietigend oordeel de burgerij in het hart treffend". Over het kleinburgerlijke socialisme zegden zij: "Dit socialisme ontleedde zeer scherpzinnig de tegenstellingen in de moderne produktieverhoudingen. Het onthulde de huichelachtige mooi-praterij van de economen."¹⁹

Wij doen vaak grote inspanningen om de schandalige plannen van de burgerij te beschrijven, om aan te tonen hoe gewelddadig, onmenselijk en verwerpelijk de vijand is, om te voorspellen met hoeveel kracht en geweld hij het proletariaat zal aanvallen. Maar dat alles heeft nog niets te maken met het marxisme-leninisme. Het proletariaat weet dat allemaal, het maakt het dagelijks mee. De specifieke opdracht van de communisten bestaat erin de tegenaanval voor te bereiden, mobiliserende initiatieven te ontwikkelen, realistische strijdplannen te ontwerpen, precieze ordewoorden naar voor te schuiven.

Waarom dienen de briljante analyses, als ze niet uitmonden in de praktijk? Zo kan het gebeuren dat de reformisten en trotskisten, die miserabele "analyses" maken, meer zin hebben voor de praktijk dan de communisten en dat zij de massa's mobiliseren op basis van hun pro-kapitalistische lijn.

De waarheid zeggen is slechts een eerste stap. Men moet resultaten behalen, de hindernissen uit de weg ruimen zodat de waarheid zich kan opdringen, zodat de waarheid realiteit kan worden.

UCMLB (Union des Communistes Marxist-Léninistes de Belgique) heeft een hele generatie potentiële revolutionairen verknoeid omdat zij beweerde een wetenschappelijke politieke lijn uit te werken door zich voornamelijk te steunen op de theorie. Zij aanvaardde niet dat de praktijk het eerste gegeven is en dat de theorie dient om beter de praktijk te leiden.

Vanaf het ontstaan van AMADA-TPO (Alle Macht aan de Arbeiders - Tout le Pouvoir aux Ouvriers) was het spontaneïsme de belangrijkste afwijking in onze organisatie. Maar er bestonden ook intellectualistische tendensen.

De kleinburgerlijke intellectuelen vertoonden de "spontane" tendens marxistisch-leninistische redevoeringen te houden, die afgesneden waren van de praktijk, van de realiteit, van de ervaringen en de problemen van de militanten. Het intellectualisme neemt de theorie en het papier als uitgangspunt, en niet de revolutionaire praktijk. Het voert geen politieke en theoretische strijd om de belangrijke problemen die zich in de praktijk voordoen, op te lossen.

Er bestaan nog andere intellectualistische afwijkingen. Soms werken wij een juiste lijn uit, maar doen we niet de nodige

inspanningen om ze te doen assimileren en te realiseren door de bestaande politieke en organisatorische hindernissen uit de weg te ruimen.

Tenslotte is er de tendens tot "academische studie", om diepgaande studies te maken die in de marge van het werkelijke leven van de partij blijven hangen. Grondige, wetenschappelijke studies moeten gebeuren wanneer een probleem zich voordoet. Men moet onmiddellijk een juist en grondig antwoord geven. Tijdens de oorlog tegen Irak, op het ogenblik van de gebeurtenissen van Tien An Men, op het ogenblik van de staking tegen het globaal plan, moeten wij onmiddellijk analyses voorleggen die het marxisme-leninisme integreren in de uitwerking van een concreet standpunt. Er is een tendens om te wachten tot de storm voorbij is om dan "grondige" studies te maken. Op die manier gedraagt men zich niet als een politiek militant die de strijd leidt, maar als een historicus.

2.4. DE UITWERKING VAN DE LIJN

2.4.1. De strijd tegen het rechts en het links opportunisme

De uitwerking van de lijn moet steeds gebeuren in een bewuste inspanning om het rechts opportunisme en het revisionisme, en ook het links opportunisme en het sektarisme te onderkennen en te overwinnen.

Het rechts opportunisme in de politiek

Voor wat de uitwerking van de lijn betreft, is het rechts opportunisme het belangrijkste gevaar in onze partij.

Bij het uitwerken van het Europees programma, is gebleken dat een aantal hogere kaders geen revolutionaire visie hebben, dat hun kritiek op het imperialisme de kleinburgerlijke en radicale sociaal-democratische kritiek niet overstijgt, dat ze de onverzoenlijke tegenstellingen van het imperialisme niet duidelijk naar voor schuiven en dat ze bijgevolg de punten die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het revolutionaire bewustzijn niet ontwikkelen.

In de anti-imperialistische strijd moeten we een eenheidsfrontpolitiek voeren met democratische en revolutionaire krachten die geen marxist-leninisten zijn. Maar sommige kaders stellen zich heel verzoenend op tegenover sommige, vanuit marxistisch-leninistisch standpunt uiterst betwistbare stellingen van Chomsky, de Sandinisten, Malcolm X en het Ruanese Patriottisch Front.

In 1988, op het ogenblik van de discussie over "klein links", hebben wij aarzelende standpunten vastgesteld inzake de natuur van de trotskisten en de revisionisten. Tegelijkertijd hebben wij het rechts opportunisme aan de basis en de neiging om de anti-marxistisch-leninistische tendensen te aanvaarden, onderschat. Nadat het besluit genomen was om alleen mee te doen met de verkiezingen, werd er een voorstel ingediend om dit besluit te herzien. Dat voorstel kwam er onder druk van opportunisten buiten de partij en van electorale tendensen binnen de partij.

In 1989, tijdens het debat over China, hebben twee of drie kaders standpunten ingenomen die de deur zouden opengezet hebben voor het anti-communisme: "de meedogenloze militaire interventie veroordelen omdat zij tegengesteld is aan de principes van de socialistische democratie en het humanisme"; "de misdaden en 'overdrijvingen' van de dictatuur van het proletariaat niet verder blijven verdedigen"; "de leiding van de Chinese Communistische Partij is de hoofdverantwoordelijke, zeggen dat het kapitalisme de eerste verantwoordelijke is, is manipulatie"; "men moet nadenken over bepaalde fundamentele kwesties van de theorie en de praktijk van het communisme, die wij tot hiertoe hebben onderschreven". Als de leiding de partij op die opportunistische weg zou gezet hebben, dan zouden we ernstig gevaar gelopen hebben.

Sommige kaders zagen in de verovering van het algemeen stemrecht en van de sociale zekerheid uitsluitend overwinningen die bekomen werden dankzij de revolutionaire strijd. Zij zagen niet dat die toegevingen door de burgerij gedaan werden om de reformisten aan zich te binden en om de revolutionaire krachten te isoleren en te elimineren.

Wanneer men geconfronteerd wordt met lastercampagnes tegen het communisme en met aanvallen tegen de partij, laat men zich op zijn kop zitten, reageert men niet, "laat men het allemaal maar gebeuren".

Enkele kameraden hebben hun denken aangepast aan het "pacifistisch imperialisme", aan de schijnvrede die we gekend hebben tussen 1945 en 1990. Zij onderschatten het gevaar op militaire interventies en oorlogen. Dat gevaar is erg groot sinds het wilde imperialisme de socialistische landen overwonnen heeft, nu de internationale crisis van het kapitalisme de tegenstellingen onder de imperialisten nog verscherpt heeft.

Men "went" eraan dat de democratische rechten met de voeten getreden worden. Wij moeten de fascisering aanklagen en er strijd tegen voeren. Wij moeten de progressieve elementen en de massa's mobiliseren voor de verdediging van de democratische rechten.

Er is een gebrek aan waakzaamheid, aan een klare kijk en aan een geest van ideologische strijd, telkens wanneer er rechtse standpunten opduiken bij de partijkaders.

Het links opportunisme

Het links opportunisme is dikwijls slechts een camouflage voor rechtse standpunten. Het is erg eenvoudig om "linkse" standpunten te verkondigen, om geen concreet werk te moeten doen, om de mensen niet op een overtuigende manier proberen te winnen.

Een rechts standpunt, dikwijls het resultaat van passiviteit, pessimisme en defaitisme, kan gemakkelijk verpakt worden in een marxistisch-leninistische fraseologie en in gauchistische houdingen.

Het links opportunisme is een reëel gevaar in de partij, niet zozeer bij de uitwerking van de politieke lijn, maar wel bij de bepaling van de te volgen tactiek.

Tegenover vakbondsafgevaardigden bestaat er soms kleinburgerlijk ongeduld en gauchisme.

Sommige kameraden vellen absolute oordelen over mensen buiten de partij, vanuit een "marxistisch-leninistische superioriteit", in plaats van ze punt voor punt te overtuigen.

Sommigen zoeken de confrontatie met progressieven, alsof het vijanden zijn, in plaats van punten proberen te scoren.

Men moet zich op het niveau van de massa's plaatsen en uitgaan van de manier waarop zij de dingen begrijpen en ze stap voor stap doen vooruitgaan in de richting van de partij. Het is verkeerd de rector van de ULB frontaal aan te vallen voor een meeting over Ruanda die a-politiek wilde zijn. Deze meeting werd georganiseerd door een front dat vele democratische krachten bevat. Wij moeten een eigen oordeel hebben over de verschillende krachten die erbij betrokken zijn en over hun werkelijke bedoelingen, maar wij moeten vooral voordelige gevechten voeren, punten scoren, mensen overtuigen. Men moet de hoofdvijand bestrijden, de secundaire vijanden neutraliseren, het centrum winnen, de mensen overtuigen op één of twee punten.

Tijdens de kiescampagne zijn er "linkse" standpunten geweest die het gevaar van het electoralisme overdreven en die een efficiënte mobilisatie verhinderden. Een verkiezingscampagne richt zich niet alleen tot de voorhoede, maar ook tot de massa. We moeten naar de massa's toegaan met een aantal essentiële punten waarin ze zich kunnen herkennen. Wanneer de anti-communistische intoxicatie hoogtij viert, is het nutteloos om te roepen "Stem communist". Wij klagen de misdaden

van het kapitalisme aan waarvan de massa's het slachtoffer zijn en die zij dagelijks ondervinden. Wij proberen hen te overtuigen van volgend besluit: "Tegen uitbuiting en miserie, tegen racisme, fascisme en oorlog, gelukkig dat er nog communisten zijn!"

In de krant staan er dikwijls dogmatische "kreten", "interne" taal en jargon dat onbegrijpelijk is voor de werkers, marxistische formules die onbegrijpelijk zijn voor de lezers, "revolutionaire fraseologie" die de nauwgezette studie, enquêtes en analyse vervangt. Men kan de stellingen van professor Reyntjens over Ruanda weerleggen, maar men kan hem daarbij geen beledigingen naar het hoofd slingeren en daarbij bovendien blijk geven van incompetentie!

Men moet concreet aantonen dat een aantal sociaal-democratische leiders en bepaalde maatregelen die zij nemen, de weg naar het fascisme voorbereiden. Maar het is verkeerd om de huidige sociaal-democratie en het fascisme over één kam te scheren.

2.4.2. De systematische uitwerking van de partijlijn

2.4.2.1. De problemen

De voorbereiding van de 1 Meispeeches en de voorbereiding van een aantal belangrijke resoluties tonen de problemen aan die zich in dit verband stellen.

Diegenen die deze documenten moeten opstellen, ontvangen honderden pagina's ruw materiaal, dat dikwijls al gelezen en onderstreept is. Daarin zitten tientallen uren werk, zonder dat het rendeert, behalve dan voor de individuele intellectuele verrijking. Het individualisme is dus het eerste probleem.

Normaal zouden deze documenten niet moeten geschreven worden op basis van ruw materiaal, maar op basis van synthesesdocumenten die uitgewerkt zijn door de verschillende specialisten van de afdelingen. Het ontbreken van synthesewerk is het tweede probleem.

Bij elke verkiezingscampagne wordt er dezelfde vaststelling gedaan: "Heel het jaar door, in elk nummer van de krant, moeten we de volgende verkiezingen voorbereiden. Dat betekent dat we de grote punten waar we propaganda rond voeren, moeten bepalen en propageren. Dat we de opmerkelijkste feiten en cruciale gegevens die een aantal punten verduidelijken, moeten naar voor brengen..." Ook hier stellen wij vast dat er onvoldoende inspanningen worden gedaan om regelmatig een aantal feiten, argumenten en analyses over een bepaald punt van onze lijn, te synthetiseren.

2.4.2.2. Uitwerkingsprojecten vastleggen

Iedere afdeling en ieder kader heeft bepaalde taken in de uitwerking van de lijn en de politieke en organisatorische maatregelen.

Wij moeten op nationaal niveau en op het niveau van de afdelingen en eenheden, duidelijk vastleggen welke de prioriteiten zijn, welke de "sterke punten" zijn die we willen uitbouwen.

Rond elk punt moet een verantwoordelijk kader op een systematische manier werken aan de analyse en de definitie van de lijn.

Elke taak voor de uitwerking van de lijn moet als een project gedefinieerd worden. De opdracht gaat maar van start wanneer de projectomschrijving is goedgekeurd.

Een projectfiche moet het volgende bevatten:

1. Doelstellingen
2. Hoofdverantwoordelijke
3. Definitie van zijn taken
4. Organisatorische maatregelen om de uitvoering mogelijk te maken
5. Medewerkers en een precieze omschrijving van hun taken
6. Werkvergaderingen, brainstorming, enquêtes
7. Literatuur die moet geraadpleegd worden
8. Discussie over een voorontwerp en tussentijdse rapporten
9. Mogelijke benutting op andere terreinen (krant, vormingsvergaderingen, debatten, discussies, enquêtes, enz.)
10. Partijwerking en eenheidsfront
11. Timing
12. Opvolging, controle en evaluatie: door wie?

2.4.2.3. Lectuur verwerken

Er komen massa's kranten, tijdschriften, documenten en boeken binnen, maar er bestaat geen "machine" om ze ernstig te verwerken.

Wij zetten geen leden of sympathisanten aan het werk. Nochtans is er werk genoeg voor tientallen kameraden. Maar tegelijkertijd zijn er tientallen sympathisanten die wij niets weten voor te stellen!

Er is een strikte procedure nodig. Wie moet wat lezen? En wat moet hij ermee doen?

Men moet eerst de verschillende soorten documenten vastleggen die moeten doorgenomen worden: van de fundamentele werken tot de kranten van revolutionaire organisaties.

Men moet vastleggen welk politiek niveau nodig en voldoende is, voor de verschillende lectuur. Men moet vastleggen hoe de resultaten zullen verwerkt worden.

Er moet een organogram gemaakt worden, een inventaris van de huidige krachten die beschikbaar zijn om al die documenten door te nemen. Er moet aangeduid worden welke de "niet bezette functies" zijn waarvoor we een rekruteringsinspanning moeten leveren.

Op die manier verplichten we de kaders om zich te concentreren op het essentiële en op synthesewerk. Zo zullen we sneller vooruitgaan bij de uitwerking van de lijn.

Het werk van de leden en sympathisanten zal ons unieke informatie en prachtig propaganda- en agitatiemateriaal opleveren, dat de krant zal verrijken.

Artikels en toespraken uit andere revolutionaire publicaties behoren tot de interessantste artikels in *Solidair*. Nu verliezen we dikwijls veel tijd door hard te werken aan artikels zonder veel waarde, over onderwerpen die op een competente manier behandeld zijn door revolutionairen van andere landen. Wij zijn proletarische internationalisten en moeten dan ook leren van andere revolutionairen uit heel de wereld.

2.4.2.4. De verschillende fasen in het analysewerk

Uit al wat gelezen is, moeten de belangrijkste citaten door sympathisanten op computer gezet worden.

Men kan er de essentiële citaten uithalen voor de rubriek "Kort" in *Solidair*, een rubriek die vaak onbelangrijke anekdotes bevat, terwijl we beschikken over citaten die politiek veelbetekend zijn.

Op basis van die citaten, geklasseerd per onderwerp, kunnen we informatieve artikels en analyses maken voor *Solidair*.

Vervolgens kunnen we er meer uitgebreide dossiers mee maken, "Feiten en argumenten", voor *Marxistische Studies*.

Sommige artikels in *Solidair* of informatiedossiers kunnen later herwerkt worden, rekening houdend met de kritieken en discussies. Men kan er ook nieuwe documenten aan toevoegen. Die uitgebreidere studies kunnen dan in *Marxistische Studies* gepubliceerd worden.

Sommige artikels van *Solidair* of sommige analyses van *Marxistische Studies* kunnen gebruikt worden als voorontwerp voor politieke oriëntatieteksten. De auteur moet aan een aantal kaders de opdracht geven om een grondige kritiek te maken op zijn voorontwerp.

Het hoofdstuk over "Praag 1968-1989" in USSR, de fluwelen contrarevolutie is gebaseerd op twee artikels uit *Solidair*, op de discussies in het Centraal Comité en op een bijkomende studie van het dossier Tsjechoslowakije.

Het hoofdstuk over "Roemenië" is gebaseerd op de artikels die in *Solidair* verschenen op het moment van de gebeurtenissen in Timisoara. Die artikels werden achteraf herwerkt en verschenen in *Contradictions*. Deze tekst werd verbeterd op basis van de discussies op het Congres over de periode van Stalin en er werd nieuwe informatie aan toegevoegd.

Dezelfde werkwijze is gevolgd voor het speciaal nummer van *Marxistische Studies* over het onderwijs. We moeten die manier van werken eveneens gebruiken om onze standpunten over het racisme, het fascisme, de sociaal-democratie, de groenen enz. verder uit te werken.

De kaders die werken rond Joegoslavië en rond de militaire strategie van Europa, moeten de essentiële gegevens en citaten publiceren in *Solidair*. Zij moeten een eerste analyse maken, eerste stellingen formuleren. Zij moeten een uitgebreidere synthese voorleggen voor discussie in hun afdeling en onder de kaders. Op basis van die debatten en kritieken, en uitgaande van een verder doorgedreven studie, moeten zij een synthese uitwerken, een definitieve politieke en praktische oriëntatie.

2.4.2.5. De agitatie verbinden met de analyse

De kaders moeten de uitvoering van dagelijkse taken verbinden met de uitwerking van definitieve politieke teksten.

Iedereen moet de agitatie en de dagelijkse informatie verbinden met de fundamentele analyse. Vertrekken van de politieke praktijk over de thema's in de actualiteit, het marxisme-leninisme integreren in het leidinggevend werk van elke dag, de huidige strijd leiden, maar verder zien, het geheel zien. Dagelijks leiding geven op basis van grondige overwegingen, en daarop verder bouwen om politieke, ideologische en organisatorische documenten met blijvende waarde op te stellen.

2.4.2.6. De analyse toespitsen op de cruciale gebeurtenissen

We moeten essentiële besluiten trekken uit de belangrijkste politieke gebeurtenissen en ze daarna toepassen en consequent propageren. Dikwijls worden belangrijke politieke gebeurtenissen eenvoudig behandeld in informatieve artikels. Wij denken niet na over de grote politieke implicaties, wij bestuderen het hele dossier niet grondig genoeg om snel een ernstig uitgewerkte politieke oriëntatie vast te leggen.

Na de "politieke omwenteling" van 24 november 1991, met de vooruitgang van de fascistische partijen, moest er een algemene politieke resolutie gemaakt worden, die de grote lijnen van onze analyse aangeeft. Een bondige studie kon reeds de essentiële thema's aangeven van de fascistische propaganda, de politieke essentie van het fascisme van het Vlaams Blok - Agir - Front National: anti-communisme; criminaliteit; drugs en "ordehandhaving"; solidarisme en klassensamenwerking; racisme; nationalisme (tegen "de Walen"); tegen de Derde Wereld; verdediging van de Europese eenheid onder leiding van Duitsland; rehabilitatie van nazi's.

Die essentiële thema's van het fascisme moesten de daaropvolgende maanden het onderwerp zijn van een aantal uitgebreidere dossiers en analyses.

Vervolgens moest er een bondige studie gemaakt worden, die aantoonde hoe de burgerlijke partijen het terrein voorbereiden rond elke as van de fascistische propaganda.

Alle discussies in de progressieve milieus draaien rond die twee punten: de essentie van het fascisme en de band tussen de traditionele burgerlijke partijen en de fascistische burgerlijke partijen.

Deze twee thema's leenden zich goed voor korte agitatie-artikels in *Solidair*, en later voor een theoretische systematisering en uitwerking in *Marxistische Studies*.

Maar het spontaneïsme en de routinegeest zijn ervoor verantwoordelijk dat wij maanden na die verkiezingsschok nog altijd geen duidelijke politieke conclusies geformuleerd hadden!

Kortom, uit belangrijke politieke gebeurtenissen moeten we essentiële conclusies trekken en ze op een consequente manier toepassen en propageren.

Dat gaat zowel over de oorlog tegen Irak, als over de oorlog tegen Somalia, de volkerenmoord in Ruanda, de nieuwe regeringspolitiek op het vlak van "veiligheid en repressie", de plannen voor de ontmanteling van de sociale zekerheid, de hervorming van de openbare sector, de hervorming van het onderwijs, enz.

Regelmatig moet er een politieke synthese gemaakt worden met onze analyse van de belangrijkste gebeurtenissen op nationaal en internationaal vlak. Van de internationale analyse moeten de implicaties op de strijd in België in het bijzonder onderlijnd worden. Uit die rapporten moeten de belangrijkste stellingen en ordewoorden naar voor komen die we de komende zes maanden willen verspreiden.

2.4.2.7. Systematisch de essentiële punten propageren

Wij moeten week na week strijd voeren tegen de desinformatie over de belangrijkste punten van onze politiek.

Doorheen de informatie die wij naar voor schuiven, moeten we onze ideeën en ordewoorden populariseren.

De meest "officiële" politieke tekst in de loop van een jaar is die van 1 Mei. Maar hij wordt niet gebruikt zoals het hoort in de krant of in de dagelijkse agitatie. De thema's van 1 Mei 1990: Neen aan Europa, de nieuwe supermacht; Neen aan het Duits Europa; Neen aan het Europees militarisme; Tegen de heropstanding van het fascisme in het Oostblok, enz., zijn bijna niet gepopulariseerd. Wij hebben in dit geval een officiële politiek, maar in de praktijk hebben we een reële politiek die niet overeenstemt met de officiële lijn.

De hoofdredacteur moet samen met de afdelingsverantwoordelijken een lijst samenstellen van de centrale ideeën en ordewoorden, en erover waken dat die regelmatig gepropageerd worden.

2.5. ALLE KADERS MOETEN EEN POLITIEKE TAAK OPNEMEN

Sommige kaders sluiten zich op in een gespecialiseerde technische taak en treden steeds minder op als politiek kader. Er zijn vier grote problemen.

1. De nadruk leggen op de ideologisch-politieke aanpak van zijn taken

Tegen het bureaucratisme en het formalisme die alleen de technische kanten aanpakken, zonder oog voor hun politieke betekenis en samenhang.

Ieder kader moet zijn taken als politieke taken opvatten, zelfs al zijn ze ogenschijnlijk louter technisch.

Vanaf het moment dat men zijn specialisatie voornamelijk opvat vanuit technische hoek, vertoont men opportunistische afwijkingen. Doorheen de technische aspecten van het partijwerk, kan men nochtans kleinburgerlijke opvattingen ontdekken die er in de partij nog bestaan. De strikte naleving van de financiële regels van de partij is nauw verbonden met de partijgeest en met het begrip van onze politieke plichten. Opportunistische afwijkingen komen vaak snel aan het licht wanneer we kijken naar de financiële discipline.

Verspilling van materiaal, niet gebruiken van pamfletten en publicaties, slecht beheer: dat zijn allemaal uitdrukkingen

van ideologische afwijkingen die zich ook op andere domeinen zullen voordoen.

Vanuit een "gespecialiseerde" taak kan men politiek-ideologische problemen in de partij ontdekken. Vanuit een technische taak, kan een kader goede contacten hebben met partijleden en enquêtes doen over hun politieke problemen. Op die manier gedraagt hij zich als een echt politiek kader.

Op basis van de cijfers van de Vriendenkring kan de financiële afdeling de stand van zaken opmaken over het werk met dichtste medewerkers, zij kan het organisatiewerk van de leden beoordelen, analyseren of zij de sympathisanten mobiliseren, of ze een dynamiek weten op gang te brengen, of zij de sympathisanten helpen om snel vooruit te gaan of dat zij zich vastklampen aan formalisme en bureaucratisme.

2. De belangrijkste partijdocumenten kennen

Noodzaak om ze te assimileren doorheen kritiek en zelfkritiek. Ze leren gebruiken bij zijn werk, hoe technisch dat ook is.

Soms wordt de algemene politiek van de partij beschouwd als "iets dat niet tot zijn specialisatie behoort".

3. Zich inplanten in een aantal milieus buiten de partij

Elk kader moet systematisch aan zijn inplanting werken. De inplanting moet zoveel mogelijk van een voldoende hoog niveau zijn en onze prioriteiten betreffen.

4. Een politieke specialisatie hebben

De hoogste kaders moeten allemaal een politieke specialisatie hebben die te maken heeft met onze prioriteiten. Jaarlijks moeten we vastleggen met welke intensiteit die moet uitgevoerd worden.

Het kan nuttig zijn om "technische" kaders gedurende zes maanden tot twee jaar te belasten met een politieke taak. Zo kunnen ze zich grondig in een politieke prioriteit inwerken. Achteraf kunnen zij dat onderwerp blijven opvolgen.

3. HET BUREAUCRATISME BESTRIJDEN, DE BANDEN MET DE MASSA'S VERSTERKEN

3.1. DE MASSALIJN

Het bureaucratisme installeert zich stap voor stap onder de kaders; het doet de fundamentele stellingen over de massalijn vervagen.

In het besluit van *De geschiedenis van de Communistische Partij der Sovjet-Unie (bolsjewiki)* zegt Stalin: "Tenslotte leert de geschiedenis van de partij, dat de partij van de arbeidersklasse, zonder uitgebreide verbindingen met de massa's, zonder deze verbindingen voortdurend hechter te maken, zonder het vermogen om naar de stem van de massa's te luisteren en hun dringende behoeften te begrijpen, zonder de bereidheid, niet alleen om de massa's te onderrichten, maar ook om van de massa's te leren, geen werkelijke massapartij kan zijn, die in staat is, de miljoenen van de arbeidersklasse en van alle werkers aan te voeren.

De partij is onoverwinnelijk, als zij het verstaat, zoals Lenin zegt 'zich te verbinden, dichter te komen tot, tot op zekere hoogte, zo gij wilt, samen te smelten met de meest omvangrijke massa van de werkers, in de eerste plaats de proletarische massa maar ook met de niet-proletarische werkende massa'.

De partij gaat ten gronde als zij zich opsluit in haar enge partijchelp, als zij zich van de massa's losmaakt, als zij zich met een bureaucratisch floers bedekt."²⁰

In zijn "Rapport aan het Plenum" van februari 1937, dat ook ging over de kwestie van de zuiveringen, heeft Stalin het over de massalijn van de bolsjewistische partij. Men kan duidelijk merken dat Mao zich laten inspireren heeft door de stellingen van Stalin en dat het absoluut verkeerd is te beweren dat "Stalin de massalijn niet toepaste". Die stelling van de Engelse maoïsten werd door Harpal Brar bekritiseerd in zijn boek *Trotskyism or Leninism*.²¹ De pagina's 479-605 van dit werk analyseren deze trotskistische stellingen die in naam van een slecht begrepen "maoïsme" verdedigd werden.

Stalin zegt: "Lenin heeft ons niet alleen geleerd dat we de massa's moeten onderrichten, maar eveneens dat wij moeten leren van de massa's.

Dat betekent in de eerste plaats dat wij, de leiders, niet zelfgenoegzaam mogen worden en dat we moeten begrijpen dat als wij leiders zijn, dat niet wil zeggen dat we al de noodzakelijke kennis bezitten om op een juiste manier leiding te geven. (...)

Dat betekent in de tweede plaats dat de ervaring van leidinggeven alleen niet voldoende is om op een juiste manier leiding

te geven. Het is noodzakelijk deze ervaring te vervolledigen (...) met de ervaring van de massa's, met de ervaring van alle partijleden en met de ervaring van de arbeidersklasse. (...)

Dat betekent in de derde plaats dat we onze banden met de massa's geen moment mogen loslaten en dat we die banden zeker niet mogen verbreken.

Dat betekent in de vierde plaats dat we een luisterend oor moeten bieden aan de stem van de massa's, aan de stem van de eenvoudige partijleden, aan de stem van wat men de "eenvoudige mensen" noemt, aan de stem van het volk.²²

Mao formuleerde de massalijn met de volgende woorden: "In al het praktische werk van onze partij gaat alle juiste leiding noodzakelijkerwijze 'van de massa's, naar de massa's'. Dit betekent: neem de ideeën van de massa's (verspreide en onsystematische ideeën) en concentreer ze (verander ze in geconcentreerde en systematische ideeën door ze te bestuderen), ga dan naar de massa's en verbreid en verklaar deze ideeën tot de massa's ze als hun eigen ideeën in zich opgenomen hebben. Houd eraan vast en zet ze om in actie, en test de juistheid van deze ideeën in zulke actie. Concentreer dan nogmaals ideeën van de massa's en ga weer naar de massa's, zodat in de ideeën wordt volhard en ze worden doorgevoerd. En zo verder, telkens opnieuw in een eindeloze spiraal, terwijl de ideeën telkens juister, vitaler en rijker worden."²³

3.1.1. De massa's zijn de ware helden

De partij is het essentiële instrument dat de massa's de mogelijkheid biedt om zich bewust te worden van hun historische belangen en zich te organiseren om de macht te grijpen.

Men moet de plaats van de massa's en die van de partij in het revolutionaire proces correct beoordelen. Het bureaucratisme, net zoals het avonturisme of het terrorisme, draait de rollen om. Mao heeft gezegd: "Het volk, en alleen het volk, is de drijvende kracht bij het maken van de wereldgeschiedenis."²⁴ "De massa's zijn de werkelijke helden, terwijl wijzelf dikwijls kinderlijk en onwetend zijn, zonder dit te begrijpen is het onmogelijk zelfs maar de meest rudimentaire kennis te vergaren."²⁵ "De massa's beschikken over een onbegrensde creatieve kracht. Zij kunnen zich organiseren en zij zijn in staat om hun inspanningen op alle terreinen te richten."²⁶

De massa's maken de revolutie, onder leiding van de partij.

Het vertrouwen van de massa's winnen, de massa's organiseren rond de partij: dat zijn de essentiële taken voor de voorbereiding van de socialistische revolutie. We kunnen de revolutie

niet alleen maken met de partij en de "zuivere politiek". De partij heeft nood aan transmissieriem, zij moet inspanningen doen om de massa van werkers te beïnvloeden die nog niet het zelfde hoog bewustzijn of organisatiegraad hebben als de voorhoede. We moeten leren om organisatievormen te leiden die niet "zuiver" zijn.

De communistische militanten moeten overal aanwezig zijn waar de massa's strijd voeren en politieke actie ondernemen.

We moeten de massa's mobiliseren, hun zin voor initiatief en creativiteit stimuleren rond die punten die interessant zijn voor de partij. We moeten de juiste ideeën concentreren, hun concrete belangen vertolken, maar ook op gepaste en bevattelijke wijze onze essentiële revolutionaire ideeën binnenbrengen.

3.1.2. Bolsjewieken zijn mensen van de massa

Stalin zegt: "De banden met de massa's, die banden versterken, de bereidheid om te luisteren naar de stem van de massa's: dat vormt de kracht en de onoverwinnelijkheid van de bolsjewistische leiding."²⁷

Wij leren niet meer systematisch aan de jongeren en de nieuwe leden dat "de bolsjewieken mensen van de massa zijn", dat men een agitator moet zijn, de mensen moet meetrekken, discussiëren en overtuigen, dat men een organisator moet zijn, contacten moet leggen met zoveel mogelijk mensen en die contacten moet onderhouden. Het aantal kranten dat per militant verkocht wordt, toont goed onze zwakte op dit terrein.

Wij hebben kaders die al twintig jaar kwalitatief agitatie werk verrichten, die mensen aan het werk zetten, recruterend... maar wij hebben geen cursussen, geen handboeken, geen scholen waar de basis dit elementaire werk kan leren. De massalijn moet aangeleerd worden en de ervaringen op het vlak van agitatie en rekrutering moeten doorgegeven worden.

3.1.3. Enquêtes doen en bilans maken

De massalijn toepassen betekent het dialectisch materialisme in de praktijk brengen.

Het materialisme bestaat erin in alle objectiviteit kennis te nemen van alle feiten, alle ervaringen, voorstellen en ideeën van de basis.

De dialectiek bestaat erin, met behulp van het marxisme-leninisme, al deze gegevens te analyseren en de positieve aspecten te scheiden van de negatieve.

Massalijn en enquêtes

Om een juiste politieke lijn en tactiek uit te werken, is het noodzakelijk om enquêtes te doen over de impact van het werk van de partij en over opvattingen van de massa's.

De Chinese Communistische Partij formuleert hierover volgende lessen:

"Men moet voortdurend sociale enquêtes verrichten en daarbij vertrekken van het standpunt van het marxisme-leninisme en het gezichtspunt en de methode ervan toepassen. Dit betekent: beginnen met de zintuiglijke kennis en de talrijke gegevens van de zintuiglijke waarneming, die bijeengebracht werden tijdens de enquêtes, onderwerpen aan een proces dat erin bestaat het kaf van het koren te scheiden, wat vals is uit te schakelen om het ware te behouden, over te gaan van één aspect van de verschijnselen naar een ander aspect, van buiten naar binnen. Met andere woorden: men moet die gegevens onderwerpen aan een wetenschappelijke analyse en synthese om ze op het niveau van de theorie te brengen, die op haar beurt toelaat een juiste lijn en juiste politieke principes en maatregelen uit te werken, deze lijn, principes en maatregelen en de theorie worden dan toegepast in de praktijk zodat de geest zich kan omvormen in materie."

"Het proletariaat verbergt zijn gezichtspunt nooit. Het is van mening dat enquêtes en studie verrichten over de maatschappij betekent dat men alles waarneemt en ontleedt, uitgaande van het marxistische standpunt, door het gezichtspunt en de methode van het marxisme toe te passen. Het is alleen met deze wetenschappelijke methode die ontelbare malen in de praktijk werd geverifieerd, dat men werkelijk een objectieve toestand kan begrijpen, dat men kan weten welke voorstellen en verklaringen juist zijn en overeenstemmen met de objectieve werkelijkheid, en welke verkeerd zijn en niet overeenstemmen met de objectieve werkelijkheid. Alleen zo kan men een concrete en historische eenheid verwezenlijken tussen de universele marxistische waarheid en de concrete revolutionaire praktijk en kan men de wereld leren kennen en actief veranderen. Er is een schijn van waarachtigheid en objectiviteit, wanneer men geen enkele klasse-analyse maakt van de objectieve voorwaarden en wanneer men de methode aanneemt die erin bestaat 'alles te noteren wat men heeft gehoord', maar in werkelijkheid betekent dit dat men het ware en het valse, het juiste en het verkeerde met elkaar verwart. Dat is niet de marxistische enquête- en studiemethode, maar wel de zogezegd 'objectieve weergave' die de burgerij onveranderlijk gebruikt om de massa's zand in de ogen te strooien, en waartegen wij ons resoluut verzetten."

"Enquêtes en studie veronderstellen dat men alle opinies aanhoort, of ze nu positief of negatief zijn. Het komt erop aan 'zijn feeling te ontwikkelen en elk ding te onderzoeken, om te oordelen of het goed of slecht is, of men het moet aanvaarden of afwijzen'. De opinies onder het volk kunnen verschillen over eenzelfde ding: wat men moet doen is een onderscheid maken tussen die opinies nadat men ze heeft aanhoord. Men moet de juiste opinies aannemen en ernaar handelen en men moet de verkeerde opinies bekritisieren teneinde ze recht te trekken. Wat de aanvallen van de klassevijand betreft, die moet men ontmaskeren en krachtig bekritisieren teneinde het onkruid om te vormen in meststof."²⁸

Er moeten systematisch en permanent enquêtes gedaan worden om op tijd de veranderingen in de publieke opinie, in de houding van de massa's te ontdekken. Die veranderingen bepalen de te volgen tactiek, de actievormen die wij zullen voorstellen. De enquêtes laten ons toe het opportunisme te ontmaskeren, dat achterloopt op de strijdwil van de massa's, en het avonturisme en de overhaasting, die de massa's willen forceren.

De partij mag geen voorstellen of initiatieven lanceren vooraleer er enquêtes gedaan werden.

In een rapport staat: "In de studentenbeweging geven wij er ons rekenschap van dat de leden en de kaders weinig contact onderhouden met de massa's en de progressieve elementen. Zij weten niet wat er leeft onder de massa's. Soms gebeurt het dat wij initiatieven lanceren die ver van de massa's staan. Als we enquêtes zouden doen, zouden we dat kunnen vermijden. Dikwijls weten wij niet wat voorstellen aan de massa's en de progressieven. Door de enquêtes kunnen we te weten komen wat zij willen aanpakken."

Massalijn en bilan

Een bilan maken betekent: de juiste ideeën concentreren, de beste ervaringen van de massa's centraliseren.

De Chinese Communistische Partij schrijft in dat verband:

"Voorzitter Mao leert ons: 'Een kader heeft niet alleen de verantwoordelijkheid om de oriëntatie van de strijd aan te geven en de taken te bepalen, hij moet ook het bilan maken van de concrete ervaring en deze onmiddellijk propageren onder de massa's teneinde te populariseren wat juist is en te beletten dat men hervalt in dezelfde fouten.'

Dit omvat twee aspecten. Enerzijds moet de fundamentele ervaring die werd opgedaan in een bepaalde periode van de proletarische revolutionaire beweging, grondig ontleed worden; anderzijds moet het bilan van de concrete ervaring,

opgedaan in verschillende gevechten die aan de gang zijn, tijdig worden gemaakt."

"Voorzitter Mao hecht het grootste belang aan de initiatieven en aan het scheppend genie van de massa's. Hij weet de voorhoede-ervaring, die verworven werd door de massa's en die een fundamenteel karakter en een algemene waarde heeft, op een wetenschappelijke manier te synthetiseren en samen te vatten. Hij signaleert op het gepaste moment de verkeerde ideologische stromingen van rechts of van 'uiterst links', die men moet bekampen of voorkomen tijdens de actie. Onophoudelijk voedt hij de kaders op en verstrekt hij nieuwe richtlijnen die vervolgens terugkeren om te worden geconcretiseerd in de revolutionaire praktijk van de massa's; dat laat toe het verzet en het ondermijningswerk van de klassevijand te breken en zonder ophouden nieuwe overwinningen te behalen.

Tegelijkertijd doet voorzitter Mao persoonlijk enquêtes en onderzoek naar typevoorbeelden. Op het gepaste ogenblik weet hij de voorhoede-ervaring te ontdekken die de oriëntatie van de beweging in haar verschillende ontwikkelingsfasen vertegenwoordigt. Hij maakt daarvan het bilan op, veralgemeent dit en leidt zo de voortdurende vooruitgang van de beweging.²⁹

Het bilan is een toepassing van de massalijn: centralisatie, kritische studie en beoordeling van de ervaring.

Het werk voor het bilan begint vanaf het moment dat een actie gestart wordt. Als men tussendoor geen beoordeling maakt, dan is het onmogelijk om een nuttig bilan te maken. Voor elke belangrijke activiteit moeten we een kort bilan maken over de essentie, met de bedoeling om effectieve veranderingen te realiseren.

Dat voorontwerp van een mobiliserend bilan laat toe om de verschillende ideeën en voorstellen te verzamelen en het definitieve bilan uit te diepen.

Massalijn en voorhoede-ervaring

De kaders moeten zich persoonlijk inzetten in de strijd om de cruciale problemen op te lossen. Zij moeten de middenkaders en de leden mobiliseren om hun meningen en voorstellen naar voor te brengen. Door de juiste ideeën te concentreren, helpen de kaders bij het uitwerken van voorhoede-ervaringen die dan gebruikt kunnen worden om heel de partij te oriënteren.

Men moet een bepaalde plaats uitkiezen om te werken.

De leiders moeten materiaal uit de eerste hand verwerven. Men moet zijn krachten bundelen om "uitroeingsgevechten" te leveren en problemen met een algemene draagwijdte op te lossen. De kaders moeten hun werk in een specifieke eenheid

verbinden met hun werk voor het geheel, zij moeten de problemen van het geheel analyseren in het kader van hun eenheid en de verworven ervaring veralgemenen in een aantal eenheden die belangrijk zijn voor de partij.³⁰

"Er bestaat eenheid tussen het bijzondere en het algemene; in elk ding bestaat de algemeenheid zowel als de bijzonderheid van de tegenstelling."³¹ In elk van de specifieke activiteiten waaraan hij deelneemt, moet een kader proberen het universele, datgene wat algemeen geldend is, te ontdekken.

3.1.4. De massa's opvoeden: "de emmer opnemen waar hij zich bevindt"

Om de revolutie te maken, moeten de massa's geschoold worden in de partijlijn.

Hoe kunnen de communisten de massa's opvoeden?

Mao heeft gezegd: "Elke communist die in een massabeweging werkt, behoort een vriend van de massa's te zijn en niet de baas over hen te spelen; hij moet een onvermoeibare leraar zijn en geen bureaucratisch politicus."³²

Mao heeft ook gezegd: "Al het werk dat voor de massa's wordt gedaan, moet uitgaan van hun behoeften en niet, hoe goedbedoeld ook, van het verlangen van een individu. Het gebeurt vaak dat de massa's objectief een zekere verandering nodig hebben, maar dat ze zich subjectief nog niet van de behoefte bewust zijn en niet bereid of besloten zijn de verandering door te voeren. In zulke gevallen moeten we geduldig wachten. We moeten de verandering niet doorvoeren voor het grootste deel van de massa's zich door ons werk van de behoefte bewust is geworden en bereid en besloten is deze uit te voeren. Anders zullen we ons van de massa's isoleren."³³

De leraar moet uitgaan van de punten die zijn leerlingen begrijpen om ze tot nieuwe kennis te brengen. De partij moet niet uitgaan van "de juiste lijn" en die dan over de massa's uitstorten, zonder zich de vraag stellen of zij wel kunnen volgen.

Het gebeurt vaak dat wij een "juist standpunt" verkondigen, maar dat het de massa's tot wie wij ons richten, doet afhaken. Telkens als wij ons tot de massa's richten (scholieren, derde-wereldactivisten, studenten, syndicalisten) moeten wij ons eerst rekenschap geven van hun niveau en hun vragen, en hen dan enkele politieke stappen vooruit doen zetten.

Wij moeten inspanningen doen om juiste ordewoorden te formuleren, maar we moeten onze voorstellen ook confronteren met het standpunt van de voorhoede. Formuleringen die onbegrijpelijk zijn voor de voorhoede, zullen ook niet door de massa begrepen worden.

"Van de massa's, naar de massa's" is niet hetzelfde als "uitgaan van het marxisme-leninisme om terug te keren naar het marxisme-leninisme". Natuurlijk moeten wij het marxisme-leninisme goed kennen. Maar het marxisme-leninisme is een wapen om de realiteit te kennen en te veranderen.

"De emmer opnemen waar hij staat", zich op het niveau van de massa's plaatsen, betekent dat we ons in onze discussies niet mogen beperken tot datgene wat strikt noodzakelijk is om onze politieke lijn te doen aanvaarden. We moeten ons leren "aanpassen" aan de massa's, deelnemen aan hun activiteiten en elementen van de politieke lijn bij hen binnenbrengen op momenten dat zij die kunnen begrijpen en er kunnen achterstaan.

Als we niet voldoende met de mensen spreken, en als we hun strijd niet delen, zelfs op secundaire punten, dan zullen we hen nooit kunnen winnen voor de belangrijkste doelstellingen.

Om de syndicalisten op een aantal klasseposities te verenigen, moeten we eerst heel goed hun karakteristieken, hun politieke en ideologische standpunten en hun sterke en zwakke punten kennen. Wij moeten weten welke de meest linkse ideeën zijn die bij hen leven, en ons daarop steunen.

Als we alleen maar aandacht hebben voor een "juist" en "marxistisch-leninistisch" standpunt, zonder rekening te houden met de politieke eigenheden van dat milieu en met tactische kwesties, dan zullen we nooit een stevige inplanting in de vakbond bereiken. De eerlijke syndicalisten zullen de indruk hebben dat wij niet naar hen luisteren, dat wij alles beter weten, dat wij ons altijd op de voorgrond dringen, dat we altijd overdrijven, enz.

3.1.5. Zich bezighouden met de dagelijkse problemen van de massa's

Mao heeft gezegd: "Wij moeten nauwkeurig aandacht schenken aan het welzijn van de massa's, te beginnen met de problemen van land en arbeid tot aan die van brandstoffen, rijst, keukenolie en zout. (...) We moeten de massa's helpen inzien dat we hun belangen vertegenwoordigen en dat ons leven nauw met het hunne verbonden is. We moeten hen helpen, uitgaande van deze dingen, begrip te krijgen voor de hogere taken die we ons gesteld hebben, zodat ze de revolutie zullen steunen."³⁴

Met het huidige niveau van de massa's, is het onmogelijk om ons te doen erkennen als "hun" partij, als we hun concrete problemen en hun dagelijkse noden niet ernstig aanpakken. Wij moeten de beste verdedigers zijn van die belangen, maar we moeten er ook beter in slagen om die belangen te verbinden met de grote lijnen van ons nationaal en internationaal programma.

De partij moet zich profileren en haar revolutionaire eigenheid aan de brede massa's doen begrijpen doorheen campagnes voor de verdediging van hun belangen, door de strijd rond sociaal-economische thema's die de mensen beroeren. De partij moet haar invloed uitbreiden door agitatie, door campagne te voeren en eventueel kleine, maar tastbare resultaten en overwinningen te behalen.

Door actie en agitatie moet de partij zich doen erkennen als de enige partij die werkelijk de belangen en waarden verdedigt waar de massa's het meest aan gehecht zijn: een waardige en menselijke job, gratis geneeskunde, democratische sociale verkiezingen, bescherming van de delegees, een alternatief om de rijken de crisis te doen betalen, enz.

Zich niet bekommeren om "het zout en de olie", zoals Mao het zegde, is gauchisme en misprijzen voor de massa's. Iemand die zich bekommert voor de echte problemen die de massa's bezighouden, mag niet als een econoom of een humanist afgeschilderd worden. Het komt er vooral op aan op welke manier men die problemen aanpakt. Gebruikt men ze om een reformistische en humanitaire ideologie te verspreiden of om de massa's op te voeden in een revolutionaire geest en lijn?

3.1.6. De massa's leiden, de massa's winnen

Een echte communistische partij bezit de vastberaden wil om de massa's en de massa-organisaties te winnen.

Onze analyses, aanklachten, ordewoorden, eisen en initiatieven moeten er voor alles op gericht zijn om de massa's en de massa-organisaties voor de partij te winnen.

Wanneer we onze lijn uitwerken, moeten we er vooral aandacht aan besteden om resultaten te behalen in de concrete agitatie, in onze praktijk, acties en organisatie.

Men moet zin hebben voor de klassenstrijd en zin voor praktijk.

De partij moet de wil hebben om in alle belangrijke bewegingen tussen te komen en ze te leiden. Het rechts opportunisme en het sektarisme leggen er zich bij neer dat de partij altijd gemarginaliseerd wordt door de burgerij. Zij voeren geen strijd om de politieke leiding over de massabewegingen te krijgen.

Wij zijn een politieke partij die erop gericht is de massa's aan te voeren en die hiertoe de voorhoede organiseert.

De partij moet initiatieven nemen, mobiliserende actievormen uitwerken en voorstellen, op een politieke manier mobiliseren, dit wil zeggen door op een aangepaste manier de reformistische opvattingen te bekritisieren.

Om de massabewegingen te winnen en te leiden, moet men vertrouwen hebben in diegenen die ze leiden. Men moet een onderscheid maken tussen de linkervleugel, het centrum en de rechtervleugel. Men moet met iedereen goede contacten onderhouden, de linkervleugel winnen en opvoeden, het centrum doen vooruitgaan en de rechtervleugel neutraliseren.

De partijleden moeten leren de massa's te leiden, te vechten om aan het hoofd te staan van massabewegingen, de praktische en politieke leiders te zijn die door de massa's worden erkend. Wij zijn geen sekte die de Waarheid in pacht heeft, een Waarheid die ontoegankelijk is voor de gewone sterveling.

De partij leiden en de massabewegingen leiden zijn twee verschillende zaken.

Bepaalde kameraden, die het geheel van ons programma en onze visie kennen, moeten de ideeën en voorstellen verdedigen waarin de massa's zich kunnen herkennen. Het feit dat deze kameraden bij de partij zijn, kan openlijk bekend of niet bekend zijn; de essentie is dat zij zich in de actie op het niveau van de massa's situeren, dat zij standpunten verdedigen die de grote meerderheid kunnen verenigen.

Onze kracht in de studentenbeweging van de jaren '60 was dat wij in de kern die de oprichting van een communistische organisatie voorbereidde, kameraden hadden die door de massa-organisaties aanvaard werden (leiding van de faculteit, algemene studentenraad, universiteitskrant), en die in staat waren de beweging te leiden.

Wij moeten kameraden vormen die in staat zijn te vechten voor verantwoordelijke posities in massa-organisaties van arbeiders, grote vredesbewegingen, derde wereldbewegingen of anti-racistische bewegingen.

De partij moet op het niveau van de massabeweging radicaal-democratische initiatieven voorstellen, die de geest van de mensen voorbereiden op revolutionaire standpunten.

Tegelijkertijd moeten de kameraden die het frontwerk doen, enquêteren om de beste elementen te vinden en ze in contact brengen met de partij (via publicaties, bezoeken, uitnodigingen).

Volgens een ééngemaakt plan zullen andere kameraden het openlijke partijwerk verrichten en de nodige politieke en ideologische strijd voeren om de toekomstige evolutie van de massabeweging voor te bereiden. Anders vervallen wij in economisme en spontaneïsme, en zullen de massa's die ons op bepaalde punten volgen, zich door de reformistische of fascistische ideologie laten vangen.

3.1.7. De massa's organiseren

De communisten moeten de meest dringende noden en problemen van de massa's kennen, die stevig in handen nemen om de massa's te organiseren en massa-organisaties oprichten.

Men moet leren van zijn vijanden.

Het is noodzakelijk strijd te voeren tegen Artsen Zonder Grenzen. Maar we moeten eveneens rekening houden met de altruïstische gevoelens, en de reële noden waarop zij gebouwd zijn. Wij moeten van hun "sterke punten" leren om ze over te nemen en ze te gebruiken voor de revolutie. We moeten de ambitie hebben om Artsen Zonder Grenzen op het humanitaire terrein te "verslaan", door concrete medische projecten voor te stellen die de slachtoffers in de Derde Wereld eveneens helpen bewust te worden en zich te organiseren.

Wij kunnen ook de ervaring van de katholieke kerk in de jaren twintig en dertig bestuderen, of de ervaring van de socialistische beweging uit die tijd. Zij richtten toen brede "a-politieke" massa-organisaties op rond specifieke punten die de massa's interesseerden en gebruikten die om hun ideologie door te geven. De sport-, pioniers- en toneelverenigingen, koren, enz., van de Belgische Werkliedenpartij, zijn hiervan een mooi voorbeeld.

Wij moeten een aantal "niet-politieke" interessegebieden gebruiken om de jongeren te organiseren. De massasport en de strijd tegen drugs beantwoorden aan reële behoeften van immigrantenfamilies.

De communisten moeten organisatoren zijn van het leven van de massa's.

Door de kinderen uit arbeidersmilieus te organiseren, kunnen wij een politieke invloed uitoefenen op de jongeren die monitor zijn, op de ouders en de gezinnen. In de volkswijken is het probleem van de kinderen en de jongeren zeer belangrijk. Het gaat dus niet om "het allerlaatst denkbare project" of om "iets voor kinderen".

Kortom, wij moeten de concrete noden van de mensen aanpakken, acties en activiteiten organiseren waarvan men de noodzaak inziet en die toelaten een groot aantal mensen te bereiken en te organiseren.

Wij moeten ook bestuderen hoe andere revolutionaire bewegingen erin geslaagd zijn om een massabasis te verkrijgen. Welke rol hebben de syndicale organisaties, sportverenigingen, culturele kringen, medische centra, enz., gespeeld? De massalijn toepassen, betekent ook leren van de sterke punten van de andere marxistisch-leninistische en revolutionaire partijen. Onze internationale contacten zijn vertienvoudigd, maar onze

inspanningen om te leren van andere marxisten-leninisten zijn onvoldoende.

3.1.8. De progressieve krachten consulteren en mobiliseren

De massalijn toepassen, betekent ook de progressieve krachten mobiliseren om deel te nemen aan projecten van de partij, en krachten van de partij mobiliseren om initiatieven te steunen die door progressieven worden georganiseerd.

Er bestaan een aantal projecten op het vlak van publicaties, sport, cultuur, enz., die progressieven rond de partij kunnen mobiliseren.

De communisten moeten ook waardering hebben voor de capaciteiten en talenten van de progressieve elementen, zowel op het vlak van film als van toneel, beheer, sociaal toerisme, enz., en zoeken naar vormen van samenwerking.

In het begin van de jaren zeventig werden de meeste pamfletten en bepaalde artikels voor ze gepubliceerd werden, geschreven of besproken met sympathisanten of syndicalisten. Dat is nog steeds een goede methode om de massalijn toe te passen, om overtuigende argumenten of levendige voorbeelden te vinden.

Als we een artikel schrijven over een onderwerp dat progressieven mobiliseert, kunnen we hen het manuscript opsturen en telefonisch om hun mening vragen. Zo werd een lang artikel over het standpunt van de Belgische ngo's volledig herschreven, na een discussie met een aantal progressieve elementen die in die sector werken. Ondanks de meningsverschillen die zij met ons kunnen hebben, zijn er vele progressieve elementen die de partij appreciëren. Zij zullen het zeker op prijs stellen als wij hun mening vragen en er rekening mee houden.

Tijdens een dia-voorstelling over de Filippijnen kwamen er 70 mensen samen in een West-Vlaamse gemeente, waaronder een aantal leerkrachten en jongeren. We moeten nadenken over de manier waarop we deze ervaring kunnen uitbreiden, hoe we ze in andere gemeenten kunnen herhalen, hoe we een aantal aanwezigen voor andere projecten kunnen mobiliseren. De *nationale farde* speelt hierin een essentiële rol.

3.1.9. De capaciteiten en ervaringen van de leden ten volle waarderen

Binnen de partij beschikken we over een waardevol menselijk potentieel. Deelnemen aan de collectieve actie om het kapitalistisch systeem omver te werpen en een socialistisch systeem te vestigen, vereist een toewijding, een engagement, een

intellectuele inspanning en een onbaatzuchtigheid die men in geen enkele burgerlijke of kleinburgerlijke partij terugvindt.

De leiding moet zorg dragen voor dat potentieel, op de leden steunen, hen helpen om het maximum van zichzelf te geven, hen laten werken op plaatsen waar ze hun capaciteiten zoveel mogelijk kunnen laten renderen.

De leiding moet zoveel mogelijk gebruik maken van de kennis, de capaciteiten en de ervaringen van de leden. De lijn die erin bestaat om de wijsheid van de partijleden te concentreren, om de leden te mobiliseren om de problemen op te lossen, is stilaan verwaarloosd. De leiding moet lagere kaders en leden betrekken bij een aantal nationale taken om de aanwezige kennis in de partij beter te gebruiken.

De middenkaders spelen een cruciale rol in de rectificatie tegen het bureaucratisme.

De verwachtingen van de basis ten overstaan van de leiding, moeten noodzakelijkerwijs via de middenkaders verlopen.

De middenkaders hebben de verantwoordelijkheid om aan de nationale leiding een duidelijke en concrete analyse te bezorgen van hetgeen er leeft aan de basis. Zij moeten van de leiding fundamentele antwoorden eisen op de gestelde problemen. Verschillende middenkaders schrikken er voor terug om een oordeel te vellen over de nationale leiding, met argumenten als "ik ken de situatie op het nationale niveau niet genoeg". Het is de plicht van de hoogste kaders om de tussenkaders te mobiliseren, en de massalijn toe te passen binnen de partij.

3.2. HET PARTIJAPPARAAT MOET TEN DIENSTE STAAN VAN DE PRAKTIJK AAN DE BASIS

Om correct leiding te geven, moet men een duidelijk idee hebben over de realiteit op het niveau van de basiscellen en het middenkader moet zo opgevat worden dat het de nationale leiding met de basis verbindt.

Nu is het partijapparaat niet op een doeltreffende wijze op de cellen gericht.

Er is een zeer intense activiteit op het niveau van het apparaat, maar die heeft niet altijd een optimale band met de basis. In welke mate worden de tonnen papier die het apparaat produceert, effectief door de basis gebruikt? In welke mate beantwoorden de initiatieven, plannen en projecten die door het apparaat gemaakt en afgevoerd worden, aan de prioriteiten van het werk aan de basis?

Nu wordt er veel papier van boven naar beneden gestuurd, maar er wordt onvoldoende rekening gehouden met de meningen en de ervaringen "van beneden".

Sommige documenten zijn niet aangepast om de problemen op te lossen, omdat de auteur ervan niet weet hoe die problemen zich werkelijk aan de basis stellen.

Zelfs wanneer we juiste algemene richtlijnen hebben, dan nog moeten we de meest efficiënte vormen en methodes vinden om ze in de praktijk te brengen. Wij herhalen soms tien keer hetzelfde, in algemene termen, omdat de overgang naar de praktijk en de concrete ervaring, en daarna de centralisatie, ontbreekt.

De nationale en provinciale kaders moeten voorhoede-ervaringen ontdekken, ze helpen "uitzuiveren", ze verrijken, en op die basis centraliseren. Die "terugkeer" van de basis moet gebruikt worden om beter de lijn toe te passen.

Zo kan men beter de methodes verduidelijken en becijferde objectieven stellen. Om de doelstellingen te halen, moet men stap voor stap vechten tegen het opportunisme en tegen de remmingen.

Er zijn "campagnes" gevoerd, die blijkbaar geen enkele voorhoede-ervaring opgeleverd hebben die de moeite waard was om te veralgemenen.

Om de inbreng van de basis beter te centraliseren, is de rol van de provinciale en regionale kaders erg belangrijk, maar hun werk wordt niet voldoende in die zin geleid.

Er werd reeds dikwijls vermeld dat een bepaalde provincie erin slaagde veel sympathisanten te organiseren rond de partij, op basis van nationale initiatieven. Maar daarvan bestaat geen bilan, er is geen centralisatie of systematisering van deze voorhoede-ervaring, die als richtlijn kan dienen voor de anderen. De provinciale kaders worden niet vanuit een globale visie geleid, men vraagt hen niet om de ervaringen waarvan de hele partij kan profiteren, te systematiseren.

De massalijn toepassen, betekent ook de feedback organiseren over alles wat we schrijven en organiseren. Het gaat hier over de dagnota's en over de kameraden die een rol spelen als "antenne". Alle militanten moeten actiever enquêteren over de manier waarop onze krant en onze pamfletten beoordeeld worden. Wij moeten de punten die "goed aanslagen" kennen, maar ook de weerstand tegen onze politiek, en daarop antwoorden. Op dat vlak hebben de basismilitanten en de celleiders een verantwoordelijkheid op nationaal niveau. Hun inbreng moet weerspiegeld worden in de krant.

Het apparaat moet zodanig opgebouwd worden dat het democratisch centralisme correct werkt, dat de leiding zo vlug

mogelijk een klaar zicht kan hebben over wat er zich werkelijk afspeelt op de verschillende echelons.

Sommige kaders hebben geen zin voor het concrete (en dus voor de democratie: wat werkt er aan de basis? welke zijn de belangrijkste problemen?), en tonen geen autoriteit om de partij vooruit te duwen (en dus centralisme om de geslaagde ervaringen te veralgemenen).

3.2.1. De provincies

De provincies leiden rechtstreeks het echte partijleven aan de basis.

Het is absoluut niet normaal dat het Politiek Bureau, gedurende een tamelijke lange periode, niet regelmatig een globaal rapport over het partijleven in de provincies ontving. Eigenlijk bestond er bijna geen centralisatie vanuit de provincies naar het Bureau. In die omstandigheden is het moeilijk voor het Bureau om een duidelijk idee te krijgen van de realiteit van het leven aan de basis, of van de politiek-ideologische tendensen die er leven.

De provincies houden congressen en publiceren jaarlijkse rapporten en bilans. Het is gebeurd dat de planning van het volgend jaar gemaakt werd zonder dat de nationale leiding de provinciale documenten gelezen had. Dit illustreert de scheiding tussen het werk van de nationale leiding en het echte partijleven.

Minstens één keer per jaar moeten de provinciale leidingen een grondige beoordeling krijgen van hun werk, kritieken en richtlijnen.

In de jaren zeventig gebeurde de leiding over de praktijk van de provincies volgens de formule: "een specifiek probleem oplossen om een oplossing te vinden voor een algemeen probleem". Dit wil zeggen: een voorhoede-ervaring opdoen of helpen een voorhoede-ervaring te systematiseren, de ideologische strijd voeren tegen de negatieve ideeën en gewoontes en een verandering afdwingen. De ervaring die op een specifiek terrein opgedaan wordt, gebruiken om het geheel van de partij op te voeden en te rectificeren.

Vroeger werd er na belangrijke gebeurtenissen of crisissituaties in een provincie, een formele resolutie opgesteld die de problemen analyseerde, de hoofdtegenstelling aanduidde, maatregelen voorstelde, taken en een ideologisch en politiek vormingsprogramma vastlegde. Wanneer deze resoluties werden toegepast, ging de provincie vooruit. Dat is de opbouw van de partij vanuit de top.

Men kan de teksten en de bilans van de provincies niet altijd goed beoordelen, zonder ter plaatse te gaan, zonder deel te nemen aan bepaalde cruciale discussies, zonder enquêtes te doen en deel te nemen aan de ideologische en politieke strijd. De nationale leiding moet zich rechtstreeks "mengen" in de belangrijkste ervaringen aan de basis, anders heeft ze geen basis om te oordelen en te leiden. Men moet daar gaan waar de belangrijkste dingen zich afspelen voor de oriëntatie en de toekomst van heel de partij.

3.2.2. De cellen

Elke basiseenheid moet beschikken over een eenvoudige en realistische taakomschrijving, die hoofdzakelijk op het werk naar buiten uit georiënteerd is.

Een basiscel bestaat voor alles om welomschreven taken uit te voeren. Haar activiteit is in hoofdzaak gericht op de massa's. De leden vormen zich politiek om correct dit massawerk te kunnen doen. Opvoeding, vorming en studie gebeuren in functie van de praktijk en via prikkels die uit de praktijk komen.

Op het niveau van de basis, moet de partij een massakarakter hebben. Met stereotiepe organisatiemethodes zullen we nooit de vele krachten die rond de partij hangen, kunnen benutten. De honderden reacties op de propaganda van Rode Jeugd tonen aan dat de partij een veel ruimere actieve basis kan verwerven. Hetzelfde geldt voor de talrijke reacties op pamfletten en mailings.

Er moet gezocht worden naar aangepaste ideeën, projecten en methodes om op een zinvolle manier gebruik te maken van de actiebereidheid van de massa's en hun wil om zich te organiseren voor de actie. We moeten vereenvoudigde cellen vormen, aangepast aan het niveau van de arbeiders en werkers.

Wij hebben meer dan genoeg materiaal om de vereenvoudigde basiscellen toe te laten een permanent, volgehouden en rijk werk te leveren.

Met alles wat de partij vandaag produceert, kunnen de vereenvoudigde basiscellen een brede en doeltreffende activiteit ontplooiën.

Men moet een nieuwe evaluatie maken van de wijkwerking, in hoofdzaak in de arbeiderswijken.

De wijkwerking is ook een manier om communisten te vormen die in staat zijn te werken naar de fabrieken toe, in de wijk zelf of elders gesitueerd. Nationale pamfletten; problemen van racisme; migrantenkinderen; anti-imperialistische solidariteit - allemaal onderwerpen die kunnen behandeld worden door een wijkcel en waarvoor materiaal ter beschikking is.

De ervaringen van doeltreffende en eenvoudige organisatie, op maat van elke arbeider, moeten gesystematiseerd worden.

Elk lid kan regelmatig contact houden met een twintigtal progressieven. Men kan dit doen door af en toe een nummer van *Solidair* op te sturen met een persoonlijk briefje, door een uitnodiging op te sturen (voor 1 Mei, Bredene, voor een conferentie, een avond van de vriendenkring) samen met een briefje waarin men hen vraagt om concrete steun voor de partij te geven of waarin men hen een bepaald boek aanraadt, enz.. Men kan dat contact eveneens onderhouden langs de telefoon.

Het werk aan de basis moet in cijfers uitgedrukt worden. Het is mogelijk dat elk lid persoonlijk politieke contacten heeft met tien personen op het werk, in zijn familie, in de wijk en dat hij, via de post, banden heeft met 20 personen.

Er moeten (korte) rapporten gemaakt worden over de discussies tijdens de celvergaderingen en over de praktische besluiten en behaalde resultaten.

Wij hebben regelmatig celleidersvergaderingen waar provinciale verantwoordelijken aan deelnemen, die op hun beurt regelmatig vergaderen met nationale kaders.

We ontvangen nochtans weinig teksten met een systematisering van de problemen, van de positieve of negatieve ervaringen.

De middenkaders moeten een synthese maken van de realiteit aan de basis, de voornaamste moeilijkheden die we hebben om ons in te planten onder onze doelpublieken opsporen en de essentiële strategische en tactische problemen aanduiden, die het niveau van de cel overstijgen. Zij moeten de problemen die onder hun verantwoordelijkheid vallen zelf oplossen en de problemen die slechts op een hoger niveau kunnen behandeld worden, doorgeven aan het hoger niveau.

De hogere kaders zullen deze inbreng van de basis benutten om de politieke, tactische en organisatorische lijn voor een bepaald domein uit te werken.

3.2.3. De rekrutering

Mensen engageren zich in een organisatie om concrete taken uit te voeren die zijzelf als belangrijk beschouwen.

Wij rekruteren mensen om taken uit te voeren waarvan ze zelf de noodzaak inzien: acties ondernemen, tussenkomen in massa-organisaties, een revolutionaire inhoud geven aan hun professioneel werk, jongeren afhouden van delinquentie en drugs, artikels opstellen voor *Solidair*. Wij bekampen het

intellectualisme: rekruteren om mensen te "vormen", om "zich rond een tafel te zetten", zonder band met concreet werk.

Men moet jongeren in de organisatie "trekken" die willen actie voeren en strijden: een levendige agitatie moet verbonden worden met rekrutering voor praktische taken.

Door concrete projecten, op laag niveau, kunnen we nieuwe krachten rekruteren. De mensen willen concreet werk doen, zich nuttig maken. Zo leren ze militeren, de krant verkopen, discussiëren. Wij moeten daarvan gebruik maken om hun bewustzijn te verhogen, om hun horizon te verruimen. Wanneer ze zich engageren in een actie, kunnen de mensen het gemakkelijkst politiek vooruit gaan. De politisering moet geleidelijk maar systematisch gebeuren. Als de partijleden die taak niet ernstig vervullen, dan zullen er een aantal medewerkers door de sociaal-democratie gerecupereerd worden.

Om migrantenjongeren van de tweede generatie te rekruteren, moet men enquêtes doen over hun politieke noden, we moeten de taken zoeken die zij belangrijk vinden en hen kunnen motiveren. Men moet ook zoeken naar de bijzonderheden van hun milieu en daarmee rekening houden. Deze behoeften en taken moeten ontdekt worden, de huidige "routine" van de partij beantwoordt hier niet aan!

Het principe dat mensen zich inzetten in de partij om een aantal concrete taken en projecten uit te voeren, geldt ook voor kaders van andere organisaties die een rijke ervaring hebben. Men moet projecten voorstellen, aangepast aan die mensen.

Er zijn revolutionairen uit Latijns-Amerika die belangrijke strijdbewegingen geleid hebben. Het bureaucratisme en de routine brengt er ons toe om die mensen voor te stellen toe te treden tot... een werkgroep van een massaorganisatie.

Men moet zich interesseren voor de mensen, voor hun verleden, voor hun ervaring, en dan een activiteit of een taak voorstellen die overeenkomt met hun capaciteiten en interessespunten. We zullen dergelijke personen slechts kunnen rekruteren wanneer we hen een voorstel doen dat hen echt mobiliseert.

3.3. DE BANDEN TUSSEN DE LEIDING EN DE BASIS

3.3.1. De tijd die besteed wordt aan de praktijk op het terrein

Een te veel aan intern werk doodt de revolutionaire geest en de zin voor realiteit. Dat is één van de hoofdoorzaken van het bureaucratisme.

Mao zegt: "Als onze partijleden hun hele leven binnen blijven zitten en nooit naar buiten komen om de wereld en de storm te trotseren, wat hebben ze dan voor nut voor het Chinese volk? Helemaal niets!. Dergelijke mensen hebben we niet nodig als partijleden. Wij, communisten, moeten de wereld en de storm trotseren, die grote wereld en die machtige storm vol massale strijd."³⁵

In de bolsjewistische partij werden de kaders van het politiek bureau uitgestuurd om persoonlijk provincies en grote steden waar er crisis heerste, te leiden. Op die manier werd Kaganovitch in het begin van de jaren dertig naar Moskou gestuurd.

In Cuba, tijdens de politieke crisis in Havana, werd Balaguer, één van de belangrijkste leiders van het politiek bureau, aangeduid om de situatie recht te trekken.

De kaders moeten één derde van hun tijd besteden aan interventies op het terrein, in functie van de taken van de nationale leiding.

De kaders moeten naar de plaatsen gaan waar de belangrijkste strijdbewegingen plaats hebben, waar de meest ingewikkelde problemen moeten opgelost worden, waar de belangrijkste ervaringen voor het geheel van de partij kunnen gesystematiseerd worden.

De hoogste kaders moeten voor alles hun banden met de leden en middenkaders verstevigen, hun politieke en ideologische problemen oplossen en hen helpen om hun werk onder de massa's correct uit te voeren.

3.3.2. De mensen kennen

De kaders moeten de militanten en de beste sympathisanten goed kennen: interesses, sterke punten, specialisaties, kwalificaties en capaciteiten. Weinig kaders doen voorstellen aan leden en sympathisanten waardoor ze zich kunnen ontwikkelen en vormen.

Men probeert het gebrek aan kennis van de militanten te vervangen door bureaucratische oproepen waarop geen enkel antwoord komt.

Op die manier werden leden verschillende keren opgeroepen om tijdens de vakantie belangrijke ontmoetingen in het buitenland bij te wonen. Het is alleen maar papierverspilling. En soms besluit men dan op bureaucratische wijze dat men "niemand heeft gevonden". De kaders moeten de militanten kennen. Ze moeten nadenken welke initiatieven hun bewustzijn kunnen ontwikkelen. Navraag bij de kaders zou moeten bestaan om kandidaten te vinden.

Er zijn tientallen voorstellen om boeken te maken. Weinig kaders kennen militanten en sympathisanten die beter zouden

renderen wanneer ze de redactie van één van die werken zouden in handen nemen.

Men moet in de mensen geïnteresseerd zijn, hun interesses en kwaliteiten kennen en het beste uit hen halen, in plaats van zich te beperken tot stereotiepe formules.

3.3.3. Verhouding leiding – basis

De banden tussen de leiding en de basis moeten veel nauwer aangehaald worden.

Er moeten mechanismen ingesteld worden zodat de hogere kaders rechtstreeks ervaring opdoen op het terrein.

Men moet bepalen hoe de voornaamste elementen van de informatie van de basis hun weg zullen vinden naar de leiding.

3.3.3.1. De nationale kaders moeten naar de basis gaan

Elke celleider moet jaarlijks een grondige discussie hebben met een provinciaal of nationaal kader.

De thema's van de discussie:

- Het bilan van het voorbije jaar: celbilan, de politieke en ideologische vooruitgang, de activiteiten van de leden, de rekrutering van leden en sympathisanten, de verwezenlijking van de doelstellingen, de invloed onder de werkers, in de vakbonden, in andere milieus.
- Plan en doelstellingen voor volgend jaar.
- Evaluatie van de capaciteiten, mogelijkheden, contacten van de verschillende leden.

Men moet de mogelijkheid scheppen om nationale kaders tijdelijk in provinciale structuren in te schakelen. Zij moeten hun hogere kennis, capaciteiten en ervaringen ten dienste stellen van die structuur. Zo zijn ze verplicht zich opnieuw onder te dompelen in de alledaagse realiteit en zich om te vormen. Daaruit kunnen zij nieuwe inspiratie putten voor het werk van de nationale leiding.

Veel nationale kaders zitten al twintig jaar in het nationaal apparaat. Gedurende heel die periode hebben zij geen enkele directe verantwoordelijkheid gehad in de leiding van de praktijk aan de basis. Die situatie vormt een objectieve materiële basis voor vervreemding. De terugkeer naar de basis moet beschouwd worden als een positieve maatregel om de goede gezondheid van de kaderploeg te verzekeren.

De nationale kaders moeten actief deelnemen aan belangrijke activiteiten van de partij en de massaorganisaties in de

provincies. Zij moeten daar eveneens enquêtes doen. Wij beschikken over een uitgebreide kaderploeg: er mag dan ook geen belangrijke vergadering of activiteit doorgaan zonder de geplande aanwezigheid van een kader. Die moet tussenkomsten houden en hulp bieden. Hij moet de zaken beoordelen en een kort rapport maken voor de betrokken leiding, en eventueel ook voor een nationaal leidinggevend orgaan.

- De nationale kaders moeten meer interne uiteenzettingen-debatten en publieke conferenties-debatten houden in de provincies.
- Men moet ter plaatse gaan om een fundamenteel probleem op te lossen dat van nationaal belang is.
- Voorhoede-ervaringen volgen en helpen systematiseren.
- Voor nieuwe initiatieven of activiteiten: eerst één of twee ervaringen leiden, daaruit conclusies trekken, daarna veralgemenen.
- Deelnemen aan de leiding van de belangrijkste strijdbewegingen die heel de provincie aangaan.
- Deelnemen aan bepaalde cruciale vergaderingen in de provincies: vergaderingen van de provinciale leiding, celleidersvergaderingen.
- Deelnemen aan sommige belangrijke celvergaderingen (voorbereiden met de celleider, nadat de verslagen van vorige celvergaderingen bestudeerd werden).

Doel: een voorhoede-ervaring systematiseren; hulp bieden en het in de praktijk brengen van de partijlijn; zich beter bewust worden van de praktijk aan de basis en er rekening mee houden bij de uitwerking van nationale richtlijnen; fouten in het partijwerk opsporen en richtlijnen en maatregelen uitwerken om eraan te verhelpen; beter de noodzaak van correcte, volledige en realistische nationale plannen en richtlijnen begrijpen.

3.3.3.2. Methodes om efficiënt de informatie van de basis door te geven aan de leiding

1. Nota's van de beste verantwoordelijken van arbeiderscellen, op basis van samenvattingen van celvergaderingen.
2. Samenvattende nota's van kaders die provinciale vergaderingen organiseren met celleiders.
3. De antennes en dagnota's.
De beste antennes onder de massa's aanduiden, de kameraden die de beste dagnota's maken: syndicalisten, dokters, militanten die in progressieve organisaties of aan universiteiten werken, enz.

De dagnota's (het essentiële, kort) moeten direct gebruikt worden, ze moeten zo snel mogelijk in de krant van de volgende week.

De realisatie en de centralisatie van de dagnota's zal niet gebeuren door bureaucratische oproepen: de wil van de kaders om de realiteit aan de basis te kennen en hun banden met de partijleden zijn beslissend.

4. De krant.

We moeten een realistisch zicht hebben op de efficiëntie van de krant. We moet weten hoe de arbeiders, syndicalisten, jongeren, intellectuelen, kortom onze doelpublieken, erover denken.

1. Tijdens de jaren zeventig deden kaders enquêtes over de krant bij de arbeiders, namen ze deel aan het bespreken van krantenartikels in de cellen. We hebben geen procedure opdat de jonge kaders dit werk zouden doen.
2. Systematisch kritieken vragen op de krant aan de leden die zich daar speciaal voor interesseren.
3. Verslagen van de discussies over de krant in sommige cellen.
4. Dagnota's over reacties op krantenartikels.
5. Telefonische enquêtes om de meningen over sommige artikels te kennen.

5. De pamfletten.

De meeste pamfletten moeten geschreven worden door de cellen en provincies - samen met de arbeiders en delegees. De zin voor verantwoordelijkheid voor de partij aan de basis moet verhoogd worden.

Een pamflet schrijven is een uitstekende stimulans om de krant te lezen en tegelijkertijd een goede methode om de krant te laten beoordelen door arbeiders en syndicalisten van de partij: vinden ze er overtuigende elementen in, cijfers en citaten die "inslaan"?

De nationale pamfletten moeten op lange termijn bruikbaar zijn. Ze moeten voorbereid en opgemaakt worden door competente kaders en besproken worden met arbeiders en syndicalisten.

Op alle pamfletten: een bon zodat men kan meten hoe doeltreffend het pamflet was. Pamfletten en statistieken moeten centraal bestudeerd worden.

6. Bons en brieven.

De nationale kaders moeten een analyse maken van de briefwisseling die op de partij toekomt. Dat is geen louter secreta-

riaatswerk. Door die briefwisseling kunnen we de mening, de verlangens en het politiek niveau van de massa's leren kennen.

3.3.3.3. Antwoorden op rapporten

Ieder bericht van de basis moet een antwoord krijgen, hoe kort ook, van het betrokken echelon of van de betrokken persoon.

Over elk belangrijk rapport moet een oordeel geveld worden en moet er aangegeven worden wat ermee zal gebeuren.

Wanneer men niet op de kritieken antwoordt, dan verstikt men de kritieken en ontmoedigt men de kameraden. Wanneer er niet geantwoord wordt, dan worden foute stellingen niet bekritiseerd en verergeren ze nog.

De bilans die de middenkaders maken, vertegenwoordigen een enorme hoeveelheid centraliserend werk en zij geven het niveau van de kaders weer. Het is ontoelaatbaar dat de hogere kaders die bilans "klasseren" zonder ze te analyseren en zonder erop te antwoorden. Dat is misprijzen hebben voor de basis en een uiting van bureaucratisme.

3.4. DE PRAKTIJK EFFICIËNT EN MET AUTORITEIT LEIDEN

3.4.1. Strijd voeren tegen de papierinflatie

De leiding heeft een onvoldoende stevige greep op de realiteit van de partij, geeft soms blijk van onvermogen om de realiteit grondig te veranderen.

Een aantal problemen slepen jarenlang aan zonder duidelijke oplossingen.

Het centrale partijapparaat functioneert soms als een zichzelf voedende machine, die papier produceert maar die de echte problemen van de werking aan de basis niet oplost.

Er is te veel papier. Er worden te veel lange rapporten gemaakt, vol herhalingen, waarin van alles en niets gezegd wordt, en die veel te veel interpretatiemogelijkheden openlaten.

We beschikken ook over documenten die formeel juist zijn, maar die afgesneden zijn van de praktijk en geen vat hebben op de realiteit. Die "formeel juiste" documenten gaan niet uit van de wil om de realiteit van de partij te veranderen.

Voor de "krantcampagne" hadden we een tekst van tien pagina's "waar niets verkeerd in was", die alle mirakels beschreef die de campagne zou veroorzaken. Nochtans is er geen campagne geweest.

De papierinflatie, de overvloed aan besluiten en richtlijnen, drukken een lijn uit die desorganisatie veroorzaakt en demobiliseert. Dat heeft verschillende oorzaken.

- Het individualisme: gebrek aan coördinatie en integratie op het niveau van de nationale leiding, iedereen stort "zijn" papieren uit over de partij.
- De vlucht voor de verantwoordelijkheid: de weigering om keuzes te maken, om essentiële problemen te definiëren. Men bespaart zich de politieke keuze van de prioriteiten.
- Het gebrek aan kennis over de realiteit aan de basis: men weet niet wat men absoluut moet oplossen opdat de cellen zouden vooruitgaan.
- De weigering om de partij vastberaden te leiden: er wordt niet gewerkt met fundamentele oriëntatiedocumenten die men wil laten assimileren en toepassen over een langere periode.

Besluiten

- Er moeten fundamentele oriëntatiedocumenten en definitieve handboeken gemaakt worden, die geldig blijven voor een langere periode en die permanent gebruikt worden. In de andere documenten moet niet herhaald worden wat daarin staat.
- Korte richtlijnen, die duidelijk de problemen aangeven die moeten aangepakt worden, de verkeerde ideeën waar strijd moet tegen gevoerd worden, de politieke, organisatorische en praktische doelstellingen, de prioriteiten.
- De belangrijkste richtlijnen, zowel op centraal niveau als op het niveau van de afdelingen, worden door het Centraal Comité besproken en goedgekeurd.
- Een keer per maand zijn er beknopte, aanvullende richtlijnen.
- Al de rest moet op een aangepaste manier via de krant verspreid worden.
- De voorhoede-ervaringen systematiseren en verspreiden via de scholen en de vormingsvergaderingen. Te publiceren in rapporten.

3.4.2. Hindernissen en weerstanden opruimen

Een correcte analyse moet uitlopen op besluiten en het vastleggen van werkmethoden, die werkelijk blijf geven van de wil om de partij van boven tot onder te veranderen. Men moet de hindernissen en weerstanden analyseren, men moet ze overwinnen of opruimen. Anders glijden juiste analyses af naar intellectualisme.

Of het nu was tijdens de lancering van de collectivisering, de rectificatie van de linkse fouten, de uitzuivering van de partij of het begin van de Tweede Wereldoorlog, Stalin definieerde niet

alleen een correcte politieke oriëntatie, maar hij nam ook zeer strenge maatregelen om de hindernissen en weerstanden te overwinnen en op te ruimen. Stalin heeft gezegd: "Eens een juiste politieke lijn aangegeven is, beslist het organisatiewerk over alles, ook over het lot van de politieke lijn zelf, over de realisatie of over de mislukking ervan. In werkelijkheid werd de overwinning behaald door de verbeterde en systematische strijd tegen allerhande moeilijkheden die zich verzetten tegen de toepassing van de partijlijn; door die moeilijkheden te overwinnen, door de partij en de arbeidersklasse hiervoor te mobiliseren, door de strijd te organiseren, door de ongeschikte militanten af te zetten en beteren te kiezen die bekwaam zijn om die strijd tegen de moeilijkheden te voeren."³⁶

Het gezag en de vastberadenheid van de kaders moeten tot uitdrukking komen in de maatregelen die zij treffen om de realiteit te veranderen, om de hindernissen en tegenstand te overwinnen en op te ruimen.

Wij hebben niet weinig plannen en projecten, die door een leidend kader voorgesteld worden en die aanvaard worden door het Centraal Comité... en die op niets uitlopen. Meestal vergeen men er zich mee om een aantal oriëntaties en richtlijnen te geven. Maar van zodra er problemen opduiken, capituleert men. Men voert geen consequente strijd om de hindernissen op te ruimen. Men beraadslaagt niet met de andere leidende organen die mee verantwoordelijk zijn voor de oplossing van het probleem. Men "verlaagt" zich niet tot op het niveau van de realiteit in de partij, om er werkelijk voor te zorgen dat de doelstellingen effectief gerealiseerd worden.

3.4.3. De brandpunten van de actualiteit stevig in handen pakken

We moeten de politieke en ideologische strijd aanpakken op het moment zelf, als het probleem "heet is", en een proletarische stijl ontwikkelen die gericht is op resultaten, die de partij leidt in een geest van klassenstrijd.

Dikwijls gedragen we ons alsof we de eeuwigheid voor ons hebben. Die kleinburgerlijke stijl ondermijnt de revolutionaire geest. We moeten de wil hebben om een probleem op te lossen wanneer dit het meeste effect heeft, en niet "later", wanneer niemand er nog aandacht aan besteed. Ieder kader moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Niemand mag zich nog verbergen achter "de volgende vergadering waar het probleem zal besproken worden". Het resultaat is dat er drie weken voorbijgaan vooraleer er een antwoord komt op een bepaalde vraag.

Wij moeten bepalen welke onderwerpen werkelijk de politieke aandacht van de massa's bezighouden, die fundamentele zaken onthullen en waarop wij punten willen scoren.

Gedurende jaren was dat Joegoslavië. Een nationaal kader had zich werkelijk moeten specialiseren in zo'n onderwerp, elke week agitatie voeren, een politiek gevecht leveren rond de kernideeën. Hij moet ook actievoorstellen formuleren.

In de verschillende rubrieken van de krant komt tot uiting dat de partij geen partij van de klassenstrijd is, geen partij van concrete politieke strijd.

Over een aantal essentiële punten van ons communistisch werk geeft de krant dikwijls pas lang na de feiten commentaar. Onze analyses en commentaren vinden het best ingang wanneer het onderwerp nog "heet" is. Zoals burgerlijke journalisten moeten ook wij leren onmiddellijk te reageren op de gebeurtenissen.

De krant sluit onvoldoende aan bij de debatten onder de massa's. Het is nochtans essentieel om te reageren op de informatie die verspreid worden via televisie.

Wanneer het ncos (Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking) een massakrantje verspreidt voor de 11.11.11-actie, met de "klassieke" en reeds duidelijk weerlegde leugens over Sendero Luminoso, dan moeten we dadelijk reageren.

Wanneer er belangrijke discussies zijn onder de progressieve elementen, dan moeten we dadelijk tussenkomen en de beste specialisten raadplegen. De repliek op het boek *Wilde Zwanen* van Yung Chang moest jaren eerder gekomen zijn.

Er moeten meer polemische artikels verschijnen, waarin we een concrete politieke en ideologische opvoeding geven, op basis van brandend actuele discussies.

3.4.4. De kansen benutten, nieuwe terreinen veroveren

Het bureaucratisme verlamt en demobiliseert de krachten in en rond de partij onder het voorwendsel "zich aan de prioriteiten te houden".

We moeten ongetwijfeld onze prioriteiten realiseren, maar ook de kansen weten te benutten die zich aandienen. Wij moeten de gelegenheid aangrijpen wanneer er zich een voordelige situatie voordoet in een domein dat niet "prioritair" is. We mogen niet passief blijven wanneer er zich nieuwe mogelijkheden voordoen waarmee we talrijke sympathisanten kunnen organiseren op een belangrijk domein. We mogen niet weigeren om nieuwe ervaringen op te doen. We moeten de partij uitbreiden door aan de jonge kaders te leren hoe ze nieuwe sectoren moeten leiden.

Het opportunisme in de partij manifesteert zich in het gebrek aan ambitie, in de afwezigheid van een revolutionaire geest om nieuwe terreinen te veroveren en nieuwe initiatieven te verwezenlijken. Dat gebrek aan ambitie en revolutionaire geest doet zich trouwens ook voelen in onze "traditionele" sectoren.

Dat opportunisme komt ook tot uitdrukking in stellingen zoals dat de partij boven haar krachten werkt, dat de partij te veel activiteiten onderneemt, dat ze te veel nieuwe terreinen wil veroveren in plaats van de bestaande prioritaire activiteiten te consolideren.

Ambitieuus zijn en de wil hebben om nieuwe terreinen te veroveren, betekent natuurlijk niet dat we het spontaneïsme in de praktijk moeten brengen, dat we van het ene initiatief op het andere moeten springen, zonder de partij politiek en organisatorisch te consolideren.

Essentieel is dat we zien vanuit welke klassepositie iemand stelt dat we "te veel willen doen".

In 1906 bekritiseerde Lenin het feit dat er een te groot aantal "mannen zonder karakter, angsthazen die geen enkel vertrouwen in zichzelf hebben, die de moed verliezen van zodra de reactie de bovenhand dreigt te halen, in één woord, Russische kleinburgers" in de partij opdoken.³⁷ "Passiviteit is een specifieke kwaliteit van de kleinburgerlijke intellectueel, maar niet van de revolutie."³⁸

Zo kan men ook de "prioritaire terreinen" invoeren om stagnatie, routine en gemakkelijksoplossingen te rechtvaardigen. Het probleem van de uitbreiding van onze activiteiten in de prioritaire terreinen is reëel. Dat probleem moeten we oplossen door de fouten die we er begaan, te bekritisieren. Een arbeider-kader werkt al twintig jaar in de cel van zijn fabriek. De cel stagneerde al jaren. Een radicale rectificatie heeft alle werk gericht op de sympathiserende arbeiders. Het doel was om een cel te creëren, die gericht is op de arbeiders en op hun problemen. Op die manier werd er een echte doorbraak bereikt, zonder hulp van buitenaf.

Het is contraproductief om kameraden in de arbeiderssector te houden, die er slechts een zwak rendement hebben en die veel betere resultaten zouden kunnen bekomen in andere sectoren.

Op dat vlak bestaan er verschillende ouvrieristische en sektarische standpunten, routinegeest en "gemakkelijke" oplossingen.

Het is ouvrierisme wanneer men denkt dat alleen het werk in de arbeidersklasse "echt revolutionair werk" is, en wanneer men misprijzen heeft voor het communistisch werk in andere sectoren.

Het is sektarisme wanneer men geen communistische kaders vormt en opleidt, die goed ingeplant zijn in andere werkterreinen en sociale activiteiten.

Het getuigt van routinegeest en kiezen voor gemakkelijke oplossingen wanneer men een aantal kameraden in een arbeiderscel houdt, alleen maar om "met genoeg te zijn". Op die manier worden er kunstmatig een aantal cellen in leven gehouden, die geen enkele inplanting hebben onder de arbeiders. Men sluit de ogen voor de echte problemen, in plaats van radicaal van richting te veranderen. Tegelijkertijd maakt men geen gebruik van de mogelijkheden van een aantal kameraden, die in de cel blijven als vijfde wiel aan de wagen.

Er bestaan ook mechanistische opvattingen die vinden dat men eerst een bredere basis moet verwerven op onze prioritaire terreinen, vooraleer we nieuwe terreinen aanpakken. Meestal hebben die twee problemen nochtans niets met elkaar te maken. In bepaalde domeinen (wijkwerking, leraars, pioniers, cultuur, ziekenhuizen) zijn er krachten die we kunnen organiseren, die niet in aanmerking komen voor onze prioritaire terreinen.

Het belangrijkste probleem is nieuwe krachten vinden en vrijmaken om de kameraden op die nieuwe terreinen te omkaderen en te vormen. In dat verband moeten we de bestaande vormingsscholen beter gebruiken en rentabiliseren. We moeten een planning maken om een aantal kaders vrij te maken om te gaan werken op die nieuwe sectoren. Maar "planning" mag geen voorwendsel worden om de zaken te laten aanslepen.

3.4.5. Zin voor praktijk aan de dag leggen

De arbeiders en werkers hebben zin voor praktijk.

Zij kunnen het eens zijn met een theoretische analyse, maar zullen vragen: welke besluiten trekken we, wat moeten we doen?

In het begin van de jaren zeventig was het regel om samen met arbeiders pamfletten te schrijven en, indien mogelijk, artikels voor de krant; of tenminste om het hen voor te leggen voor publicatie. Zo was de tekst meer gericht op de praktijk en formuleerde hij een aantal conclusies. Bovendien konden onbegrijpelijke passages worden gecorrigeerd.

Zin voor praktijk en ordewoorden

Als we analyses maken, concentreren we ons zelden op de ordewoorden voor de partij of op de ordewoorden die kunnen hernomen worden door de massa-organisaties, zoals bijvoorbeeld de vakbonden.

Analyses moeten uitmonden in ordewoorden en eisen, waarvoor we de massa's willen winnen over een lange periode. Coherente en goed geargumenteerde politieke ordewoorden en

eisen, zijn een voorwaarde om de massa's voor ons radicaal anti-kapitalistische programma te kunnen winnen.

Een positief voorbeeld was het alternatief voor het begrotingstekort.

Zin voor praktijk en agitatie

Er moeten beleidslijnen zijn voor de permanente agitatie, die in elk nummer van de krant moeten terug te vinden zijn.

Eerst moeten de ideeën geformuleerd worden die onze partij "karakteriseren". Deze kerngedachten moeten we duizenden keren herhalen, uitgaande van concrete voorbeelden, zodat ze binnendringen bij de massa's.

De kernideeën moeten bepaald worden op basis van de analyse van de situatie, maar ook vanuit de problemen waarom men het meest botst aan de basis.

- Het kapitalisme maakt de rijken rijker en de armen armer.
- De misdaden van het kapitalisme.
- De verbijsterende catastrofe in de ex-ussr, wordt veroorzaakt door het kapitalisme.
- Het nationalisme leidt tot terreur en burgeroorlog.
- Grote criminaliteit, criminaliteit van de groten.
- De grote drugtrafiek wordt georganiseerd door bankiers en industriëlen onder bescherming van de politiediensten.
- Met oorlogen wint men geld: de agressie tegen Irak heeft 640 miljard dollar opgebracht.
- Opvoering van de uitbuiting in de bedrijven.

We moeten inslaande formules vinden om onze communistische overtuiging te verwoorden. Die formules moeten in de krant regelmatig worden hernomen.

"Dankzij de communisten werden de fascistten overwonnen."

"De fluwelen contrarevolutie in het Oostblok veroorzaakt werkloosheid, ellende en fascisme."

"Met de val de Berlijnse Muur, is het Duitse fascisme opgestaan uit zijn graf."

"Zoals er onder het kapitalisme vrije circulatie bestaat voor kapitalen, moet er ook vrijheid van beweging zijn voor de werkers. Solidariteit tussen alle werkers en uitgebuitenen, tegen het kapitalisme."

We moeten nadenken wat "haalbaar" is op het niveau van de massa's (scholieren, syndicalisten). Het heeft weinig zin om juiste stellingen te propageren, als niemand ze kan volgen. We moeten nagaan hoe een boodschap overkomt bij de massa's waarnaar we ons richten. We moeten aangepaste formules vinden, een geschikte "verpakking" voor de inhoud.

3.5. HET WERK IN FRONTEN EN MASSA-ORGANISATIES

Het bureaucratisme, vermengd met sektarisme en rechts opportunisme, komt ook tot uiting in het gebrek aan persoonlijke banden en politieke debatten met de voorhoede in de vakbonden en progressieve organisaties.

Iedere communist moet het werk in het eenheidsfront beschouwen als een aspect van zijn activiteiten.

Het werk om het eenheidsfront rond de partij te realiseren, is de voornaamste taak voor sommige kaders en militanten. Het is een erg belangrijke taak, die ernstig moet opgevat worden. De politieke strijd moet vooral draaien rond de manier waarop zij die taak uitvoeren. Deze kaders en militanten moeten zich echter ook beschouwen als militanten die volwaardig verantwoordelijk zijn voor de partij. Zij moeten hun ervaringen systematiseren om de partij op dat terrein te leiden.

3.5.1. Eenheidsfrontwerk: de democratische krachten punt na punt overtuigen

Het rechts opportunisme en het sektarisme gaan dikwijls uit van het zelfde standpunt. Men is er niet echt van overtuigd dat alleen het communisme de mensheid kan redden, dat vroeg of laat de massa's zullen erkennen dat alleen een communistische politiek de antagonismen van de kapitalistische en imperialistische wereld kan oplossen.

De rechts opportunisten zijn niet echt overtuigd van de noodzaak om het imperialistisch systeem te vernietigen om de mensheid te bevrijden. Bijgevolg gaan zij ook geen politieke gevechten aan om de progressieven in die richting te doen evolveren.

De sektaristen willen de zaken forceren, zij hebben geen lange-termijn visie. Zij eisen dat de progressieve elementen zich onmiddellijk achter onze ideeën scharen, zij begrijpen niet dat de massa's dikwijls doorheen pijnlijke ervaringen moeten vooraleer zij de noodzaak van een revolutionaire politiek begrijpen. De sektaristen lukken er evenmin in om de progressieven te doen evolveren naar de communistische ideeën.

In het eenheidsfrontwerk gaat het rechts opportunisme gemakkelijk over in links opportunisme. Eerst past men zich aan het democratisch milieu en de democratische opvattingen aan, daarna neemt men een bocht naar de "harde en zuivere" verdediging van de communistische standpunten en snijdt men zich af van de democraten. Beide afwijkingen hebben eenzelfde basis: men spant zich niet in om de democratische krachten punt na punt te overtuigen.

3.5.2. Het eenheidsfront is een fundamenteel wapen

Mao heeft gezegd: de opbouw van de partij, het eenheidsfront en de gewapende strijd zijn de drie magische wapens om de vijand te overwinnen.

In 1983 stelde het Congres van de PVDA: "Het eenheidsfront is een fundamenteel wapen in het werk van iedere revolutionaire partij. Het eenheidsfront is een middel om de brede massa's te mobiliseren, hen te betrekken in de strijd en hen revolutionaire ervaringen te laten opdoen. We sluiten eenheid met andere politieke krachten, telkens als het nuttig is voor een brede ontwikkeling van de klassenstrijd en voor de verhoging van het politiek bewustzijn."

In de praktijk hebben we soms het magische wapen van het eenheidsfront laten vallen.

Er is geen systematische politiek om frontplatformen uit te werken, die toelaten de partij te verenigen met de democratische krachten. Het is een specifiek en levensbelangrijk werk.

In alle vraagstukken moeten we eerst een duidelijk en vastberaden marxistisch-leninistisch standpunt uitwerken.

Daarnaast moeten we rekening houden met de bestaande politieke stromingen in de democratische middens en een platform formuleren om de linkerkant aan onze kant te krijgen, het centrum te winnen, en de rechterkant te isoleren.

We voeren dikwijls geen voordelige strijd. We "stellen" alleen onze marxistisch-leninistische standpunten voor in de democratische milieus. Dat laat aan de rechterkant toe het centrum te veroveren tegen ons, de linkerkant te neutraliseren en ons te isoleren.

4. HET INDIVIDUALISME BEKAMPEN EN DE CONTROLE VERSTERKEN

Stalin heeft gezegd: "In het organisatie-werk is het belangrijkste de keuze van de mensen en de controle op de uitvoering."³⁹ "De juiste organisatie van de controle op de uitvoering is beslissend in de strijd tegen bureaucratische methodes. Voert men de besluiten uit? Worden ze correct toegepast of worden ze vervormd? Werkt het apparaat eerlijk, op een bolsjewistische manier of draait het hol? (...) Een goede controle op de uitvoering is zoals een projector, waarmee men op elk moment de functioning van het apparaat kan belichten, waarmee men de bureaucraten kan ontmaskeren. Negen tiende van de lacunes en onvolkomenheden in ons werk zijn te verklaren door de slechte organisatie van de controle op de uitvoering. Die controle moet systematisch gebeuren, en niet sporadisch. De controle mag niet geleid worden door tweederangselementen, maar moet gebeuren door elementen die voldoende autoriteit hebben, door de leiders van de organisaties zelf."⁴⁰

De controle zorgt ervoor dat de gebeurtenissen verlopen volgens de planning en richtlijnen.

Door de controle kunnen de leidende kaders beslissen of de doelstellingen al dan niet bereikt werden. In het negatieve geval kunnen zij dan bijkomende maatregelen treffen.

De planning en het opstellen van richtlijnen zijn dus fundamentele functies. Het is onmogelijk om na te gaan of een bepaalde taak correct verloopt, als er geen plannen of richtlijnen bestaan om dat te controleren.

4.1. DE KRITIEK OP HET INDIVIDUALISME

Het gebrek aan controlemechanismen en controleprocedures vormt een van de fundamentele problemen in de partij.

Op dit terrein is de kleinburgerlijke ideologie doorheen de jaren het stevigst verankerd gebleven. De kern van die ideologie is het individualisme en het egoïsme.

Lenin wees duidelijk op de onverzoenbare tegenstelling tussen de proletarische partijgeest en het burgerlijk individualisme.

"Juist het marxisme als ideologie van het door het kapitalisme geschoolde proletariaat leerde en leert de weifelende intellectuelen het verschil tussen de uitbuitende kant van de fabriek (de discipline die op de angst voor de hongerdood berust) en haar organiserende kant (de discipline die berust op de

gemeenschappelijke, door de voorwaarden van de technisch hoogontwikkelde productie verenigde arbeid). Discipline en organisatie die de burgerlijke intellectueel zo moeilijk begrijpt, maakt het proletariaat zich bijzonder gemakkelijk eigen, dankzij de 'school', die het in de fabriek doorloopt. De dodelijke angst voor deze school, het volledige onbegrip voor haar organiserende betekenis zijn juist karakteristiek voor de denkwijzen die de kleinburgerlijke bestaansvoorwaarden weerspiegelen en die het *edelanarchisme*, het anarchisme van de 'weledelgeboren' heren, opleveren. (...) De partijorganisatie schijnt hem een monsterachtige 'fabriek'. De onderwerping van het deel aan het geheel en de onderwerping van de minderheid aan de meerderheid, noemt hij 'knechting'. De arbeidsverdeling onder leiding van een centraal bureau roept bij hem een tragikomisch gejammer op over het veranderen van mensen in 'radertjes en schroefjes'. De vermelding van het organisatiestatuuat van de partij roept een verachtelijke grimas op..."⁴¹

Ho Chi Minh stelde met klem dat de collectieve geest de kern is van de revolutionaire moraal.

"Het individualisme kan niet samengaan met het collectivisme. Het collectivisme en het socialisme zullen overwinnen, terwijl het individualisme onvermijdelijk vernietigd zal worden. (...) Omdat we in de oude maatschappij geboren zijn, draagt elk van ons min of meer de sporen van deze maatschappij in zijn ideologie, zijn gewoontes, enz. Het meest negatieve aspect en het gevaarlijkste aspect ervan is het *individualisme*. Het individualisme is de tegenhanger van de revolutionaire moraal. Hoe gering het ook in u aanwezig is, het wacht het geschiktste ogenblik af om zich te ontwikkelen, om de revolutionaire moraal te verdringen en ons zo te beletten totaal toegewijd te zijn aan de strijd voor de revolutionaire zaak. Het individualisme is schurkachtig en bedrieglijk: op een verraderlijke manier zet het de mens op een hellend vlak. (...) Het individualisme heeft een aantal kameraden ertoe gebracht om op een anarchistische manier te handelen en de regels en de partijdiscipline te overtreden. (...) Sommigen, waarbij het individualisme nog niet uitgeschakeld is, hechten nog waarde aan hun 'verdiensten' tegenover de partij. Zij willen dat de partij hen ervoor 'bedankt'. Zij eisen een voorkeursbehandeling, eerbetuigingen, belangrijke functies. Zij eisen voordelen. Als er aan deze eisen niet voldaan wordt, slingeren ze verwijten naar de partij, klagen ze dat ze geen toekomst hebben, dat ze 'opgeofferd' worden. (...) Heel zijn leven voor de partij en voor de revolutie strijden. Dat is het fundamentele punt. (...) Het belang van de partij en van het werkende volk voor en boven het persoonlijke belang

plaatsen. Het volk van ganser harte en met al zijn krachten dienen. Strijden met zelfverloochening."⁴²

Mao Zedong zegt: "Het liberalisme komt voort uit het kleinburgerlijk egoïsme dat zijn persoonlijke belangen op de eerste plaats stelt en de belangen van de revolutie op de tweede. Hierdoor ontstaat liberalisme op ideologisch, politiek en organisatorisch gebied."⁴³

Het individualisme is de meest uitgesproken uiting van de kleinburgerlijke klassepositie. Het verzet zich tegen alle regels en principes van een bolsjewistische partij.

Het individualisme komt tot uitdrukking in de weigering om de essentiële taken voor de revolutie uit te voeren. Het komt tot uitdrukking in de weigering om steeds en overal de hoofdtegenstelling aan te pakken en ten alle prijze op te lossen. Het komt tot uitdrukking in de weigering om strategische maatregelen te treffen voor heel de partij, in de weigering om documenten, handboeken en definitieve bilans op te stellen.

Het individualisme komt tot uitdrukking in het spontaneïstisch werken, dat tegengesteld is aan het werken volgens de prioriteiten van een nationale planning. Het komt tot uitdrukking in de formele aanvaarding van een plan... waar men nooit naar teruggrijpt. Het individualisme verzet zich tegen een één-gemaakt plan dat alle campagnes en doelstellingen van de hele partij omvat. Het individualisme komt tot uitdrukking in het ontbreken van taakbeschrijvingen en een kaderpolitiek.

Het individualisme is het instandhouden van de kleinburgerlijke ideologie. Het verzet zich tegen de bolsjewisering van de partij.

Het individualisme verwerpt de vijf wapens voor de omvorming van de wereldopvatting.

Het is voorstander van vrede en wederzijdse bescherming, in plaats van kritiek en zelfkritiek.

Het laat toe dat er zich spontaneïstische, opportunistische lijnen installeren, in plaats van de strijd tussen twee lijnen aan te gaan. Belangrijke meningsverschillen blijven bestaan, zonder dat men een beslissing neemt. De twee kanten verergeren hun eigen afwijkingen en de situatie verrot. De eenheid van de partij wordt bedreigd.

Het individualisme blijft voortbestaan bij sommigen van de hoogste kaders.

Het individualisme op het hoogste niveau wordt gekenmerkt door zich terug te plooiën op zijn sector. Men voelt zich niet verantwoordelijk voor de belangrijke problemen die beslissend

zijn voor heel de partij. Over de belangrijkste problemen worden geen grondige discussie of strijd gevoerd.

Het individualisme op het hoogste niveau wordt gekenmerkt door zich terug te plooiën op de taken die men het beste beheerst. Dat gaat ten koste van cruciale, beslissende taken.

Het individualisme op het hoogste niveau wordt gekenmerkt door zich terug te plooiën op de onderwerpen en taken "die men het liefst doet". Dat gaat ten koste van de taken waarvan de toekomst van de partij afhangt.

Het individualisme op het niveau van de hoogste kaders komt ook tot uitdrukking in de weigering of de onbekwaamheid collectief werk te organiseren waar het noodzakelijk en van levensbelang is.

Al jaren slagen we er niet in om de lectuur van de kaders te organiseren, noch hun specialisatie. Wij beschikken over tientallen intellectuelen met universitaire diploma's, maar we slagen er niet in hen op een systematische manier een honderdtal boeken per jaar te doen lezen en synthetiseren. Na drie vroegtijdig afgebroken pogingen, zijn we er nog altijd niet in geslaagd om een specialisatie door te voeren onder de kaders.

Al zeven jaar lang zeggen we dat de krant moet gemaakt worden met medewerking van de hele kaderploeg. Maar er is nog steeds erg weinig vooruitgang op dat vlak.

Wij ontvangen meer dan honderd internationale tijdschriften en kranten, maar wij organiseren de kaders, de leden en de sympathisanten niet om ze te lezen en te gebruiken zoals het zou moeten.

In al die gevallen wordt het individualisme nog versterkt door de capitulatiegeest en door de gewoonte om "de bal terug te kaatsen". Men voert geen strijd om de politieke, ideologische en organisatorische hindernissen op te ruimen.

Het individualisme aan het hoofd van de partij is een belangrijke basis voor het revisionisme.

Het kan leiden tot de "privatisering" van de partij, zoals dat gebeurd is in een aantal revisionistische partijen. Revisionistische kaders gebruikten de partij voor hun eigen ambities, belangen, carrière. De revisionistische kaders "gebruikten" de partij voor hun eigen doelstellingen: als steun voor hun positie in de vakbondsleiding, als burgemeester, als "basis" om zich te lanceren in de handel met het Oostblok, als bron van informatie en promotie voor hun eigen beroep van schrijver, cineast, enz.

De "privatisering" van de partij komt ook tot uitdrukking door een functie of een plaats als zijn eigendom te beschouwen, waaraan men zich krampachtig vastklampt, zelfs al gaat het ten koste van de partij. De kaders moeten het volk en de partij dienen en daar werken waar de partij hen het meest nodig heeft.

Het individualisme komt tot uitdrukking in de gewoonte om zijn ervaring, zijn kennis en contacten als privé-eigendom te beschouwen.

Wanneer een kader een functie verlaat, gebeurt het soms dat diegene die hem vervangt opnieuw van nul moet beginnen. Het kader dat weggaat, geeft zijn plannen en taakbeschrijvingen niet door, hij laat zeer weinig rapporten en definitieve bilans achter, teksten die de vergaarde kennis uitleggen, of nuttige contacten. De collectieve geest moet zich weerspiegelen in een correct doorgeven van zijn verantwoordelijkheid aan het kader dat hem vervangt.

Kennis en verantwoordelijkheid doorgeven, moet een continu proces zijn. Niemand mag zich "permanent installeren" in een bepaalde functie. De zorg die men besteedt aan de vorming van zijn opvolger is een uitdrukking van deze collectieve geest.

4.2. DE ORGANISATIE VAN DE CONTROLE

Het gebrek aan controle opent de deur voor een typisch kenmerk van het revisionisme: de breuk tussen theorie en praktijk.

Men kan marxistisch-leninistische theorieën prediken, resoluties en besluiten goedkeuren die op zich politiek correct zijn, maar als er geen behoorlijk gecontroleerde praktijk uit voortvloeit, leidt dat tot revisionisme.

4.2.1. De voorwaarden voor een efficiënte controle

De fouten in de mechanismen waarop de beslissingen genomen worden, verzwakken de collectieve geest en ondermijnen de discipline.

De collectieve geest vereist dat alle kaders verantwoordelijk zijn voor de planning en de grote beslissingen, dat zij op een ernstige manier de resoluties die hen voorgelegd worden, bekritisseren en amenderen of desnoods verwerpen.

Als een leidend orgaan vele vage, verwarde "onverteerbare" richtlijnen formuleert, die niet gericht zijn op het essentiële, dan installeert er zich een geest van individualisme en ongedisciplineerdheid.

Als er te veel slecht opgestelde en vage beslissingen genomen worden, zonder enig gevolg, dan nestelt men zich in de gewoonte de helft van de goedgekeurde beslissingen niet uit te voeren. De beslissingen worden niet meer ernstig genomen.

4.2.1.1. Planning en besluiten beslissen over controle

De planning moet ernstig gebeuren.

De partij moet geleid worden via precieze en bondige resoluties, die over het essentiële gaan.

Beslissingen die op verschillende manieren kunnen geïnterpreteerd worden, vage en onduidelijke beslissingen, met duizend-en-één nutteloze details, kunnen niet aan de basis liggen van een consequente revolutionaire praktijk en kunnen niet gecontroleerd worden.

De planning en de besluiten moeten de verwachte resultaten bevatten, zoveel mogelijk in cijfers uitgedrukt, om de eind-evaluatie te vergemakkelijken.

4.2.1.2. Ieder besluit, richtlijn of maatregel, moet klaar aanduiden wie verantwoordelijk is voor de uitvoering

De aanduiding van een verantwoordelijke moet vergezeld gaan van een aantal maatregelen, zodat hij de besluiten kan uitvoeren.

Voor elk belangrijk besluit moet het duidelijk zijn welke hogere autoriteit verantwoordelijk is voor de controle op de uitvoering.

Die controle kan formeel zijn (controle op de effectieve uitvoering, de vooruitgang van het werk, respect voor de termijnen) en kan in dat geval door een secretaris uitgevoerd worden of de controle kan politiek zijn, en dan moet de hogere autoriteit die taak opnemen.

Voor de belangrijkste besluiten gebeurt de controle op het ontwerp, op de tussentijdse rapporten en op het eindresultaat.

Iemand die belast is met de uitvoering van een belangrijk besluit moet daarvoor de volle verantwoordelijkheid dragen. Hij moet een voorontwerp en tussentijdse rapporten ter discussie leggen.

De controle gebeurt eerst op een voorontwerp. Anders gaat er veel tijd verloren bij slecht georiënteerd werk.

Daarna gebeurt er een controle op de tussentijdse resultaten. Die regelmatige tussentijdse controles laten toe om de partij politiek te verenigen, om de voorhoede-ervaringen te kennen en om de beslissingen eventueel te verduidelijken of te rectificeren.

De controle gebeurt daarna ook nog op het bilan.

Over elke activiteit moet er een bilan gemaakt worden. Het eerste deel moet de eindresultaten bevatten en er moet nagegaan worden of de resultaten overeenkomen met de doelstellingen van de planning en de besluiten. Wanneer de verwachte resultaten niet bereikt werden, dan mag men er zich niet vanaf

maken met het idee dat men hard werkt en dat er geen andere aanpak mogelijk is.

Het bilan moet ook over de ideologische en politieke strijd gaan, en moet ook conclusies en voorstellen bevatten voor nieuwe besluiten.

Elke controle-activiteit moet verbonden worden met een beoordeling van de kaders.

4.2.2. De functie van de algemene controle

Er moeten Besluitformulieren (synthesen) gemaakt worden, volgens de verschillende niveaus, voorzien van een officieel nummer.

Een kader is verantwoordelijk voor de samenstelling en het bijhouden van dat dossier.

Elk hoger kader kan dankzij dat dossier het geheel van de richtlijnen die het partijleven regelen, leren kennen

1. De geldende richtlijnen: Voor welke niveaus? Voor wie? Wie controleert en centraliseert er?
2. De genomen besluiten: Wie is er verantwoordelijk voor, binnen welke termijn?
3. De documenten die de activiteiten leiden: Wie volgt het gebruik ervan op?

Sommige campagnes en besluiten "verdwijnen" na verloop van tijd uit het partijleven.

De versterking van de anti-imperialistische massaorganisatie op basis van de mobilisatie rond Ruanda werd niet krachtig geleid.

De rectificatie om de krant meer te richten op de politieke strijd en ze leesbaarder en populairder te maken, blijft aanslepen.

Het besluit om een concept van vereenvoudigde cel uit te werken, werd gedurende vier jaar niet uitgevoerd.

Er bestaan richtlijnen om te werken met *Een andere kijk op Stalin*. Maar niemand controleert of dat gebeurt.

Het ene "besluit" verjaagt het andere. Een campagne is nog niet beëindigd, de resultaten zijn nog niet gecontroleerd, het bilan is nog niet klaar, maar men stort zich wel met de ogen dicht in de volgende campagne.

De fundamentele teksten verzuipen in een massa voorlopige en conjuncturele documenten. Sommige documenten van grote waarde hebben een uiterst korte levensduur. Er wordt niet permanent naar verwezen, ze worden niet gebruikt.

4.2.3. Controle op de taken van de kaders

Voor elk kader moeten we beschikken over:

1. een taakbeschrijving en een individueel jaarplan;
2. de prioriteiten;
3. de omvang en de timing van elke taak;
4. een individuele planning per maand;
5. controleformulieren, een maandelijks bilan over de verwezenlijking van de taken.

We moeten veel aandacht besteden aan het herstel van het celleven in de afdelingen en in de leidende organen.

De aanwezigheid op de celvergaderingen is verplicht. Afwezigheden moeten gerechtvaardigd worden en die rechtvaardiging moet door de cel beoordeeld worden.

Ieder kader moet georganiseerd zijn in een eenheid op het niveau van de problemen die hij moet behandelen. Wanneer hij fouten vaststelt op dat vlak, moet hij strijd voeren om dit te corrigeren.

Ieder leidend orgaan moet zo samengesteld zijn, dat het de grote problemen waar het mee geconfronteerd wordt, aan kan. Een correcte samenstelling van de eenheden is essentieel opdat de strijd tussen twee lijnen op een hoog niveau kan worden gevoerd. Er moet veel aandacht besteed worden aan de discussie over de taken en prioriteiten van de eenheid en van elk van de leden afzonderlijk. Er moet ook veel aandacht zijn voor de controle op de uitvoering ervan.

De controle op de uitvoering van de taken moet gebeuren door iemand en moet van kort bij gevolgd worden door de hoofdverantwoordelijke. De politieke strijd moet in de cel ter gronde gevoerd worden.

- HET MILITANTISME VAN DE KADERS MOET OVEREENKOMEN MET HET NIVEAU VAN HUN TAKEN**
- Er zijn specifieke eisen voor de kaders, en de verwezenlijking daarvan moet gecontroleerd worden.
1. Openlijke politieke propaganda
De kaders moeten openlijke politieke propaganda maken, van hoog niveau. Conferenties, tussenkomsten in openbare debatten, het woord nemen op bijeenkomsten en betogingen, artikels en studies voor partijpublicaties of andere.
 2. Enquêtes van hoog niveau
Er moet enquêtewerk gebeuren onder specialisten, vakbondsverantwoordelijken, leiders van massaorganisaties, enz.
 3. Inplanting onder de massa's
De kaders moeten zich in een welbepaald milieu inplanten. In een economische sector en de vakbond van die sector, in

een organisatie of een beweging die een grote invloed heeft op een bepaalde doelgroep.

4. Ruime contacten onderhouden

Naast zijn inplanting en specialisatie, betekent militeren ook: brieven schrijven, documenten opsturen, telefoneren, ontmoetingen organiseren, enz. Uitgaande van de interesses van bepaalde verantwoordelijken moeten wij persoonlijke contacten met hen aanknopen, dankzij het materiaal dat de partij ter beschikking stelt. We moeten strategische projecten voorstellen, die de progressieven permanent kunnen mobiliseren rond de partij.

5. Militeren

Telkens wanneer men naar een vergadering of een activiteit gaat, moet men militeren. Het gebeurt nog te dikwijls dat kaders naar activiteiten gaan zonder dat ze materiaal verkopen of zonder dat ze rekruteren.

6. Deelnemen aan de strijd

Deelnemen aan stakingen, sociale acties, arbeidersbetogingen. Leren de massastrijd te leiden.

4.2.4. Het beslissings- en controleproces

1. Voorbereidende fase

- 1.1. Vaststelling van een probleem
- 1.2. Beslissing om het probleem te behandelen
- 1.3. Bondige beschrijving van de taak

2. Uitwerking van het beleid

- 2.1. Enquêtes, voorhoede-ervaring en studie
- 2.2. Voorontwerp
- 2.3. Tussentijdse rapporten
- 2.4. Definiëren van het beleid en uitvoeringsplan

3. Realisatievoorwaarden

- 3.1. Assimilatie van de uitgewerkte politiek
- 3.2. Maatregelen om de hindernissen uit de weg te ruimen en voor de effectieve uitvoering van de beslissing

4. Controle

- 4.1. Opvolging en tussentijdse controle
- 4.2. Bijkomende richtlijnen
- 4.3. Eindbilan
- 4.4. Conclusies en voorstellen

4.2.4.1. De voorbereidende fase

Wij laten dikwijls na duidelijke beslissingen te nemen in belangrijke kwesties.

Cruciale problemen voor de anti-fascistische strijd bleven lange tijd onopgelost. De band tussen de anti-racistische en de anti-fascistische strijd en de verhouding tussen sociaal-democratie en de fascisering werden niet duidelijk geformuleerd.

Meestal worden de problemen gesignaleerd, of wordt er een discussie over gehouden. Maar niemand wordt ermee belast om een ernstig besluit uit te werken of het probleem ten gronde te analyseren.

Er moet een bondige taakbeschrijving gemaakt worden, zodat het enquêtewerk en het studiewerk correct gebeuren vanaf het begin en zodat er eenheid is over de omvang en de termijn van het werk.

4.2.4.2. Uitwerking van beleidslijnen

Een materialistische benadering is de eerste voorwaarde om een politieke lijn of concrete maatregelen uit te werken.

Wie een standpunt moet uitwerken, moet eerst maatregelen nemen om de realiteit te kennen: ter plaatse gaan, deelnemen aan activiteiten, enquêteren, de rapporten bestuderen en bediscussiëren, enz. Zo kan hij de centrale problemen bepalen die absoluut in het klare moeten worden getrokken. Zoniet zal hij papier produceren, maar door intellectualisme en bureaucratisme de cruciale problemen niet kunnen oplossen.

De termijnen voor het indienen van voorontwerpen en tussentijdse rapporten moeten worden nageleefd.

Anders loopt men het risico veel tijd te investeren in nutteloze pistes.

De andere kaders moeten deze voorlopige teksten zorgvuldig analyseren en beoordelen en de strijd tussen twee lijnen voeren. Zoniet zijn ze medeverantwoordelijk voor het feit dat het kader zich verliest in een valse oriëntatie en veel werk verzet dat tot niets zal leiden.

4.2.4.3. De voorwaarden scheppen voor de uitvoering van de beslissingen

Het individualisme en het liberalisme manifesteren zich in het goedkeuren van een hoop formele besluiten, zonder dat men de strijd aangaat voor de verwezenlijking ervan.

De assimilatie van de beslissingen en documenten leiden

Wij kunnen juiste beslissingen treffen, maar die zijn niets waard als er geen ideologische strijd rond is om ze te doen begrijpen. Een mislukking is dikwijls te wijten aan het feit dat de eenheden die de beslissing moeten uitvoeren, de bedoeling ervan slecht begrepen hebben en de inhoud niet geassimileerd hebben.

Het individualisme verhindert vaak de rentabilisering van de geleverde inspanningen. Wij beschikken over veel uitstekende documenten. Maar er worden zelden collectieve beslissingen genomen om de assimilatie ervan te verzekeren en de partij politiek te verenigen op basis van die documenten.

De hindernissen uit de weg ruimen

"Men heeft het gezegd." "Men heeft het op papier gezet." Maar men heeft de strijd niet gevoerd om de hindernissen uit de weg te ruimen, die de verwezenlijking van de genomen besluiten verhinderen.

Een beslissing blijft loos gepraat, als men de voorwaarden voor de uitvoering ervan, voor de toepassing ervan, niet verzekerd. Men is niet alleen verantwoordelijk voor de juistheid van de genomen beslissingen, maar vooral ook voor de uitvoering ervan. Men moet ervoor zorgen dat de beslissingen uitgevoerd worden, door de strijd tussen twee lijnen te organiseren.

Het is liberalisme wanneer men bekritiseert, beoordeelt, voorstelt..., zonder de strijd te voeren om effectieve veranderingen te bekomen. "Ik stel soms nota's op waarin ik de problemen signaleer, maar daar stop ik. Ik doe alsof alleen de meest ervaren kaders in staat zijn om de belangrijkste problemen vast te stellen en op te lossen."

Tijdens de oorlog bekritiseerde Stalin uitingen van formalisme en bureaucratisme. Sommige kameraden gedroegen zich als "waarnemer" en "commentator" en namen geen verantwoordelijkheid op voor wat er werkelijk gebeurde. Een bolsjewistisch kader is verantwoordelijk voor de resultaten, de overwinningen en de nederlagen, en daarom "moet hij zijn vingers verbranden", tussenkomen op het terrein, maatregelen treffen opdat de beslissingen effectief uitgevoerd worden.

In april 1942 was het offensief van het Rode Leger om heel de Krim te bevrijden, mislukt. De Stavka (de generale staf) gaf het bevel om het offensief stop te zetten en een getrapte verdediging te organiseren. Eenentwintig sovjetdivisies stonden tegenover tien nazidivisies. Op 8 mei vielen de nazi's aan en braken ze door de sovjetverdediging. Mechlis, de vertegenwoordiger van de Stavka en een naaste medewerker van

Stalin, zond een rapport, waarop de hoogste commandant antwoordde.

"U bekleedt een eigenaardige positie van buitenstaander bij uw observaties en lijkt u niet verantwoordelijk te voelen voor wat er aan het Krimfront gebeurt. Een dergelijke positie is natuurlijk erg comfortabel, maar ze is door en door rot. Aan het front in de Krim bent u geen buitenstaander die waarnemen doet, maar een verantwoordelijke vertegenwoordiger van de Stavka. U bent verantwoordelijk voor alle overwinningen en nederlagen aan het front, en u bent verplicht ter plaatse de fouten van de bevelhebbers te corrigeren. Samen met de bevelhebbers zegt u dat de linkerflank van het front heel zwak is gebleken. U zegt dat 'heel de situatie aantoonde dat de vijand vanaf 's morgens zou aanvallen'. Toch hebt u niet alle mogelijke maatregelen genomen om het verzet te organiseren en hebt u zich beperkt tot een passieve kritiek. Dat is zeer ernstig."⁴⁴

Stalin bekritiseerde de bureaucratische en formalistische leidinggevende methodes ten gronde.

"De kameraden Kozlov (bevelhebber van het front) en Mechlis vonden dat hun opdracht er louter in bestond een bevel te geven. Eens dat bevel gegeven, eindigde hun verantwoordelijkheid over de troepen. Zij hebben niet begrepen dat een bevel geven slechts het begin is van het werk. De belangrijkste opdracht van het opperbevel is ervoor te zorgen dat het bevel uitgevoerd wordt. Het bevel moet aan de troepen gegeven worden en men moet hen helpen bij de uitvoering ervan. Zoals de analyse van het verloop van de operatie aantoonde, gaf de bevelhebber van het front zijn bevelen zonder rekening te houden met de situatie aan het front, zonder de werkelijke positie van de troepen te kennen. De bevelhebber van het front zorgde er zelfs niet voor dat zijn bevel de troepen wel degelijk bereikte. (...) In de kritieke dagen van de operatie verkwanselden de bevelhebber van het Krimfront en kameraad Mechlis hun tijd met lange en steriele discussies van de militaire raad, in plaats van persoonlijk contact te houden met de legerbevelhebbers en in plaats van persoonlijk in te grijpen in het verloop van de actie. (...) Onze bevelhebbers moeten radicaal breken met de slechte en bureaucratische methodes om de troepen te bevelen. Zij moeten zich niet beperken tot bevelen geven, maar zij moeten aanwezig zijn onder de troepen, de legers, de divisies en hun ondergeschikten helpen om de orders van het commando uit te voeren. Onze bevelhebbers, de commissarissen en politieke verantwoordelijken moeten het gebrek aan discipline bij hun kleine en grote chefs radicaal uitroeien."⁴⁵

4.2.5. Vergaderingen, rapporten en besluitvorming

1. Vergaderingen

Voorafgaande vragen

Is de vergadering echt nodig? Geen onnodige vergaderingen.

Is iedereen nodig op de vergadering? Geen personen die niets inbrengen, die niet nodig zijn voor de besluitvorming.

Is de vergadering goed voorbereid? Instaan voor de kwaliteit van de rapporten, onder de vorm van bondige, duidelijke stellingen waarop men amendementen kan maken. Uiteenzetting van de argumenten en voorbeelden in bijlage.

1. Op tijd de dagorde vaststellen, het nodige materiaal bezorgen. Geen slecht voorbereide, inefficiënte vergaderingen.
2. Een precieze beschrijving geven van het probleem dat moet opgelost worden.
3. Iedereen bereidt de vergadering niet voor met dezelfde intensiteit. Individuele taken geven. Diegenen die de discussie over een tekst ten gronde voorbereiden, moeten hun beoordeling en hun amendementen op papier zetten.
4. De strijd tot het einde voeren tegen rechtse en linkse afwijkingen, om tot een correcte beslissing te komen.
5. Iedere vergadering moet eindigen met korte, duidelijke conclusies over het essentiële. Duidelijke doelstellingen en concrete maatregelen vastleggen.
6. Controle op het besluitvormingsproces: iemand, onder leiding van de hoofdverantwoordelijke, analyseert de vergadering en herformuleert indien nodig, de conclusies, de verantwoordelijkheden, de termijn en de maatregelen voor de uitvoering van het besluit.

Vergadertechnieken

1. De deelnemers niet te snel onderbreken, hun ideeën klaar laten uiteenzetten.
2. Een vastgestelde spreektijd geven. De spreektijd beperken. Iedereen verplichten zich aan het essentiële te houden en niet toelaten dat men de essentie verdrinkt in talloze details.
3. Zich houden aan het onderwerp dat besproken wordt, de discussies niet alle kanten laten uitgaan, zelfs al begint men over onderwerpen die op zich wel belangrijk zijn.
4. Op het einde van de discussie duidelijke conclusies formuleren.

2. Rapporten

1. Diegene die een rapport moet opstellen, meldt dat aan zijn verantwoordelijke of aan het hoger orgaan. Een korte intentienota maken.
2. De lengte van nota's en rapporten tot het strikte minimum beperken. Meer tijd besteden om de belangrijkste elementen te ontdekken.
3. Bij een twistpunt, de twee standpunten uiteenzetten of twee tegenovergestelde rapporten maken.
4. Op het einde van het rapport, een functionele samenvatting met:
 1. de essentiële stellingen,
 2. de besluiten en voorstellen tot beslissingen.

NOTEN

Inleiding

1. Hodja Enver, *Le Parti du Travail d'Albanie en lutte contre le révisionnisme moderne*, Editions Naim Frashëri, Tirana, 1971, p.433-434, 437, 440.
2. Hodja Enver, *Les Khroutchéviens*, Editions 8 Nentori, Tirana, 1984, p.45, 48.

Hoofdstuk 1

1. Lenin, *Un pas en avant, deux pas en arrière*, in *Oeuvres* Deel 7, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.409. Lenin, *Een stap voorwaarts, twee stappen terug*, Uitgeverij SUN, Nijmegen, 1971, p.87.
2. Lenin, *Que faire?*, in *Oeuvres* Deel 5, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1965, p.473. Zie ook Lenin, *Wat te doen?*, Uitgeverij Pegasus, Amsterdam, 1972, p.140.
3. Lenin, *De 'linkse stroming', een kinderziekte van het communisme*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 3, Uitgeverij Progres Moskou, 1975, p.342.
4. Lenin, *Notes d'un publiciste*, in *Oeuvres* Deel 30, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1964, p.366.
5. Lenin, *Tweeërlei tactiek van de sociaal-democratie in de democratische revolutie*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 1, Uitgeverij Progres Moskou, 1972, p.209-210.
6. Ibidem, p.207, 211, 240, 210.
7. Zie Lenin, *Rapport sur le Congrès d'Unification du PPSDK*, in *Oeuvres* Deel 10, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1967, p.363-401.
8. Lenin, *A propos du boycottage*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.143.
9. Lenin, *La classe ouvrière et la guerre*, in *Oeuvres* Deel 21, Editions sociales Parijs, Editions en langues étrangères Moskou, 1960, p.330-331.
10. Lenin, *Les tâches de la social-démocratie révolutionnaire*, in *Oeuvres* Deel 21, Editions sociales Parijs, Editions en langues étrangères Moskou, 1960, p.12.
11. Lenin, *Les tâches du prolétariat dans notre révolution*, in *Oeuvres* Deel 24, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.53-55, 59. Lenin, *De taken van het proletariaat in onze revolutie*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 2, Uitgeverij Progres Moskou, p.414, 420.
12. Lenin, *La situation politique*, in *Oeuvres* Deel 25, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1970, p.191.
13. Lenin, *Au Comité central du PPSDK*, in *Oeuvres* Deel 25, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1970, p.311-315.
14. Lenin, *Lettre au Comité central, au Comité de Moscou, au Comité de Pétrograd, aux membres bolcheviks des Soviets de Pétrograd et de Moscou*, in *Oeuvres* Deel 26, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1967, p.138.
15. Lenin, *Brief aan de partijgenoten*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 3, Uitgeverij Progres Moskou, 1975, p.24, 25 en 37.
16. Lenin, *Brief aan de leden van het Centraal Comité*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 3, Uitgeverij Progres Moskou, 1975, p.43-44.
17. Mao Zedong, *Over de tegenstelling*, in *Filosofische essays*, Uitgeverij EPO, Antwerpen, 1978, p.49 en 51.
18. Chinese Communistische Partij, *L'expérience historique de la dictature du prolétariat*, (De historische ervaring van de dictatuur van het proletariaat), Editions en langues étrangères, Beijing, 1956, p.42.
19. Chinese Communistische Partij, *Le centième anniversaire de la Commune de Paris*, (De honderdste verjaardag van de Commune van Parijs), Editions en langues étrangères, Beijing, 1971.
20. Marx, *Stellingen over Feuerbach*, in Marx-Engels, *De Duitse ideologie, deel I: Feuerbach*, Uitgeverij SUN, Nijmegen, 1974, p.7-9.
21. Mao Zedong, *Over de praktijk*, in *Filosofische essays*, Uitgeverij EPO, Antwerpen, 1978, p.10, 14 en 18.
22. Trotski, *Ma vie*, Editions Livre de Poche, Gallimard, Parijs, 1953, p.220.
23. Ibidem, p.548.
24. Ibidem, p.583.

25. Ibidem, p.672.
26. Stalin, *Aux Citoyens. Vive le drapeau rouge!*, in *Oeuvres* Deel I, Nouveau Bureau d'Édition, Parijs, 1975, p.79-81.
27. Stalin, *Lettres du Caucase*, in *Oeuvres*, Deel II, Nouveau Bureau d'Édition, Parijs, 1976, p.154-155.
28. *Pékin Information*, nr. 22, 1970.
29. Lenin, *Encore à propos du Ministère de la douma*, in *Oeuvres* Deel II, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.65.
30. Ibidem, p.66-67.
31. Ibidem, p.67-68.
32. Engels Friedrich, *La campagne pour la constitution du Reich*, in *La Révolution démocratique bourgeoise en Allemagne*, Editions sociales, Parijs, 1951, p.150.
33. Lenin, *Contre le boycottage*, in *Oeuvres* Deel 9, Editions sociales, Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1967, p.32.
34. Engels Friedrich, *La campagne pour la constitution du Reich*, in *La Révolution démocratique bourgeoise en Allemagne*, Ed. sociales, Parijs, 1951, p.292.
35. Ibidem, p.185-186.
36. Ibidem, p.293-294. Zie ook Engels, *L'insurrection de 1849 en Allemagne*, in *Textes*, Editions, Parijs, 1968, p.385-390.
37. Ibidem, p.290.
38. Lenin, *Lettre au Comité de combat près le Comité de Saint-Petersbourg*, in *Oeuvres* Deel 9, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.357-358.
39. Lenin, *Les objectifs de l'armée révolutionnaire*, in *Oeuvres* Deel 9, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.439.
40. Lenin, *La crise du menchevisme*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.364-365.
41. Lenin, *Les enseignements de l'insurrection de Moscou*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.173.
42. Ibidem, p.172-173.
43. Lenin, *La crise du menchevisme*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.364.
44. Lenin, *L'esprit petit-bourgeois dans les milieux révolutionnaires*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1966, p.254.
45. Stalin, *Rapport de la commission du Comité central du Parti et du conseil de défense au camarade Lénine sur les causes de la chute de Perm en décembre 1918*, in *Oeuvres*, Deel IV, Nouveau Bureau d'Éditions, Parijs, 1978, p.190.
46. Ibidem, p.192-193.
47. Lenin, *Projet de la réponse du Parti Communiste de Russie à la lettre du Parti social-démocrate indépendant d'Allemagne*, in *Oeuvres* Deel 30, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1964, p.351-352 et 353.
48. Stalin, *Message téléphonique de Lénine dans la nuit du 7 juillet 1918*, in *Oeuvres* Deel IV, Nouveau Bureau d'Éditions, Parijs, 1978, p.364. (Telefonische boodschap van Lenin in de nacht van 7 juli 1918.) De noot verwijst naar de *Pravda* nr. 21, 21 januari 1936.
49. Stalin, *Télégramme à Sverdlov, président du Comité exécutif central des Soviets de Russie*, in *Oeuvres* Deel IV, Nouveau Bureau d'Éditions, Parijs, 1978, p.121.
50. Lenin, *Note d'un publiciste*, in *Oeuvres* Deel 30, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moskou, 1964, p.366, 367 et 368.
51. Lenin, *Tweeerlei tactiek van de sociaal-democratie in de democratische revolutie*, in *Keuze uit zijn werken* Deel 1, Uitgeverij Progres Moskou, Pegasus Amsterdam, 1972, p.240.
52. Ibidem, p.209.
53. Mao Zedong, *Rapport sur l'enquête menée dans le Hunan à propos du mouvement paysan*, in *Oeuvres choisies* Deel 1, Editions en langues étrangères, Beijing, 1967, p.25-26.
54. Ibidem, p.22.
55. Lenin, *Les tâches de la IIIe Internationale*, in *Oeuvres* Deel 29, Editions Parijs, Editions en langues étrangères Moskou, 1962, p.511.
56. Lenin, *Lettre au Congrès, Attribution de fonctions législatives au Gosplan, La question des nationalités ou de l'autonomie, (27 december 1922)*, in *Oeuvres*

- Deel 36, Editions sociales Parijs, Editions en langues étrangères Moscou, 1959, p.607.
57. Partij van de Arbeid van België, *Statuten*, rvda-uitgaven, Brussel 1994, p.29.
 58. Mao Zedong, *Over de juiste behandeling van de tegenstellingen onder het volk*, in *Filosofische essays*, Uitgeverij epo, Antwerpen, 1978, p.78.
 59. *NRC-Handelsblad*, 7 september 1995, p.3.
 60. Stalin, *The Seventh enlarged Plenum of the Executive Committee of the Comintern* (7 december 1926, Once more on the social-democratic deviation in our party), in *On the Opposition*, Foreign Languages Press, Beijing, 1978, p.517-518.
 61. *Ibidem*, p.523-525.
 62. *Pékin Information*, nr. 33, 1972.
 63. Mao Zedong, in *Pékin Information*, nr. 25, 1977, p.9.

Hoofdstuk 2

1. Zie Ludo Martens, *Van Tien An Men tot Timisoara, Strijd en debatten in de rvda (1989-1991)*, rvda-Uitgaven, Brussel, 1994, p.255.
2. Enver Hodja, *De intellectuelisme et du technocratisme*, in *Oeuvres choisies*, Tome IV, Ed. 8 Nëntori, Tirana 1982, p.655-660.
3. Ho Chi Minh, *De la moralité révolutionnaire*, in *Ecrits*, Ed. en langues étrangères, Hanoi, 1971, p.201.
4. Alle Macht Aan De Arbeiders, *Structuur en werking van de communistische cel*, Uitgeverij Proletarische Opvoeding, Antwerpen, 1975, p.144.

Hoofdstuk 3

1. Lenin, *Combat pour le pouvoir et 'combat' pour une aumône*, (14 juni 1906), in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs, Editions du Progrès Moscou, 1966, p.24-25.
2. Lenin, *Encore à propos du ministère issu de la Douma*, (28 juni 1906), in *Oeuvres* Deel 11, Op. cit., p.67-68.
3. Lenin, *Lettre aux communistes allemands* (14 augustus 1921), in *Oeuvres* Deel 32, Editions sociales Parijs en Editions en langues étrangères Moscou, 1962, p.553.
4. Lenin, *Lettre aux communistes allemands* (14 augustus 1921), in *Oeuvres* Deel 32, Editions sociales Parijs en Editions en langues étrangères Moscou, 1962, p.550-551.
5. *Histoire du Parti du Travail d'Albanie*, Editions Naim Frashëri, Tirana, 1971, p.92-93. Zie ook *Albanie, lichtbaken van het socialisme in Europa*, uitg. Proletarische Opvoeding, Antwerpen, 1976, p.15-16.
6. Mao Zedong, *De la pratique*, in *Oeuvres choisies* Deel 1, Editions en langues étrangères, Beijing, 1967, p.331.
7. Lenin, *Que faire?*, in *Oeuvres* Deel 5, Editions sociales Parijs en Editions du Progrès Moscou, 1965, p.404. Zie Lenin, *Wat te doen?*, Uitg. Pegasus, Amsterdam, 1972, p.64.
8. *Ibidem*, p.397 en *Ibidem*, p.57.
9. *Ibidem*, p.401 en *Ibidem*, p.61.
10. *Ibidem*, p.442 en *Ibidem*, p.105.
11. *Ibidem*, p.427 en *Ibidem*, p.88-89.
12. *Ibidem*, p.456-457 en *Ibidem*, p.122.
13. *Ibidem*, p.487 en *Ibidem*, p.157.
14. *Ibidem*, p.480 en *Ibidem*, p.148.
15. *Ibidem*, p.461 en *Ibidem*, p.126.
16. *Ibidem*, p.492 en *Ibidem*, p.164.

17. Marx, *Idéologie allemande*, Editions sociales Parijs, 1972, p.27. Nederlandse vertaling uit Engels Friedrich, *Ludwig Feuerbach en het einde van de klassieke Duitse filosofie*, Uitg. Pegasus, Amsterdam, 1970, p.87.
18. Vanderveelde Emile, *Faut-il changer notre programme?*, Editions L'Eglantine, 1923, p.101.
19. Marx, Engels, *Het communistisch manifest*, Uitg. Progres, Moskou, 1970, p.54 en 56-57.
20. Stalin, *Geschiedenis van de Communistische partij der Sovjetunie (bolsjewik)*, facsimili Het Progressieve Boek, uitgave van 1938, p.476-477.
21. Harpal Brar, *Trotskyism or Leninism?*, Edition Harpal Brar, Londen, 1993, pp.479-605.
22. Stalin, *Discours de clôture au plénum du Comité central du PC(b) de l'URSS*, in *Oeuvres*, Deel xiv, Nouveau Bureau d'Édition, Parijs, 1977, p.161.
23. *Citaten van voorzitter Mao Tsetoeng*, (Het rode boekje), Uitgeverij Vereniging België-China, 1971, p.136-137.
24. *Ibidem*, p.126.
25. *Ibidem*, p.126.
26. *Ibidem*, p.127.
27. Stalin, *Discours de clôture au plénum du Comité central du PC(b) de l'URSS*, op. cit., p.163.
28. *Pekin Information*, 1971, n° 22.
29. *Ibidem*, n° 12.
30. *Ibidem*, n° 46.
31. Mao Zedong, *Over de tegenstelling*, in *Vier filosofische essays*; La Taupe, 1970, p.69.
32. *Citaten van voorzitter Mao Tsetoeng*, (Het rode boekje), Uitgeverij Vereniging België-China, 1971, p.283.
33. *Ibidem*, p.132-133.
34. *Ibidem*, p.141.
35. *Ibidem*, p.285.
36. Stalin, *Rapport au xviième Congrès du Parti sur l'activité du Comité central du Parti communiste (bolchevik) de l'URSS* (26 janvier 1934), in *Les questions du léninisme*, Editions en langues étrangères, Beijing, 1977, p.765.
37. Lenin, *La crise du menchevisme*, in *Oeuvres* Deel 11, Editions sociales Parijs en Editions du Progrès Moskou, 1966, p.369.
38. *Ibidem*, p.359.
39. Stalin, *Rapport au xviième Congrès du Parti sur l'activité du Comité central du Parti communiste (bolchevik) de l'URSS* (26 januari 1934), in *Les questions du léninisme*, Editions en langues étrangères, Beijing, 1977, p.768.
40. *Ibidem*, p.771-772.
41. Lenin, *Een stap voorwaarts, twee stappen terug*, Uitgeverij SUN, Nijmegen, 1971, p.87-88.
42. Ho Chi Minh, *Over de revolutionaire moraal*, in *Ho Chi Minh en Mao Tsetoeng, Teksten over de revolutionaire moraal*, Uitgeverij epo, Antwerpen, 1978, p.18, 19, 21-22, 23.
43. Mao Zedong, *Bestrijd het liberalisme*, in *Ho Chi Minh en Mao Tsetoeng, Teksten over de revolutionaire moraal*, Uitgeverij epo, Antwerpen, 1978, p.9.
44. Vassilevski Alexandre, *La cause de toute une vie*, Editions du Progrès Moskou, 1984, p.108-109.
45. *Ibidem*, p.111.

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Onlangs nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksopstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben beslist de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassenstrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van PVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk.

Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Onlangs nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksopstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

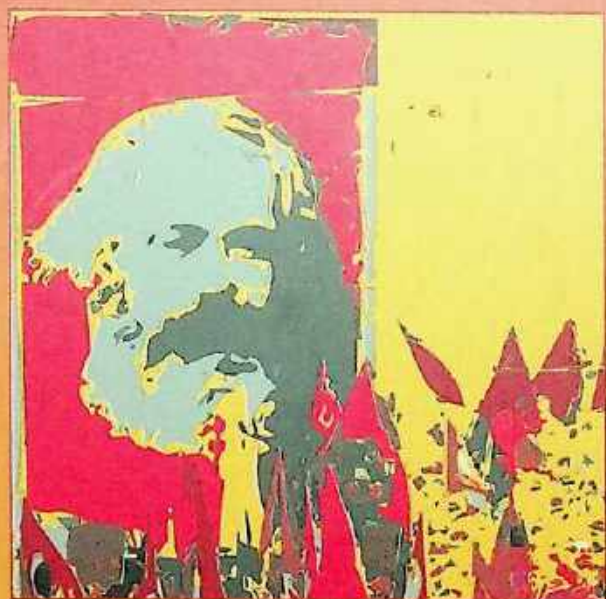
Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben beslist de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassenstrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van PVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk.

Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

de
partij
van de
revolutie

Ludo Martens

in samenwerking met Nadine Rosa-Rosso

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Ondanks nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksofstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben beslist de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de Internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassenstrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van FVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk. Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Onlangs nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

De bestaandheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksopstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben beslist de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassensrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van PVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk. Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscherpen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Onlangs nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksopstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben bestid de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassenstrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van PVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk.

Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

"Vijf jaar na de val van de Berlijnse Muur verscheppen alle fundamentele tegenstellingen in de wereld. Als economisch en politiek systeem kan het kapitalisme de mensheid geen humane toekomst meer bieden. Het Hitler-fascisme was niet zomaar een ongelukje in de geschiedenis. Het drukt de wezenlijke aard uit van het ontwikkelde imperialisme. Onlangs nog legde de volkerenmoord in Ruanda de ware aard bloot van het 'democratische' Belgisch-Frans imperialisme.

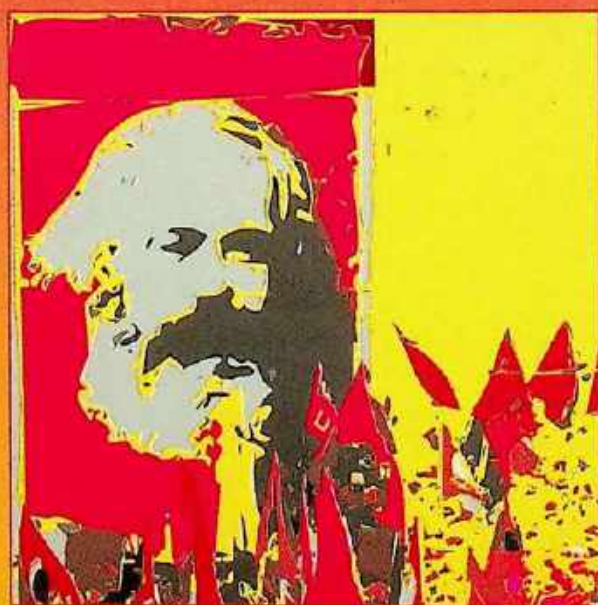
De beestachtigheid van dit imperialistisch systeem kent geen limieten. Alleen de volksopstand en de socialistische revolutie kunnen een einde maken aan dit barbaarse systeem. In die revolutie speelt de communistische partij als subjectieve factor, met haar lijn en haar organisatiekracht, de voornaamste rol."

Zo vangt dit werk aan dat de essentiële ervaringen systematiseert van de Partij van de Arbeid van België op organisatorisch vlak sinds 1970. De Partij verenigt, op vrijwillige basis, alle militanten met een socialistisch ideaal en die hebben beslist de werkers te dienen. Zij inspireren zich hierbij op de rijke theoretische en praktische ervaringen van de internationale arbeidersbeweging en voornamelijk op het werk van Marx, Engels, Lenin, Stalin en Mao Zedong. In dienst van de klassenstrijd, hanteert de Partij een democratie die ondenkbaar is in om het even welke burgerlijke partij. Tijdens het Vijfde Partijcongres hebben meer dan 200 leden gedurende zes dagen de documenten bediscussieerd die de basis van dit boek vormen. Meer dan 2.300 amendementen werden ernstig en met grote zin voor verantwoordelijkheid besproken.

Het eerste hoofdstuk, gebaseerd op interne rapporten van PVDA, opgesteld in 1974, 1976, 1980 en 1989, licht de ideologische en politieke grondslagen toe van een communistische partij van het bolsjewistische type. De eigen ervaring wordt verbonden met de studie van de ervaringen van de Sovjet-Unie, China en Albanië.

Onderbouwd door deze ideologische basis, beschrijft het tweede hoofdstuk de politieke en technische principes voor de organisatie en het management van de partij. Interne teksten uit 1983, 1986 en 1990 inspireren dit hoofdstuk. Het derde hoofdstuk vormt een concrete toepassing van deze principes. Het toont de inspanning die tussen 1990 en 1996 werd ondernomen om de Partij te rectificeren en haar zwakheden te overwinnen. De inleiding vermeldt in dit verband: "Voor de partij is het een groot voordeel dat zij diepgaand sommige zwakheden kan kritiseren voor dat deze schade kunnen veroorzaken. Deze aanpak moet voorkomen dat het revisionisme de kop kan opsteken."

de partij van de revolutie

Ludo Martens

in samenwerking met Nadine Rosa-Rosso